

Վ. Ս. ՈՄԿԱՆՅԱՆ, Ն. Յ. ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆ

ՊԱՐՄԿԵՐԵՆ

ՆԱՄԱՐԱԿԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ԵՎ ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՏԵՔՍՏԵՐԻ
ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԻՄՈՒՆՔՆԵՐ

وارطان و سکانیان، هاسمیک گراگوسیان

راهنمای ترجمه متون سیاسی - اجتماعی

و دیپلماتیک فارسی

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՆԱՄԱՆԱՍՏԱՐԱՆ

دانشگاه دولتی ایروان
دانشکده شرق شناسی
کرسی ایران شناسی

وارطان وسکانیان
هاسمیک گراگوسیان

راهنمای ترجمه متون سیاسی - اجتماعی
و دیپلماتیک فارسی

ایروان
انتشارات دانشگاه دولتی ایروان
۲۰۱۹

**ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ԱՐԵՎԵԼԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ
ԻՐԱՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԱՄԲԻՈՆ**

**ՎԱՐԴԱՆ ՈՍԿԱՆՅԱՆ
ՀԱՍՄԻԿ ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆ**

**ՊԱՐՍԿԵՐԵՆ
ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՎ
ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՏԵՔՍՏԵՐԻ
ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ**

**ԵՐԵՎԱՆ
ԵՊՀ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
2019**

ՀՏԴ 81'25(075.8)

ԳՄԴ 81.2-7g73

Ո 459

*Երաշխավորվել է ՀՀ կրթության և գիտության
նախարարության կողմից որպես դասագիրք՝ բուհերի
ուսանողների համար:*

*Հրատարակության է երաշխավորվել
ԵՊՀ գիտական խորհրդի կողմից:*

Գրախոսներ՝

բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Լավրենտի
Հովհաննիսյան

բանասիրական գիտությունների թեկնածու, պրոֆեսոր Գուրգեն
Մելիքյան

բանասիրական գիտությունների թեկնածու, պրոֆեսոր
Ռուբեն Մելքոնյան

Խմբագիր՝ բանասիրական գիտությունների թեկնածու Նունիկ Դարբինյան

Վարդան Ոսկանյան, Հասմիկ Կիրակոսյան

Ո 459 Պարսկերեն հասարակական-քաղաքական և դիվանագիտական տեքստերի
թարգմանության հիմունքներ: Ոսկանյան Վ., Կիրակոսյան Հ.: -Եր.: ԵՊՀ
հրատ., 2019, 264 էջ:

Դասագիրքը նախատեսված է ԵՊՀ արևելագիտության և միջազգային հարաբերությունների ֆակուլ-
տետների, ինչպես նաև ուսումնական այլ հաստատություններում և գիտական կենտրոններում պարսկե-
րենի հասարակական-քաղաքական և դիվանագիտական տեքստերի դասավանդմամբ և ուսումնասիրու-
թյամբ զբաղվող արևելագետների, քաղաքագետների, դիվանագետների, լրագրողների և պարսկերենով հե-
տաքրքրված մասնագետների լայն շրջանակների համար: Երկու մասից և յոթ ենթաբաժնից բաղկացած
դասագրքում ներկայացված են պարսկերենի հասարակական-քաղաքական և դիվանագիտական ոլորտ-
ների առնչվող տեքստային ու բառապաշարային հիմնական կորպուսները, բառաբերականական կա-
ռույցները, դարձվածաբանական միավորները և ուսումնական անհրաժեշտ այլ նյութեր:

ՀՏԴ 81'25(075.8)

ԳՄԴ 81.2-7g73

ISBN 978-5-8084-2354-1

© ԵՊՀ հրատ., 2019

© Ոսկանյան Վ., Կիրակոսյան Հ., 2019

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ.....	7
۹.....	پیش گفتار
ՄԱՍ I. ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	11
۱۱.....	فصل اول. تشریفات رسمی
Թեմա 1. Պաշտոնական այցեր, հանդիպումներ, բանակցություններ, պաշտոնական անձանց դիմավորում և ճանապարհում.....	11
۱۱.....	موضوع 1. سفرها، دیدارهای رسمی، مذاکرات، مراسم استقبال و بدرقه
Թեմա 2. Հավատարմագրերի հանձնում, դեսպանների նշանակում և հետկանչում	46
۴۶.....	موضوع 2. تقدیم استوارنامه ها، انتصاب و احضار سفرا
Թեմա 3. Շնորհավորական և ցավակցական ուղերձներ.....	79
۷۹.....	موضوع 3. پیام های تبریک و ابراز تسلیت
ՄԱՍ II. ԻՐԱՆԻ ՏԵՂԸ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ.....	113
۱۱۳.....	فصل دوم. جایگاه ایران در روابط بین المللی
Թեմա 1. Բանակցություններ, տարածաշրջանի երկրների հետ համագործակցություն	113
۱۱۳.....	موضوع 1. مذاکرات و همکاری با کشورهای منطقه
Թեմա 2. ԻԻՀ և ՀՀ համագործակցությունը.....	147
۱۴۷.....	موضوع 2. همکاری جمهوری اسلامی ایران و ارمنستان
Թեմա 3. Հոչակագրեր, համատեղ հայտարարություններ.....	179
۱۷۹.....	موضوع 3. بیانیه ها و اعلامیه های مشترک
Թեմա 4. Ելույթներ և պաշտոնական հայտարարություններ	206
۲۰۶.....	موضوع 4. سخنرانی ها و اظهارات رسمی
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	236
۲۳۶.....	ضمیمه ها
Պարսկերեն-հայերեն բառացանկ	236
۲۳۶.....	واژه نامه فارسی – ارمنی

Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախարարությունների	
ցանկը	260
۲۶۰	فهرست وزارت خانه های جمهوری اسلامی ایران
Հայաստանի Հանրապետության նախարարությունների ցանկը	262
۲۶۲	فهرست وزارت خانه های جمهوری ارمنستان

ՆԱԽԱԲԱՆ

Հաշվի առնելով Հայաստան-Իրան քաղաքական, տնտեսական և մշակութային հարաբերություններում արձանագրված զարգացումները, ինչպես նաև Երևանի պետական համալսարանի արևելագիտության ֆակուլտետի իրանագիտության ամբիոնում պարսկերենի դասավանդման առանձնահատկությունները և դրանից բխող կարիքները՝ վաղուց արդեն հասունացել էր պարսկերենից հայերեն և հայերենից պարսկերեն հասարակական-քաղաքական և դիվանագիտական բովանդակությամբ տեքստերի թարգմանական հմտությունների և կարողությունների ձևավորման անհրաժեշտությունը: Այս ոլորտի տեքստերն աչքի են ընկնում մի շարք առանձնահատկություններով և յուրացնելու առումով հատուկ ուշադրություն են պահանջում: Մասնավորապես, մամուլում հրատարակված հասարակական-քաղաքական տեքստերը կարող են պարունակել, մի կողմից, խոսակցական լեզվին բնորոշ ձևեր և արտահայտություններ, իսկ մյուս կողմից, հատկապես պարսկերենի պարագայում, բարձր ոճի բազմաթիվ տարրեր: Դիվանագիտական տեքստերը առանձնանում են նաև այս ոճին հատուկ բազմապիսի կայուն կաղապարների առկայությամբ, որոնք, ըստ էության, բնորոշ չեն այլ ոլորտների գրական տեքստերին և կարիք ունեն լրացուցիչ բացատրությունների և մեկնաբանությունների:

Հենց այս բացը լրացնելու է գալիս «Պարսկերեն հասարակական-քաղաքական և դիվանագիտական տեքստերի թարգմանության հիմունքներ» դասագիրքը, որը կազմվել է՝ նկատի առնելով արդի իրանական և հայկական մամուլում հրատարակված վերոնշյալ ոլորտին առնչվող նյութերի գրեթե ողջ համաբույրը: Դասագրքի կազմման ընթացքում կիրառվել են թարգմանության, քերականության, բառագիտության ոլորտներում գրանցված գիտական ձեռքբերումներն ու մեթոդաբանությունը՝ նպատակ հետապնդելով ներկայացնելու տեսական և կիրառական նշանակության հնարավորին համապարփակ մի ձեռնարկ, որը նախատեսված է պարսկերեն ուսումնասիրող լայն լսարանի՝ ուսանողների, լրագրողների, դիվանագետների, քաղաքագետների և ոլորտով հետաքրքրված այլ մասնագետների շրջանակի համար:

Դասագիրքը բաղկացած է երկու մասից, որոնցից յուրաքանչյուրն էլ՝ ենթաթեմաներից: Առաջին մասը՝ «Պաշտոնական արարողություններ» թեման, ընդգրկում է «Պաշտոնական այցեր, հանդիպումներ, բանակցություններ, պաշտոնական անձանց դիմավորում և ճանապարհում», «Հավատարմագրերի հանձնում, դեսպանների նշանակում և հետկանչում» և «Շնորհավորա-

կան և ցավակցական ուղերձներ» ենթաթեմաները: Դասագրքի երկրորդ մասում՝ «Իրանի տեղը միջազգային հարաբերություններում», ընդգրկվել են «Բանակցություններ, տարածաշրջանի երկրների հետ համագործակցություն», «ԻԻՀ և ՀՀ համագործակցություն», «Հռչակագրեր, համատեղ հայտարարություններ» և «Ելույթներ և պաշտոնական հայտարարություններ» ենթազույգները:

Յուրաքանչյուր թեմայի համար ընտրված տեքստերի կազմը ներկայացնում է դրա թեմատիկ հիմնական բառապաշարը, արտահայտությունները և դարձվածաբանական միավորները: Բառային և դարձվածային միավորների հնարավոր բազմիմաստության փաստը հաշվի առնելով՝ տեքստերին հաջորդում են բառացանկեր, որտեղ տրված են պահանջվող և տվյալ համատեքստում գործածված բառիմաստները:

Պարսկերեն բառամիավորները, արտահայտությունները, կայուն բառակապակցությունները տառադարձված են լատինատառ՝ միասնական արտասանության, ուղղախոսական կանոններին համապատասխան, որը թույլ է տալիս կողմնորոշվել տարբերակային ձևերի ընտրության մեջ:

«Ուշադրություն» վերտառությամբ շեղատառերով առանձնացված են բացատրություններ, որոնք հիմնականում վերաբերում են հաճախ շրջանցվող գրական լեզվի չափանիշներին:

Դասագրքում շեշտադրված են պարսկերենի հրապարակախոսական-լրատվական տեքստերի թարգմանության տեսական գիտելիքների և սկզբունքների հարցերը, որոնք շարադրված են յուրաքանչյուր թեմայի ոճաբանական, բառաբերական և թարգմանական բացատրությունների ենթաբաժիններում:

Յուրաքանչյուր դաս ամբողջացված է մի քանի բաժիններով համակարգված վարժություններով՝ տեսական գիտելիքների և նոր բառապաշարի յուրացում, թարգմանական հմտություն՝ պարսկերեն-հայերեն, հայերեն-պարսկերեն, բանավոր խոսքի զարգացում, հարցազրույցների և զեկուցումների կազմում:

Դասագիրքը համալրված է հետևյալ հավելվածներով՝

- ✓ այբբենական կարգով դասավորված պարսկերեն-հայերեն բառացանկ,
- ✓ Իրանի և Հայաստանի նախարարությունների անվանումների ցանկ:

پیش گفتار

نظر به تحولات سیاسی، اقتصادی و فرهنگی میان جمهوری ارمنستان و جمهوری اسلامی ایران و همچنین ویژگی های تدریس زبان فارسی در کرسی ایران شناسی دانشکده خاورشناسی دانشگاه دولتی ایروان و نیازهای ناشی از این امر، مدت زمانیکه که لزوم تشکیل توانایی ها و مهارت های ترجمه متون با محتوای اجتماعی، سیاسی و دیپلماتیک از زبان فارسی به ارمنی و بالعکس، اجتناب ناپذیر می باشد.

این متون دارای یک سلسله خصوصیات و ویژگی هایی می باشند که فراگیری آنها توجه و دقت خاصی می طلبد. به ویژه متون اجتماعی-سیاسی انتشار یافته در مطبوعات از یک طرف می توانند حاوی اشکال و اصطلاحات مخصوص زبان گفتاری و از سوی دیگر خصوصا در مورد فارسی معیار شامل عناصر متعدد سبک کتابی باشند. متون دیپلماتیک دارای قالب های ثابت متنوع مختص به سبک مذکور هستند که این قالب ها روی هم رفته ویژگی های متون ادبی حیطة های دیگر زبانی ندارند و نیازمند به توضیحات و تفاسیر اضافی می باشند.

انتشار کتاب درسی "راهنمای ترجمه متون سیاسی اجتماعی و دیپلماتیک فارسی" به هدف پر کردن این خلاء است که با در نظر گرفتن تمام مجموعه مطالب مربوط به حیطة زبانی مذکور که در مطبوعات معاصر ایرانی و ارمنی چاپ شده اند، می باشد.

در فرایند تدوین این کتاب درسی دست آوردها و روش های علمی-کاربردی حاصل شده در زمینه های ترجمه، دستور زبان و لغت شناسی به کار برده شده است که هدف آن معرفی یک دستورالعمل حداقل امکان مفصل و با اهمیت نظریه پردازانه و کاربردی است. این کتاب درسی برای محافل دانشجویان، خبرنگاران، دیپلمات ها، سیاست شناسان و سایر کارشناسان علاقه مند به فراگیری زبان فارسی تهیه شده است.

این کتاب درسی مشتمل بر دو فصل است که هر یکی از آنها شامل زیرفصل های مختلف می باشد. موضوع فصل اول "تشریفات رسمی" حاوی زیرفصل های "سفرها، دیدارهای رسمی، مذاکرات، مراسم استقبال و بدرقه"، "تقدیم استوارنامه ها، انتصاب و احضار سفرا"، "پیام های تبریک و ابراز تسلیت" می باشد. فصل دوم در مورد "جایگاه ایران در روابط بین المللی" که از زیرفصل های "مذاکرات و همکاری با کشورهای منطقه"، "همکاری جمهوری اسلامی ایران و ارمنستان"، "بیانیه ها و اعلامیه های مشترک"، "سخنرانی ها و اظهارات رسمی" تشکیل شده است.

مجموعه متون منتخب برای هر موضوع ذخیره لغوی اصلی، اصطلاحات و ترکیبات را معرفی می نماید. نظر به چندین معنای بودن برخی ترکیبات، بعد از متون فهرست هایی ضمیمه شده اند که در آنها معنی مصطلح در متن و همچنین معانی مضاف ارائه شده اند.

واحدهای لغوی، اصطلاحات و ترکیبات ثابت فارسی برطبق تلفظ یکسان و قواعد تجوید امکان راه نمایی در انتخاب گونه های مختلف را فراهم می سازد.

تحت عنوان "توجه" توضیحاتی ارائه داده شده اند که مربوط به اشکال تحریف یافته اصول زبان معیار هستند.

در این کتاب درسی مسایل مربوط به اصول دانش نظریه ترجمه متون مطبوعاتی-خبری خاطرنشان شده اند که در زیر فصل های توضیحات سبک، دستور، واژگان و ترجمه به رشته تحریر درآمده اند.

هر یکی از درس ها با بخش های منظم تمرین ها تکمیل شده است منجمله فراگیری آموزه های نظری و لغات جدید، مهارت ترجمه فارسی به ارمنی و ارمنی به فارسی، تکلم گفتاری، تدوین مصاحبه ها و گزارش ها.

همچنین این کتاب درسی دارای ضمیمه های زیر می باشد:

- ✓ واژه نامه فارسی به ارمنی به ترتیب الفبایی،
- ✓ فهرست وزارت خانه های جمهوری ارمنستان و جمهوری اسلامی ایران.

ՄԱՍ 1.

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

فصل اول. تشریفات رسمی

Թեմա 1. Պաշտոնական այցեր, հանդիպումներ, բանակցություններ, պաշտոնական անձանց դիմավորում և ճանապարհում

موضوع ۱. سفرها، دیدارهای رسمی، مذاکرات، مراسم استقبال و بدرقه

Պատ 1

درس ۱

Տեքստեր

متون

۱

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی شبکه خبر، پس از مراسم استقبال رسمی، رؤسای جمهور مذاکرات خود را آغاز کردند. "بروت پاخور" رئیس جمهور اسلونی عصر دیروز در صدر هیئت عالی رتبه سیاسی و اقتصادی وارد تهران شد. "بروت پاخور" رئیس جمهور اسلونی با حضور آقای روحانی در مجموعه سعد آباد مراسم استقبال رسمی از رئیس جمهور اسلونی برگزار شد.

۲

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی شبکه خبر، پس از مراسم استقبال رسمی، رؤسای جمهور مذاکرات خود را آغاز کردند. "بروت پاخور" رئیس جمهور اسلونی عصر دیروز در صدر هیئت عالی رتبه سیاسی و اقتصادی وارد تهران شد. پس از نشست دوجانبه با حضور روسای جمهور ایران و اسلونی هیئت های مشترک دو کشور سه سند همکاری امضاء کردند. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی شبکه خبر، اسناد همکاری میان دو کشور ایران و اسلونی در زمینه های فناوری های اطلاعات؛ همکاری های اقتصادی و همکاری های علمی امضا شد. همزمان با سفر رئیس جمهور اسلونی قرار است صبح فردا سفارت اسلونی در تهران گشایش یابد.

معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه اسلونی با رئیس دستگاه دیپلماسی جمهوری اسلامی در وزارت امور خارجه دیدار و گفتگو کرد. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی شبکه خبر، در این دیدار وزرای خارجه دو کشور درباره گسترش روابط دوجانبه به ویژه در عرصه سیاسی و اقتصادی گفتگو کردند. رایزنی مسائل و رویدادهای منطقه ای محور دیگر گفتگوی وزرای خارجه دو کشور بود.

آقای " بروت پاخور" رئیس جمهور اسلونی و هیأت همراه، عصر امروز (سهشنبه) با حضرت آیت الله خامنه‌ای رهبر انقلاب اسلامی دیدار کردند. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی شبکه خبر به نقل از پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری، حضرت آیت الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی عصر امروز (سهشنبه) در دیدار با آقای بروت پاخور رئیس جمهوری اسلونی، با اشاره به حوادث تلخ و دردناک منطقه و نقش برخی قدرت‌ها در تحمیل بی‌ثباتی و جنگ بر ملت‌ها، تأکید کردند: جمهوری اسلامی همواره کشورهای مستقل را به نقش‌آفرینی فعال در مقابله با فشار بر ملت‌ها فراخوانده و از آنها خواسته است که ساکت و تماشاچی نباشند.

حضرت آیت الله خامنه‌ای با اشاره به تبعات ایجاد بی‌ثباتی در کشورهای غرب آسیا از جمله مشکلات مربوط به پناهجویان، خاطرنشان کردند: در حالی که کشورهای اروپایی نتوانستند به حداکثر چند ده هزار پناهمو پناه بدهند، ایران سال‌ها است که حدود سه میلیون نفر از مردم افغانستان را میزبانی می‌کند و شرایط تحصیل و زندگی را برای آنها فراهم کرده و رفتاری انسانی با مهاجرین دارد.

در این دیدار که آقای روحانی رئیس جمهور نیز حضور داشت، آقای بروت پاخور رئیس جمهوری اسلونی، مذاکرات خود با مقامات کشورمان را بسیار خوب ارزیابی کرد و گفت: ما به دنبال عمیق‌تر کردن روابط خود با ایران در تمام زمینه‌ها هستیم.

رئیس جمهور اسلونی که برای افتتاح سفارت اسلونی به تهران سفر کرده در مجلس شورای اسلامی حاضر شد و سخنرانی را ایراد کرد.

به گزارش ایسنا، بروت پاخور خطاب به نمایندگان مجلس گفت: امروز افتخار بزرگی است که به عنوان رئیس جمهور اسلونی با شما صحبت کنم. با مردم خوب و مهربان کشور شما ملاقات کردم و هدفم ایجاد بهترین روابط اقتصادی و سیاسی و سایر زمینه‌های میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری اسلونی است.

رئیس جمهور اسلونی پس از پایان نطق خود با بدرقه علی لاریجانی مجلس را ترک کرد.

جناب آقای حسن روحانی، رئیس جمهور محترم اسلامی ایران در تاریخ اول دی ماه ۱۳۹۵ برابر با ۲۱ دسامبر ۲۰۱۶ با دعوت رئیس جمهور محترم جمهوری ارمنستان، در رأس هیاتی بلند پایه، از ارمنستان دیدار کردند.

جناب آقای حسن روحانی، رئیس جمهور اسلامی ایران طی این سفر با رئیس جمهور و مقامات عالی رتبه ارمنستان دیدار و گفتگو کرد. رئیس جمهور اسلامی ایران با نخست وزیر ارمنستان نیز ملاقات نمود.

طی این گفتگوها که در فضایی گرم و صمیمی صورت گرفت، روسای جمهور دو کشور در مورد علاقه طرفین درخصوص روابط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی و همچنین مسایل منطقه ای و بین المللی گفتگو و تبادل نظر کردند. طرفین سفر رئیس جمهور روحانی به ارمنستان را تحرکی مهم در راستای گسترش روابط دو کشور ارزیابی نمودند.

روسای جمهور دو کشور جناب آقای حسن روحانی و جناب آقای سرکیسیان با ابراز خرسندی از سطح بالای مناسبات که بر پایه دوستی تاریخی دو ملت استوار است، مجدداً اراده قاطع خود را برای ارتقای هرچه بیشتر روابط دوجانبه اعلام نمودند.

روسای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان، با تاکید بر اهمیت فعالیت کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی دو کشور و همچنین توافقاتی که در دسامبر سال ۲۰۱۵ در جمهوری ارمنستان و متعاقب آن در ۴ الی ۵ دسامبر ۲۰۱۶ (مطابق با ۱۴ الی ۱۳ آذرماه ۱۳۹۵) در تهران و در چارچوب کمیسیون مذکور صورت گرفته است، بر ضرورت اجرای کلیه توافقات حاصله در این کمیسیون و پیگیری دیگر توافقات موجود تاکید کردند.

روسای جمهور دو کشور اسناد همکاری امضاء شده فی مابین با هدف تحقق همکاری های دوجانبه در زمینه های افزایش مبادلات بازرگانی و توسعه زیر ساخت ها، همکاری در عرصه های انرژی، حمل و نقل، مخابرات و ارتباطات، صنایع و همچنین دیگر زمینه های اقتصادی و ارتقای آن به سطحی بالاتر را مهم ارزیابی نمودند.

روسای جمهور دو کشور، همچنین همکاری های پارلمانی میان دو کشور را مهم دانسته و از آن به عنوان یکی از عوامل توسعه روابط بین ارمنستان و ایران یاد و ابراز اطمینان کردند که همکاری بین قانون گزاران دو کشور تحرک مثبتی در مناسبات حسن همجواری دو کشور ایجاد خواهد کرد.

روسای جمهور دو کشور با ابراز رضایت مندی از روابط رو به گسترش مابین استان های دو کشور، خواستار ایجاد تحرک در توسعه هرچه بیشتر این روند گردیدند.

طرفین همچنین توسعه و گسترش ظرفیت های حمل و نقل مشترک دو کشور ارمنستان و ایران را ضروری دانستند. در همین ارتباط روسای جمهور دو کشور بر لزوم بهره گیری از راههای مواصلاتی بین المللی و ترانزیتی که در چارچوب کریدور شمال جنوب خلیج فارس را از طریق مسیر ایران و ارمنستان به دریای سیاه وصل می کند، تاکید نمودند.

روسای جمهور دو کشور بر اهمیت اجرای طرح های اقتصادی، حمل و نقل، علمی و فناوری، انساندوستانه و سایر طرح های مشترک از طرف جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان تاکید کردند.

دو رئیس جمهور بر اهمیت گسترش همکاری های دوجانبه و چند جانبه در عرصه انرژی بویژه برق و بهره برداری از خط سوم انتقال برق و افزایش حجم همکاری های گازی به ارمنستان تاکید نمودند.

طرفین بر ضرورت به نتیجه رسیدن مذاکرات همکاری جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اوراسیا و نقش مثبت آن در گسترش تجارت منطقه ای و حمایت ارمنستان از این روند تاکید نمودند. روسای جمهور دو کشور با اشاره به توافقنامه لغو روادید میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان تأثیرات آن را در تشویق و گسترش صنعت جهانگردی و همچنین فعالیت ها و روابط رو به گسترش فعالان اقتصادی دو کشور مثبت ارزیابی کردند.

روسای جمهور دو کشور استقرار صلحی پایدار، ثبات و امنیت در منطقه و استحکام هر چه بیشتر آن در آینده را غیرقابل اجتناب دانسته و بر تلاشی برای حل و فصل مسالمت آمیز مناقشات منطقه ای تاکید داشته و افزایش همکاری های جامع منطقه ای را بسیار مهم دانستند.

روسای جمهور دو کشور با اشاره به مناقشه قره باغ بر لزوم حل و فصل مسالمت آمیز آن برپایه موازین و حقوق بین الملل و همچنین در چارچوب منشور سازمان ملل تاکید کردند.

روسای جمهور دو کشور همچنین خاطر نشان کردند که توافقات حاصله در مذاکرات هسته ای ایران که نتایج مثبت به همراه داشت، شرایط مساعدی برای امنیت منطقه ای و بین المللی و توسعه پایدار فراهم خواهد کرد.

روسای جمهور دو کشور بر لزوم ادامه مشورت های مشترک پیرامون مسایل منطقه ای و بین المللی در جهت استقرار صلح و ثبات تاکید نمودند.

طرفین همچنین ممنوعیت بکارگیری و گسترش سلاح های کشتار جمعی را یکی از مسایل مهم دانسته و بر تعهد خود مبنی بر محترم شمردن پیمان منع گسترش سلاح های هسته ای تاکید کردند. روسای جمهور دو کشور بر لزوم برقراری هرچه سریعتر صلح و ثبات و پیشگیری از وقوع مشکلات انسانی و آوارگی بیشتر در سوریه را مورد تاکید قرار دادند.

روسای جمهور دو کشور همچنین با گفتگو در مورد تروریسم بین المللی و جنایات سازمان یافته، برای مبارزه دو جانبه و یا چند جانبه علیه چنین تهدیدهایی اعلام آمادگی کردند.

روسای دو کشور بر لزوم مبارزه با خشونت و افراط گرایی از طریق گفتگوی تمدن ها به مثابه عاملی در جهت استقرار صلح در جهان و منطقه تاکید نمودند و دوستی و همزیستی مسالمت آمیز مردم ارمنستان مسیحی و ایران اسلامی که بر پایه احترام عمیق و بردباری نسبت به دین و فرهنگ یکدیگر استوار می باشد را تجلی این پدیده دانستند.

طی این سفر جناب آقای روحانی، رئیس جمهور اسلامی ایران از رئیس جمهور ارمنستان برای دیدار رسمی از جمهوری اسلامی ایران دعوت بعمل آورد که رئیس جمهور ارمنستان ضمن تشکر، این دعوت را پذیرفت. تاریخ دیدار فوق از طریق مجاری دیپلماتیک تنظیم خواهد شد.

به گزارش گروه سیاسی خبرگزاری برنا، روز جمعه، ششم فروردین ماه سال ۱۳۹۵ هجرت الاسلام والمسلمین حسن روحانی به جمهوری اسلامی پاکستان سفر کرد و میهمان حکومتی بود که در شرق ایران و در جهان اسلام صاحب تاثیر و نفوذ است. حکومت پاکستان با تشریفات خاصی از رییس جمهوری ایران استقبال کرد.

درفرودگاه نورخان به افتخار رییس جمهوری ایران ۲۱ گلوله توپ شلیک شد و دو نوجوان پاکستانی با دسته های گل به حسن روحانی خوش آمد گفتند.

استقبال رسمی رییس جمهوری اسلامی ایران در کاخ نخست وزیری اتفاق افتاد. نواز شریف نخست وزیر پاکستان در این کاخ به صورت رسمی از حسن روحانی استقبال کرد و پس از نواخته شدن سرود ملی دو کشور، روسای جمهوری اسلامی ایران و پاکستان از نیروهای نظامی حاضر در میدان سان دیدند. پس از این مراسم باشکوه، مذاکرات خصوصی حسن روحانی و نواز شریف آغاز شد.

رییس جمهوری ایران در دیدار هیات های عالی رتبه ایران و پاکستان از هدف تقویت و تسهیل روابط همه جانبه، بازارچه های مرزی، اتصال راه های ارتباطی، ایجاد زمینه های رسیدن به تجارت آزاد، آمادگی تهران برای توسعه همکاری ها در بخش انرژی و برق با پاکستان خبر داد. در بخش دیگری از سخنانش به موضوع تروریسم و ضرورت مبارزه همگانی با این پدیده تهدید کننده جهانی پرداخت که این صحبت ها با تایید و تاکید نواز شریف مواجه شد.

پایان نشست دو جانبه به امضای شش سند همکاری منجر شد.

ممنون حسین، رییس جمهوری پاکستان یک ضیافت شام باشکوه برای حسن روحانی، رییس جمهوری ایران ترتیب داد. در حاشیه این ضیافت شام رییس جمهوری اسلامی ایران و رییس جمهور پاکستان ریزنی هایی در خصوص مبادلات اقتصادی دو کشور، وحدت جهان اسلام و مبارزه با تروریسم انجام دادند.

دیدار با مشاور سیاست خارجی رییس جمهوری پاکستان، فرمانده کل ارتش این کشور، سرمایه گذاران و کارآفرینان پاکستانی و علمای دینی کشور همسایه از جمله دیدارهای جانبی رییس جمهوری اسلامی ایران در اسلام آباد بود.

عصر روز شنبه، هفتم اسفندماه، حسن روحانی از اسلام آباد به تهران بازگشت. این سفر در حالی به پایان رسید که دستاوردهای بزرگی به همراه داشت و ضمن اینکه نشانگر یک وحدت منطقه ای بین ایران و پاکستان در ابعاد سیاسی بود، آورده های اقتصادی فراوانی نیز به همراه داشت.

به گزارش حوزه سیاست خارجی خبرگزاری برنا، محمدجواد ظریف وزیر امور خارجه ایران بلافاصله بعد از ورود به لبنان با آقای میشل عون رئیس جمهور لبنان دیدار و گفت و گو کرد. در این دیدار ظریف مراتب تبریک صمیمانه دولت و مردم جمهوری اسلامی ایران را به رئیس

جمهور لبنان برای پیروزی مردمسالاری در این کشور و انتخاب ایشان توسط مردم لبنان ابراز کرد.

ایشان افزود: انتخاب رئیس جمهور لبنان، پیروزی همه مردم لبنان بود. به همین دلیل من امروز همراه با یک هیئت عالی رتبه سیاسی و اقتصادی برای تقویت و گسترش همکاری ها در همه زمینه ها به لبنان آمده ام. به نظر ما ایران و لبنان امروز منافع زیادی در همکاری سیاسی و اقتصادی در همه زمینه ها دارند.

در این دیدار آقای میشل عون نیز ضمن تشکر از پیام تیریک و تماس تلفنی ریاست جمهوری اسلامی ایران در همان ساعات اولیه انتخاب ایشان، از دیدگاه جمهوری اسلامی ایران برای تحکیم ثبات در لبنان قدردانی و بر ضرورت ارتقاء روابط دو کشور در همه زمینه های سیاسی و اقتصادی تاکید کرد.

وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران و جبران باسیل وزیر خارجه جمهوری لبنان شامگاه دوشنبه به وقت بیروت با یکدیگر دیدار و گفتگو کردند.

در این دیدار طرفین در خصوص راههای گسترش روابط دوجانبه، اوضاع منطقه بویژه سوریه و خطر تروریسم ریزنی و تبادل نظر کردند.

وزرای خارجه ایران و لبنان پس از این دیدار، کنفرانس مطبوعاتی مشترک برگزار کردند.

طرفین در این نشست مطبوعاتی از زمینه های همکاری دو کشور نام بردند.

وزیر امور خارجه کشورمان همچنین امشب در ضیافت شام وزیر امور خارجه لبنان که به افتخار ایشان برگزار شد، شرکت کرد. در این میهمانی پنج وزیر کابینه، معاونان وزیر و چندین تن از نمایندگان مجلس لبنان حضور داشتند.

ظریف، قرار است، فردا در نشست تجاری مشترک دو کشور سخنرانی کند. دیدار با نخست وزیران فعلی و بعدی لبنان و رئیس مجلس این کشور از دیگر برنامه های وزیر امور خارجه کشورمان روز سه شنبه است.

۹

لاوروف: روسیه، آمریکا و فرانسه درباره قره باغ نظر مشترکی دارند.

سرگئی لاوروف، وزیر امور خارجه روسیه روز جمعه در مصاحبه با خبرگزاری آنرپرس گفت مسکو، واشنگتن و پاریس در مورد حل مناقشه قره باغ میان ارمنستان و جمهوری آذربایجان، نظر مشترکی دارند.

به گزارش آران نیوز به نقل از آذرتاج، به گفته لاوروف، مقامات گروه مینسک در شورای امنیت و همکاری اروپا به صورت فعال در مورد این موضوع در حال تبادل نظر هستند. به گزارش خبرگزاری اینتارتاس از مسکو، لاوروف گفت: "در حین سفرهای عادی به این منطقه، آنها (مقامات گروه مینسک) در مورد گفتگو با رهبران ارمنستان و جمهوری آذربایجان، نظرات مشترکی مطرح کرده اند". وزیر امور خارجه روسیه تاکید کرد: "معتمد تشکیل تیمی از این نوع، نمونه بارزی برای حل مناقشات بین المللی است." سرگئی لاوروف در پایان خاطرنشان کرد: "انتظار دارم که همکاری نزدیک ما در مورد حل مناقشه قره باغ با واشنگتن و پاریس همچنان ادامه داشته باشد".

Բառացանկ

واژه نامه

հանրապետության նախագահ	[ra'isjomhur, ra'is-e jomhuri]	رئیس جمهور رئیس جمهوری
ղիմավորման արարողություն պաշտոնական ներկայությամբ տեղի ունենալ	[marāsem-e esteqbāl] [rasmi] [bā hozur-e] [bargozār šodan]	مراسم استقبال رسمی با حضور برگزار شدن
ըստ հաղորդման էներգետիկայի նախարար լրատվական կայք	[be gozāreš-e] [vazir-e niru] [pāyگāh-e etelā'rasāni]	به گزارش وزیر نیرو پایگاه اطلاع رسانی
նախագահներ բանակցություններ բարձրաստիճան պատվիրա- կություն	[roasā-ye jomhur] [mozākerāt] [hey'at-e 'ālirotbe]	روسای جمهور مذاکرات هیئت عالی رتبه
ժամանել, այցելել երկկողմ հանդիպում փաստաթուղթ համագործակցություն «Շաբաբեյե խաբար» լրատ- վական ալիք	[vāred šodan] [nešast-e dojānebe] [sanad] [hamkāri] [šabake-ye xabar]	وارد شدن نشست دوجانبه سند همکاری شبکه خبر
տեղեկատվական տեխնոլո- գիաներ ստորագրել ղեսպանատուն բացվել փոխվարչապետ	[fanāvarihā-ye etelā'āt] [emzā' kardan] [sefārat] [gošāyeš yāftan] [mo'āven-e naxost vazir]	فناوری های اطلاعات امضاء کردن سفارت گشایش یافتن معاون نخست وزیر
արտգործնախարար	[vazir-e omur-e xāreje]	وزیر امور خارجه
զարգացում, ընդլայնում երկկողմ հարաբերություններ հատկապես	[gostareš] [ravābet-e dojānebe] [be viže]	گسترش روابط دوجانبه به ویژه

բնագավառում	[dar ‘arse]	در عرصه
խորհրդատվություն	[rāyzani]	رایزی
իրադարձություն	[ruydād]	رویداد
տարածաշրջանային	[mantaqei]	منطقه ای
առանցք	[mehvar]	محور
հայտարարվել	[e‘lām šodan]	اعلام شدن
պաշտոնական անձինք	[maqāmāt-e kešvar]	مقامات کشور
նպատակով	[be manzur-e]	به منظور
Իսլամական հեղափոխության առաջնորդ	[rahbar-e enqelāb-e eslāmi]	رهبر انقلاب اسلامی
Իսլամական հեղափոխության գերագույն առաջնորդի աշխատակազմ	[daftar-e maqām-e mo‘azam-e rahbari]	دفتر مقام معظم رهبری
իրադարձություններ անկայունություն	[havādes] [bisabbāti]	حوادث بی ثباتی
ընդգծել, շեշտադրել	[tā‘kid kardan]	تاکید کردن
անկախ երկրներ	[kešvarhā-ye mostaqel]	کشورهای مستقل
դերակատարության ստանձում	[naqšāfarini]	نقش آفرینی
ի հակադրություն	[dar moqābele]	در مقابله
ճնշում	[fešār]	فشار
կոչ անել	[farā xāndan]	فراخواندن
լուռ	[sāket]	ساکت
հետևանքներ	[taba‘āt]	تبعات
ապաստան հայցող, փախստա- կան	[panāhju]	پناهجو
հյուրընկալել	[mizbāni kardan]	میزبانی کردن
պայմաններ	[šarāyet]	شرایط
հավաքել, ստեղծել	[farāham kardan]	فراهم کردن
մարդկային, մարդասիրական	[ensāni]	انسانی
վարք, վարքագիծ	[raftār]	رفتار
ներգաղթյալներ, գաղթյալներ	[mohājerin]	مهاجرین
հնարավորություններ	[emkānāt]	امکانات
կարողություն, ծավալ	[zarfiyyat]	ظرفیت
հավաստի փաստաթուղթ	[sanad-e mohkam]	سند محکم

զնահատել	[arzyābi kardan]	ارزیابی کردن
խորը	[‘amiq]	عمیق
արտասանել	[irād kardan]	ایراد کردن
Իսլամական խորհրդի ժողով, Մեջլիս, խորհրդարան	[majles-e šourā-ye eslāmi]	مجلس شورای اسلامی
ճառ, ելույթ	[soxanrāni]	سخنرانی
խորհրդարանի ներկայացուցիչ, պատգամավոր	[namāyande-ye majles]	نماینده مجلس
նպատակ	[hadaf]	هدف
տնտեսական	[eqtesādi]	اقتصادی
այլ, ուրիշ, մնացյալ	[sāyer]	سایر
ելույթ, խոսք	[notq]	نطق
հրաժեշտի արարողություն, ճա- նապարհում, հրաժեշտ	[badraqe]	بدرقه
լքել, թողնել	[tark kardan]	ترک کردن
իշխանություն	[hokumat]	حکومت
տպավորություն, ազդեցություն	[ta‘sir]	تأثیر
տեղի ունենալ	[surat gereftan]	صورت گرفتن
վերաբերյալ	[dar moured-e]	در مورد
տարածաշրջանային խնդիրներ	[masāel-e mantaqei]	مسائل منطقه ای
միջազգային	[beyn ol-melali]	بین المللی
մթնոլորտ	[fazā]	فضا
շարժ	[taharrok]	تحرك
ուղղությամբ, ճանապարհին	[dar rāstā]	در راستا
մակարդակ	[sath]	سطح
հարաբերություններ	[monāsebāt]	مناسبات
ամուր	[ostovār]	استوار
վճռական կամք	[erāde-ye qāte‘]	ارادة قاطع
բարձրացում, աճ	[erteqā‘]	ارتقاء
ընդհանուր, համատեղ	[moštarak]	مشترک
համաձայնություններ	[tavāfoqāt]	توافقات
նշված	[mazkur]	مذکور
հետևողականություն, հետամուտ լինելը, հետապնդում	[peyğiri]	پیگیری
միջև	[fimābeyn]	فی مابین

իրականացում	[tahaqqoq]	تحقق
առևտրաշրջանառություն	[mobādelāt-e bāzargāni]	مبادلاتِ بازرگانی
ենթակառուցվածք	[zirsāxt]	زیر ساخت
բեռնափոխադրում	[haml o naql]	حمل و نقل
կապ, հաղորդակցություն	[moxāberāt]	مخابرات
արդյունաբերություն	[sanāye‘]	صنایع
կարևորել, կարևոր համարել	[mohem dānestan]	مهم دانستن
որպես	[be ‘onvān-e]	به عنوان
գործոններ	[‘avāmel]	عوامل
վստահություն հայտնել	[ebraz-e etminān kardan]	ابراز اطمینان کردن
օրենսդիր	[qānungozār]	قانون گزار
դրական	[mosbat]	مثبت
բարիդրացիական	[hosn-e hamjavāri]	حسن همجواری
գոհունակություն	[rezāyatmandi]	رضایت مندی
օգտագործում	[bahregiri]	بهره گیری
միջազգային հաղորդակցության և տարանցիկ ուղիներ	[rāhhā-ye movāselāti-ye beyn ol-melali va terānziti]	راه های مواصلاتی بین المللی و ترانزیتی
ուղիով, միջոցով	[az tariq-e]	از طریق
նախագիծ	[tarh]	طرح
շահագործում, օգտագործում	[bahrebardāri]	بهره برداری
էլեկտրաէներգիայի փոխանցում	[enteqāl-e barq]	انتقالِ برق
ծավալ	[hajm]	حجم
հովանավորություն, օժանդակություն	[hemāyyat]	حمایت
մուտքի արտոնագրի չեղարկման համաձայնագիր	[tavāfoqnāme-ye layv-e ravādid]	توافقنامه لغو روادید
խրախուսում	[tašviq]	تشویق
հաստատում	[esteqrār]	استقرار
կայուն խաղաղություն	[solh-e pāydār]	صلح پایدار
կայունություն	[sabbāt]	ثبات
անվտանգություն	[amniyyat]	امنیت
ամրապնդում	[estehkām]	استحکام

անխուսափելի համարել, ան- հրաժեշտ համարել	[ɣeyr-e qābel-e eʃtenāb dānestan]	غير قابلِ اجتناب دانستن
խաղաղ լուծում, խաղաղ կարգա- վորում	[hal o fasl-e mosālematāmiz]	حل و فصلِ مسالمت آمیز
հակամարտություններ տարածաշրջանային համա- կողմանի համագործակցու- թյուն	[monāqešāt] [hamkārihā-ye jām‘e-ye mantaqei]	مناقشات همکاری های جامع منطقه ای
ՄԱԿ-ի կանոնադրություն	[mansur-e sāzmān-e melal]	منشورِ سازمان ملل
միջուկային	[haste(y)i]	هسته ای
հարմար, համապատասխան պայմաններ	[šarāyet-e mosā‘ed]	شرایطِ مساعد
խորհրդակցություն կանխարգելում	[mašverat] [pišgiri]	مشورت پیشگیری
մարդասիրական խնդիրների առկայություն	[voqu‘-e moškelāt-e ensāni]	وقوع مشکلات انسانی
փախստական դառնալ	[āvāregi]	آوارگی
կազմակերպված հանցագոր- ծություն	[jenāyāt-e sāzmān yāfte]	جنايات سازمان یافته
սպառնալիք	[tahdid]	تهدید
բռնություն	[xošunat]	خشونت
ծայրահեղականություն	[efrātgarāyi]	افراط گرایی
հանդուրժողականություն	[bordbāri]	بردباری
այս երևույթի դրսևորում	[taʃalli-ye in padide]	تجلی این پدیده
ընդունել	[paziroftan]	پذیرفتن
համաձայնագիր	[movāfeqatnāme]	موافقت نامه
հուշագիր	[yāddāšt-e tafāhom]	یادداشت تفاهم
նշված, վերոնշյալ	[fouq]	فوق
դիվանագիտական խողովակներ	[majāri-ye diplomatik]	مجاری دیپلماتیک
կարգավորվել	[tanzim šodan]	تنظیم شدن
ազդեցություն	[nofuz]	نفوذ
արարողակարգ	[tašrifāt]	تشریفات
հրանոթային արկ	[golule-ye tup]	گلوله توپ
արձակվել	[šellik šodan]	شلیک شدن

տեղի ունենալ	[ettefāq oftādan]	اتفاق افتادن
ազգային օրհներգ	[sorud-e melli]	سورده ملی
զինուժ	[niruhā-ye nezāmi]	نیروهای نظامی
շքերթ ընդունել	[sān didan (az)]	سان دیدن (از)
հանդիսավոր	[bāšokuh]	باشکوه
մասնավոր	[xosusi]	خصوصی
ամրապնդում	[taqviiyyat]	تقویت
պարզեցում, հեշտացում	[tashil]	تسهیل
սահմանային շուկաներ	[bāzārčehā-ye marzi]	بازارچه های مرزی
հաղորդակցության ուղիների միացում	[ettesāl-e rāhhā-ye ertebāti]	اتصال راه های ارتباطی
ազատ առևտուր	[tejārat-e āzād]	تجارت آزاد
ընդլայնում, զարգացում	[touse‘e]	توسعه
էներգիայի և էլեկտրականության ոլորտ	[baxš-e enerži o barq]	بخش انرژی و برق
խնդիր, թեմա	[mouzu‘]	موضوع
անհրաժեշտություն, անհետաձգելիություն	[zarurat]	ضرورت
սպառնացող	[tahdid konande]	تهدید کننده
հաստատում	[ta‘yid]	تأیید
բախվել, դեմ դիմաց հանդիպել	[movājeh šodan]	مواجه شدن
վերջանալ, ավարտվել	[monjar šodan]	منجر شدن
հանդիսավոր (պաշտոնական) ընթրիք	[ziyāfat-e šām]	ضيافت شام
ընդունելություն (պաշտոնական)	[ziyāfat]	ضيافت
կազմակերպել	[tartib dādan]	ترتیب دادن
շրջանակում	[dar hāšiye]	در حاشیه
փոխանակում	[mobādelāt]	مبادلات
Իսլամական աշխարհի միասնություն	[vahdat-e jahān-e eslām]	وحدت جهان اسلام
պայքար սհաբեկչության դեմ	[mobāreze bā terorism]	مبارزه با تروریسم
արտաքին քաղաքականության գծով նախագահի խորհրդական	[mošāver-e siyāsāt-e xāreji-ye ra‘is-e jomhuri]	مشاور سیاست خارجی رییس جمهوری
բանակի գլխավոր հրամանատար	[farmānde-ye koll-e arteš]	فرمانده کل ارتش

ներդրողներ	[sarmāyegozārān]	سرمایه گذاران
աշխատատեղ ստեղծողներ	[kārāfarinān]	کارآفرینان
կրոնագետներ, կրոնական գործիչներ	[‘olamā-ye dini]	علمای دینی
այլ հանդիպումներ, կողմնակի հանդիպումներ	[didārḥā-ye jānebi]	دیدارهای جانبی
ձեռքբերումներ	[dastāvardhā]	دستاوردها
ցուցիչ	[nešāngar]	نشانگر
տարածաշրջանային միասնականություն	[vahdat-e mantaqe(y)i]	وحدت منطقه ای
քաղաքական հարթություններ	[ab‘ād-e siyāsi]	ابعاد سیاسی
տնտեսական արդյունքներ	[āvardehā-ye eqtesādi]	آورده های اقتصادی
լիություն, շատություն, առատություն	[farāvāni]	فراوانی
անմիջապես	[belāfāsele]	بلافاصله
շնորհավորանք	[tabrik]	تبریک
անկեղծ, մտերիմ	[samimāne]	صمیمانه
ժողովրդավարություն	[mardomsālāri]	مردم سالاری
ընտրություն	[entexāb]	انتخاب
արտահայտել	[ebrāz kardan]	ابراز کردن
շահեր	[manāfe‘]	منافع
ընթացքում	[zemn-e]	ضمن
պատգամ	[payām]	پیام
հեռախոսագրույց	[tamās-e telefoni]	تماس تلفنی
ամրապնդում	[tahkim]	تحکیم
շնորհակալություն, երախտագիտություն	[qadrdāni]	قدردانی
իրադրություն, իրավիճակ	[ouzā‘]	اوضاع
վտանգ	[xatar]	خطر
համատեղ մամուլի ասուլիս	[konferāns-e matbu‘āti-ye moštarak]	کنفرانس مطبوعاتی مشترک
հիշատակել	[nām bordan (az)]	نام بردن (از)
մասնակցել	[šerkat kardan]	شرکت کردن
ներկա լինել	[hozur dāštan]	حضور داشتن
ծրագիր	[barnāme]	برنامه

Բացատրություններ

توضیحات

Ոճական բացատրություններ

Լրատվական տեքստերի լեզվաոճական առանձնահատկությունները

1. Հրապարակախոսական ոճի լրատվական տեքստերը (ի տարբերություն վերլուծական տեքստերի), որպես կանոն, հակիրճ են, բաղկացած են կարճ կապակցություններից, նվազագույն քանակի երկրորդական նախադասություններից: Դրանք յուրահատուկ մենախոսություններ են՝ օժտված արտահայտչական համապատասխան միջոցներով: Այս ոճում համատեղվում են պաշտոնական, գիտական, գեղարվեստական, նույնիսկ խոսակցական լեզվին բնորոշ տարրեր՝ դիմային վերջավորություններ, կապեր և հնչյունական փոփոխություններ և այլն: Վերջիններս հանդիպում են ելույթներում, հարցազրույցներում և տեսանյութերում: Ցանկացած ձևաչափի պաշտոնական լրատվություն ներկայացվում է միայն գրական լեզվով:

2. Գործածական են «գրքային» օգնական բայերը. کردن [kardan] «անել» բային փոխարինում են نمودن [nemudan], ساختن [sāxtan], իսկ شدن [šodan] «դառնալ» բային՝ گشتن [gaštan], گردیدن [gardidan] ձևերը, օրինակ՝ ارزیابی کردن = [arzyābi kardan] ارزیابی نمودن [arzyābi nemudan] «գնահատել», تنظیم شدن = [tanzim šodan] تنظیم گشتن [tanzim gaštan] «կարգավորվել» և այլն:

3. Հրապարակախոսական ոճի մյուս առանձնահատկությունը տեքստերում հաճախ հանդիպող և որևէ բառարանում չարձանագրված եզրույթներն են: Դրանք *դիպլոմատիկ* բառեր են, որոնք, որպես կանոն, չեն ամրագրվում լեզվի բառապաշարում, չնայած բնորոշում են ժամանակի իրողությունները և բավական թափանցիկ են, օրինակ՝ توییت کردن [tuīt kardan] «թվիթ անել, Թվիթթեր միկրոբլոգում գրառում անել»:

4. Ի տարբերություն չեզոք ոճի, որտեղ սահմանական եղանակի ապառնի ժամանակի գործողությունը արտահայտվում է ժամանակաձևի գործածությամբ, հրապարակախոսական ոճի տեքստերում կիրառվում է բուն ապառնի ժամանակաձևը, օրինակ՝

روسای جمهور دو کشور همچنین خاطر نشان کردند که توافقات حاصله در مذاکرات هسته ای ایران شرایط مساعدی برای امنیت منطقه ای و بین المللی فراهم خواهد کرد.

«Երկու երկրների նախագահները նաև նշեցին, որ Իրանի միջուկային բանակցությունների արդյունքում ձեռք բերված համաձայնությունները կստեղծեն համապատասխան պայմաններ տարածաշրջանային և միջազգային անվտանգության ապահովման համար»:

5. Հրապարակախոսական ոճի պարսկերեն տեքստին բնորոշ է պատկերավորման ոճական միջոցների գործածումը, մասնավորապես պաշտոնական անձի և պաշտոնի անվան հետ կիրառվում են *գերազույն, հարգելի, հարգարժան, վսեմաշուք* և նմանատիպ այլ բառեր:

Իրանի հոգևոր առաջնորդի մասին նշելիս պետք է ուշադրություն դարձնել հետևյալ կանոններին. բարձր պաշտոնական ոճում` رهبر معظم انقلاب اسلامی [rahbar-e mo‘azam-e enqelāb-e eslāmi] «Իսլամական հեղափոխության գերազույն առաջնորդ», չեզոք ոճում` رهبر انقلاب اسلامی [rahbar-e enqelāb-e eslāmi] «Իսլամական հեղափոխության առաջնորդ»: Նախագահի մասին նշելիս համապատասխանաբար` جناب آقای حسن روحانی [jenāb-e āqā-ye Hasan-e Rouhāni] «Հարգարժան պրն Ռուհանի», رئیس جمهور محترم اسلامی ایران [ra‘isjomhur-e mohtaram-e Eslamiye Irān] «Իրանի Իսլամական Հանրապետության հարգարժան նախագահ»:

Իրանի հոգևոր առաջնորդի մասին խոսելիս պարսկերեն նախադասության բայը դրվում է հոգնակի երրորդ դեմքով.

رهبر معظم انقلاب اسلامی تأکید کردند .

«Իսլամական հեղափոխության գերազույն առաջնորդը ընդգծեց (բոց.՝ ընդգծեցին)»:

6. Հասարակական-քաղաքական բնույթի տեքստերում պաշտոնատար անձանց նշելու հերթագայությունն է՝ անուն-ազգանուն, պաշտոն, այսպես՝

جناب آقای حسن روحانی رئیس جمهور محترم اسلامی ایران [jenāb-e āqā-ye Hasan-e Rouhani ra‘is jomhur-e mohtaram-e Eslamiye Irān] «Իրանի Իսլամական Հանրապետության հարգարժան նախագահ Հասան Ռուհանին»,

جناب آقای آرمن سارکسیان رئیس جمهوری ارمنستان [jenāb-e āqā-ye Ārmen Sarkisyān ra‘is jomhur-e Armanestān]

«Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Արմեն Սարգսյան»:

مجلس شورای اسلامی [majles-e šourā-ye eslāmi]

7. «Իսլամական խորհրդի ժողով կան Մեջլիս», որն Իրանի Իսլամական Հանրապետության բարձրագույն օրենսդիր մարմինն է: Այն միապալատ խորհրդարան է՝ կազմված 290 պատգամավորներից, որոնք ընտրվում են համաժողովրդական ուղիղ քվեարկությամբ, չորս տարի ժամկետով:

فی مابین [fimābeyn-e]

8. «Միջև» իզաֆետային նախադաս կապի կիրառությունը ավելի բնորոշ է պաշտոնական և պայմանագրային-փաստաթղթային տեքստերի ոճին: Ավել-

լի չեզոք ոճերում նույն իմաստով առավել հաճախ գործածվում են مابین [mābeyn-e] և میان [miyān-e] իզաֆետային նախադաս կապերը:

Ուշադրություն. Համացանցային լրատվական նյութերում հաճախ են հանդիպում շարահյուսական ու ոճական վրիպակները:

Քառաբերականական բացատրություններ

1. Հրապարակախոսական ոճին հատուկ բառաբերականական կառույց-ներից են՝

1.1 با تَأْكِيد [bā ta'kid]

«ընդգծելով, շեշտելով, նաև՝ նշելով», որից հետո գործածվում է بر [bar] «վրա» նախդրային կապով կառուցված լրացում, այսպես՝

[bā ta'kid bar ahamiyat-e] تَأْكِيد بِرَاهِمِيَّتٍ ◌

«ընդգծելով կարևորությունը»:

تَأْكِيد كَرْدَن [ta'kid kardan]

«ընդգծել» բայը շրջանակային կառույցում ևս պահանջում է بر [bar] «վրա» նախդրային կապով կառուցված լրացում, այսպես՝

بِرْ ضَرُورَتٍ چِيزِي تَأْكِيد كَرْدَن [bar zarurat-e čizi ta'kid kardan]

«ընդգծել ինչ-որ բանի անհրաժեշտությունը»:

1.2 با ابرازِ قَدْرَدَانِي [bā ebrāz-e qadrdāni]

«շնորհակալություն հայտնելով»:

1.3 به گَزَارَشِ [be gozāreš-e]

«ըստ հաղորդման, ինչպես տեղեկացնում է»:

2. Հրապարակախոսական ոճին հատուկ է հարադիր բայերին գուգահեռ բայական շրջանակային կառույցների գործածությունը՝

مورد چِيزِي قَرَار دَادَن [moured-e čizi qarār dādan]

«ինչ-որ բանի ենթարկել»,

مورد چِيزِي قَرَار گِرَفْتَن [moured-e čizi qarār gereftan]

«ինչ-որ բանի ենթարկվել», օրինակ՝

مورد بَررَسِي قَرَار دَادَن [moured-e barresi qarār dādan]

«քննարկել, քննարկվել (բոց.՝ քննարկման ենթարկել)»,

مورد بَررَسِي قَرَار گِرَفْتَن [moured-e barresi qarār gereftan]

«քննարկվել (բոց.՝ քննարկման ենթարկվել)»,

مورد اسْتِقْبَالِ قَرَار دَادَن [moured-e estqbāl qarār dādan]

«ընդունել (բոց.՝ ընդունելության արժանացնել)»,

مورد اسْتِقْبَالِ قَرَار گِرَفْتَن [moured-e estqbāl qarār gereftan]

«ընդունվել (բոց.՝ ընդունելության արժանանալ)» և այլն:

Ընդ որում՝

[moured-e čizi qarār dādan] مورد چیزی قرار دادن

կառույցը պահանջում է ուղիղ խնդիր լրացում, օրինակ՝

رئیس جمهوری اسلونی وزیر نیروی ایران را مورد استقبال قرار داد.

«Սլովենիայի նախագահն ընդունեց Իրանի էներգետիկայի նախարարին»:

Հետևյալ նախադասությունում գործածված է կրավորական իմաստով՝

رئیس جمهوری اسلونی از سوی وزیر نیروی ایران مورد استقبال قرار گرفت

կամ՝

رئیس جمهوری اسلونی مورد استقبال وزیر نیروی ایران قرار گرفت.

«Սլովենիայի նախագահը ընդունվեց Իրանի էներգետիկայի նախարարի կողմից»:

3. Իգաֆետով են կապակցվում հետևյալ կառույցները՝

[dar sadr-e] 3.1 در صدر

[dar ra's-e] در رأس

[bā sarparasti-ye] با سرپرستی

«գլխավորությամբ, ղեկավարությամբ»,

در صدر هیئت عالی رتبه سیاسی و اقتصادی.

«քաղաքական և տնտեսական բարձրաստիճան պատվիրակության գլխավորությամբ»:

[be manzur-e] 3.2 به منظور

«նպատակով, մտադրությամբ, ցանկությամբ», օրինակ՝

به منظور انجام دیدار رسمی و مذاکرات.

«պաշտոնական այց և բանակցություններ իրականացնելու նպատակով»,

به منظور گسترش همکاری

«համագործակցությունն ընդլայնելու նպատակով/մտադրությամբ»:

[bā badraqe-ye] 3.3 با بدرقه

«ուղեկցությամբ»,

[dar xosus-e] 3.4 در خصوص

«մասին, վերաբերյալ»:

4. وزیر امور خارجه [vazir-e omur-e xāreje]

«արտաքին գործերի նախարար»: Այստեղ որոշչային կառույցը պահպանել է արաբական ձևը՝ իգական սեռի համաձայնությամբ, ինչը պարսկերենում

կենդանի կառույց չէ, սակայն պահպանվել է կայուն բառակապակցություններում, օրինակ՝

[ravābet-e hasane] روابط حسنه

«բարիդրացիական հարաբերություններ» և այլն:

[dar hāli ke] در حالی که

այս կապակցության մեջ حال [hāl] «վիճակ» բառն արտահայտում է նաև ժամանակի իմաստ՝ «այդ նույն ընթացքում», «միևնույն ժամանակ», հմմտ. նաև՝

در همان هنگام، زمانی که.

[xatāb be] خطاب به

«ղիմելով (ինչ-որ մեկին կամ մարդկանց)»:

7. Շրջանակային կառույցներ են կազմում՝

[vāred-e ... šodan] وارد ... شدن

«ժամանել, այցելել, մտնել»,

[ebrāz-e... kardan] ابراز ... کردن

«արտահայտել»,

[ezhār-e ... dāštan/kardan] اظهار...داشتن کردن

«ասել, արտահայտել»:

[qarār ast] قرار است

«պետք է, որոշված է, պայմանավորվածություն կա»: Հրապարակախոսական ոճում այս կառույցը գործածվում է միայն պաշտոնական անձանց բանակցությունների վերաբերյալ՝

قرار است صبح فردا سفارت اسلونی در تهران گشایش یابد.

«Որոշված է, որ վաղն առավոտյան Թեհրանում կբացվի Սլովենիայի դեսպանատունը»:

Ուշադրություն. قرار است (شد، بود) [qarār ast (šod, bud)] դարձվածքից հետո բայը կիրառվում է պայմանական ներկա (սորիստ) ժամանակաձևով:

9. Արեգնակային հիջրայի բվականին համարժեք քրիստոնեական բվականը նշելու համար գործածվում են հետևյալ կապերը՝

[motābeq bā] مطابق با

[barābar bā] برابر با

[mosādef bā] مصادف با

այսպես՝

اول دی ماه ۱۳۹۵ برابر با ۲۱ دسامبر ۲۰۱۶

«1395 թ. դեյ ամսվա 1-ը համարժեք է 2016 թ. դեկտեմբերի 21-ին»:

[piramun-e] پیرامون

«մասին, շուրջ» իզաֆետային կապ է, որը գործածվում է հիմնականում անշունչ առարկաների հետ, օրինակ՝

پيرامون مسایل منطقه ای و بين المللی

«միջազգային և տարածաշրջանային հարցերի մասին/շուրջ»:

11. سايير[sāyer-e]

«մյուս, այլ, ուրիշ» կապը նախադաս է, իզաֆետ է ստանում և գործածվում է հոգնակիով դրված գոյականի հետ, օրինակ՝

سايير طرح های مشترک

«մյուս ընդհանուր նախագծերը»¹:

12. بهره گیری، بهره برداری [bahregiri, bahrebardāri]

Երկու բառամիավորներն էլ կառուցված են բառակազմական նույն օրենքով, սակայն ունեն հետևյալ իմաստները.

➤ bahregiri < bahre- «մաս, բաժին, նաև՝ օգուտ» + -gir < gereftan «վերցնել» բայի ներկայի հիմք + -i գոյականակերտ ածանց → «օգտագործում», օրինակ՝

در همین ارتباط روسای جمهور دو کشور بر لزوم بهره گیری از راههای مواصلاتی بین المللی و ترانزیتی تأکید نمودند.

Այս կապակցությամբ երկու երկրների նախագահներն ընդգծեցին միջազգային հաղորդակցության և տարանցիկ ուղիների օգտագործման անհրաժեշտությունը:

➤ bahrebardāri < bahre- «մաս, բաժին, նաև՝ օգուտ» + -bardār- < bardāštan «վերցնել» բայի ներկայի հիմք + -i գոյականակերտ ածանց → «շահագործում», օրինակ՝

دو رئیس جمهور بر اهمیت گسترش همکاری های دوجانبه و چند جانبه در عرصه انرژی بویژه برق و بهره برداری از خط سوم انتقال برق به ارمنستان تأکید نمودند.

«Երկու նախագահներն ընդգծեցին էներգետիկ, մասնավորապես էլեկտրաէներգայի և էլեկտրահաղորդման երրորդ գծի շահագործման բնագավառում երկկողմ ու բազմակողմ համագործակցության ընդլայնման կարևորությունը»:

13. چندین تن از [čandin tan az] = چند تن از [čand tan az]

«մի քանի հոգի, մի քանիսը»:

14. فعلی و بعدی [fe‘eli va ba‘adi]

«գործող և հաջորդ»:

¹ Հմնտ. کشورهای دیگر, دیگر [digyar] «ուրիշ, այլ» կապի նույնական կիրառության հետ, օր.՝ کشورها «ուրիշ երկրներ»:

Ուղղագրական բացատրություններ

1. Արաբական ծագման «թույլ», «դատարկ» և «համզեով» արմատների գրության երկու տարբերակն էլ հանդիպում է լրատվական տեքստերում՝

رئيس – رئيس

«նախագահ»,

مسائل – مسائل

«խնդիրներ»,

هيئات – هيئات

«պատվիրակություն»:

Գրության մեջ հատկապես «ալեֆի» վրա դրվող «համզե» նշանը հաճախ կարող է բաց թողնվել, ինչը չի ազդում բառի արտասանության վրա՝

تأكيد – تأكيد [ta'kid]

تأييد – تأييد [ta'yid]

تأسيس – تأسيس [ta'sis]

2. Գրության, արտասանության տարբերություններ են հանդիպում ոչ իրանական տեղանունների և անձնանունների դեպքում:

Թարգմանական բացատրություններ

1. Պաշտոնական լրատվության մեջ հաճախադեպ են ժամանակի նշման առավել կոնկրետ պահերը, այսպես՝

«առավոտյան» [sobh] صباح

«վաղն առավոտյան» [sobh-e fardā] صباح فردا

«լուսաբացին» [bāmdād] بامداد

«երեկոյան» [šāmgāh] شامگاه

«երեկոյան» [‘asr] عصر

«կեսօրից առաջ» [piš az zohr] پیش از ظهر

«կեսօրից հետո» [ba‘ad az zohr] بعد از ظهر

«այսօր երեկոյան» [‘asr-e emruz] عصر امروز

Թարգմանություններում պետք է հրաժարվել ժամանակի կոնկրետ բացատրություններից և թարգմանել հայերենին հատուկ ոճաբանությամբ:

2. Տեղական ժամանակը նշելու համար գործածվում է به وقت [be vaqt-e] «ժամանակով» ձևը, օրինակ՝

به وقت ایروان [be vaqt-e Iravān]

«Երևանի ժամանակով»,

به وقت تهران [be vaqt-e Tehrān]

«Թեհրանի ժամանակով»,

[be vaqt-e Landan] به وقت لندن

«Լոնդոնի ժամանակով» և այլն:

3. شرایط فراهم کردن [šarāyet farāham kardan]

«պայմաններ ստեղծել»:

4. ایراد کردن [irād kardan]

Բայի առաջնային «արտասանել» նշանակությունը հրապարակախոսական ոճի տեքստերում հանդիպում է «ճառ, ելույթ» բառերի հետ «հանդես գալ, ասել» իմաստով, մասնավորապես՝

سخنرانی ایراد کردن [soxanrāni irād kardan]

«ճառով հանդես գալ, ելույթ ունենալ»:

5. ترک کردن [tark kardan]

Բայի առաջնային իմաստն է «թողնել, լքել», սակայն լրատվական տեքստերում քարզմանվում է նաև «հեռանալ» իմաստով, օրինակ՝

رئیس جمهور اسلونی پس از پایان نطق خود با بدرقه علی لاریجانی مجلس را ترک کرد.

«Սլովենիայի նախագահն իր ելույթից հետո Ալի Լարիջանիի ուղեկցությամբ հեռացավ խորհրդարանից»,

به مقصد ... ترک کردن [be maqsad-e ... tark kardan]

իզաֆետային կապով կազմված շրջանակային կառույցում քարզմանվում է «մեկնել» իմաստով, օրինակ՝

وی بزودی پایتخت بلغارستان را به مقصد ایران ترک خواهد کرد

«Նա շուտով Բուլղարիայի մայրաքաղաքից կմեկնի Իրան (բռց.՝ «Նա շուտով Բուլղարիայի մայրաքաղաքը Թեհրանի ուղղությամբ լքելու է»):

6. گروه مینسک در شورای امنیت و همکاری اروپا

[goruh-e Minsk-e dar šourāye amniyat va hamkāri-ye Orupā]

«ԵԱՀԿ Մինսկի խումբ»:

Կարդա՛լ և հիշե՛լ արտահայտությունները:

1. به گزارش ایرنا، "بروت پاور" رئیس جمهوری اسلونی عصر دوشنبه به منظور انجام دیدار رسمی و مذاکرات دوجانبه سیاسی و اقتصادی با مقامات ایران وارد تهران شد.

«Իռնայի» հաղորդմամբ՝ Սլովենիայի Հանրապետության նախագահ Բորոք Պահորը երկուշաբթի երեկոյան Իրանի պաշտոնյաների հետ քաղաքական և տնտեսական երկկողմանի բանակցություններ վարելու նպատակով պաշտոնական այցով ժամանեց Թեհրան»:

۲. پس از نشست دوجانبه با حضور روسای جمهور ایران و اسلونی هیئت های مشترک دو کشور سه سند همکاری امضا کردند.

Իրանի և Սլովենիայի նախագահների երկկողմ հանդիպումից հետո երկու երկրների համատեղ պատվիրակությունները համագործակցության երեք փաստաթուղթ ստորագրեցին:

۳. آقای " بروت پاخور " رئیس جمهور اسلونی و هیأت همراه، عصر امروز (سهشنبه) با حضرت آیت الله خامنه ای رهبر انقلاب اسلامی دیدار کردند.

Սլովենիայի Հանրապետության նախագահ Բորոթ Պահորը և նրան նույնպես պատվիրակությունն այսօր (երեքշաբթի) հանդիպեցին Իսլամական հեղափոխության առաջնորդ Այաթոլլահ Խամենեի հետ:

۴. رئیس جمهور اسلونی که برای افتتاح سفارت اسلونی به تهران سفر کرده در مجلس شورای اسلامی حاضر شد و سخنرانی ایراد کرد.

Սլովենիայի Հանրապետության նախագահն, որ Սլովենիայի դեսպանատունը բացելու նպատակով Թեհրան էր ժամանել, այցելեց Իսլամական խորհրդի խորհրդարան և ելույթ ունեցավ»:

۵. رئیس جمهور اسلونی پس از پایان نطق خود با بدرقه علی لاریجانی مجلس را ترک کرد.

Սլովենիայի Հանրապետության նախագահը իր ելույթը վերջացնելուց հետո Ալի Լարիջանի նույնպես հեռացավ խորհրդարանից»:

۶. روسای جمهور دو کشور جناب آقای حسن روحانی و جناب آقای سرکسیان با ابراز خرسندی از سطح بالای مناسبات که بر پایه دوستی تاریخی دو ملت استوار است، مجدداً اراده قاطع خود را برای گسترش هر چه بیشتر روابط دوجانبه اعلام نمودند.

Երկու երկրների նախագահներ Ռուհանին և Սարգսյանը, գոհունակություն հայտնելով երկու ժողովուրդների պատմական բարեկամության վրա հիմնված բարձր մակարդակի հարաբերությունների կապակցությամբ, վերահաստատեցին իրենց վճռական կամքը, առավել ընդլայնելու երկկողմ հարաբերությունները:

۷. روسای جمهور دو کشور، جناب آقای حسن روحانی و جناب آقای سرکسیان همچنین همکاری های پارلمانی میان دو کشور را مهم دانسته و از آن به عنوان یکی از عوامل توسعه روابط بین ارمنستان و ایران یاد و ابراز اطمینان کردند که همکاری بین قانون گران دو کشور تحرک مثبتی در مناسبات حسن همجواری دو کشور ایجاد خواهد کرد.

Երկու երկրների նախագահներ Ռուհանին և Սարգսյանը կարևորեցին միջխորհրդարանական համագործակցությունը և այն Իրանի ու Հայաստանի հարաբերությունների զարգացման համար կարևոր գործոններից մեկը համարելով համոզմունք հայտնեցին, որ օրենսդիր մարմինների միջև համագոր-

ծակցությունը դրական տեղաշարժ կատեղծի երկու երկրների բարիդրացիական հարաբերություններում:

۸. روسای جمهور دو کشور با اشاره به توافقنامه لغو روادید میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان تاثیرات آن را در تشویق و گسترش صنعت جهانگردی و همچنین فعالیت ها و روابط رو به گسترش فعالان اقتصادی دو کشور مثبت ارزیابی کردند.

Երկու երկրների նախագահները, անդրադառնալով երկու երկրների միջև էրի և մուտքի արտոնագրերի չեղարկման համաձայնագրին, դրական գնահատեցին դրա նշանակությունը գրոսաշրջության ոլորտի զարգացման, ինչպես նաև երկու երկրների գործարար կապերի ընդլայնման, տնտեսական և ներդրումային գործունեության ասպարեզներում:

۹. طی این سفر جناب آقای روحانی، رئیس جمهور اسلامی ایران از جناب آقای سرکسیان رئیس جمهور ارمنستان برای دیدار رسمی از جمهوری اسلامی ایران دعوت بعمل آورد که رئیس جمهور ارمنستان ضمن تشکر، این دعوت را پذیرفت.

Այս այցի ընթացքում Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախագահ Նորին գերազանցություն Հասան Ռուհանին հրավիրեց Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Նորին գերազանցություն արն Սարգսյանին պաշտոնական այց կատարել Իրանի Իսլամական Հանրապետություն, որը Հայաստանի Հանրապետության նախագահն ընդունեց շնորհակալությամբ:

۱۰. در فرودگاه نورخان به افتخار رئیس جمهوری ایران ۲۱ گوله تویب شلیک شد و دو نوجوان پاکستانی به دسته های گل به حسن روحانی خوش آمد گفتند.

Նորիսան օդանավակայանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախագահի պատվին 21 համազարկային կրակ արձակեցին, և երկու պակիստանցի պատանի ծաղկեփնջերով Հասան Ռուհանինին բարի գալուստ մաղթեցին:

۱۱. استقبال رسمی رئیس جمهوری اسلامی ایران در کاخ نخست وزیری اتفاق افتاد. نواز شریف نخست وزیر پاکستان در این کاخ به صورت رسمی از حسن روحانی استقبال کرد و پس از نواخته شدن سورد ملی دو کشور، روسای جمهوری اسلامی ایران و پاکستان از نیروهای نظامی حاضر در میدان سان دیدند.

Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախագահի պաշտոնական ընդունելությունը տեղի ունեցավ վարչապետի նստավայրում: Պակիստանի վարչապետ Նավազ Շարիֆն այդ նստավայրում պաշտոնապես ընդունեց Հասան Ռուհանինին, և երկու երկրների հիմները հնչեցնելուց հետո Իրանի Իսլամական Հանրապետության և Պակիստանի նախագահներն ընդունեցին զինվորական շքերթը:

۱۲. رییس جمهوری پاکستان یک ضیافت شام باشکوه برای حسن روحانی، رییس جمهوری ایران ترتیب داد. در حاشیه این ضیافت شام دو رییس جمهوری اسلامی ایران و پاکستان رایزنی هایی در خصوص مبادلات اقتصادی دو کشور، وحدت جهان اسلام و مبارزه با تروریسم انجام دادند.

Պակիստանի Հանրապետության նախագահը պաշտոնական շքեղ ընթրիք կազմակերպեց Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախագահ Հասան Ռուհանիի պատվին: Այդ ընթրիքի շրջանակներում Իրանի Իսլամական Հանրապետության և Պակիստանի նախագահները խորհրդակցություններ են ունեցել երկու երկրների տնտեսական շրջանառության, իսլամական աշխարհի միասնության և ահաբեկչության դեմ պայքարի վերաբերյալ:

Վարժութիւններ

تمرین ها

تمرین ۱

Վարժութիւն 1. Ընտրել որոշիչներ (աջ սյունակ) հետևյալ որոշյալների համար (ձախ սյունակ)

جهان	بازرگانی
مبادلات	اسلامی
مناسبات	حسن همجواری
وحدت	همسایه
صلح	پایدار
آورده ها	مسالمت آمیز
حل و فصل	رسمی
دیدار	بین المللی
کشور	مثبت
حقوق	چندجانبه
نتایج	منطقه ای
مذاکرات	عالی رتبه
امنیت	مهم
هیئت	دوجانبه
مسایل	خاصی
روابط	تلخ
تشریفات	باشکوه
حوادث	گرم
فضا	تهدید کننده
مراسم	تاریخی
دوستی	اقتصادی
پدیده	سیاسی
همکاری	منطقه ای

تمرین ۲

Վարժություն 2. Լրացնել բաց թողնված հատվածները:

در تشویق و گسترش، برگزار شد، ضیافت، لغو، در صدر، محور، مناقشه، قرار است، با بدرقه، حل و فصل، در زمینه ها، با ابراز

1. رئیس جمهور اسلونی عصر دیروز ... هیئت عالی رتبه سیاسی و اقتصادی وارد تهران شد .
2. اسناد همکاری میان دو کشور ایران و اسلونی ... فناوری های اطلاعات، همکاری های اقتصادی و همکاری های علمی امضا شد.
3. مراسم استقبال رسمی از رئیس جمهور در فرودگاه ....
4. همزمان با سفر رئیس جمهور اسلونی هم ... صبح فردا سفارت اسلونی در تهران گشایش یابد.
5. رایزنی مسائل و رویدادهای منطقه ای ... دیگر گفتگوی وزرای خارجه دو کشور بود.
6. رئیس جمهور اسلونی پس از پایان نطق خود... مقام های عالی رتبه مجلس را ترک کرد.
7. روسای جمهور دو کشور .. رضایت مندی از روابط رو به گسترش مابین استان های دو کشور، خواستار ایجاد تحرک در توسعه هرچه بیشتر این روند گردیدند.
8. روسای جمهور دو کشور با اشاره به توافقنامه ... روادید میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان تاثیرات آن را ... صنعت جهانگردی مثبت ارزیابی کردند.
9. روسای جمهور دو کشور با اشاره به ... قره باغ بر لزوم ... مسالمت آمیز آن برپایه موازین و حقوق بین المللی و همچنین در چارچوب منشور سازمان ملل تاکید کردند.
10. رییس جمهوری پاکستان یک ... شام باشکوه برای حسن روحانی، رییس جمهوری ایران ترتیب داد.

تمرین ۳

Վարժություն 3. Ընդգծված բառերը փոխարինել հոմանիշներով:

1. دربخش دیگری از سخنانش به موضوع تروریسم و ضرورت مبارزه همگانی با این پدیده تهدید کننده جهانی پرداخت.
2. در حاشیه این ضیافت شام دو رییس جمهوری اسلامی ایران و پاکستان رایزنی هایی در خصوص مبادلات اقتصادی دو کشور انجام دادند.
3. رییس جمهوری ایران در دیدار هیات های عالی رتبه ایران و پاکستان از هدف تقویت و تسهیل روابط همه جانبه خبر داد.
4. در این دیدار وزرای خارجه دو کشور درباره گسترش روابط سیاسی و اقتصادی گفتگو کردند.
5. طرفین سفر رئیس جمهور روحانی به ارمنستان را تحرکی مهم در راستای گسترش روابط دو کشور ارزیابی نمودند.

6. دو رئیس جمهور بر اهمیت گسترش همکاری های دوجانبه و چند جانبه در عرصه انرژی بویژه برق تأکید نمودند.

تمرین 4

Վարժություն 4. Վերակազմել նախադասությունները՝ գործածելով

قرار است، مقرر است

կառույցները:

Օրինակ՝

نمونه:

همزمان با سفر رئیس جمهور اسلونی سفارت اسلونی در تهران گشایش می یابد.
همزمان با سفر رئیس جمهور اسلونی هم قرار است سفارت اسلونی در تهران گشایش یابد.

1. معاون نخست وزیر و وزیر امور خارجه اسلونی با رئیس دستگاه دیپلماسی جمهوری اسلامی در وزارت امور خارجه دیدار و گفتگو کرد.
2. رئیس جمهور اسلونی که برای افتتاح سفارت اسلونی به تهران سفر کرده در مجلس شورای اسلامی حاضر شد و سخنرانی ایراد کرد.
3. حکومت پاکستان با تشریفات خاصی از رییس جمهوری ایران استقبال کرد.
4. استقبال رسمی رییس جمهوری اسلامی ایران در کاخ نخست وزیری اتفاق افتاد.
5. پایان نشست دو جانبه به امضای شش سند همکاری منجر شد.
6. رییس جمهوری اسلامی ایران در اسلام آباد با مشاور سیاست خارجی رییس جمهوری پاکستان، فرمانده کل ارتش این کشور، سرمایه گذاران و کارآفرینان پاکستانی و علمای دینی کشور همسایه ملاقات کرد.
7. عصر روز شنبه، هفتم اسفندماه، حسن روحانی از اسلام آباد به تهران بازگشت.
8. رؤسای جمهوری پنج کشور ظهر امروز در یک مصاحبه مطبوعاتی شرکت می کنند.
9. طی این سفر جناب آقای روحانی، رئیس جمهور اسلامی ایران از رئیس جمهور ارمنستان برای دیدار رسمی از جمهوری اسلامی ایران دعوت بعمل آورد.
10. پس از نشست دوجانبه با حضور روسای جمهور ایران و اسلونی هیئت های مشترک دو کشور سه سند همکاری امضا کردند.
11. فردا وزیر امور خارجه ایران در نشست تجاری مشترک دو کشور سخنرانی خواهد کرد.

تمرین 5

Վարժություն 5. Վերակազմել նախադասությունները՝ գործածելով

مورد چیزی قرار دادن، مورد چیزی قرار گرفتن

կառույցները, օրինակ՝

نمونه:

روسای جمهور دو کشور بر لزوم برقراری هرچه سریعتر صلح و ثبات در منطقه تأکید کردند.
روسای جمهور دو کشور لزوم برقراری هرچه سریعتر صلح و ثبات در منطقه را مورد تأکید قرار دادند.

1. رئیس جمهوری اسلونی عصر دوشنبه به منظور انجام دیدار رسمی و مذاکرات دوجانبه سیاسی و اقتصادی با مقامات ایران وارد تهران شد و از طرف وزیر نیرو استقبال شد.
2. در این دیدار وزرای خارجه دو کشور مسایل گسترش روابط دوجانبه به ویژه در عرصه سیاسی و اقتصادی را بررسی کردند.
3. طی این گفتگوها روسای جمهور دو کشور در مورد علاقه طرفین درخصوص روابط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی و همچنین مسایل منطقه ای و بین المللی تبادل نظر کردند.
4. از ایران می توان به عنوان پل ارتباطی با کشورهای آسیای مرکزی استفاده کرد.
5. روسای جمهور دو کشور به اسناد همکاری امضاء شده فیما بین با هدف تحقق همکاری های دوجانبه در زمینه های افزایش مبادلات بازرگانی توجه کردند.
6. روسای جمهور دو کشور همچنین از تروریسم بین المللی و جنایات سازمان یافته در جهان سخت انتقاد کردند.

Պատ 3

درس ۳

Վարժություններ

تمرین ۵

تمرین ۶

Վարժություն 6. Կազմել նախադասություններ՝ գործածելով

1. հետևյալ բառերը՝

رسمی، گزارش، سیاست خارجی، مذاکرات، مراسم، اسناد، ضیافت، تحرک، ارتقاء، مصاحبه، مطبوعاتى.

2. հետևյալ բայերը՝

اشاره کردن، شرکت کردن، برگزار کردن، اعلام کردن، امضا کردن، تبادل نظر کردن، ترک کردن، سان دیدن، تأکید کردن، مواجه شدن، انجام دادن، صورت گرفتن.

تمرین ۷

Վարժություն 7. Կարդա՛լ և վերարտադրել տեքստերի բովանդակությունը պարսկերեն:

1. دیدار سفیر ایران در ایروان با نخست وزیر ارمنستان به گزارش ایسنا، سید کاظم سجادی سفیر ایران در ایروان امروز (دوشنبه) در اولین روزکاری سال ۲۰۱۷ میلادی در کشور ارمنستان با نخست وزیر این کشور دیدار و درخصوص توسعه روابط دو جانبه گفت‌وگو و تبادل نظر کرد. در این دیدار طرفین بر پیگیری و اجرایی کردن تفاهم های انجام شده میان روسای جمهور دو کشور در طی سفر جناب آقای روحانی رئیس جمهور کشورمان به ارمنستان اوایل دی ماه جاری تأکید کردند.

2. حسن روحانی رئیس جمهور ایران در دیدار "عبدالله عبدالله" رئیس اجرایی دولت وحدت ملی افغانستان² که ، در صدر هیاتی در تهران حضور یافته است، ابراز امیدواری کرد که با تقویت ثبات سیاسی و وحدت در افغانستان، بتوان پروژه های مشترک را هر چه سریعتر اجرا کرد. رئیس اجرایی دولت وحدت ملی افغانستان همچنین گزارشی از وضعیت داخلی و روند مذاکرات صلح در کشورش ارائه کرد.

3. به گزارش گروه سیاسی خبرگزاری میزان، مشاور بین الملل رئیس جمهوری صربستان در ملاقات با سفیر کشور ایران در بلگراد با اشاره به فراهم بودن زمینه همکاری های دوجانبه بین بلگراد و تهران، دعوت رئیس جمهوری صربستان از دکتر حسن روحانی رئیس جمهوری ایران

² رئیس اجرایی دولت وحدت ملی افغانستان

Ա.Ֆիլանստանի ազգային միասնականության կառավարության գործադիր նախագահ

برای سفر به صربستان را یاد آوری کرد و ابراز امیدواری کرد که این سفر در سال جاری میلادی انجام شود.

1. Արցախի հակամարտության հարցով բանակցություններին մասնակցելու նպատակով ՀՀ նախագահի գլխավորած պատվիրակությունը չորեքշաբթի օրը մեկնել է Գերմանիա: Գերմանիայում նախատեսված է ՀՀ նախագահի և Գերմանիայի կանցլեր Անգելա Մերկելի հանդիպումը: Հանդիպման ժամանակ երկու երկրի ղեկավարները գրուցելու են տարածաշրջանային հարցերի, այդ թվում Արցախում լարվածությունների սրման կապակցությամբ:

2. Իրանի Իսլամական Հանրապետություն աշխատանքային այցի շրջանակներում նախագահ պրն Սարգսյանն այսօր Թեհրանում հանդիպում է ունեցել Իրանի նորընտիր նախագահ Հասան Ռուհանիի հետ: «Երկու երկրների նախագահները հանդիպման ընթացքում քննարկել են ինչպես երկկողմ, այնպես էլ բազմակողմ հարաբերություններին վերաբերող հարցերի լայն շրջանակ», – ասված է Հայաստանի նախագահի մամուլի ծառայության հաղորդագրության մեջ:

3. Չեխիայի Հանրապետության նախագահ պարոն Միլոշ Չեմանը 2016 թ. հունիսի 7-9-ը պետական այցով ժամանեց Հայաստանի Հանրապետություն: Այցի ընթացքում պատվիրակության ուղեկցությամբ նա հանդիպում է ունեցել Հայաստանի Հանրապետության նախագահի հետ, ինչպես նաև բանակցություններ է վարել ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահի և վարչապետի հետ:

4. ՀՀ նախագահը Ռուսաստանի Դաշնություն աշխատանքային այցի շրջանակներում այսօր հանդիպում է ունեցել ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի հետ: Գործընկեր երկու պետությունների ղեկավարները քննարկել են հայ-ռուսական երկկողմ հարաբերություններին վերաբերող հարցերի լայն շրջանակ, անդրադարձել նաև բոլոր ուղղություններով համագործակցության զարգացման, բարձր մակարդակով ձեռք բերված պայմանավորվածությունների իրականացման ընթացքին:

تمرین ۸

Վարժություն 8. Կազմել կարճ հաղորդագրություններ՝ գործածելով հետևյալ բառերն ու արտահայտությունները՝

1. سفر کردن – دیدار رسمی - به گزارش – مذاکره کردن – کمیسیون مشترک – بررسی کردن – برنامه سفر.

2. سفر – به دعوت – استقبال شدن – سرود ملی – سان دیدن – عالی رتبه – در زمینه – گفت وگویی خصوصی – همکاری رو به گسترش – انجام توافقات – ضیافت.
3. هیأت – وارد ... شدن – همراهی کردن – عضو – مسایل – تبادل نظر – انجام دادن.
4. دعوت – طی – رئیس جمهور اسلامی ایران – رسمی – از – رئیس جمهور ارمنستان – سفر – به عمل آوردن.
5. وزرا – مشترک – لبنان – پس از – ایران – دیدار – کنفرانس – برگزار کردن – خارجه – مطبوعات.

تمرین ۹

Վարժություն 9. Կազմե՛լ հարցեր հարցազրույցի համար՝ կիրառելով տեքստերի բառապաշարը:

Վարժություններ

تمرین ها

تمرین 10

Վարժություն 10. Թարգմանել հետևյալ նախադասությունները պարսկերեն՝

1. ՀՀ նախագահ պրն Սարգսյանն առավոտյան պաշտոնական այցով մեկնել է Ռուսաստանի Դաշնություն:

2. ՀՀ նախագահի նստավայրում տեղի է ունեցել պաշտոնական այցով Հայաստան ժամանած Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախագահ Հասան Ռուհանիի դիմավորման պաշտոնական արարողությունը:

3. ՀՀ կառավարությունում այսօր կայացած հայ-իրանական բարձր մակարդակի բանակցությունների ավարտին ստորագրվել են Հայաստանի Հանրապետության և Իրանի Իսլամական Հանրապետության միջև մի շարք ոլորտներում երկկողմ համագործակցության խորացմանն ուղղված փաստաթղթեր:

4. Հայաստանի Հանրապետության և Իրանի Իսլամական Հանրապետության միջև ձեռք բերված պայմանավորվածության արդյունքում շարունակվում է իրականացվել գազի և էլեկտրաէներգիայի փոխանակում:

5. Հայաստանի Հանրապետության և Ռուսաստանի նախագահների հանդիպման ընթացքում քննարկվեցին նաև տարածաշրջանային և միջազգային կարևոր խնդիրներ:

6. ՀՀ և ՌԴ նախագահները քննարկել են ԼՂ հիմնախնդրի կարգավորման գործընթացի ներկա փուլին վերաբերող հարցեր, մտքեր փոխանակել՝ միջազգային և տարածաշրջանային արդի խնդիրների վերաբերյալ:

7. Ընդունելության արարողությունից հետո երկու երկրների ղեկավարներն առանձնազրույց ունեցան:

8. Բարձրաստիճան պատվիրակությունների հանդիպման ընթացքում կողմերը քննարկեցին երկու երկրների բազմակողմանի հարբերությունների զարգացման ու ամրապնդման հարցը:

9. Երկկողմ բանակցությունների առանցքը տարածաշրջանում խաղաղության հաստատումն ու ամրապնդումն էր:

10. Իրանի նախագահն ընդգծել է, որ տարածաշրջանի կայունությունը երկու երկրների համար խիստ կարևոր է: Այդ համատեքստում քննարկվել են նաև ահաբեկչության դեմ պայքարի առնչվող հարցեր:

11. Իրանի արտաքին գործերի նախարարը շնորհավորեց Լիբանանի նախագահին և ժողովրդին երկրում ժողովրդավարության հաղթանակի կապակցությամբ:

12. ԻԻՀ արտաքին գործերի նախարարը Բեյրութ ժամանելուց անմիջապես հետո կհանդիպի այդ երկրի արտաքին գործերի նախարարի հետ:

تمرین ۱۱

Վարժություն 11. Թարգմանել հարցազրույցի հարցերը:

1. Պրն նախագահ, ո՞րն է մեր երկիր Ձեր այցի նպատակը:

هدف از سفر من به ارمنستان دیدار و مذاکره با مقامات کشور شما در مورد مسایل همکاری دوجانبه است.

2. Վերջին ժամանակներս մեր երկու երկրների հարաբերությունները գտնվում են զարգացման փուլում: Արդյո՞ք սպասվում են փոփոխություններ Ձեր այցից հետո:

کشور ارمنستان از نقش مهمی در منطقه برخوردار است و همچنین همسایه و شریک سنتی ایران است. امیدوارم که با این دیدار سطح روابط دو کشور مان ارتقاء یابد.

3. Ինչպիսի՞ խնդիրներ եք պատրաստվում քննարկել Ձեր հայ պաշտոնակցի հետ, և ինչպիսի՞ն կլինեն արդյունքները:

قرار است که مسایل مختلفی مورد بحث و بررسی قرار بدهیم، از جمله مسایل همکاری دوجانبه، مسایل منطقه ای و بین المللی. مسایل انجام توافقات قبلی و امنیت ملی هم در دستور کار مذاکرات قرار دارد. امیدوارم که در مذاکرات با مقامات ارشد کشور شما نتایج خوبی داشته باشیم.

4. Խնդրում ենք պատմել Ձեր այցի ընթացքում սպասվող հանդիպումների մասին:

ملاقات با ایرانیان مقیم ایروان، سخنرانی در دانشگاه دولتی ایروان و سپس بازدید از ماتناداران انستیتوی نسخ خطی ایروان.

5. Պրն նախարար, ցանկանում ենք Ձեզ հաջողություններ և հույս ունենք, որ այս այցը կնպաստի մեր երկրների միջև բարեկամական հարաբերությունների առավել խորացմանը:

متشکرم. از طرف خود ابراز خوشحالی می کنم که یک بار دیگر از کشور زیبا و مهمان نواز شما بازدید می کنم.

Վարժություն 12. Թարգմանել բանավոր:

به گزارش گروه سیاسی خبرگزاری میزان، مشاور بین الملل رئیس جمهوری صربستان با سفیر کشور ایران در بلگراد ملاقات کرد. در این دیدار مشاور بین الملل رئیس جمهوری صربستان بر نقش مهم ایران در تحولات منطقه ای و جهانی تأکید کرد و آمادگی کشورش را برای توسعه همه جانبه همکاری ها اعلام کرد. آقای مشاور اظهار داشت که رئیس جمهوری صربستان خواستار رفع تمامی موانع توسعه تجاری بین دو کشور است. وی با اشاره به لزوم انجام اقداماتی جهت ایجاد شناخت بیشتر دو ملت از یکدیگر، توافق بر لغو روادید برای کلیه اتباع دو کشور را موجب تسهیل مراودات گردشگری فیما بین توصیف کرد و ابراز امیدواری کرد که این امر مهم هر چه زودتر تحقق یابد.

مشاور بین الملل رئیس جمهوری صربستان سفر اخیر معاون وزیر امور خارجه صربستان به تهران را با اهمیت خواند و ابراز امیدواری کرد که توافقات این سفر منجر به توسعه هر چه بیشتر مراودات دو کشور در حوزه های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی گردد.

وی همچنین با اشاره به توسعه همکاری های پارلمانی دو کشور اضافه کرد که طی سال جاری میلادی برنامه ریزی لازم برای سفر هیات های عالی رتبه ای از مجلس شورای اسلامی به صربستان انجام گرفته است.

Վարժություն 13. Թարգմանել գրավոր:

ՀՀ արտաքին գործերի նախարարի այցը Գերմանիա

Այս տարի հունիսի 30-ին մեկնարկեց ՀՀ արտաքին գործերի նախարարի պաշտոնական այցը Գերմանիա: Այցի առաջին օրը Հայաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչության ղեկավարը հանդիպեց Գերմանիայի փոխվարչապետ, արտաքին գործերի նախարար Ֆրանկ-Վալտեր Շտայնմայերի հետ: Նախարարների հանդիպմանը երկուստեք նշվեց, որ հայ-գերմանական հարաբերություններն ունեն ջերմ և բարեկամական բնույթ, երկու երկրների միջև հաստատված է բարձր մակարդակի քաղաքական երկխոսություն, արդյունավետորեն զարգանում է փոխգործակցությունը երկկողմ և բազմակողմ ձևաչափերով, ընդլայնվում են գործարար կապերը: ՀՀ նախարարն ասաց, որ Հայաստանը կարևորում է Գերմանիայի հետ բազմաբովանդակ համագործակցության հետագա խորացումը և ամրապնդումը, հավաստիացրեց, որ Հայաստանը կձեռնարկի անհրաժեշտ քայլեր այդ ուղղությամբ: ՀՀ արտգործնախարարը զոհունակությամբ նշեց, որ Գերմանիան Հայաստանի հիմնական աջակից երկրներից մեկն է: Գերմանիայի ԱԳ նախարարի խնդրանքով ՀՀ արտաքին գործերի նախարարը ներկայացրեց դարաբաղյան հիմնախնդրի

կարգավորման բանակցություններում վերջին զարգացումները, ինչպես նաև հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման հնարավորությունները և այդ ուղղությամբ հայկական կողմից իրականացվող քայլերը: Հայաստանի և Գերմանիայի արտգործնախարարները անդրադարձ կատարեցին մեր տարածաշրջանում անվտանգության և կայունության ամրապնդմանն առնչվող խնդիրներին: Ձրուցակիցները քննարկեցին նաև մշակույթի և կրթության ոլորտներում համագործակցության սերտացման և համատեղ ծրագրերի իրականացման հնարավորությունները: Այս ենթատեքստում ՀՀ նախարարն ասաց, որ Հայաստանում կարևորում են գերմաներենի ուսուցման ընդլայնումը և հայտնեց հայկական կողմի ակնկալիքը Երևանում Գյոթեի ինստիտուտի ներկայացուցչության բացման վերաբերյալ: Հանդիպմանը հետևեց երկու նախարարների համատեղ մամուլի ասուլիսը, որին ներկա էին գերմանական առաջատար լրատվամիջոցների ներկայացուցիչները:

به گزارش فارس، ساعت ۱۲ ظهر امروز جمعه، سید کاظم سجادی، سفیر فوق العاده و تام الاختیار ایران در ایروان با حضور در کاخ ریاست جمهوری ارمنستان استوارنامه خود را تقدیم رییس‌جمهور آن کشور کرد.

روز گذشته نیز در اولین روز حضور سفیر جدید جمهوری اسلامی ایران در ارمنستان با حضور در وزارت امور خارجه ارمنستان ضمن دیدار با وزیر امور خارجه ارمنستان استوارنامه خویش را تقدیم ایشان نمود.

لازم به ذکر است روابط سیاسی ایران و ارمنستان به عنوان تنها همسایه مسیحی ایران در سطح عالی است و پذیرش استوارنامه سفیر جدید در کوتاه‌ترین زمان توسط مقامات ارمنی بیانگر این مساله است.

همچنین در ادامه رفت و آمد مقامات سیاسی دو کشور قرار است در هفته آینده اسحاق جهانگیری، معاون اول رییس‌جمهور در راس هیاتی بلند پایه به ارمنستان سفر کند.

به گزارش خبرنگار مهر، هشت تن از سفرای جدید ایران در کشورهای نامیبیا، قطر، نروژ، مقدونیه، اوگاندا، غنا، صربستان و بلغارستان صبح امروز پیش از عزیمت به محل ماموریت خود با رئیس‌جمهور دیدار کردند.

بر اساس این گزارش، امروز این هشت سفیر گزارشی از محل ماموریت خود به رییس‌جمهور ارائه کردند.

جناب آقای روحانی در دیدار با سفرای تازه منصوب شده به آنها گفت: معرفی توانمندی‌ها و ظرفیت‌های کشورهایمان به سرمایه‌گذاران و بخش‌های خصوصی و دولتی دیگر کشورها و فراهم کردن زمینه‌های مناسب برای ارتقا سطح همکاری‌ها و اجرای پروژه‌های مشترک، از جمله وظایف سفرا در دوران ماموریتشان در کشورهای خارجی است.

گفتنی است، که سفرای ایران برای حضور در سفارت‌خانه‌های برخی کشورها همچون سوئیس و سوریه مشخص نشده است و آنگونه که بهرام قاسمی سخنگوی وزارت امور خارجه گفته است در حال طی کردن مراحل اجرای آن قرار داریم.

رسانه‌های بلغارستان گزارش دادند که غلامرضا باقری سفیر ایران به دلیل مقصر دانستن حزب الله در حمله به گردشگران اسرائیلی توسط کابینه دولت بلغارستان به تهران فراخوانده شده است. وی بزودی پایتخت بلغارستان را به مقصد ایران ترک خواهد کرد و تهران سطح روابط دیپلماتیک خود با این کشور را کاهش خواهد کرد.

باقری در کنفرانس مطبوعاتی در روز جمعه اعلام نمود که ایران به هیچ وجه در بمب گذاری در اتوبوس توریست‌های اسرائیلی شرکت نداشته است.

وی در ادامه تاکید نمود که ایران و بلغارستان روابط دوستانه ای داشته اند. برخی رسانه‌های بلغاری گزارش دادند: پس از آنکه دولت بلغارستان ایران و حزب‌الله را متهم به اقدام تروریستی علیه توریست‌های اسرائیلی کرد، ایران سفیر خود در صوفیه را فراخواند. اما خبرگزاری فارس گزارش این رسانه‌ها را رد کرد و اعلام نمود: ایران قرار است سفیر خود در این کشور را تغییر دهد. به گزارش خبرگزاری فارس، غلامرضا باقری، سفیر ایران در بلغارستان، صوفیه پایتخت این کشور را ترک خواهد کرد و عبدالله نوروزی به عنوان سفیر جدید به این کشور خواهد رفت.

طبق این گزارش، وزارت کشور بلغارستان پس از انجام تحقیقات خود، حزب‌الله را عامل انفجار بورگاس عنوان کرده بود که بنابر ادعای آن، با تحریک جمهوری اسلامی ایران انجام شده بود.

۶

خبرآنلاین به نقل از وب سایت رادیو فردا نوشت: ترکیه سفیر ایران در آنکارا را به دلیل اظهارات مقام‌های ایرانی درباره کنفرانس سوریه احضار کرد.

احمد داوود اغلو، وزیر خارجه ترکیه، که خود تنها یک هفته پیش به همراه نخست وزیر این کشور به ایران سفر کرده بود در یک کنفرانس خبری در روز چهارشنبه از احضار سفیر ایران خبر داد.

احمد داوود اغلو گفت: "ما سفیر ایران را امروز احضار کردیم و خواستار ارائه توضیح برای این اظهارات شدید".

احمد داوود اغلو مشخص نکرد که اعتراض آنکارا مربوط به اظهارات کدامیک از مقام‌های ایرانی است.

۷

بدالحسین وهاجی، سفیر جمهوری اسلامی ایران در استرالیا در گفت‌وگو با خبرنگار سیاسی خارجی خبرگزاری - ایسنا، با اشاره به سفر اخیر وزیر امور خارجه ایران به کانبرا گفت: این سفر پس از 15 سال اولین سفر وزیر امور خارجه ایران بود که به دعوت همتای استرالیایی‌اش انجام شد.

وی اراده سیاسی برای گسترش روابط در همه ابعاد بین تهران و کانبرا را مثبت دانست و خاطر نشان کرد: گسترش فعالیت‌ها بین دو کشور در بخش‌های مختلف پیگیری می‌شود.

وهاجی گفت: وزیر امور خارجه کشورمان در سفرش به استرالیا ملاقات‌هایی با همتای خود، وزیر تجارت، رئیس پارلمان، رئیس کمیسیون روابط خارجه استرالیا و همچنین دیدارهایی هم با سه سازمان مطالعات و پژوهش‌های استراتژیک دفاعی- امنیتی و روابط خارجه و همچنین سازمان تجاری استرالیا داشت. علاوه بر این گفت وگوهایی در رابطه با مسائل تجاری و دفاعی نیز با این سه سازمان انجام شد.

وی ادامه داد: آقای ظریف در سالن دانشگاه ملی کانبرا نیز سخنرانی عمومی داشت و حدود ۱۲۰۰ نفر از دانشجویان و افراد آکادمیک در این سخنرانی حضور داشتند و استقبال خوبی هم از سخنرانی وزیر امور خارجه کشورمان در دانشگاه ملی کانبرا انجام شد و دانشجویان و اساتید این دانشگاه ابراز می‌کردند که با تفکر و نگرشی متفاوت نسبت به آنچه خودشان داشتند آشنا شدند. همچنین توانستند موضوعات روز جهان را متفاوت‌تر از آنچه به آنها نشان داده شده بود و یا در رسانه‌هایشان منعکس شده بود ببینند و این تفاوت دیدگاه‌ها و آشنایی با نظریات جدید برایشان جالب بود.

سفیر کشورمان در کانبرا با اشاره به کاشت درخت دوستی در باغ ملی کانبرا توسط وزیر امور خارجه کشورمان خاطر نشان کرد: کاشت درخت دوستی برنامه دیگری بود که ظریف و هیأت همراه او داشتند. کاشت درخت دوستی به پیشنهاد ما انجام شد و با استقبال و پذیرش وزارت امور خارجه استرالیا روبرو شد. ریشه این کاشت درخت به این موضوع برمی‌گردد که استرالیا کشوری مهاجرپذیر و جوان است که افرادی با ملیت‌های متفاوت در آن زندگی می‌کنند. وی ادامه داد: کاشت درخت دوستی اغلب از سوی نخست وزیران سایر کشورها در سفر به استرالیا انجام می‌شود. تاکنون تعداد وزرای خارجه‌ای که این درخت دوستی را کاشتند به تعداد انگشتان دست بوده است.

و حاجی با مثبت ارزیابی کردن سفر دو روزه ظریف به استرالیا افزود: آقای ظریف دو مصاحبه اختصاصی با شبکه سی‌بی‌اس و اسکای نیوز انجام داد. موضوعاتی در رابطه با وضعیت سوریه و بحث مقابله با تروریسم، همکاری‌های دوجانبه جزء پرسش‌های مطرح شده از وی در این سفر دو روزه بود و مهمترین سوالی که از آقای ظریف در سفرش پرسیده شد علاوه بر شرایط منطقه بحث آزمایش موشکی ایران بود که هم‌زمان با سفر وزیر به کانبرا انجام شده بود و او در این رابطه شفاف‌سازی کرد.

۸

دکتر علیرضا عنایتی سفیر جمهوری اسلامی ایران در کنفرانس مطبوعاتی روز گذشته خود در جمع خبرنگاران جراید محلی کویت بر آمادگی ایران برای انجام مذاکرات با کشورهای حاشیه خلیج فارس تأکید کرد و گفت این امر نیاز به سفارش از خارج ندارد. وی همچنین بر دیدگاه‌های بسیار نزدیک ایران و کویت در مسائل منطقه ای از جمله سوریه، عراق، مبارزه با تروریسم سخن گفت و افزود: علی رغم وجود برخی اختلاف نظرها، مذاکرات در سطح بسیار بالای سیاسی باید در منطقه وجود داشته باشد و این امر نیاز به کار گروهی دارد. عنایتی از افزایش حجم مبادلات تجاری میان ایران و کویت از ۲۰۰ میلیون دلار در سال گذشته به ۴۰۰ میلیون دلار در سال جاری خبر داد و گفت: انتظار می‌رود با توجه به بسترهای مناسب همکاری‌های تجاری، اقتصادی، بانکداری، بیمه، حمل و نقل دریایی، علاوه بر همکاری‌های مشترک میان بنادر دو کشور، این میزان افزایش یابد و بتوانیم روابط تجاری منطقه را به چهار دهه گذشته برگردانیم. سفیر کشورمان همچنین در این نشست به تشکیل انجمن دوستی میان دو کشور، افزایش تعداد

سفرهای شهروندان کویتی به ایران در سال گذشته، اجرای توافقنامه مبادله زندانیان و انتقال آنان به داخل کشور، عدم تعیین زمان مشخص برای سفر دکتر روحانی به کویت و نیز جلسه آینده کمیسیون مشترک میان دو کشور پرداخت و به سؤالات خبرنگاران پیرامون وضعیت یمن و روابط ایران و عربستان پاسخ داد.

۹

اردن سفیر خود را از تهران فراخوانده است. به گزارش پرس تی وی، محمد المومنی، سخنگوی رسمی دولت اردن دوشنبه مدعی شد در پی «دخالت ایران در امور کشورهای عربی» سفیر خود را برای انجام مشاوره به امان فراخواند. مومنی افزود پس از حوادث مربوط به سفارت عربستان در تهران و کنسولگری آن در مشهد مراتب اعتراض خود را به تهران اعلام کرده بود. وی افزود پس از توافق هسته‌ای ایران و ۵+۱ اردن ضمن استقبال از این مسأله امیدوار بود این توافق به تقویت روابط کشورهای عربی و ایران منجر شود. سخنگوی رسمی دولت اردن مدعی شد: "پس از توافق هسته‌ای ایران، اقدامات تهران در این مدت دخالت آشکار در امور داخلی کشورهای عربی به شمار می‌رود، این کشور اصول اولیه حسن همجواری را رعایت نکرده و سبب تشدید بحران در خاورمیانه و بی‌ثباتی در منطقه شده است."

مومنی همچنین مدعی شد ایران به خواسته‌های اردن و دیگر کشورهای عربی که در بیانیه‌های پایانی نشست‌های اخیر اتحادیه عرب و سازمان همکاری اسلامی مطرح شد، واکنش مناسبی نشان نداده است.

وی افزود: "به همین دلیل تصمیم گرفتیم از سفیر خود در تهران بخواهیم برای رایزنی، مشاوره و بازنگری به اردن بازگردد".

این تصمیم اردن تنها یک هفته پس از سفر محمد بن سلمان، وزیر دفاع و جانشین ولیعهد عربستان به اردن برای دیدار با عبدالله دوم، پادشاه این کشور صورت گرفته است.

در پی اعدام شیخ نمر باقر النمر، روحانی برجسته شیعه سعودی، عده‌ای از افراد خودسر به ساختمان سفارت عربستان سعودی در تهران و کنسولگری این کشور سنگ پرتاب کردند. این حوادث با محکومیت شدید مقام‌های ایرانی همراه شد و مورد پیگیری قضایی قرار گرفت.

با این وجود، عربستان به بهانه این حملات روابط دیپلماتیک خود را با تهران قطع کرد و همچنین با اعمال نفوذ بر سایر کشورهای عربی تلاش کرد تا با ایجاد تنش، تهران را تحت فشار قرار دهد. برخی تحلیلگران بر این باورند که عربستان سعودی همواره از مخالفان سرسخت برنامه هسته‌ای ایران بوده است.

به گزارش گروه سیاست خارجی خبرگزاری فارس، بعد از ظهر امروز چهارشنبه سفیر ارمنستان در ایران در پایان مأموریت خود در تهران با مرتضی سردی قائم مقام وزارت امور خارجه کشور ایران ملاقات و خداحافظی کرد.

در این ملاقات مرتضی سردی از تلاشهای سفیر ارمنستان در مدت تصدی وی بعنوان سفیر ارمنستان در تهران در جهت ارتقای روابط دو جانبه تشکر کرد. سردی با بیان اینکه روابط با همسایگان از اهمیت خاصی برای جمهوری اسلامی برخوردار است و با بیان سیر روابط تاریخی و دیرینه ایران و ارمنستان گفت: نگاهی کلان به مناسبات و سطوح تبادل هیأت‌های دو کشور، حاکی از آن است که هیچ مانعی برای تقویت و توسعه مناسبات وجود ندارد.

سردی همچنین اظهار امیدواری کرد که سفیر در بازگشت به میهن خود همچنان به عنوان دوست ایران، نقش خود را در ارتقاء مناسبات به خوبی ایفا کند.

سفیر ارمنستان ضمن تأیید اظهارات آقای سردی افزود: در مدت قریب ۶ سال، تمام تلاش خود را در توسعه مناسبات انجام دادم، خصوصاً با تشکیل دولت جدید در ارمنستان با سرعت بیشتری در این مسیر گام برداشتم.

در آستانه خاتمه مأموریت علیرضا بیگدلی سفیر جمهوری اسلامی ایران در ترکیه - آنکارا، مراسم تودیع و تکریم از زحمات و خدمات وی در استانبول برگزار شد. این مراسم در محل سرکنسولگری جمهوری اسلامی ایران در استانبول برگزار شد که مسئولین کلیه ارگانهای ایرانی مستقر در ترکیه، شماری از نخبگان و روشنفکران ایرانی نیز در آن حضور یافتند.

به گزارش ایرنا، بیگدلی با تشریح برخی اقدامات صورت گرفته در طول مأموریت خود در ترکیه و تاثیر آن اقدامات در تحکیم و توسعه مناسبات دو کشور، ابراز امیدواری کرد که این روند با همکاری نخبگان و روشنفکران در زمینه های مختلف پله های ترقی را بیش از پیش طی نماید. بیگدلی همچنین ضمن تشکر و قدردانی از همکاری نزدیک روسا و کارکنان سرکنسولگری های جمهوری اسلامی ایران در شهرهای استانبول، ارزروم و طرابوزان و نیز مسئولین و کارکنان ارگانهای دولتی مستقر در ترکیه، این مودت و همکاری را در توسعه مناسبات دو کشور ایران و ترکیه و نیز تحقق اهداف فرهنگی و اقتصادی کشورمان قابل توجه و مهم ارزیابی کرد. محسن مرتضایی فر سرکنسول جمهوری اسلامی ایران در استانبول در خاتمه مراسم، هدیه ای به رسم یادبود و تکریم از اقدامات سفیر سابق کشورمان به وی تقدیم کرد.

سفیر اسلونی در تهران در مراسم بازگشایی سفارت این کشور که با حضور سفرا و وزرای امور خارجه ایران و اسلونی و رئیس جمهور اسلونی پس از چهارسال آغاز به کار می کند از تلاش های مسئولان ایرانی جهت افتتاح این سفارت قدردانی کرد و گفت: در سفر دو روزه رئیس

جمهور اسلونی به تهران شواهد زیادی دال بر وجود احترام و اعتماد متقابل میان دو کشور را مشاهده کردیم.

به گزارش ایسنا، ایگور جوکیچ، سفیر جدید اسلونی در تهران ضمن قدردانی از تلاش‌های انجام شده وزارت امور خارجه ایران به ویژه محمد جواد ظریف افزود: بازگشایی سفارت می‌تواند تاثیر بسزایی در افزایش تعاملات دو کشور داشته باشد.

تشکر ویژه ای می‌کنم از رئیس جمهور اسلونی به خاطر سفری که به جمهوری اسلامی ایران داشتند و همچنین به خاطر حضورشان در مراسم افتتاحیه سفارت.

سفیر اسلونی ادامه داد: سفارت جمهوری اسلونی در تهران نهایت تلاش خود را برای ایجاد فرصت‌های مناسب به منظور برقراری روابط دو کشور در حوزه های فرهنگ، جوانان، آموزش، تحقیق و توسعه انجام خواهد داد.

جوکیچ با بیان اینکه قدردانی ویژه‌ای از مقام‌های ایرانی که نهایتاً تلاش خود را در جهت افتتاح مجدد سفارت اسلونی در تهران انجام دادند افزود: هرگاه شما به سفارت اسلونی در تهران بیایید همانند دوستان خود از شما استقبال خواهیم کرد و هر زمان که سفارت ما را ترک کنید مانند دوستان ما شما را بدرقه خواهیم کرد.

Բառացանկ

واژه نامه

հավատարմագիր	[ostovārname]	استوارنامه
պատճեն	[runevešt]	رونوشت
հանձնել	[taqdim kardan]	تقديم كردن
ընդհանրություններ	[moštarekāt]	مشترکات
փոխանցում, հայտնում	[eblāy]	ابلاغ
պաշտոնյաներ, պաշտոնական շրջանակներ	[maqāmāt]	مقامات
առաքելություն (դիվանա- գիտական), գործուղում	[ma‘muriyyat]	مأموریت
ավելացնել	[afzāyesh dādan]	افزایش دادن
գլխավոր տնօրեն	[modir-e koll]	مدیرکل
ճանապարհ ընկնել, ուղևորվել	[rāhi šodan]	راهی شدن
փոխարինող	[jāygozin]	جایگزین
արտակարգ և լիազոր դեսպան	[safir-e fouq ol‘āde o tāmolextiyār]	سفیر فوق العاده و تام الاختیار
հասարակական գործերի վարչության տեղակալ	[mo‘āven-e edāre-ye omur-e eĵtemā‘i]	معاون اداره امور اجتماعی
հասարակայնության հետ կապերի վարչության պետ	[ra‘is-e edāre-ye ravābet-e ‘omumi]	رئیس اداره روابط عمومی
կենտրոնական ապահո- վագրական ընկերության միջազգային և հասարա- կայնության հետ կապերի գլխավոր տնօրեն	[modir-e koll-e ravābet-e ‘omumi va beynelmelal-e bime-ye markazi]	مدیرکل روابط عمومی و بین الملل بیمه مرکزی
երկրից դուրս գտնվող իրանցիների մշակութային կապերի գլխավոր տնօրեն	[modir-e koll-e omur-e farhangi-ye irānyān-e xārej az kešvar]	مدیرکل امور فرهنگی ایرانیان خارج از کشور
Մշակույթի և իսլամական կապերի կազմակերպություն	[Sāzmān-e farhang va ertebātāt-e eslāmi]	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی
քարճրագույն խորհրդի մշակութային աշխատան- քային խմբի քարտուղար	[dabir-e kārgoruh-e farhangi-ye šourā-ye ‘āli]	دبیر کار گروه فرهنگی شورای عالی
ցուցիչ	[bayāngar]	بیانگر

փոխայցելություն	[raft o āmad]	رفت و آمد
Նամիբիա	[Nāmibiā]	نامیبیا
Կատար	[Qatar]	قطر
Նորվեգիա	[Norvež]	نورژ
Մակեդոնիա	[Maqdukiye]	مقدونیه
Ուգանդա	[Ugāndā]	اوگاندا
Գանա	[Γanā]	غنا
Սերբիա	[Serbestān]	صربستان
Բուլղարիա	[Bolyārestān]	بلغارستان
Անկում	[‘azimat]	عزیمت
նրանշանակ	[tāze mansub šode]	تازه منصوب شده
կարողություն, հզորություն	[tavānmandi]	توانمندی
տարողություն, տարողունակու- թյուն, ծավալ, հնարավոր- ություն	[zarfiyyat]	ظرفیت
ներդրող	[sarmāyegozār]	سرمایه گذار
մասնավոր և պետական սեկտոր	[baxšhā-ye xosusi va doulati]	بخش های خصوصی و دولتی
համատեղ ծրագրեր	[porožehā-ye moštarak]	پروژه های مشترک
պարտականություններ	[vazāyef]	وظایف
խոսնակ	[soxangu]	سخنگو
անցնել	[tey kardan]	طی کردن
փուլեր	[marāhel]	مراحل
մեղավոր համարվել, մեղավոր ճանաչվել	[moqasser dānestan]	مقصر دانستن
գրոսաշրջիկ	[gardešgar]	گردشگر
նախարարների կաբինետ, կա- ռավարություն	[kābine-ye doulat]	کابینه دولت
հետ կանչել, կանչել, հրավիրել	[farāxāndan]	فراخواندن (را)
դիվանագիտական հարաբե- րությունների մակարդակ	[sath-e ravābet-e diplomātik]	سطح روابط دیپلماتیک
մամուլի ասուլիս	[konferans-e matbu‘āti]	کنفرانس مطبوعاتی
ռուբրի տեղադրում	[bombgozāri]	بمب گذاری
մասնակցել	[šerkat dāštan]	شرکت داشتن
մեղադրել	[mottaham kardan]	متهم کردن

ահաբեկչական գործողություն դեմ	[eqdām-e teroristi] [‘aleyh]	اقدام تروریستی علیه
մերժել, հերքել	[radd kardan]	رد کردن
փոխել	[tayyir dādan]	تغییر دادن
պայթյուն	[enfejār]	انفجار
պահանջ, պահանջում	[edde‘ā]	ادعا
դրդում, հրահրում	[tahrik]	تحریک
կանչել	[ehzār kardan]	احضار کردن
տեղեկացնել	[xabar dādan]	خبر دادن
պահանջել, ցանկանել, հայցել	[xāstār šodan]	خواستار شدن
բողոք, առարկություն	[e‘terāz]	اعتراض
քաղաքական կամք	[erāde-ye siyāsi]	اراده سیاسی
ոլորտներ	[ab‘ād]	ابعاد
պաշտպանական	[defā‘i]	دفاعی
անվտանգություն, ապահով- ություն	[amniyyat]	امنیت
հրապարակային ելույթ	[soxanrāni-ye ‘omumi]	سخنرانی عمومی
տեսակետ, հայացք	[negareš]	نگرش
տարբեր	[motefāvet]	متفاوت
խնդիրներ, հարցեր, թեմաներ	[mouzu‘āt]	موضوعات
տնկում	[kāšt]	کاشت
փախստականներ ընդունող	[mohājerpazir]	مهاجرپذیر
դրական գնահատելով	[bā mosbat arzyābi kardan]	با مثبت ارزیابی کردن
բացառիկ հարցազրույց	[mosāhebe-ye extesāsi]	مصاحبه اختصاصی
դիմակայում	[moqabele]	مقابله (با)
քննարկված	[matrah šode]	مطرح شده
հրթիռային փորձարկում	[āzmāyeš-e mušaki]	آزمایش موشکی
թափանցիկ դարձնել	[šafāfsāzi kardan]	شفافسازی کردن
տեղական մամուլ	[jarāyed-e mahalli]	جرايد محلی
Պարսից ծոցի երկրներ	[kešvarhā-ye hāšiye-ye xalij-e Fārs]	کشورهای حاشیه خلیج فارس
պատվեր	[sefāreš]	سفارش

տեսակետ	[didgāh]	دیدگاه
տարածաշրջանային հարցեր	[masāel-e mantaqei]	مسائل منطقه ای
ի հեճուկս, հակառակ	[‘alaraym-e]	علی رغم
տարակարծություններ	[extelāf-e nazarhā]	اختلاف نظر ها
խմբային աշխատանք	[kār-e goruhi]	کار گروهی
առևտրաշրջանառության ծավալ	[hajm-e mobādelāt-e tejāri]	حجم مبادلات تجاری
հարմար հարթակներ	[bastarhā-ye monāseb]	بسترهای مناسب
բանկային գործունեություն	[bānkdāri]	بانکداری
ապահովագրություն	[bime]	بیمه
ծովային փոխադրումներ	[haml o naql-e daryāyi]	حمل و نقل دریایی
չափ, քանակ, մակարդակ	[mizān]	میزان
քաղաքացի	[šahrvand]	شهروند
դատապարտյալների փոխա- նակման համաձայնագիր	[tavāfoqnāme-ye mobādele-ye zendānyān]	توافقنامه مبادله زندانیان
բացակայություն	[‘adam]	عدم
նշանակում, որոշում	[ta‘yin]	تعیین
միջուկային համաձայնություն	[tavāfoq-e hastei]	توافق هسته‌ای
հակազդեցություն, ռեակցիա	[vākoneš]	واکنش
ստուգում, քննում	[bāznegari]	بازنگری
ճգնաժամ	[bohrān]	بحران
վերլուծաբան	[tahlilgar]	تحلیلگر
մահապատիժ	[e‘dām]	اعدام
համառ, անզիջում	[sarsaxt]	سرسخت
ինքնագլուխ	[xodsar]	خودسر
ուժեղ դատապարտում	[mahkumiyyat-e šadid]	محکومیت شدید
դատական հետապնդում	[peygiri-ye qazāyi]	پیگیری قضایی
լարվածություն	[taneš]	تنش
տնօրինում, պաշտոնավա- րություն, պարտակա- նությունների կատարում	[tasaddi]	تصدی
հանդիպել, օգտվել, բախվել, վայելել	[barxordār budan]	(از) برخوردار بودن

ծեռքերում, ստացում, հայթայթում	[kasb]	کسب
խոշորածավալ, ընդգրկուն	[kalān]	کلان
խոչընդոտ	[māneʿ]	مانع
իրագործել, կատարել	[ifāʿ kardan]	ایفاء کردن
արագությամբ	[bā sorʿat]	با سرعت
բացման արարողություն	[marāsem-e bāzgošāyi]	مراسم بازگشایی
բացում	[eftetāh]	افتتاح
շնորհակալություն հայտնել	[qadrdāni kardan]	قدردانی کردن
սպացույց	[dāl]	دال
փոխադարձ	[motaqābel]	متقابل
փոխնախարար	[qāyem maqām-e vezārat]	قائم مقام وزارت
հրաժեշտի արարողություն	[marāsem-e toudiʿ]	مراسم تودیع
մեծարում	[takrim]	تکریم
փոխհարաբերություններ	[taʿāmolāt]	تعاملات

Բացատրություններ

توضیحات

Ոճական բացատրություններ

1. Պաշտոնական անձին նշելու համար հաճախ կիրառվում է երրորդ դեմքի եզակի թվի ոչ թե *او* [ā], այլ *وی* [vey], կամ երրորդ դեմքի հոգնակի թվի *ایشان* [išān] ձևը, օրինակ՝

وی که از سال ۱۳۶۲ در سمت‌های مختلف مشغول به فعالیت بوده است.

«*Նա*, ով 1362 թվականից տարբեր պաշտոններում գործունեություն է ծավալել»,

سفیر جدید ارمنستان در جمهوری اسلامی ایران امروز با وزیر امور خارجه ایران دیدار نمود و رونوشت استوارنامه خود را تقدیم ایشان کرد.

«Իրանի Իսլամական Հանրապետությունում Հայաստանի նոր դեսպանը այսօր հանդիպեց Իրանի արտաքին գործերի նախարարի հետ և նրան հանձնեց իր հավատարմագրի պատճենը»:

Ուշադրություն. Նշված ոճի շրջանակներից դուրս *وی* [vey] դերանունը որևէ լրացուցիչ լիցք չի պարունակում, իսկ *ایشان* [išān] ձևը միայն դասական պարսկերենում է կիրառվում որպես երրորդ դեմքի հոգնակի թվի անձնական դերանուն:

2. Լրագրային-հրապարակախոսական ոճի տեքստերում «վերաբերյալ, մասին, շուրջ» իմաստով նախադաս կիրառությամբ իզաֆետային կապերն են՝

در مورد [dar moured-e]

درباره [dar bāreye-ye]

پیرامون [piramun-e]

در خصوص [dar xosus-e]

در زمینه [dar zamine-ye]

راجع به [rāje‘ be]

Քառաբերականական բացատրություններ

1. مشغول به (چیزی) بودن [mašɣul be čizi budan]

مشغول به (چیزی) شدن [mašɣul be čizi šodan]

Բառացի՝ «ինչ-որ բանով զբաղվել», հայերեն քարզմանել՝ «աշխատել, աշխատանքի անցնել, զբաղված լինել, զբաղվածություն ունենալ, պաշտոնավարել», օրինակ՝

وی در مدت حضورش در تهران در سمت‌های مختلف مشغول به فعالیت بوده است.

«Նա Թեհրանում գտնվելու ժամանակ տարբեր պաշտոններ է զբաղեցրել (բոց.՝ տարբեր պաշտոններում գործունեությամբ է զբաղված եղել)»,

از ابتدای امسال تا کنون ۳۲۲ نفر مشغول به کار شدند.

«Տարվա սկզբից մինչ այժմ 322 հոգի աշխատանքի է անցել»,

در دیدار مقام‌های ایرانی با نمایندگان مجلس هند مشکلات دانشجویان مشغول به تحصیل ایرانی در این کشور بررسی شد.

«Հնդկաստանի խորհրդարանի պատգամավորների հետ իրանցի պաշտոնյաների հանդիպման ժամանակ քննարկվեցին այդ երկրում սովորող (բոց.՝ ուսմամբ զբաղվող) իրանցի ուսանողների խնդիրները»:

Ուշադրություն. نماینده [namāyande] «ներկայացուցիչ» բառը «պատգամավոր» իմաստն ունի միայն مجلس نماینده [namāyande-ye majles] կապակցության մեջ:

2. در طول [dar tul-e]

«ընթացքում» մակբայը կազմված է dar «մեջ» կապից և tul «երկարություն, երկայնք, տևողություն, նաև՝ ընթացք» գոյականից: Այս մակբայի բաղադրիչները առանձին գործածության դեպքում ևս կարող են արտահայտել նշված իմաստը, այսպես՝

آقای سجادی در طول این مدت سفیر بوده است .

آقای سجادی در این مدت سفیر بوده است.

آقای سجادی طول این مدت سفیر بوده است.

«Պրն Սաջճադին այս ընթացքում դեսպան է եղել»:

Ուշադրություն. طول [tul-e] ձևի առանձին կիրառությունը համեմատաբար սակավադեպ է:

Հոմանիշներն են՝

در مدت [dar moddat-e]

طی [tey-e]

[zarf-e] ظرف

[zemn-e] ضمن

[dar zemn-e] در ضمن

3. Լրագրային-հրապարակախոսական ոճի տեքստերում حضور [hozur] «ներկայություն» գոյականը տարբեր օժանդակ բայերի հետ գործածվելիս ունի հետևյալ իմաստային տարբերությունները՝

[hozur] حضور

«ներկայություն»,

[hozur dāštan] حضور داشتن

«ներկա լինել, մասնակցել»,

[hozur yāftan] حضور یافتن

«ներկա լինել, մասնակցել»,

[be hozur residan] به حضور رسیدن

«ներկայանալ, պաշտոնական գործով որևէ մեկի մոտ գնալ»,

[be hozur paziroftan] به حضور پذیرفتن

«ընդունել, ունկնդրության տալ, ընդունելության արժանացնել»,

Հմմտ. մասնույնարմատ հետևյալ ձևերը՝

[hazer] حاضر

«արդի, ներկա, ժամանակակից, պատրաստ»,

[hāzer budan] حاضر بودن

«ներկա լինել, պատրաստ լինել»,

[hāzer šodan] حاضر شدن

«ներկայանալ, գալ, պատրաստվել»

[hāzer kardan] حاضر کردن

«պատրաստել»,

[ehzār kardan] احضار کردن

«կանչել, հետ կանչել»,

[be estehzār resāndan] به استحضار رساندن

«տեղեկացնել»,

[mostahzar budan] مستحضر بودن

«տեղյակ լինել, իմանալ, գիտենալ»

[be hozur paziroftan] به حضور پذیرفتن

«ընդունել» և այլն:

Ուշադրություն. Լրագրային-հրապարակախոսկան ոճում կիրառվում է նաև պաշտոնյայի միայն պաշտոնի անվանումը՝ جناب [jēnāb], آقا [āqā] բառերի հետ՝ առանց անուն-ազգանունը նշելու, օրինակ՝

آقای مشاور [āqā-ye mošāver]

«խորհրդականը, բոց.՝ պրն խորհրդականը»,

جناب وزیر [jēnāb-e vazir]

«նախարարը, բոց.՝ պրն նախարարը» և այլն:

4. «միայն, միակ» [faqat] تنها [tanhā] و فقط

تنها چیزی که گفت ...

فقط چیزی که گفت...

«Միակ բանը, որ ասաց...»,

فقط گفت که...

تنها گفت که ...

«Միայն ասաց, որ...»,

وزیر خارجه ترکیه، که خود تنها یک هفته پیش به همراه نخست وزیر این کشور به ایران سفر کرده بود...

وزیر خارجه ترکیه، که خود فقط یک هفته پیش به همراه نخست وزیر این کشور به ایران سفر کرده بود...

«Թուրքիայի արտաքին գործերի նախարարը, որ միայն մեկ շաբաթ առաջ այդ երկրի վարչապետի ուղեկցությամբ Իրան էր ժամանել...»:

Ուշադրություն تنها [tanhā] բառն ունի ավելի կոնկրետ իմաստ, քան فقط [faqat]-ը, և գործածվում է նաև որպես ածական՝ «մենակ, միակ, առանձին, միայնակ» իմաստներով, օրինակ՝

من تنها بودم

«Ես մենակ էի»,

همسایه تنهای ما...

«մեր միայնակ հարևանը...»,

تنها همسایه ما ...

«մեր միակ հարևանը...»:

5. در حال [dar hāl-e]

Այս կապակցությունը գործածվում է անորոշ դերբայի կամ բայանվան հետ՝ մատնանշելով ընթացքում գտնվող, կատարվող գործողություն:

سخنگوی وزارت امور خارجه گفته است در حال طی کردن مراحل اجرای آن قرار داریم.

«Արտգործնախարարության խոսնակն ասաց, որ իրականացման փուլերի ընթացքում ենք»:

در حال چیزی قرار داشتن [dar hāl-e čizi qarār dāštan]

Բայական կապակցությունը հայերեն քարգմանվում է «ընթացքում գտնվել»:

Ուշադրություն. Եթե նախադասության ենթական շնչավոր է, ապա در حال [dar hāl-e] կառույցը կարող է փոխարինվել նաև بودن مشغول [mašgul-e čizi budan] «բռց.՝ ինչ-որ բանով զբաղված լինել» բառով՝

وزیر صنایع در حال مذاکره بود.

«Արդյունաբերության նախարարը բանակցությունների մեջ էր»,

وزیر صنایع مشغول مذاکره بود.

«Արդյունաբերության նախարարը զբաղված էր բանակցություններով»:

Թարգմանական բացատրություններ

1. Հրապարակախոսական ոճի տեքստերում وارد شدن [vāred šodan] բայը քարգմանվում է նաև «աշխատանքի անցնել» իմաստով, այսպես՝
وی که از سال ۱۳۶۲ وارد وزارت امور خارجه شده است.

«Նա, որ 1362 թվականից աշխատանքի է անցել արտաքին գործերի նախարարությունում...»:

2. رفت و آمد [raft o āmad] հարադրությունն ունի «գնալ-գալ, երթևեկություն» իմաստը, սակայն հրապարակախոսական տեքստերում այն գործածվում և քարգմանվում է նաև «փոխայցելություններ» իմաստով, օրինակ՝

در ادامه رفت و آمد مقامات سیاسی دو کشور قرار است در هفته آینده معاون اول رییس جمهور به ارمنستان سفر کند.

«Ի շարունակություն երկու երկրների քաղաքական պաշտոնյաների փոխայցելությունների՝ որոշված է, որ հաջորդ շաբաթ առաջին փոխնախագահն այցելի Հայաստան»:

3. گفتنی است [goftani ast]

گفتنی [goftani] ապառնի դերբայաձևն է՝ անորոշ դերբայ + -i կազմությամբ, որը չի արտահայտում ապառնիության գաղափար կամ ապառնի ժամանակի իմաստ, այլ ցույց է տալիս կատարելի գործողության ընդհանուր գաղափար: Պարսկերենի ապառնի դերբայը համապատասխանում է հայերենի -ու, -իք (-ի) վերջածանցով ապառնի դերբային, սակայն, ի տարբերություն հայերենի, այն չի մասնակցում բայի ժամանակաձևերի կազմությամբ: Դրա դերբայական հատկանիշներն առավել ցայտուն դրսևորվում են անվանական ստո-

րոգյալի կազմում, երբ կիրառվում է որպես ստորոգելիական վերադիր: گفتنی [gofṭani ast] հայերեն թարգմանվում է «ասելու արժանի է «կամ» արժե ասել, պետք է ասել» ձևերով:

4. به هیچ وجه [be hič vaǰh]

Պարսկերենում وجه [vaǰh] «դեմք, ձև, կերպ, եղանակ, միջոց, պատճառ, դրամ, գումար» և այլն բազմիմաստ բառամիավոր է: Այս կապակցությունը հայերեն թարգմանվում է «ոչ մի կերպ, ոչ մի դեպքում»:

5. به نقل از [be naql az]

Թարգմանվում է «հղելով», օրինակ՝

خبر آنلاین به نقل از وب سایت رادیو فردا نوشت.

«Խաբար անլայնը» հղելով «Ռ-ադիո ֆարդա» համացանցային կայքին՝ գրեց»:

6. کدامیک [kodām yek]

Կազմված է کدام [kodām] «որ» շաղկապից և یک [yek] «մեկ» թվականից: Թարգմանվում է «n^օր, n^օրը, n^օր մեկը» և պահանջում է [az] նախդրի հետ գործածված գոյական, օրինակ՝

وی مشخص نکرد که اعتراض آنکارا مربوط به اظهارات کدامیک از مقام های ایرانی است.

«Նա չորոշակիացրեց, թե Անկարայի բողոքը իրանցի որ պաշտոնյայի արտահայտություններին էր վերաբերում»:

Ուշադրություն. یک [yek] «մեկ» թվականը հոգնակիով դրված գոյականի հետ գործածվելիս թարգմանվում է հետևյալ կերպ՝

یک چیزها(یی) به من گفت که گفتنی نیست.

«Ինձ բաներ ասաց, որ ասելու չեն»:

یک آدمهایی اینجا بودند که هیچ وقت ندیده بودم.

«Այնպիսի մարդիկ կային, որոնց երբեք չէի տեսել»:

Ընդ որում՝ հոգնակիով դրված գոյականը կարող է ստանալ կամ չստանալ անորոշության հոդ:

7. به چیزی پرداختن [be čizi pardāxtan]

Պարսկերենի پرداختن [pardāxtan] բայն ունի մի շարք իմաստներ՝ «վճարել (նաև՝ پرداخت کردن)», սկսել, ձեռնամուխ լինել, ավարտել, վերջացնել, կազմակերպել, հեռացնել, ուշադրություն դարձնել, անդրադառնալ» և այս բայի թարգմանության համար կարևոր նշանակություն ունի համատեքստը, օրինակ՝

سفير کشورمان در این نشست به مسئله تشکیل انجمن دوستی میان دو کشور پرداخت.

۱۲. با این وجود، عربستان به بهانه این حملات روابط دیپلماتیک خود را با تهران قطع کرد و همچنین با اعمال نفوذ بر سایر کشورهای عربی تلاش کرد تا با ایجاد تنش، تهران را تحت فشار قرار دهد.

«Այդ ամենով հանդերձ, Արաբիան հարձակումների պատճառով դադարեց իր դիվանագիտական հարաբերությունները Թեհրանի հետ, ինչպես նաև մյուս արաբական երկրների վրա ազդելով, լարվածություն ստեղծելով՝ ջանաց Թեհրանի նկատմամբ ճնշում գործադրել»:

Գաւ 6

درس 6

Վարժութիւններ تمرین ها

تمرین 1

Վարժութիւն 1. Ընտրել որոշիչներ (աջ սյունակ) հետևյալ որոշյալների համար (ձախ սյունակ)

بستر	مطرح شده
جرايد	عمومی
پرسش	خصوصی
نگرش	مناسب
استقبال	فرهنگی
سخنرانی	استراتژیک
مسائل	محلی
فرصت	تروریستی
پژوهش	سیاسی
بخش	دفاعی
اقدام	شدید
روابط	تجاری
پروژه	دوستانه
محکومیت	نزدیک
مقامات	عالی
سطح	مشترک
مشترکات	متفاوت

تمرین ۲

Վարժություն 2. Լրացնել բաց թողնված բալերը:

ارائه کردن، مشغول به کار بودن، انجام دادن، عازم شدن، فراخواندن، احضار کردن، منصوب شدن، ، پرتاب کردن، قطع کردن، به وقوع پیوستن، تأکید کردن

1. به گزارش ایرنا ، جلال کلانتری پیش از این در سمت های مختلف در خارج از کشور از جمله معاون سفارت جمهوری اسلامی ایران در پاکستان و سفیر جمهوری اسلامی ایران در فیلیپین ...
2. در تابستان بیشترین تغییرات در محل نمایندگی های ایران در خارج از کشور ... و تعدادی از سفیران با اتمام زمان مأموریت شان ... تهران ... و افراد جدیدی جایگزین آنان می شود.
3. بنا به پیشنهاد وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران و با تایید رئیس جمهور جلال کلانتری به عنوان سفیر جدید ایران در مکزیک ...
4. حجت الاسلام روحانی در این دیدار ضمن آرزوی موفقیت برای سفرای جمهوری اسلامی ایران در کشورهای محل مأموریت خود، بر تلاش آنان در راستای توسعه مناسبات همهجانبه ایران با دیگر کشورها ...
5. ترکیه سفیر ایران در آنکارا را به دلیل اظهارات مقام های ایرانی درباره کنفرانس سوریه ...
6. سفیر جدید ایران در روسیه گزارشی از محل مأموریت و برنامه های خود به رئیس جمهوری ...
7. سخنگوی رسمی دولت اردن دوشنبه اعلام کرد که کشورش در پی «دخالت ایران در امور کشورهای عربی» سفیر خود را برای انجام مشاوره به امان ...
8. در پی اعدام شیخ نمر باقر النمر، روحانی برجسته شیعه سعودی، عده ای از افراد خودسر به ساختمان سفارت عربستان سعودی در تهران و کنسولگری این کشور سنگ ...
9. عربستان به بهانه حملات روابط دیپلماتیک خود را با تهران ...
10. آقای وهاجی با مثبت ارزیابی کردن سفر دو روزه ظریف به استرالیا افزود: آقای ظریف دو مصاحبه اختصاصی با شبکه سی بی اس ...

تمرین ۳

Վարժություն 3. Ընդգծված բառերը փոխարինել հոմանիշներով:

1. به گزارش پرس تی وی ، محمد المومنی، سخنگوی رسمی دولت اردن دوشنبه مدعی شد کشورش در پی "دخالت ایران در امور کشورهای عربی" سفیر خود را برای انجام مشاوره به امان فراخواند.
2. مومنی همچنین مدعی شد ایران به خواسته های اردن و دیگر کشورهای عربی که در بیانیه های پایانی نشست های اخیر اتحادیه عرب و سازمان همکاری اسلامی مطرح شد، واکنش مناسبی نشان نداده است.

3. این تصمیم اردن تنها یک هفته پس از سفر محمد بن سلمان، وزیر دفاع و جانشین ولیعهد عربستان به اردن برای دیدار با عبدالله دوم، پادشاه این کشور صورت گرفته است.
4. سفیر جمهوری اسلامی ایران روز گذشته در جمع خبرنگاران جراید محلی کویت بر آمادگی ایران برای انجام مذاکرات با کشورهای حاشیه خلیج فارس تأکید کرد.
5. او همچنین درباره دیدگاه های بسیار نزدیک ایران و کویت در مسائل منطقه ای از جمله سوریه، عراق، مبارزه با تروریسم سخن گفت.
6. خبر آنلاین به نقل از وب سایت رادیو فردا نوشت: ترکیه سفیر ایران در آنکارا را به دلیل اظهارات مقام های ایرانی درباره کنفرانس سوریه احضار کرد.
7. او طی مدت حضورش در تهران نیز در سمت های مختلف مشغول به فعالیت بوده است.
8. همچنین در ادامه رفت و آمد مقامات سیاسی دو کشور قرار است در هفته آینده اسحاق جهانگیری، معاون اول رییس جمهور در راس هیاتی بلند پایه به ارمنستان سفر کند.
9. این سفر پس از 15 سال اولین سفر وزیر امور خارجه ایران بود که به دعوت همتای استرالیایی اش انجام شد.
10. وی در ادامه تأکید نمود که ایران و بلغارستان روابط دوستانه ای داشته اند.

تمرین 4

Վարժություն 4. Վերակազմել նախադասությունները՝ գործածելով նշված կառույցները.

- (آ) مشغول به چیزی بودن ، مشغول
1. سفرای ایران برای حضور در سفارت خانه های برخی کشورها همچون سوئیس و سوریه مشخص نشده است و آنگونه که سخنگوی وزارت امور خارجه گفته است در حال طی کردن مراحل اجرای آن قرار داریم.
  2. وی در طول این مدت به مأموریت های مختلفی از جمله فیلیپین، یونان، هند و مالزی اعزام بوده و در مدت حضورش در تهران نیز در سمت های مختلف کار کرده است.
  3. همچنین در این دیدار مشکلات جمعی از دانشجویان تحصیل کننده در هند بطور مبسوط مطرح شد.
- (ب) به چیزی پرداختن
1. معاون اول رئیس جمهور ظهر امروز در جمع خبرنگاران به سؤال خبرنگار فارس گفت که ما حتماً عمل متقابل انجام خواهیم داد.
  2. وزیر امور خارجه بعد از ملاقات با همتای روسی خود توضیحاتی در مورد مسایل بررسی شده طرفین داد.
- (پ) با

1. سفیر جدید به تاریخ طولانی روابط اقتصادی و بازرگانی دو کشور و پیشرفتهای چشمگیر جمهوری اسلامی ایران در زمینه های مختلف اشاره کرد و خواستار توسعهٔ بیش از پیش روابط به ویژه در عرصه برق شد.
2. رییس جمهوری ارمنستان از توسعهٔ همکاری ها با ایران استقبال و ابراز امیدواری نمود که با توجه به تجربه گذشته، همکاری دو جانبه گسترش یابد.
ت) تنها، فقط
1. لازم به ذکر است روابط سیاسی ایران و ارمنستان به عنوان همسایه مسیحی ایران در سطح عالی است.
2. در این مصاحبهٔ مطبوعاتی رییس جمهوری روسیه گفت که همکاریهای این دو کشور جنبه دفاعی ندارد.
3. طرفها اظهار داشتند که کشورهای ساحلی دارای حقوق حاکمه در رابطه با دریای خزر می باشند.

تمرین ۵

Վարժություն 5. Լրացնել նախադասությունները հետևյալ բառերով՝

حاضر نشدن، حضور داشتن، حاضر، حضور، احضار کردن، به حضور پذیرفتن، حاضر شدن، حاضر بودن، حضور یافتن، به حضور رسیدن

1. قاتل سفیر روسیه هشت بار در تیم تأمین امنیت رئیس جمهور ترکیه ... .
2. آیت الله هاشمی یکی از بارزترین سیاستمداران عصر ... بود.
3. یک روزنامهٔ ایرانی نوشت: پاسخ ایران منفی بود و مقامات کشورمان ... به ملاقات با وزیر خارجه مصر ... .
4. خبرگزاری تسنیم: اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس جمهور دقایقی پیش در محل حادثه ریزش ساختمان پلاسکو ... .
5. رییس جمهوری اسلامی ایران دیروز سفیر جدید ارمنستان را ... .
6. سفیر جدید جمهوری اسلامی ایران در آستانهٔ عزیمت به محل مأموریت جدید خود ... رییس جمهوری ... .
7. کدام مسئول ایرانی ... به جای "خلیج فارس" نام "خلیج عربی" را امضا کند؟
8. وزیر دفاع گفت: دلیل ... ما در سوریه و عراق این است که ما امنیت منطقه را امنیت خود می دانیم.
9. در این دیدار که در اقامتگاه رییس جمهور روسیه صورت گرفت تنی چند از نمایندگان مجلس ... و بیانیه را امضا کردند.
10. خبرآنلاین نوشت: ترکیه سفیر ایران در آنکارا را به دلیل اظهارات مقامهای ایرانی درباره کفرانس سوریه ... .

Վարժություններ

تمرین ها

تمرین ۶

Վարժություն 6. Կազմել նախադասություններ հետևյալ բայերով՝

تقديم کردن، قطع کردن، فراخواندن، احضار کردن، اعتراض کردن، پیگیری شدن، انجام شدن، صورت گرفتن، خاطرنشان کردن، ارزیابی کردن، شفاف‌سازی کردن، تأکید کردن، افزایش یافتن، اعلام کردن، مطرح شدن، پرتاب کردن، تحت فشار قرار دادن.

تمرین ۷

Վարժություն 7. Կարդա՛լ և պարսկերեն վերարտադրել տեքստի բովանդակությունը:

سفیر ایران در مسکو به آمادگی ایران برای لغو کامل روادید با روسیه اشاره کرد، اما طرف روسی لغو تدریجی آن را پیشنهاد کرده است.

به گزارش گروه سیاست خارجی خبرگزاری تسنیم، مهدی سنایی، سفیر جمهوری اسلامی ایران در روسیه طی مصاحبه‌ای با شبکه "روسیه ۲۴" گفت: هنوز مذاکراتی در رابطه با لغو کامل روادید و اجرای برنامه آن انجام نشده، اما ایران برای لغو کامل آن آمادگی دارد.

وی افزود: پیشنهاد طرف روسی این است که ابتدا روادید مربوط به گردشگران برداشته شده و سپس به تدریج به مرحله لغو کامل آن برسیم.

سفیر ایران در روسیه با توجه به اهمیت لغو روادید میان ایران و روسیه، خاطر نشان کرد: درخواست‌های زیادی مبنی بر لغو روادید میان دو کشور دریافت می‌کنیم و خیلی‌ها تمایل دارند که هر چه زودتر این اتفاق بیافتد.

سنایی در رابطه با تمایل تهران به حضور شرکت‌های روسی در بازار ایران، خاطر نشان کرد: انتظار می‌رود که در آینده نزدیک چند موافقت‌نامه در این زمینه امضا شود. البته بعضی از این شرکت‌ها از جمله تات نفت، لوک اویل، روس نفت و گازپروم با ایران یادداشت‌های تفاهم امضاء کرده‌اند.

Վարժություն 8. Վերարտադրել տեքստերի բովանդակությունը պարսկերեն:

1. Նախագահ Սարգսյանին այսօր իր հավատարմագրերն է հանձնել Հայաստանի Հանրապետությունում Իրանի Իսլամական Հանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան Սեյեդ Քազեմ Սաջջադին:

Հանրապետության նախագահը շնորհավորել է դեսպանին մեր երկրում դիվանագիտական առաքելություն սկսելու կապակցությամբ և մաղթել հաջողություններ: Պրն Սարգսյանը բարձր է գնահատել Հայաստանում ԻԻՀ դեսպանության շուրջ քսան տարիների գործունեությունը և հույս հայտնել, որ դեսպան Սաջջադին կշարունակի մեծ ուշադրությամբ վերաբերվել հայ-իրանական հարաբերություններին, ինչպես դա արել են Հայաստանում իրենց դիվանագիտական առաքելությունն ավարտած ու արդեն հայ ժողովրդի բարեկամների շարքերը համալրած Իրանի նախորդ բոլոր դեսպանները՝ ներդնելով բոլոր ջանքերը երկու երկրների միջև հարաբերությունների առավել ամրապնդման, համագործակցության հետագա ընդլայնման գործում:

2. ՀՀ նախագահն այսօր ընդունել է Հայաստանի Հանրապետությունում Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան Ռայներ Մորելին, որն ավարտում է դիվանագիտական առաքելությունը մեր երկրում:

ՀՀ նախագահի աշխատակազմի հասարակայնության հետ կապերի և տեղեկատվության վարչության փոխանցմամբ՝ Սարգսյանը բարձր է գնահատել ՀՀ-ում ԳԴՀ դեսպանության աշխատանքը՝ Ռայներ Մորելի անմիջական ղեկավարությամբ, որն անցած երեք տարիներին բավականին ակտիվ աշխատել է և աչքի ընկել տարատեսակ միջոցառումների կազմակերպմամբ, որոնք մեծապես նպաստել են Գերմանիայի մասին Հայաստանի հասարակության շրջանում իրազեկվածության բարձրացմանը, միջմշակութային շփումների և երկու ժողովուրդների միջև փոխըմբռնման ընդլայնմանը, քաղաքական երկխոսության և առևտրատնտեսական կապերի զարգացմանը:

Հանդիպման ավարտին դեսպան Ռայներ Մորելը շնորհակալություն է հայտնել Սարգսյանին՝ ջերմ ընդունելության և իր գործունեությունը նման բարձր գնահատականի արժանացնելու համար:

3. Իրանը հետ է կանչել Ադրբեջանում իր դեսպան Մոհամադ Բադեր Բահրամիին: Այս քայլին Իրանը դիմել է՝ ի պատասխան Բաքվում Իրանի դեսպանատան մոտ բողոքի ցույցի ընթացքում երկրի հոգևոր առաջնորդ,

այաթուլա Ալի Խամենեյի հասցեին հնչեցված վիրավորական արտահայտություններին:

Բահրամին այսօր քել է Ադրբեջանը «խորհրդակցություններ» անցկացնելու նպատակով, սակայն նրա վերադարձի ամսաթիվն անհայտ է:

Իրանի և Ադրբեջանի միջև հարաբերություններում վերջերս զգալի լարվածություն է ձևավորվել:

تمرین ۹

Վարժություն 9. Կազմել կարճ հաղորդումներ՝ կիրառելով հետևյալ բառաշարքերը՝

1. سفیر - دیدار - تقدیم کردن - روابط - دو جانبه - کردن - استوارنامه - کشور - تأکید نمودن - دو - با اشاره - ارتقاء - مناسبات - بین.
2. کشور - هسته‌ای - سفیر - مشاوره - فراخواندن - انجام - دیپلماتیک - قطع کردن - به دلیل - روابط - مخالفت - برنامه - بودن .
3. سفیر - پایان - خداحافظی - مأموریت - تشکر کردن - ملاقات کردن - تلاش - روابط - توسعه - تقویت .
4. سفیر - بازگشایی - مراسم - کشور - افتتاح - سفارت - حضور - مسئولان - آغاز - به کار کردن - تلاش - ایرانی - قدردانی کردن.

Ուշադրություն.

حاکمی از [hāki az]

«պատմող, ապացուցող, ցույց տվող, բովանդակող, պարունակող» նշանակությամբ կառույցը գործածվում է երկու գոյականների հետ միջադաս դիրքում՝

سفیر اسلونی در تهران: استقبال از رییس جمهور اسلونی حاکمی از احترام و اعتماد متقابل است.

«Սլովենիայի դեսպանը Թեհրանում. «Սլովենիայի նախագահի ընդունելությունը հիմնված էր հարգանքի և փոխադարձ վստահության վրա»:

Նույնական է նաև՝

حاکمی از آن است که [hāki az ān ast ke]

կապակցությունը՝

نگاهی کلان به مناسبات دو کشور، حاکمی از آن است که هیچ مانعی برای تقویت و توسعه مناسبات وجود ندارد.

«Երկու երկրների հարաբերություններին համապարփակ հայացքը գույք է տալիս, որ որևէ խոչընդոտ հարաբերությունների ամրապնդման և զարգացման համար գոյություն չունի»:

حاکمی بودن [hāki budan]

«բովանդակել, ընդգրկել, բաղկացած լինել» բայը az նախդրով լրացում չի պահանջում.

گزارش خبرگزاری ها حاکمی است که دو نخست وزیر چندین ساعت با یکدیگر مذاکره کرده اند.

«Լրատվագործակալությունների հաղորդումները հայտնում են, որ երկու վարչապետները մի քանի ժամ միմյանց հետ բանակցեցին»:

تمرین ۱۰

Վարժություն 10. Երկու նախադասությունները կապակցել՝ կիրառելով հետևյալ կառույցները՝

حاکمی از، حاکمیست که، حاکمی از آنست که :

1. وزیر دفاع ارمنستان به ایران سفر کرد. روابط دو کشور بهبود یافته است.
2. نیروهای دو کشور در پشت مرزهای مشترک متمرکز شده اند. بین دو کشور خطر جنگ احساس می شود.
3. خبرگزاریها گزارش دادند: بین دو کشور روابط مسالمت آمیز وجود دارد.

Վարժություններ

تمرین ها

تمرین ۱۱

Վարժություն 11. Թարգմաննե՛լ պարսկերեն:

1. Հունիսի 25-ին ՀՀ արտգործնախարարն ընդունեց Հայաստանում Իրանի նորանշանակ դեսպանին հավատարմագրերի պատճենի հանձնման կապակցությամբ:

2. Հայաստանի արտգործնախարարը հաջողություն մաղթեց դեսպանին իր առաքելության մեջ՝ հույս հայտնելով, որ դեսպանը նոր լիցք կհաղորդի երկկողմ հարաբերությունների ընդլայնմանն ու համագործակցության խորացմանը:

3. ՀՀ ԱԺ նախագահն ընդունել է ՀՀ-ում Բուլղարիայի Հանրապետության նորանշանակ արտակարգ և լիազոր դեսպանին:

4. Թուրքիան Ավստրիայից հետ է կանչում իր դեսպանին խորհրդակցությունների համար:

5. Սաուդյան Արաբիան հայտարարել է Իրանի հետ դիվանագիտական հարաբերությունները խզելու մասին, իրանցի դիվանագետներին խնդրել է երկրի տարածքը լքել 48 ժամվա ընթացքում:

6. Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են երկկողմ հարաբերություններին առնչվող հարցեր, մասնավորապես կարևորվել է միջազգային կազմակերպություններում երկկողմ սերտ համագործակցությունը:

7. Դեսպան Քոչարյանը հայտնել է, որ Հայաստանը կասեցրել է դիվանագիտական հարաբերությունները և պաշտոնական կապերը Հունգարիայի հետ:

8. Նախագահ Սարգսյանն այսօր ընդունել է Հայաստանի Հանրապետությունում Քուվեյթի արտակարգ և լիազոր դեսպան Բասսամ Մուհամմադ ալ Քաբանդիին, որն ավարտում է իր դիվանագիտական առաքելությունը մեր երկրում:

9. Դեսպան ալ Քաբանդիին շնորհակալություն է հայտնել ՀՀ նախագահին հյուրընկալության, ինչպես նաև իր գործունեությունը բարձր գնահատականի արժանացնելու համար:

10. Ըստ արտգործնախարարության պաշտոնական կայքէջի՝ հանդիպմանը քննարկվել են քաղաքական երկխոսության, առևտրատնտեսական փոխգործակցության և գյուղատնտեսության ոլորտներում, մշակութային փոխանակումների ակտիվացման ուղղությամբ ձեռնարկվող քայլերը:

تمرین ۱۲

Վարժություն 12. Պարսկերեն թարգմանել պատասխաններն (1) ու հարցերը (2):

1.

به نظر جناب عالی علت نزدیکی روابط دو کشور چیست؟

Երկու երկրներն ունեն ընդհանուր շահեր թե՛ քաղաքական և թե՛ տնտեսական ոլորտներում:

لطفا نتایج دیدار جناب عالی را توصیف نمایید.

Իրանի նախագահի այցի արդյունքում ակնհայտ դարձավ տարածաշրջանային մեծ նշանակություն ունեցող մի այնպիսի ծրագիր, ինչպիսին Պարսից ծոցը Մև ծովին կապող միջանցք ստեղծելն է:

2.

Խնդրում եմ պարզաբանել Ձեր երկրի դեսպանին հետ կանչելու պատճառները:

سفیر برای مشورت به کشورش احضار شده است. این اقدام جنبه دائمی ندارد و به معنی تغییر در روابط دو کشور نیست.

Արդյո՞ք կազդեն այս իրադարձությունները երկու երկրների հարաբերությունների վրա:

امیدوارم که این حوادث تأثیری بر روابط دو کشور نداشته باشد. ایران باید روابط خارجی حسنه ای با کشورهای خارجی داشته باشد.

تمرین ۱۳

Վարժություն 13. Թարգմանել բանավոր:

1. Հայաստանում Իրանի Իսլամական Հանրապետության նորանշանակ դեսպան Սեյեդ Քազեմ Սաջջադին այսօր իր հավատարմագրերի պատճենն է հանձնել արտգործնախարարին: ԱԳՆ տեղեկատվության վարչության փոխանցմամբ՝ դեսպան Սաջջադին ընդգծել է, որ Իրանի իշխանությունները մեծապես կարևորում են բարեկամ Հայաստանի հետ փոխգործակցության ամրապնդումը և հավաստիացրել, որ պաշտոնավարման ընթացքում կանի առավելագույնը հայ-իրանական համագործակցության առավել զարգացման համար: ԱԳՆ նախարարն առանձնակի կարևորել է Իրանի միջուկային ծրագրի

շուրջ ձեռք բերված պայմանավորվածությունը՝ որպես տարածաշրջանում կայունության և համագործակցության ամրապնդմանն ուղղված կարևոր քայլ:

2. Այսօր հայտնի է դարձել, որ Քուվեյթը նույնպես հետ է կանչում Իրանում իր դեսպանին: «Ատոշեյթեյ պրեսս» գործակալությունը հայտնել է, որ պատճառը Սաուդյան Արաբիայում 47 մարդու, այդ թվում՝ շիա քարոզիչ Նիմր ան-Նիմրին մասհապատժի ենթարկելու պատճառով Թեհրանում թագավորության դեսպանության գրոհն է և բողոքի գանգվածային գործողությունները: Քուվեյթը դարձավ չորրորդ երկիրը, որը խզում է հարաբերությունները Թեհրանի հետ: Երեկվանից Սաուդյան Արաբիայի դաշնակիցները միավորվում են Իրանի դեմ:

3. Ապրիլի 3-ին Հայաստանի արտաքին գործերի նախարարություն է հրավիրվել Երևանում Բելառուսի դեսպան Իգոր Նազարուկը: Դեսպանը բացատրություններ է տվել Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ իրադարձությունների վերաբերյալ Բելառուսի Հանրապետության ԱԳՆ հայտարարության մասին:

تمرین ۱۴

Վարժություն 14. Թարգմանն՛լ գրավոր:

دیدار سفیر ایران در ماداگاسکار با رییس مجلس سنای این کشور.
سفیر جمهوری اسلامی ایران در ماداگاسکار، با رئیس مجلس سنای این کشور دیدار و رایزنی کرد.

به گزارش ایسنا، محمد منیری نیک در این ملاقات ضمن ارائه توضیحاتی از وضعیت سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و امنیتی کشورمان از این مقام ماداگاسکاری دعوت کرد تا در اجلاس بین المللی حمایت از انتفاضه فلسطین در تهران شرکت کند.

وی نیز ضمن استقبال گرم از این دعوت، اعلام کرد: در کنار این سفر ملاقات‌هایی با نهادهای قانونگذاری و نظارتی ایران خواهد داشت تا با چگونگی روند قانونگذاری در کشورمان آشنا شود.

در پایان این ملاقات این دو دیپلمات ایرانی و ماداگاسکاری در مصاحبه مشترک مطبوعاتی شرکت کردند.

در این ملاقات علاوه بر رئیس سنا، نایب رئیس سنا، رئیس کمیسیون روابط بین الملل سنا که در گذشته وزیر خارجه نیز بوده است، نماینده سنا در پایتخت و رئیس تشریفات مجلس سنا حضور داشتند.

Վարժություն 15. Թարգմանել գրավոր:

ՀՀ վարչապետը փետրվարի 2-ին ընդունել է Հայաստանի Հանրապետությունում Իրանի Իսլամական Հանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան Սեյեդ Քազեմ Սաջջադիին:

Ինչպես տեղեկացրին ՀՀ կառավարության տեղեկատվության և հասարակայնության հետ կապերի վարչությունից, քննարկվել են հայ-իրանական հարաբերություններին առնչվող մի շարք հարցեր և կարևորվել առևտրատնտեսական փոխգործակցության հետագա զարգացումն ու ընդլայնումը: Կողմերը համոզվումք են հայտնել, որ դրան էապես կնպաստեն Մեդրիում սզատ տնտեսական գոտու ստեղծման ու Հայաստանում «հալալ» սննդամթերքի գրասենյակ հիմնելու ծրագրերը: ՀՀ վարչապետը և Իրանի դեսպանն անդրադարձ են կատարել համատեղ ներդրումային ծրագրերի ընթացքին, էներգետիկայի, գյուղատնտեսության, զբոսաշրջության, ավիափոխադրումների, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և այլ ոլորտներում համագործակցության հետագա ընդլայնմանն ուղղված մի շարք հարցերի:

ՀՀ վարչապետը և Սեյեդ Քազեմ Սաջջադին ընդգծել են Հայաստանի ու Իրանի շահագրգռվածությունը բազմակողմ կապերի զարգացման ու էլ ավելի խորացման գործում:

موضوع ۳. پیام های تبریک و ابراز تسلیت

Գուս 9

درس ۹

Տեքստեր

متون

۱

سفیر ایران در بیروت روز پنجشنبه در کاخ بعیدا با میشل سلیمان رییس جمهور لبنان دیدار کرد و پیام های دکتر احمدی نژاد رییس جمهور به مناسبت سالروز پیروزی مقاومت در جنگ 33 روزه و پیام دکتر روحانی رییس جمهور منتخب در پاسخ به پیام تبریک میشل سلیمان به مناسبت انتخابش به ریاست جمهوری را تقدیم کرد.

به گزارش ایسنا، میشل سلیمان در این دیدار ضمن تشکر و ابلاغ سلام های گرم خود به احمدی نژاد و روحانی، تأکید کرد با برگزاری انتخابات پرشکوه ریاست جمهوری در ایران و انتخاب روحانی، منطقه وارد مرحله جدیدی شده است و امیدواریم این فرصت جدید زمینه گشایش های جدید در راستای مصالح ملت های منطقه باشد.

احمدی نژاد در پیام خود به سلیمان، ضمن تبریک سالگرد پیروزی مقاومت به رییس جمهور و ملت لبنان، تأکید کرده است: بی تردید این پیروزی، خاطره های فراموش نشدنی از مجاهدت و ایستادگی مردم لبنان است و تاریخ، آن را با خط زرین ثبت خواهد کرد. صهیونیست های بی فرهنگ که طعم تلخ این شکست را چشیده اند، با وجود مقاومت مقتدر لبنان، هرگز جرات جسارت و تجاوز جدید به لبنان را به خود نخواهند داد.

روحانی نیز در پیام خود با ابراز خرسندی از مناسبات دوستانه، دیرینه و رو به توسعه ایران و لبنان اظهار اطمینان کرده است در سال های آتی شاهد گسترش روابط و تحکیم همکاری های میان دو کشور بر اساس اعتماد و احترام متقابل خواهیم بود.

۲

به گزارش گروه سیاست خارجی خبرگزاری تسنیم، ایران جزء اولین کشورهایی بود که استقلال کشور قزاقستان بعد از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی را به رسمیت شناخت و روابط دیپلماتیک دو کشور از دهم بهمن 1370 آغاز شد. از این رو، به مناسبت بیست و پنجمین سالگرد برقراری روابط دیپلماتیک بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری قزاقستان، روسای جمهور و وزرای امور خارجه دو کشور پیام تبریک ارسال کردند.

حسن روحانی، در پیام خود به نور سلطان نظربایف، رئیس جمهور قزاقستان گفت: روابط میان دو کشور را در چارچوب مصالح و منافع مشترک دو ملت و الگویی کم نظیر و مثال زدنی

در منطقه است که مایه مباحثات می‌باشد. در این پیام نیز از گسترش و تحکیم روابط در جهت منافع متقابل و صلح و ثبات منطقه‌ای و بین المللی ابراز اطمینان شده است.

نظریات نیز با تبریک به مناسبت این سالگرد با تاکید بر توسعه روابط دوستانه و همکاری‌ها بر اساس منافع متقابل بین دو کشور، از گسترش روزافزون آن ابراز رضایت‌مندی نمود.

وی در این پیام با توجه به مناسبات گسترده کنونی میان آستانه و تهران، افزود: علاقه‌مندیم که این روابط را با توجه به نیازهای روز، به همراه محتوای جدید تکمیل نماییم و اطمینان داریم که می‌توان با تلاش‌های مشترک، به افق‌های جدید توسعه همکاری‌ها و اجرایی نمودن توافقات برسیم.

محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران نیز به همین مناسبت، در پیامی به همتای قزاقستانی خود، ضمن تبریک این سالگرد، با تاکید بر سیاست حسن همجواری، احترام متقابل و برداشتن گام‌های بلند برای تحکیم روابط مودت آمیز از سوی دو کشور، خاطر نشان کرد: اطمینان داریم که دو طرف می‌توانند در مسیر تحکیم دوستی و برادری دو ملت ایران و قزاقستان، همچنین تأمین صلح و ثبات منطقه‌ای و بین المللی به سطوح بالایی از مناسبات برسند.

غیرت‌عبدالرحمن اف وزیر امور خارجه قزاقستان نیز در پیام تبریک به آقای ظریف با اشاره به سفر رسمی روسای جمهور دو کشور که موجب ایجاد انگیزه جدیدی در توسعه همکاری‌های دوجانبه و نزدیک‌سازی ظرفیت‌های همکاری بوده است، بر تحکیم روزافزون روابط دوستانه بین جمهوری قزاقستان و جمهوری اسلامی ایران و همکاری‌هایی در جهت منافع ملت‌های دو کشور ابراز اطمینان کامل نمود. وی در پیام خود اظهار کرد: بیست و پنجمین سالگرد برقراری روابط دیپلماتیک بین دو کشور رویداد بزرگی بوده است و بدون تردید مناسبات نزدیک بین نهاد‌های سیاست خارجی دو کشور در فضای تفاهم متقابل ادامه خواهد داشت.

وزیر امور خارجه قزاقستان در ادامه با توجه به حمایت جمهوری اسلامی ایران از نامزدی قزاقستان برای عضویت غیردائم در شورای امنیت سازمان ملل متحد برای سال‌های ۲۰۱۷ - ۲۰۱۸، قدردانی نمود و ابراز امیدواری کرد که جمهوری اسلامی ایران در نمایشگاه بین المللی اکسیو-۲۰۱۷ که امسال در آستانه برگزار خواهد شد، در سطح بالایی حضور یابد.

۳

رئیس جمهوری ترکیه نورو را به دکتر روحانی و ملت ایران تبریک گفت.

رئیس جمهوری ترکیه با ارسال پیامی، عید نوروز را از سوی خود و ملت ترکیه، به رئیس جمهوری و مردم ایران تبریک گفت و آرزو کرد نوروز برای منطقه و جهان پیام آور صلح و آرامش باشد.

متن پیام "رجب طیب اردوغان" رئیس جمهوری ترکیه به شرح زیر است:

جناب آقای حسن روحانی

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور محترم، برادر عزیزم؛

از سوی خود و ملت ترکیه نوروز را به حضرتعالی و ملت دوست و همسایه ایران صمیمانه تبریک می‌گوییم.

امسال نیز همانند هر سال، نوروز به عنوان یکی از نمادهای بسیار زیبای آداب و رسوم مشترکمان که دوستی، برادری، همبستگی و روح همکاری بین کشورهایمان را از گذشته به آینده منتقل می‌نماید؛ با شوق و شغف جشن گرفته خواهد شد. قلباً آرزو مندم که عید نوروز نه تنها برای کشورهایمان و منطقه مان بلکه برای تمام دنیا پیام آور آرامش، سعادت، صلح و ثبات باشد.

بدین وسیله، برای آن عالیجناب تندرستی، سعادت و موفقیت و برای ملت دوست و همسایه ایران رفاه و بهروزی آرزو می‌نمایم.

۴

دکتر روحانی فرا رسیدن سالگرد استقلال سریلانکا را تبریک گفت.

رئیس‌جمهوری در پیامی به "مایتریپالا سیرینا" رئیس‌جمهوری دمکراتیک سوسیالیستی سریلانکا، فرا رسیدن شصت و نهمین سالگرد استقلال این کشور را به وی، دولت و مردم سریلانکا تبریک گفت و ابراز امیدواری کرد که روابط تهران - کلمبو در راستای منافع متقابل دو ملت، بیش از پیش گسترش یابد.

متن پیام حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر حسن روحانی به این شرح است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم

جناب آقای مایتریپالا سیرینا

رئیس‌جمهوری دمکراتیک سوسیالیستی سریلانکا

فرا رسیدن شصت و نهمین سالگرد استقلال جمهوری دمکراتیک سوسیالیستی سریلانکا را به جناب عالی، دولت و مردم آن کشور تبریک می‌گویم.

اطمینان دارم با توجه به اراده سیاسی مسئولان دو کشور، ارتباطات دوستانه و همکاری‌های فی مابین ایران و سریلانکا در زمینه‌های مختلف و در راستای منافع متقابل دو ملت، بیش از پیش گسترش خواهد یافت.

از خداوند متعال، سلامتی و موفقیت آن جناب و سعادت و بهروزی مردم سریلانکا را مسألت دارم.

حسن روحانی

رئیس‌جمهوری اسلامی ایران

۵

رئیس‌جمهور و نخست‌وزیر ترکیه به مناسبت روز ملی روسیه به همتایان روس خود پیام تبریک ارسال کردند.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از حریت دیلی، رجب طیب اردوغان رئیس جمهور ترکیه با وجود ادامه تنش ها در روابط آنکارا و مسکو به مناسبت روز ملی روسیه پیام تبریکی به ولادیمیر پوتین همتای روس خود فرستاد.

همچنین بنعلی بیلدریم نخست وزیر ترکیه نیز پیام مشابهی برای دیمیتری مدودف همتای روس خود ارسال کرده است.

در این پیام آمده است: رئیس جمهور محترم روسیه، به نیابت از مردم ترکیه "روز ملی روسیه"، ۱۲ جولای را به تمام روس ها و شما تبریک می گویم و همچنین امیدوارم که روابط روسیه و ترکیه در آینده به سطح شایسته برسد.

گفتنی است بعد از ساقط شدن جنگنده روسی توسط جنگنده ترکیه در سال گذشته تنش ها در روابط دو کشور بالا گرفت بطوریکه روسیه تحریم هایی را علیه ترکیه تدارک دید. در هفته های گذشته نشانه هایی از تمایل دو طرف برای ترمیم روابط در سخنان رهبران دو طرف دیده شده است. روسیه خواستار عذرخواهی ترکیه به عنوان اولین قدم برای ترمیم روابط دو طرف است.

۶

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از سومریه نیوز، پیام های تبریک برای حل بحران ریاست جمهوری لبنان پس از دو سال و نیم و انتخاب رئیس جمهور برای این کشور ادامه دارد. بر اساس این گزارش، فواد معصوم رئیس جمهور عراق در پیامی انتخاب میشل عون را به ریاست جمهوری لبنان تبریک گفت و برای لبنان آرزوی پیشرفت و پیروزی در همه زمینه ها کرد. ساعاتی پیش نمایندگان پارلمان لبنان پس از گذشت دو سال و نیم از بحران خلأ ریاست جمهوری در این کشور، سرانجام "میشل عون" نامزد مورد حمایت حزب الله را به عنوان رئیس جمهور جدید برگزیدند. گفتنی است، میشل عون رئیس جمهور جدید لبنان که صبح امروز توسط پارلمان این کشور انتخاب شد، وارد کاخ ریاست جمهوری "بعیدا" شد.

۷

رئیس جمهوری در پیامی درگذشت حاجیه خانم اصلی اعمی اینانلو مادر بزرگوار سه شهید دوران دفاع مقدس صدرالله، محمد و ابراهیم بیگی، را به مردم استان البرز و خانواده این مادر صبور و فداکار تسلیت گفت و از درگاه ایزد متان برای ایشان رحمت واسعه و همجواری با فرزندان شهیدشان و برای عموم بازماندگان صبر و اجر مسألت کرد.

متن پیام حجت الاسلام والمسلمین دکتر حسن روحانی به شرح زیر است:

بسم الله الرحمن الرحيم

اناالله و انا اليه راجعون

درگذشت حاجیه خانم اصلی اعمی اینانلو مادر بزرگوار دلاورمردان دوران دفاع مقدس شهیدان صدرالله، محمد و ابراهیم بیگی، موجب تألم و تأثر شد.

این مادر صبور و فداکار که در پرتو ارادت خالصانه به خاندان عصمت و طهارت علیهم السلام، وجود خود را وقف پرورش فرزندی شجاع و دل بسته به آرمان های بلند عاشورایی کرد، به یقین اجری بزرگ نزد حضرت حق خواهد داشت.

این جانب مصیبت وارده را به مردم شهیدپرور استان البرز و به ویژه خانواده محترم آن مرحومه تسلیت می گویم و از درگاه ایزد مَنّان برای ایشان رحمت و اسعه و همجواری با فرزندان شهیدشان و برای عموم بازماندگان صبر و اجر مسألت دارم.

حسن روحانی

رئیس جمهوری اسلامی ایران

۸

رئیس جمهوری در پیامی به رهبر معظم انقلاب اسلامی درگذشت مرحومه حاجیه خانم سیده فاطمه حسینی خامنه ای را به معظم له، خاندان معزز و عموم بازماندگان تسلیت گفت.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری در متن پیام حجت الاسلام و المسلمین حسن روحانی آمده است: حضرت آیت الله خامنه ای (مد ظله العالی) رهبر معظم انقلاب اسلامی درگذشت همشیره مؤمنه و مکرمه مرحومه حاجیه خانم "سیده فاطمه حسینی خامنه ای" موجب تأثر و تألم گردید.

در پیام رئیس جمهوری آمده است: این ضایعه را به حضرتعالی، خاندان معزز و عموم بازماندگان تسلیت عرض می کنم. از خداوند متعال، رحمت و اسعه و حشر آن بانوی پرهیزگار با جدّه بزرگوار سادات حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها، صبر و اجر برای همه مصیبت دیدگان و سلامتی و توفیق روز افزون برای حضرتعالی مسألت می نمایم.

بانو سیده فاطمه حسینی خامنه ای خواهر گرامی آیت الله العظمی خامنه ای، شب گذشته در یکی از بیمارستان های تهران در سن ۸۹ سالگی درگذشت.

۹

پیام تسلیت رئیس جمهوری به حجت الاسلام و المسلمین خاتمی

رئیس جمهوری در پیامی درگذشت والده حجت الاسلام والمسلمین سید محمد خاتمی را تسلیت گفت و برای آن مرحومه علو درجات را از خداوند متعال مسألت کرد.

متن پیام حجت الاسلام والمسلمین دکتر حسن روحانی به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

انا لله وانا اليه راجعون

حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای سید محمد خاتمی "دامت توفیقاته"

درگذشت والده بزرگوارتان، مرحومه سکینه ضیایی موجب تألم و تأثر عمیق گردید. آن بانوی فاضله در دوران نهضت اسلامی و دفاع مقدس در کنار فداکاری های مرحوم آیت الله سید روح الله خاتمی حضوری تأثیرگذار داشت.

اینجانب ضمن تسلیت این ضایعه به جنابعالی، خاندان محترم و مردم شریف دارالمؤمنین یزد؛ علو درجات آن مرحومه و سلامتی و توفیق روزافزون شما و سایر بازماندگان را از خداوند متعال مسألت می‌نمایم.
حسن روحانی

۱۰

به گزارش گروه سیاست خارجی خبرگزاری فارس، رئیس جمهوری ارمنستان در پی حادثه دلخراش پلاسکو با ارسال پیامی به حسن روحانی همتای ایرانی خود، ضمن ابراز همدردی با خانواده آتش نشانان، این حادثه را به مردم ایران و خانواده قربانیان تسلیت گفت.

۱۱

پیام تسلیت رییس‌جمهور ارمنستان در پی رحلت آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی رییس‌جمهور ارمنستان در پی درگذشت آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی پیام تسلیتی ارسال کرد.
به گزارش ایسنا، رئیس‌جمهور ارمنستان پیام تسلیتی خطاب به روحانی رئیس‌جمهوری ایران منتشر کرد.
در این پیام که در سایت ریاست جمهوری ارمنستان نیز منتشر شده است، سرکیسیان ضمن اشاره به روابط حسنه و عمیق دو کشور همدردی خود را با ملت و دولت جمهوری اسلامی ایران اعلام کرده است.
معاون مجلس ملی ارمنستان نیز روز دوشنبه با هدف شرکت در مراسم تشییع رییس‌جمهور اسبق ایران عازم تهران شد.

۱۲

به گزارش حوزه دولت خبرگزاری فارس به نقل از پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری، حسن روحانی رئیس‌جمهور در پیامی به ولادیمیر پوتین رییس‌جمهوری فدراسیون روسیه، کشته شدن جمعی از شهروندان این کشور در سانحه سقوط هواپیمای مسافربری روسی بر فراز دریای سیاه را تسلیت گفت.

متن پیام حجت‌الاسلام حسن روحانی به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای ولادیمیر پوتین

رییس‌جمهوری فدراسیون روسیه

خبر سانحه سقوط هواپیمای مسافربری روسی بر فراز دریای سیاه و کشته شدن جمعی از شهروندان فدراسیون روسیه، موجب تأسف و تأثر گردید.

از جانب خود و مردم ایران، این حادثه غم‌انگیز را به جناب عالی و بازماندگان آن تسلیت می‌گویم.

۱۳

به گزارش گروه سیاسی خبرگزاری تسنیم به نقل از پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی با صدور پیامی حادثه تلخ و دلخراش جان باختن کارکنان کشتی نفت‌کش را تسلیت گفتند.
متن پیام رهبر معظم انقلاب اسلامی به شرح زیر است:

بسمه‌تعالی

حادثه تلخ و دلخراش جان باختن کارکنان کشتی نفت‌کش بر اثر آتش‌سوزی و غرق‌رأ، که حقاً مصیبت‌بار و تأثرانگیز است به خانواده‌های عزادار و بازماندگان آن عزیزان صمیمانه تسلیت عرض می‌کنم و تسلی و آرامش دل‌های غمگین آنان را از خداوند متعال مسئلت می‌نمایم. آن عزیزان در راه انجام وظیفه و خدمت به کشور خود جان باخته‌اند و این افتخار بزرگی است که شاید بتواند سنگینی بار این غم را کاهش دهد و دل‌های مصیبت‌دیدگان را آرامش بخشد. از خداوند متعال رحمت و مغفرت بر آنان و صبر و اجر برای بازماندگان مسئلت می‌کنم.

سیدعلی خامنه‌ای

۲۴ دی ماه ۱۳۹۶

Բառացանկ

واژه نامه

ուղերձ, պատգամ	[payām]	پیام
ծննդյան օր, տարեդարձ	[sālruz]	سالروز
դիմադրություն	[moqāvemāt]	مقاومت
ընտրված	[montaxab]	منتخب
շնորհավորական ուղերձ	[payām-e tabrik]	پیام تبریک
անցկացում, կազմակերպում	[bargozāri]	برگزاری
փուլ	[marhale]	مرحله
առիթ, հնարավորություն	[forsat]	فرصت
օգուտներ, շահեր	[masāleh]	مصالح
տարեդարձ, տարելից	[sālgard]	سالگرد
հիշողություն	[xātere]	خاطره
անմոռանալի	[farāmuš našodani]	فراموش نشدنی
ճիգ, ջանգ, եռանդ, պայքար	[mojāhedat]	مجاهدت
դիմակայություն, դիմադրություն	[istādegi]	ایستادگی
համ	[ta‘m]	طعم
ճաշակել	[čāšidan]	چشیدن
ուժեղ, հզոր	[moqtader]	مقتدر
համարձակություն, հանդգնություն	[jor‘at]	جرات
հանդգնություն	[jesārat]	جسارت
ոտնձգություն, սահմանազան- ցություն	[tajāvov]	تجاوز
հետագա	[āti]	آتی
ամրապնդում, ամրացում	[tahkim]	تحکیم
հիմք	[asās]	اساس
վստահություն	[e‘temād]	اعتماد
փոխադարձ հարգանք	[ehterām-e moteqābel]	احترام متقابل
մաս, մասնիկ	[jov‘]	جزء
պաշտոնապես	[be rasmiyat]	به رسمیت
հաստատում, ամրապնդում	[barqarāri]	برقراری
ընդհանուր շահեր	[manāfe‘-ye moštarak]	منافع مشترک

օրինակ, նմուշ	[olgu]	الگو
պատճառ, առիթ	[māye]	مايه
պարծանք, հպարտություն	[mobāhāt]	مباهات
գոհունակություն հայտնել	[ebrāz-e rezāyatmandi nemudan]	ابراز رضایتمندی نمودن
բովանդակություն	[mohtavā]	محتوا
կատարելագործել, լրացնել, համալրել	[takmil kardan]	تکمیل کردن
իրականացնել	[ejrā nemudan]	اجرا نمودن
ընկերական, բարեկամական	[mavaddatāmiz]	مودت آمیز
սպահովում	[ta‘min]	تأمین
նակարդակներ, աստիճաններ	[sotuh]	سطوح
ազդակ, խթան	[angize]	انگیزه
իրադարձություն	[ruydād]	رویداد
կազմակերպություն, հաստատություն	[nehād]	نهاد
փոխադարձ համաձայնություն	[tafāhom-e moteqābel]	تفاهم متقابل
թեկնածություն	[nāmzadi]	نامزدی
անդամակցություն	[‘ozvīyat]	عضویت
ոչ նշտական	[γeyr-e dāyem]	غیردائم
խորհրդանիշ	[nemād]	نماد
եռանդ	[šouq]	شوق
ցնծություն, ուրախություն	[šā‘af]	شعف
տոնել	[jašn gereftan]	جشن گرفتن
սրտանց, ի սրտե	[qalban]	قلبا
պատգամաբեր	[payāmāvar]	پیام آور
երջանկություն	[sa‘ādat]	سعادت
այսպիսով	[bedin vasile]	بدین وسیله
առողջություն	[tandorosti]	تندرستی
բարօրություն, բարեկեցություն	[refāh]	رفاه
երջանկություն, բախտավորություն	[behruzi]	بهروزی
Բարձրյալ Աստված	[xodāvand-e mot‘āl]	خداوند متعال
ցանկանալ, խնդրել	[masa‘lat dāštan]	مسألت داشتن
լարվածություն, անկայունություն	[taneš]	تنش

փոխարեն, անունից	[be niyābat-e]	به نیابت
արժանի	[šāyeste]	شایسته
կործանվել, ընկնել	[sāqet šodan]	ساقط شدن
ռազմական ինքնաթիռ	[jangande]	جنگنده
բռնարգելք, էմբարգո, պատ- ժամիջոց	[tahrim]	تحریم
վերականգնում, բարելավում	[tarmim]	ترمیم
լուծում	[hall]	حل
ճգնաժամ	[bohrān]	بحران
թեկնածու	[nāmzad]	نامزد
ընտրել	[bar gozidan]	برگزیدن
ցավակցություն	[tasliyyat]	تسلیت
մահ, վախճան	[dargozašt]	درگذشت
հարգարժան, մեծապատիվ	[bozorgvār]	بزرگوار
նահատակ	[šahid]	شهید
համբերատար, տոկուն	[sabor]	صبور
անձնագրի, անձնվեր	[fedākār]	فداکار
վիշտ, ցավ, թախիծ	[ta‘llom]	تألم
վիշտ, տրտմություն, հուզմունք, ընկճում	[ta‘ssor]	تأثر
լույս, շողք	[partou]	پرتو
նվիրվածություն, համակրու- թյուն, բարեհաճություն	[erādat]	ارادت
անկեղծորեն	[xālesāne]	خالصانه
ողջախոհություն, պարկեշ- տություն, անմեղություն	[‘esmat]	عصمت
մաքրություն, մաքրագործություն	[tahārat]	طهارت
նվիրում, բաշխում, հատկացում	[vaqf]	وقف
դաստիարակություն, սնուցում, զարգացում	[parvareš]	پرورش
քաջ, խիզախ	[šojā‘]	شجاع
իդձ, նպատակ	[ārmān]	آرمان
բաժին, ողորմածություն, օրաբաժին, հատուցում	[ajri]	اجری
դժբախտություն, աղետ	[mosibat]	مصیبت

վրա հասած, բաժին ընկած	[vārede]	وارده
հանգուցյալ, լուսահոգի (իգ.)	[marhume]	مرحومه
ողորմածություն	[rahmat]	رحمت
մեծահոգի, շռայլ	[vāse‘e]	واسعه
հարևանություն	[hamjavāri]	همجوارى
համայն, ամբողջ	[‘omum]	عموم
հանգուցյալի ժառանգներ, հանգուցյալի հարազատներ	[bāzmāndegān]	بازماندگان
հատուցում	[aǰr]	اجر
քույր	[hamšire]	همشیره
բարեպաշտ, հավատացյալ (իգ.)	[mo‘mene]	مؤمنه
հարգելի, մեծարելի (իգ.)	[mokarrame]	مکرمه
կորուստ	[zāye‘e]	ضایعه
հարգելի, պատվելի, սիրելի	[mo‘azzaz]	معزز
շփում, հաղորդակցում	[hašr]	حشر
ժուժկալ, ճգնավոր	[parhizgār]	پر هیزگار
տատ, նախնի	[jadde]	جدّه
հաջողություն	[toufiq]	توفیق
մայր, ծնող	[vālede]	والده
բարձրություն, վեհություն	[‘olovv]	علو
աստիճաններ	[daraǰāt]	درجات
զիտուն, շնորհալի (իգ.)	[fāzele]	فاضله
շարժում	[nehzat]	نهضت
ազդեցիկ, ներգործող	[ta‘sirgozār]	تأثیرگذار
ազնիվ, ազնվաբարո, հարգելի	[šarif]	شريف
հավատացյալների կենտրոն	[dār-al-mo‘menin]	دار المؤمنین
ցավալի, սրտաճնլիկ	[delxarāš]	دلخراش
վշտակցություն, կարեկցանք	[hamdardi]	همدردی
հրշեջ	[ātašnešān]	آتش نشان
զոհեր	[qorbāniān]	قربانیان
մահ	[rehlat]	رحلت
հուղարկավորություն	[tašyi‘]	تشییع
նախկին	[asbaq]	اسبق
քաղաքացի	[šahrvand]	شهروند

պատահար, դեպք	[sānehe]	ساحه
փլուզում, անկում	[soqut]	سقوط
ուղևորատար	[mosaferbari]	مسافربری
վերև, վրա	[farāz]	فراز
խրադարձություն	[hādese]	حادثه
վշտալի	[γamangiz]	غم انگیز
ներում, քավություն, թողություն	[mayferat]	مغفرت
զոհվել	[jān bāxtan]	جان باختن
նավթատար	[naftkeš]	نفتکش
մխիթարում, սփոփում	[tasalli]	تسلی

Բացատրություններ

توضیحات

Ոճական բացատրություններ

Շնորհավորական և ցավակցական ուղերձներում գործածական է պաշտոնական, հանդիսավոր ոճը: Այս կարգի տեքստերում, որոնց բնորոշ են բարձր ոճի բառերի ու արտահայտությունների, արտահայտչական զանազան միջոցների և ոճական տարբեր հնարքների, շարահյուսական զանազան կառույցների գործածությունը, կարող են ամբողջությամբ տեղադրվել լրատվական նյութերում:

1. Ուղերձները հիմնականում սկսվում են հետևյալ մուտքով՝

[be-sme llāhe r-raḥmāne r-raḥīm] بسم الله الرحمن الرحيم

«Հանուն բարեգութ և ողորմած Աստծո»,

Պարսկերեն տարբերակը՝

[be nām-e xodā] به نام خدا

«Հանուն Աստծո»:

2. این جانب ... می‌گویم [in jāneb ... miguyam]

Պաշտոնական ոճում սեփական անձի անունից խոսելիս գործածվում է این جانب [in jāneb] ձևը, որի հետ նախադասության բայը համաձայնեցվում է առաջին դեմքի եզակի թվով (համապատասխան առաջին դեմքի եզակի թիվ man «ես» անձնական դերանվանը), օր.՝

این جانب مصیبت وارده را به مردم شهیدپرور استان البرز و به ویژه خانواده محترم آن مرحومه تسلیت می‌گویم.

«Պատահած դժբախտության համար ցավակցում եմ Ալբորզ նահանգի հերոսածին ժողովրդին և մասնավորապես հանգուցյալի հարգարժան ընտանիքին»:

3. حضرتعالی، جنابعالی [hazrat-e ‘āli, jenāb‘āli]

«Դուք, վեհափառ, պայծառափայլ» բառերը որպես տիտղոսներ գործածվող ձևեր են, որոնց պարսկերեն տարբերակներն են՝

[sarkār] سرکار

[sarvar] سرور

նշված բոլոր ձևերը կիրառվում են որպես խոսակցին դիմելու հարգալից ձևեր՝ «Դուք» իմաստով:

4. «Մաղթել, ցանկանալ» իմաստով գործածվում են հետևյալ բայերը՝

[ārezu-ye čizi kardan] آرزوی چیزی کردن

مسألت داشتن [masa‘lat dāštan]

مسألت نمودن [masa‘lat nemudan]

مسألت کردن [masa‘lat kardan]

օրինակ՝

آرزوی پیشرفت و پیروزی در همه زمینه ها کرد.

«Առաջընթաց և հաղթանակ մաղթեց բոլոր ուղորսներում»,
از درگاه ایزد مئان برای ایشان رحمت واسعه و همجواری با فرزندان شهیدشان و برای عموم
بازماندگان صبر و اجر مسألت کرد.

«Բարեգութ Աստծուց նրանց համար խնդրում եմ մեծ ուղորսմածություն և
իրենց նահատակ որդիների հետ խաղաղ հանգստություն, իսկ հանգուցյալի
հարազատների համար՝ համբերություն ու հատուցում»:

Ուշադրություն. Նախագահական ընտրություններում նախագահի պաշ-
տոնում ընտրվելու կապակցությամբ ուղերձում հաճախ նշվում է ոչ թե պաշ-
տոնատար անձը [rayis], այլ պաշտոնը՝ ریاست [riyāsāt]:

6. Ուղերձի տեքստը նույնությամբ մեջբերելիս գործածվում է՝
«ուղերձում ասվում է»:

در پیام آمده است [dar payām āmade ast]

Ուշադրություն. آمده است [āmade ast] արտահայտությունը բառացիորեն
նշանակում է «եկել է», սակայն պարսկերենում այն գործածվում է մեջբերում-
ների անելու համար և հայերեն թարգմանվում է «նշվում է, ասվում է»:

7. متن پیام به این شرح است [matn-e payām be in šarh ast]

«Ուղերձի տեքստը հետևյալն է (բռց.՝ այս շարադրանքով է)»:

7. Ցավակցական ուղերձները հաճախ սկսվում են Ղուրանից մեջբերու-
մով.

بسم الله الرحمن الرحيم

انا لله وانا اليه راجعون

[b-esm ellāh ar-rahman ar-rahī

inna-liallah-wa-inna-ilayhi-rāji‘un]

«Հանուն ամենագոր և բարեգութ Աստծո

Մենք Աստծուց ենք և նրա մոտ էլ վերադառնում ենք»:

8. خاندان عصمت و طهارت [xāndān-e ‘esmat va tahārat]

«Մուրբ և անարատ ընտանիք» արտահայտությունը գործածվում է Մու-
համմադ մարգարեի ընտանիքը նշելիս:

9. عليهم السلام [‘alayhom as-salām]

Նշանակում է «խաղաղություն նրանց» և գործածվում է նահատակ կամ մահացած սուրբ կամ սրբագործված անձանց նշելիս:

10. حضرت حق [hazrat-e haqq]

«Մեծն ճշմարտություն», այսինքն՝ Աստված:

11. عاشورایی [‘āšurāyi]

որպես ածական գործածվող «աշուրայական» բառը կապված է Իման Հոսեյ-նի նահատակության տարելիցի օրվա (մուսուլմանական լուսնային ամսվա՝ Մոհարրամի 10-րդ օրը) հետ և գործածվում է «սուրբ, վեհ» իմաստներով, օրինակ՝

این مادر صبور و فداکار که در پرتو ارادت خالصانه به خاندان عصمت و طهارت عليهم السلام، وجود خود را وقف پرورش فرزندان شجاع و دلپسته به آرمان های بلند عاشورایی کرد، به یقین اجری بزرگ نزد حضرت حق خواهد داشت.

«Այս համբերատար և անճնագոհ մայրը, որը անարատ ու սուրբ ընտանիքին (խաղաղություն նրանց) անկեղծորեն նվիրվածության լույսի ներքո իր կյանքը նվիրեց քաջ և աշուրայական բարձր իղճերին ի սրտե կապված որդիների դաստիարակությանը, Աստծուց հաստատապես կստանա մեծ ողորմածություն»:

12. خداوند متعال [xodāvand-e mota‘āl]

«Բարձրյալ Աստված»:

13. سادات [sādāt]

«սելիդներ» եզակի ձևը արականի համար [seyyed] سید «Մոհամմադի սերնդից սերված տղամարդ, սելիդ», [seyyede] سیده «Մոհամմադի սերնդից սերված կին, սելիդուհի»:

14. حضرت فاطمه زهرا [hazrat-e Fāṭeme Zahrā]

«Սուրբ Ֆաթմա Չահրա», ըստ իսլամական ավանդույթի՝ Մոհամմադ մարգարեի դուստրը: Ֆաթման երկրպագվում է որպես աստվածավախության, բարեպաշտության ու բարձրագույն բարոյական նորմերը կրող սուրբ:

15. معظم له [mo‘azzamo lah]

«Մեծարման արժանի, վսեմագույն» նշանակությամբ այս ձևը հարգալից հիշատակման ձև է երրորդ անձի մասին, որը տվյալ խոսակցության ժամանակ բացակա է՝ «նա» իմաստով:

16. دامت توفيقاته [dāmat toufiqātoḥ]

«Հարատև լինի նրա հաջողությունը»:

17. علو درجات [olovv-e darajāt]

«Բարձրագույն աստիճանը»:

18. همشیره [hamšire]

«քույր». բառամիավորը գործածվում է միայն բարձր ոճի տեքստերում, բանացիորեն նշանակում է «նույն կաթը կերած»:

19. مد ظله العالی [modda-zilloho-laāli]

«Նրա ստվերը հարատև լինի»:

20. حجت الاسلام و المسلمین [hoj̄jat ol-eslām va-l-moslemin]

«շիա մահմեդական հոգևոր կոչումը տրվում է այն հոգևորականներին, որոնք իսլամական իրավագիտական կրթություն ունեն և բառացիորեն քարգնանվում է «իսլամի և մահմեդականների ապացույց և ուղեցույց»:

Բառաբերականական բացատրություններ

1. حمایت کردن (از) [hemāyyat kardan]

«հովանավորել, օժանդակել» նշանակությամբ այս բայը պահանջում է [az] նախդրով դրված լրացում:

2. اتحاد جماهير شوروی [eteḥād-e ḵamāhir-e šouravi]

«Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետությունների Միություն (ԽՍՀՄ)»:

3. مثال زدنی [mesāl zadani]

«ընդօրինակելի», օրինակ՝

روابط میان دو کشور را در چارچوب مصالح و منافع مشترک دو ملت و الگویی کم نظیر و مثال زدنی در منطقه است.

«Երկու երկրների հարաբերությունները երկու ժողովուրդների ընդհանուր շահերի ու օգուտների շրջանակում աննախադեպ և ընդօրինակելի են տարածաշրջանում»:

4. با توجه (به) [bā tavaḵoh be]

«ուշադրություն դարձնելով, կարևորելով, հաշվի առնելով» իմաստով կառույցը պահանջում է به [be] նախդրով գործածվող լրացում:

5. به یقین [be yaqin]

به [be] նախածանցով կազմված մակբայ՝ «հաստատապես»:

Թարգմանական բացատրություններ

1. پیام [payām]

«պատգամ» առաջնային նշանակությամբ այս բառը գործածվում է նաև «ուղերձ» իմաստով,

2. به شرح زیر است [be šarh-e zir ast]

«այսպիսին է», բռց.՝ «ներքոբերյալ շարադրանքով է»,

3. موجب تألم و تأثر شد [moujeb-e ta'lom o ta'ssor šod]

«վշտացրեց, տխրեցրեց»:

4. شهیدپرور [šahidparvar]

«հերոսածին, նահատակ դաստիարակող»:

5. دفاع مقدس [defā'-e moqaddas]

Բռց.՝ «սուրբ պաշտպանություն», այսպես է անվանվում է 1980-1988 թթ. իրան-իրաքյան պատերազմը: Կիրառվում է նաև՝

جنگ تحمیلی [jang-e tahmili]

բռց.՝ «պարտադրված պատերազմ» անվանումը:

6. درگذشت [dargozašt]

«վախճան, մահ»: Պաշտոնական ոճում marg مرگ [marg] «մահ» բառը չի գործածվում: Գործածական չէ նաև مردن [mordan] «մահանալ» բայը, և այդ իմաստով կիրառվում են՝

در گذشتن [dar gozaštan]

فوت کردن [fout kardan]

فوت شدن [fout šodan]

رحلت کردن [rehlat kardan]

բայերը:

7. رو به توسعه [ru be touse'e]

«զարգացող, ընդլայնվող»:

Այս կապակցության رو [ru] բաղադրիչն ունի «դեպի» իմաստը, به [be] նախդիրին ու դրանից հետո եկող գոյականին միանալով՝ ողջ բառակապակցությամբ հաղորդում է հայերենի ենթակայական դերբայի իմաստ, նաև՝

رو به گسترش [ru be gostareš], رو به رشد [ru be rošd]

«զարգացող, ընդլայնվող»: Հմմտ. նաև՝

رو به سردی [ru be sardi]

«սառչող»,

رو به افزایش [ru be afzāyeš]

«աճող» և այլն:

8. مایه [māye]

«պատճառ, առիթ» բառը կիրառվում է հասկապես բարձր ոճի կայուն բառակապակցություններում, օրինակ՝ مایه افتخار [māye-ye eftexār] «պարծանքի, հպարտության առիթ», مایه لطف [māye-ye lotf] «բարեհաճության առիթ», خرسندی [māye-ye xorsandi] «գոհունակության պատճառ»:

Կարդա՛լ և հիշե՛լ արքայազարությունները:

1. سفیر ایران در بیروت با رییس‌جمهور لبنان دیدار کرد و پیام دکتر روحانی، رییس‌جمهور منتخب در پاسخ به پیام تبریک میشل سلیمان به مناسبت انتخابش به ریاست جمهوری را تقدیم کرد.

Բեյրութում Իրանի դեսպանը հանդիպեց Լիբանանի նախագահին և նրան հանձնեց ընտրյալ նախագահ զոկտոր Ռուհանիի ուղերձը՝ ի պատասխան նախագահի պաշտոնում ընտրվելու կապակցությամբ Միշել Սոլեյմանի շնորհավորական ուղերձի:

2. روحانی نیز در پیام خود با ابراز خرسندی از مناسبات دوستانه، دیرینه و رو به توسعه ایران و لبنان اظهار اطمینان کرده است: در سال‌های آتی شاهد گسترش روابط و تحکیم همکاری های میان دو کشور بر اساس اعتماد و احترام متقابل خواهیم بود .

Ռուհանին ևս, իր ուղերձում գոհունակություն հայտնելով Իրանի և Լիբանանի միջև բարեկամական, հնամյա, զարգացող հարաբերությունների վերաբերյալ, համոզմունք է հայտնել. «Գալիք տարիներին ականատես կլինենք երկու երկրների միջև հարաբերությունների զարգացման և համագործակցության ամրապնդման գործընթացին՝ հիմնված փոխադարձ հարգանքի և վստահության վրա:

3. به مناسبت بیست و پنجمین سالگرد برقراری روابط دیپلماتیک بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری قزاقستان، روسای جمهور و وزرای امور خارجه دو کشور پیام تبریک ارسال کردند.

ԻԻՀ և Ղազախստանի Հանրապետության միջև դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման 25-ամյակի առթիվ երկու երկրների նախագահները և արտաքին գործերի նախարարները շնորհավորական ուղերձ հղեցին:

4. رییس جمهوری ترکیه با ارسال پیامی، عید نوروز را از سوی خود و ملت ترکیه، به رییس جمهوری و مردم ایران تبریک گفت و آرزو کرد نوروز برای منطقه و جهان پیام آور صلح و آرامش باشد.

Թուրքիայի նախագահն իր և ժողովրդի անունից ուղերձով շնորհավորեց Իրանի նախագահի ու ժողովրդի Նովրուզը՝ նաղթելով, որ Նովրուզը տարածաշրջանի և աշխարհի համար խաղաղության պատգամաբեր լինի:

5. رییس جمهوری در پیامی به رییس جمهوری دمکراتیک سوسیالیستی سریلانکا، فرا رسیدن شصت و نهمین سالگرد استقلال این کشور را به وی، دولت و مردم سریلانکا تبریک گفت.

Նախագահը Շրի Լանկայի Դեմոկրատական Սոցիալիստական Հանրապետության նախագահին ուղղված ուղերձում նրան, Շրի Լանկայի պետությանը և ժողովրդին շնորհավորեց այդ երկրի անկախության 69-րդ տարեդարձի առթիվ:

6. رئیس جمهور و نخست وزیر ترکیه به مناسبت روز ملی روسیه به همتایان روس خود پیام تبریک ارسال کردند.

Թուրքիայի նախագահն ու վարչապետը Ռուսաստանի ազգային տոնի առթիվ իրենց ռուս պաշտոնակիցներին շնորհավորական ուղերձ հղեցին:

7. لطفاً مراتب احترام مرا بپذیرید.

Ընդունե՛ք, խնդրեմ, հարգանքներիս հավաստիքը:

8. روسیه خواستار عذرخواهی ترکیه به عنوان اولین قدم برای ترمیم روابط دو طرف است.

Երկկողմ հարաբերությունների վերականգնման համար որպես առաջին քայլ Ռուսաստանը պահանջում է Թուրքիայի ներողությունը:

9. به گزارش خبرگزاری مهر پیام های تبریک برای حل بحران ریاست جمهوری لبنان پس از دو سال و نیم و انتخاب رئیس جمهور برای این کشور ادامه دارد.

«Մեիր» գործակալության հատորդմամբ՝ շարունակվում են շնորհավորական ուղերձները՝ կապված երկուսուկես տարի անց Լիբանանի նախագահական ճգնաժամի լուծման և այդ երկրում նախագահի ընտրության կապակցությամբ:

10. رییس جمهوری ایران در پیامی به رهبر معظم انقلاب اسلامی درگذشت مرحومه حاجیه خانم سیده فاطمه حسینی خامنه ای را به معظم له، خاندان معزز و عموم بازماندگان تسلیت گفت.

Իրանի նախագահը ուղերձ է հղել Իսլամական հեղափոխության առաջնորդին և լուսահոգի հաջի տիկ. Մեյլեդե Ֆաթմա Հոսեյնի Խամենեյիի մահվան կապակցությամբ ցավակցություն հայտնել վսեմագույն առաջնորդին և հանգուցյալի բոլոր հարգարժան հարազատներին:

11. حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی درگذشت همشیره مؤمنه و مکرمه مرحومه حاجیه خانم "سیده فاطمه حسینی خامنه ای" موجب تأثر و تألم گردید.

Իսլամական հեղափոխության վսեմագույն առաջնորդ Այաթոլլահ Խամենեյի Ձեր բարեպաշտ, հավատացյալ քրոջ՝ լուսահոգի հաջի տիկ. Մեյլեդե Ֆաթմե Հոսեյնի Խամենեյիի մահը վշտի ու տրտմության պատճառ դարձավ:

۱۲. بانو سیده فاطمه حسینی خامنه ای خواهر گرامی آیت الله العظمی خامنه ای، شب گذشته در یکی از بیمارستان های تهران در سن ۸۹ سالگی درگذشت.

Անցյալ գիշեր Թեհրանի հիվանդանոցներից մեկում 89 տարեկան հասակում մահացավ Այաթոլլահ Խամենեիի հարգարժան քույր տիկ. Սեյիդե Ֆաթմե Հոսեյնի Խամենեին:

۱۳. رئیس جمهور ارمنستان در پی درگذشت آیت الله هاشمی رفسنجانی پیام تسلیتی ارسال کرد.

ՀՀ նախագահը ցավակցական ուղերձ է հղել Այաթոլլահ Հաշեմի Ռաֆիսանջանիի մահվան կապակցությամբ:

۱۴. از جانب خود و مردم ایران ، این حادثه غم انگیز را به جناب عالی و بازماندگان آن تسلیت می گویم.

Իմ և Իրանի ժողովրդի կողմից այդ վշտալի իրադարձության կապակցությամբ ցավակցում եմ Ձեզ և նրա հարազատներին:

Գաւ 10

Վարժութիւններ

درس ۱۰

تمرین ها

تمرین ۱

Վարժութիւն 1. Ընտրել որոշիչներ (աջ սյունակ) հետևյալ որոշյալների համար (ձախ սյունակ)

رييس جمهور	گرم
پيام	منتخب
فرصت	پر شکوه
احترام	جدید
خاندان	تبریکي
خط	فراموش نشدنی
روابط	مقابل
انگیزه	دوست
سلام	کم نظیر
ملت	شایسته
خاطرہ	مقدس
انتخابات	شجاع
مادر	مؤمنه
سطح	زرین
دفاع	مودت آمیز
مردم	حسنه و عمیق
هواپیما	پر هیزگار
الگوی	جدید
فرزندان	صبور
خداوند	معزز
بانوی	شریف
حادثه	مسافربری
روابط	غم انگیز
همشیره	متعال

تمرین ۲

Վարժություն 2. Լրացնել բաց բողոքած տեղեր՝ գործածելով տրված բա-
յերը:

اعلام کردن، دفن شدن، ابراز اطمینان کردن، تسلیت گفتن، توسعه یافتن، تبریک گفتن، فرستادن، حضور داشتن، درگذشتن، گام برداشتن، برگزار شدن، مسألت داشتن.

1. کاخ سفید با انتشار پیامی مراتب تسلیت دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا بابت درگذشت ویتالی چورکین، نماینده دائم روسیه در سازمان ملل متحد به دولت و مردم این کشور را ...
2. حضرت آیت الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیامی درگذشت عالم متقی و فاضل حجت‌الاسلام والمسلمین شیخ حسن قرهی را...
3. رئیس‌جمهوری روسیه فرا رسیدن روز استقلال استونی را به رئیس‌جمهوری این کشور...
4. وی در پیام خود ... که روابط میان روسیه و استونی بر مبنای تعاملات مسالمت‌آمیز و احترام متقابل در راستای منافع اساسی مردم دو کشور...
5. از خداوند متعال، سلامتی و بهروزی آن جناب و سعادت و کامیابی مردم کویت را...
6. سنای آمریکا اولین ... برای لغو قانون اصلاح نظام بیمه درمانی این کشور را ...
7. رئیس‌جمهور ترکیه با وجود ادامه تنش‌ها در روابط آنکارا و مسکو به مناسبت روز ملی روسیه پیام تبریکی به همتای روس خود...
8. مراسم تدفین شهدای آتش‌نشان حادثه پلاسکو در قطعه ۵۰ بهشت زهرا (س) ...
9. آیت الله علی خامنه‌ای بر پیکر او نماز خواند و سپس پیکر آقای رفسنجانی در آرامگاه آیت‌الله خمینی ...
10. آقای هاشمی رفسنجانی ۱۹ دی در پی ایست قلبی ...
11. براساس اعلام استانداری تهران دست کم دو و نیم میلیون نفر امروز در مراسم آقای رفسنجانی ...

تمرین ۳

Վարժություն 3. Ընդգծված բառերը փոխարինել հոմանիշներով:

1. به مناسبت بیست و پنجمین سالگرد برقراری روابط دیپلماتیک بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری قزاقستان، روسای جمهور و وزرای امور خارجه دو کشور به صورت متقابل پیام تبریک ارسال کردند.
2. بیست و پنجمین سالگرد برقراری روابط دیپلماتیک بین دو کشور رویداد بزرگی بوده و بدون تردید مناسبات نزدیک بین نهادهای سیاست خارجی دو کشور در فضای تفاهم متقابل ادامه خواهد داشت.
3. با استقلال قزاقستان از اتحاد جماهیری شوروی سابق، جمهوری اسلامی ایران از اولین کشورهایی بوده که استقلال قزاقستان را به رسمیت شناخت و روابط رسمی دیپلماتیک بین دو کشور از دهم بهمن 1370 آغاز شد.

4. خبر رحلت مجاهد دوران نهضت اسلامی و پار دیرین حضرت امام خمینی(ره)، موجب تألم گردید.
5. رئیس جمهوری منتخب همچنین بر توسعه و تعمیق روابط دوستانه میان ایران و ارمنستان که همواره از اولویت‌های سیاست خارجی ایران بوده، تأکید کرد.
6. آقای اوباما در انتها ابراز امیدواری کرده دوستی و ارتباطات بین مردم ایران و آمریکا به روند رو به رشد خود ادامه دهد.
7. در این دیدار خداحافظی که بمناسبت پایان ماموریت پنج ساله سفیر کشورمان در سوریه صورت گرفت، خانم شیبانی با اشاره به مقاومت بیش از پنج سال مردم و رهبری سوریه در مقابل حملات گروه‌های تروریستی و تکفیری از نقش استثنایی خانم اسد در این بحران تقدیر کرد.

تمرین ۴

Վարժություն 4. Հրահանել նախադասությունները տրված բառերով:

با توجه به ،علاقمند، هر چه بیشتر ، عرض، فرصت ، با صدور ، همدردی، مختلف، اینجانب، جانشین، تشییع، مراتب، به شرح، قربانیان، ، ارتحال، مهد، به نقل از، شریف، به گزارش، به مناسبت

1. وزیر امور خارجه ایران گفت: در دوره حاضر موانع برطرف شده و ... برای گسترش همکاری ایران با کشورهای ... از جمله آمریکای لاتین فراهم است .
2. امروز شرایط بسیار مناسبی برای توسعه و تحکیم ... روابط ایران و عمان فراهم آمده است .
3. ... این که درگذشت آیت الله هاشمی رفسنجانی به طور ناگهانی اتفاق افتاد، می توان گفت که تا کنون شاید کسی به ... هاشمی رفسنجانی نیاندیشیده بود.
4. جنازه پاپ سه روز در واتیکان در معرض دید عموم گذاشته می شود و پس از آن مراسم ... جنازه و خاکسپاری انجام می گیرد.
5. . فرانسه با اعلام ... تسلیت خود به خانواده‌های ... برای مجروحان حادثه آرزوی بهبودی سریع کرد و ... خود با ایران ابراز کرد.
6. متن پیام تسلیت رهبر انقلاب اسلامی .. زیر است.
7. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ... پیامی... رفیق دیرین و همگام دوران مبارزات نهضت اسلامی و همکار نزدیک سالهای متمادی در عهد جمهوری اسلامی، آیت‌الله آقای حاج شیخ اکبر هاشمی رفسنجانی را تسلیت گفتند.
8. تلویزیون گرجستان ... پیام رییس جمهوری به مناسبت شانزدهمین سالگرد استقلال این کشور تأکید کرد که کشور های اروپا ... به توسعه روابط در بخش های گوناگون است.
9. ... به نمایندگی از دانشگاهیان علم و صنعت ایران، این پیروزی بزرگ را به مردم ... ایران اسلامی، رهبر معظم انقلاب و جنابعالی تبریک ... می کنم.

10. ... حوزه دولت خبرگزاری تسنیم، دفتر رییس جمهور در پیام تبریکی ... روز ملی خلیج فارس، خلیج فارس را... تمدن ایرانی دانسته است.

تمرین ۵

Վարժություն 5. Վերակազմել նախադասությունները՝ գործածելով փակագծերում տրված բայերը, օրինակ՝

رییس جمهور اظهار داشت: این دیدار گامی مهمی در توسعه و گسترش روابط دو کشور است (دانستن).

رییس جمهور این دیدار را گامی مهمی در توسعه و گسترش روابط دو کشور دانست.

1. رییس جمهوری نیز در این مذاکرات اظهار داشت: این سفر موجب تحکیم روابط و همکاریهای دوجانبه بین دو کشور است (دانستن).
2. نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی گفت: طرح گفت و گوی ملی در پارلمان برای جناحهای مختلف کشور مهم است (دانستن).
3. دبیر کارگروه تعمیق باورهای دینی معاونت امور زنان و خانواده نهاد ریاست جمهوری گفت: زنان نیمی از جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند (دانستن).
4. وی گفت: حجم همکاریها و مبادلات اقتصادی و تجاری دو کشور رو به گسترش است (عنوان کردن).
5. بنا بر این گزارش حجت الاسلام والمسلمین موحدی نیا امام جمعه صباشهر در سخنانی ضمن حمایت از تیم مذاکره کننده کشورمان گفت که توافق بدست آمده دارای نتایج بسیار مثبت در زمینه های مختلف اجتماعی، سیاسی و اقتصادی برای کشورمان است (دانستن) و مخالفان این توافق را سرزنش کردند.
6. رییس مجلس روسیه در این دیدار گفت که روابط دو کشور استراتژیک است (خواندن) و افزود: همواره برای تلاش در جهت بهبود روابط طرفین آماده بوده است.

Վարժություններ

تمرین ۵

تمرین ۶

Վարժություն 6. Կազմել նախադասություններ՝ գործածելով տրված բառերը՝

(Ա) پیام، سالگرد، مجاهدت، تجاوز، احترام متقابل، همدردی، برقراری، مباحثات، مودت آمیز، سطوح، رویداد، نهاد، نامزدی، رفاه، تنش، تحریم، ترمیم، تسلیت، بزرگواری، درگذشت، شهید، ارادت، وقف، اجری، مصیبت، بازماندگان، همشیره، ضایعه، پرهیزگار، نهضت، شریف، دارالمؤمنین، رحلت، سقوط، داغدیده، قربانی، به مناسبت، به نقل از، تقویت.

(ب) مسألت داشتن، برگزیدن، ساقط شدن، جشن گرفتن، اجرا نمودن، ابراز رضایتمندی نمودن، ارسال کردن، شاهد...بودن، تسلیت گفتن، تصریح کردن، ابراز تأسف کردن، گام برداشتن، نشانگر بودن، آرزومند بودن، تقدیم کردن، به رسمیت شناختن، برداشتن، قدردانی نمودن، آرزو نمودن، گسترش یافتن.

تمرین ۷

Վարժություն 7. Կարդա՛լ և վերարտադրե՛լ տեքստի բովանդակությունը պարսկերեն՝

پیام کتبی دکتر حسن روحانی رئیس جمهوری اسلامی ایران خطاب به شیخ صباح الاحمد امیر کویت دوشنبه تسلیم وزیر امور خارجه این کشور شد. وزارت امور خارجه کویت در خیری ضمن تایید این خیر، اشاره ای به محتوای این پیام نکرد. رئیس جمهوری کشورمان چندی پیش به دعوت امیر کویت به این کشور سفر کرد و پس از رایزنی و گفت وگو با مقام های عالی کویتهی پیرامون مناسبات دو جانبه و موضوعات مشترک، بر اهمیت روابط نزدیک و محترمانه ایران و کشورهای شورای همکاری های خلیج فارس تاکید کرد.

قائم مقام وزیر خارجه کویت ضمن استقبال از نتایج سفر حجت الاسلام و المسلمین حسن روحانی رئیس جمهوری اسلامی ایران به کویت، این سفر را پایه گذار و بسترساز شرایط مناسب برای انجام گفت وگوها میان ایران و کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس دانست و به صراحت تاکید کرد که در پیام اخیر شیخ صباح الاحمد امیر کویت به دکتر روحانی نیز به این موضوع اشاره شد.

تمرین ۸

Վարժություն 8. Կազմել շնորհավորական ուղերձի տեքստ՝ կիրառելով 1-4-րդ տեքստի բառերը:

تمرین ۹

Վարժություն 9. Կազմել ցավակցական ուղերձի տեքստ՝ կիրառելով 5-12-րդ տեքստի բառերը:

تمرین ۱۰

Վարժություն 10. Կազմել հարցեր Դաս 9-ի տեքստերի հիման վրա:

تمرین ۱۱

Վարժություն 11. Պարսկերեն վերարտադրել հետևյալ ուղերձների բովանդակությունը:

1. Հայաստանի Հանրապետության անկախության 24-րդ տարեդարձի առթիվ պրն Սարգսյանը շնորհավորական ուղերձներ է ստանում օտարերկրյա պետությունների ղեկավարներից, միջազգային կազմակերպությունների, պետական և հասարակական հատվածի, հոգևոր դասի ներկայացուցիչներից, անհատներից:

Տոնի առթիվ նախագահին շնորհավորական ուղերձ է հղել Ռուսաստանի Դաշնության նախագահ Վլադիմիր Պուտինը: Ուղերձում, մասնավորապես, ասված է. «Հարգելի՛ նախագահ, սրտանց շնորհավորում եմ Ձեզ Հայաստանի Հանրապետության Անկախության տոնի առթիվ: Գոհունակությամբ եմ նշում, որ ռուս-հայկական հարաբերությունները՝ հիմնված մեր ժողովուրդների բարեկամության, մշակութային և հոգևոր մտերմության վաղեմի ավանդույթների վրա, հաջողությամբ զարգանում են տարբեր ուղղություններով:

Անկեղծորեն մաղթում եմ Ձեզ քաջառողջություն, երջանկություն և նոր հաջողություններ, իսկ Հայաստանի բոլոր քաղաքացիներին՝ խաղաղություն, բարօրություն և բարգավաճում»:

2. ՀՀ նախագահը Բեյրութում՝ Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանատան առջև տեղի ունեցած դաժան սհաբեկչական գործողության կապակցությամբ ցավակցական հեռագրեր է հղել Լիբանանի Հանրապետության և Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախագահներ Սիշել Սուլեյմանին և Հասան Ռուհանին:

Նախագահի մամուլի ծառայության փոխանցմամբ՝ իր ուղերձում նախագահը խստորեն դատապարտել է այդ ահավոր հանցագործությունը, որը երկու տասնյակից ավելի մարդկանց մահվան, հարյուրից ավելի վիրավորների, այդ թվում՝ Լիբանանում Իրանի մշակութային հարցերով կցորդի մահվան պատճառ է դարձել:

«Հանրապետության նախագահն իր վշտակցությունն է հայտնել բարեկամ Լիբանանի և Իրանի կառավարություններին ու ժողովուրդներին՝ գոհվածների հարազատներին մաղթելով տոկունություն, իսկ վիրավորներին՝ շուտափույթ ապաքինում»,– ասված է Հայաստանի նախագահի ցավակցական ուղերձում:

Բառացանկ

واژه نامه

ահաբեկչական գործողություն	[‘amal-e teroristi]	عمل تروریستی
խստորեն, խիստ կերպով	[be tour-e šadid, šadidan]	به طور شدید، شدیداً
դատապարտել	[mahkum kardan]	محکوم کردن
հանցագործություն	[j'enāyyat]	جنايت
վիրավոր	[zaxmi šode, maʃruh]	زخمی شده، مجروح
ապաքինում	[behbudi, šefā‘]	بهبودی، شفاء

Գաս 12

درس ۱۲

Վարժություններ

تمرین ها

تمرین ۱۲

Վարժություն 12. Թարգմանել բանավոր:

1. Իրանի նախագահը Սուդանի Հանրապետության նախագահին ուղերձ է հղել և այդ պետությանն ու Սուդանի մուսուլման և եղբայր ժողովրդին շնորհավորել է ազգային օրվա կապակցությամբ:

2. Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախագահի՝ Նոր տարվա շնորհավորական ուղերձը Ռուսաստանում Իրանի դեսպանը երեկ հանձնել է Ռուսաստանի ուղղափառ եկեղեցու առաջնորդին:

3. Ես հուսով եմ, որ մեր համագործակցությունը շահավետ կլինի երկու ժողովուրդների համար:

4. Կորեայի Հանրապետության Ազգային ժողովի կողմից հայտնում են անկեղծ շնորհավորանքներ և լավագույն մաղթանքներ Նորին գերագանցությանը՝ Իսլամական խորհուրդի խորհրդարանի նախագահ նշանակվելու կապակցությամբ:

5. ՀՀ նախագահը շնորհավորական ուղերձ է հղել Իրանի Իսլամական հանրապետության նախագահ Հասան Ռուհանիին և Իսլամական հեղափոխության գերագույն առաջնորդ Սեյյեդ Ալի Խամենեյին իրանական ամանորի՝ Նովրուզի առթիվ:

6. ՀՀ նախագահը մաղթել է նրանց քաջառողջություն և արևշատություն, իսկ Իրանի բարեկամ ժողովրդին՝ հարատև խաղաղություն և բարեկեցություն:

7. Խնդրում եմ ընդունել իմ խորին հարգանքը:

8. Սինգապուրի վարչապետը Պակիստանի նախագահին հղված ուղերձում ցավակցություն է հայտնել Պակիստանի պետությանն ու ժողովրդին, երկրաշարժից զոհվածների ընտանիքներին և հարազատներին ու իր երկրի պատրաստակամությունն է հայտնել՝ Պակիստանին փրկարարական ջրկատներ և օգնականներ, ինչպես նաև ֆինանսական, նյութական և բժշկական օգնություն ուղարկելու համար:

9. Իրանի արտգործնախարարը ցավակցական ուղերձ է հղել Ավստրիայի արտգործնախարարին՝ Ավստրիայում ուղևորատար գնացքում հրդեհի

բռնկման և դրա հետևանքով ուղևորներից 10 հոգու մահվան կապակցությամբ:

10. Արտգործնախարարն իր ուղերձում այս ցավալի դեպքի առիթով ցավակցել և խորապես կարեկցանք է հայտնել Ավստրիայի պետությանը, ժողովրդին, ինչպես նաև՝ զոհվածների հարազատներին:

11. Հունաստանի արտգործնախարարը ցավակցական ուղերձ է հղել Սիրիայի իր պաշտոնակցին այդ երկրի նախագահի մահվան կապակցությամբ:

12. Այսօր, ի նշան սգո, հասարակական բոլոր կառույցներում, ռազմական տարածքներում և ռազմանավերում երկրի դրոշը կիսով չափ է բարձրացվել:

13. Հունաստանի արտգործնախարարը՝ որպես այս երկրի ներկայացուցիչ, մասնակցել է Դամասկոսում Սիրիայի նախագահի հուղարկավորության արարողությանը:

تمرین ۱۳

Վարժություն 13. Թարգմանել բանավոր:

1

حضرت آیت الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی، پس از حادثه ناگوار فروریختن ساختمان پلاسکو پیامی صادر کردند .

متن پیام رهبر انقلاب که بر روی پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری قرار گرفته به شرح زیر است:

حادثه‌ی دردناک آتش‌سوزی و فروریختگی ساختمان در مرکز شهر مایه اندوه و تأسف و نگرانی عمیق اینجانب است. شهادت و فداکاری آتش‌نشانی که در عملیات نجات مردم، خود دچار حادثه‌ی خطیر شده و در حال فداکاری متعهدانه به امتحانی دشوار گرفتار آمده‌اند، دل را از تحسین و تمجید و نیز از نگرانی و اندوه، آکنده میسازد.

در حال حاضر همه‌ی تلاشها باید برای نجات جان گرفتارشدگان جهت‌دهی شود. رسیدگی به علل حادثه مسأله‌ی بعدی است.

از همه مسئولان می‌خواهم همانگونه که در این چند ساعت، تلاش کرده‌اند کار مجاهدانه خود را ادامه دهند و وظیفه‌ی فوری را بر هر حرف و حدیثی مقدم بدانند.

خداوند کمک فرماید انشاءالله.

سیدعلی خامنه‌ای

۳۰ دی ماه ۱۳۹۵

حسن روحانی، رئیس‌جمهور ایران، نیز در پیامی درگذشت جان‌باختگان این حادثه را تسلیت گفت.

متن پیام رئیس‌جمهور ایران به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

سانحه ناگوار آتش سوزی در ساختمان پلاسکوی تهران، اگر چه اندوهبار و تأمل‌انگیز است اما حماسه‌ای که آتش نشانان فداکار در این صحنه خدمت، آفریدند و جان خود را برای نجات هموطنان خویش فدا کردند، ملت ایران را به سوگ و ستایش روح فداکاری و از خودگذشتگی این فرزندان رشید ملت واداشت.

اینجانب از تلاش همه امدادگران، آتش‌نشانان و واحدهای پزشکی، انتظامی و نظامی که به مدیریت این حادثه و خدمت به آسیب دیدگان شتافتند، تشکر می‌کنم و با تسلیت به خانواده جان باختگان این حادثه غمبار، برای عزیزی که با ایثار جان خود به نجات هم نوعان خود شتافتند، از درگاه خداوند منان، رحمت و رضوان مسئلت می‌کنم و از همه هم میهنان عزیز درخواست می‌کنم که برای نجات و عاقبت مجروحان حادثه، در این ساعات نیایش در شب جمعه دعا کنند.

حسن روحانی

ساختمان پلاسکو در مرکز تهران که زمانی بلندترین ساختمان پایتخت ایران به شمار می‌رفت، صبح پنجشنبه پس از 55 سال بر اثر آتش‌سوزی گسترده‌ای فرو ریخت.

تمرین ۱۴

Վարժություն 14. Թարգմանել գրավոր:

۱

به گزارش حوزه پارلمانی خبرگزاری فارس، علی لاریجانی رئیس مجلس شورای اسلامی طی پیامی انتخاب فرانک والتر اشتان مایر به عنوان رئیس‌جمهور جدید آلمان را تبریک گفت.

متن این پیام به شرح زیر است:

جناب آقای فرانک والتر اشتان مایر

رئیس محترم جمهوری فدرال آلمان

خرسندم بهترین تبریکات و تهنیت‌های خود را به مناسبت انتخاب جنابعالی به عنوان رییس‌جمهور جدید جمهوری فدرال آلمان ابراز نمایم.

ضمن تاکید بر استمرار روابط دوستانه فیما بین، امیدوارم در این مسئولیت جدید همچون گذشته با بهره‌مندی از توانمندی‌های جنابعالی به عنوان شخصیتی برجسته و تاثیرگذار در مراودات جهانی، شاهد تحکیم و تعمیق همکاری‌ها و مناسبات دو کشور در عرصه‌های مختلف باشیم.

فرصت را مغتنم شمرده، سلامت و موفقیت روزافزون جنابعالی، سعادت و بهروزی ملت و دولت کشور دوست جمهوری فدرال آلمان را آرزو مندم.

علی لاریجانی

رییس مجلس شورای اسلامی جمهوری اسلامی ایران

تسلیمت رئیس جمهور ارمنستان برای درگذشت آیت الله هاشمی وزارت خارجه ارمنستان طی پیامی اعلام کرد که رئیس جمهور ارمنستان با ارسال پیامی به رئیس جمهور ایران، درگذشت آیت الله هاشمی رفسنجانی را تسلیمت گفت.

وزارت امور خارجه ارمنستان طی پیامی اعلام کرد که رئیس جمهور ارمنستان با ارسال پیامی به حسن روحانی رئیس جمهور ایران، درگذشت آیت الله هاشمی رفسنجانی را تسلیمت گفت.

به گزارش قانون به نقل از تسنیم، وزارت امور خارجه ارمنستان همچنین در صفحه خود در توئیتر نوشت که علی اکبر هاشمی رفسنجانی، در یاد و خاطره مردم ارمنستان به عنوان رئیس جمهور کشور همسایه ای خواهد ماند که زمانی که در پست ریاست جمهوری قرار داشت، روابط میان دو کشور پس از استقلال ارمنستان آغاز گردید. بر اساس آن پایه استوار، که در آن سالها ایجاد گردید، ما امروز به توسعه و تعمیق روابط خود می پردازیم.

وزیران خارجه ایران و ارمنستان بیست و پنجمین سالگرد برقراری روابط دیپلماتیک تهران و ایروان را تبریک گفتند.

به گزارش قانون به نقل از ایرنا، وزیر امور خارجه ارمنستان در پیام خود به ظریف تاکید کرده است: ارمنستان و ایران با رشته های بسیار محکمی پیوند خورده اند که نخست مربوط به روابط دیرینه و هزاران ساله و همچنین احترام عمیق بین دو ملت، توجه متقابل به فرهنگ ها و تعامل حسن همجواری است.

خبرگزاری آرمن پرس روز شنبه به نقل از بخش خبری وزارت امور خارجه ارمنستان نوشت: وزیران خارجه دو کشور نیز به مناسبت ۲۵ ساله شدن روابط دیپلماتیک تهران و ایروان پیام تبریک مبادله کردند.

وزیر ارمنستانی در پیام خود تاکید کرده است: بستر مناسب ایجاد شده در همه زمینه ها این امکان را فراهم می کند تا مطمئن باشیم با تلاش های مشترک، تعامل دو کشور دوست در راستای بهروزی ملت های همسایه بیش از پیش تعمیق و تحکیم خواهد یافت.

وی همچنین نقش ظریف در روند توسعه روابط دو کشور را مهم خوانده و ۲۵ ساله شدن روابط دیپلماتیک را به وزیر خارجه ایران تبریک گفته و دستاوردهای جدید و موفقیت های بیشتر را برای همتای ایرانی خود خواستار شده است.

بنا به این گزارش، وزیر خارجه ایران هم در پیام خود تاکید کرده که در طول این سال ها به لطف اراده و مدیریت رهبران دو کشور، روابط ایران و ارمنستان در همه زمینه های مورد علاقه گسترش یافته است.

ظریف در ادامه افزوده است: سفر رئیس جمهوری ایران به ارمنستان (اول دی ماه) در آستانه بیست و پنجمین سالگرد برقراری روابط دیپلماتیک دو کشور به عنوان گامی دیگر در راستای تحکیم و گسترش مناسبات برداشته شد.

وزیر خارجه ایران در پایان، بیست و پنجمین سالگرد برقراری روابط دیپلماتیک بین تهران و ایروان را به همتای خود، دولت و ملت ارمنستان تبریک گفته و برای وزیر خارجه و مردم این کشور سعادت و بهروزی را آرزو کرده است.

ایران ۲۵ دسامبر ۱۹۹۱ (سه روز پیش از تأیید رسمی فروپاشی شوروی) استقلال ارمنستان را به رسمیت شناخت و ۴۵ روز بعد نیز براساس بیانیه امضا شده تهران، برقراری مناسبات دوستانه و مبتنی بر حسن همجواری بین دو کشور مورد تأکید قرار گرفت.

آوریل ۱۹۹۲ نیز سفارت ایران در ایروان درهای خود را گشود و دسامبر همان سال نیز ارمنستان اقدام مشابهی انجام داد و بدین سان، چرخ روابط به صورت منسجم گردش خود را آغاز کرد و تاکنون نیز ۲۵ قرارداد و موافقت نامه همکاری امضا شده است.

روابط شامل حوزه های مختلفی از جمله انرژی، حمل و نقل، حفاظت از محیط زیست، علمی و فرهنگی می شود که برنامه های گسترده ای نیز برای گسترش آن از سوی تهران و ایروان تدارک دیده شده است.

دو کشور همچنین برنامه های راهبردی مختلفی دارند و در سال ۱۹۹۵ نیز قرار داد ساخت خط لوله گاز از ایران به ارمنستان امضا شده است.

ارمنستان با حدود ۳۰ هزار کیلومتر مربع مساحت و سه میلیون نفر جمعیت در منطقه قفقاز که پس از فروپاشی شوروی در سال ۱۹۹۱ استقلال یافت، با موقعیت راهبردی ویژه با ترکیه، گرجستان، جمهوری آذربایجان و ایران هم مرز است.

تمرین ۱۵

Վարժություն 15. Թարգմանել գրավոր:

1.

ՀՀ նախագահը շնորհավորական ուղերձ է հղել Ֆրանկ-Վալտեր Շտայն-մայերին Գերմանիայի նախագահի պաշտոնում ընտրվելու կապակցությամբ և վստահություն հայտնել, որ նրա անցած պետական-քաղաքական հարուստ ուղին և պատկառելի փորձը լավագույնս կծառայեն Գերմանիայի հետագա զարգացման ու շարունակական վերելքին, միջազգային ասպարեզում դերակատարության ավելացման ու գերմանացի բարեկամ ժողովրդի բարօրությանը:

Հայաստանի նախագահի աշխատակազմի հասարակայնության և տեղեկատվության միջոցների հետ կապերի վարչության փոխանցմամբ՝ պրն Սարգսյանը «գոհունակությամբ է փաստել, որ ՀՀ-ի և ԳՂՀ-ի միջև դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման քառորդ դարը երկու երկրներն ամփոփում են քաղաքական, տնտեսական և հումանիտար ոլորտներում լուրջ ձեռքբերումներով և դրանք երկուստեք լրացնելու պատրաստակամությամբ, ինչի մասին են վկայում վերջին տարիներին երկկողմ բարձր

մակարդակի քաղաքական երկխոսության և փոխադարձ այցերի զգալի ակտիվացումը, միջխորհրդարանական և զանազան կապերի ընդլայնումը, ինչպես նաև Հայաստան-ԵՄ համագործակցությանը Գերմանիայի աջակցությունը»:

2.

ՀՀ նախագահին այսօր շնորհավորական ուղերձ է հղել Հունաստանի Հանրապետության վարչապետ Ալեքսիս Ցիպրասին Հունաստանում կայացած խորհրդարանական ընտրություններում նրա գլխավորած կուսակցության հաղթանակի և Հունաստանի վարչապետի պաշտոնում նշանակվելու կապակցությամբ:

«Վստահ եմ, որ Ձեր ղեկավարությամբ գալիք տարիները բարեկամ Հունաստանի համար կլինեն վերելքի և միջազգային դերի ամրապնդման տարիներ: Հայաստանի և Հունաստանի հարաբերությունները և համագործակցությունը խարսխված են մեր ժողովուրդների եղբայրական կապերի, փոխադարձ աջակցության և վստահության վրա: Լիառույս եմ, որ Դուք՝ որպես Հունաստանի վարչապետ, հանձնառու կլինեք հայ-հունական բարձր մակարդակի միջպետական հարաբերությունների խորացմանը, և համատեղ ջանքերով մեր համագործակցության հարուստ օրակարգն առավել կընդլայնվի՝ ի բարօրություն մեր երկրների և ժողովուրդների»,– ասված է ՀՀ նախագահի շնորհավորական ուղերձում:

3.

Հայաստանի նախագահին այսօր ցավակցական հեռագիր է հղել Ֆրանսիայի Հանրապետության նախագահ Ֆրանսուա Օլանդին Նիս քաղաքում տեղի ունեցած ոճրագործության կապակցությամբ»,– հայտնում են ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունից:

Վերջին մեկուկես տարվա ընթացքում Ֆրանսիան բարբարոսական գործողությունների թիրախ է դառնում արդեն երրորդ անգամ»,– նշել է ՀՀ նախագահը: Նա ընդգծել է, որ այս ահաբեկչությունը հարված է ոչ միայն Ֆրանսիային, այլև ողջ մարդկությանը: «Սա նաև ազդակ է ավելի վճռականորեն համախմբելու մեր բոլորի ջանքերը միջազգային ահաբեկչության դեմ պայքարում: Խորին ցավակցություն եմ հայտնում Ձեզ, Ֆրանսիայի կառավարությանը, զոհվածների հարազատներին Ձեր երկրին պատուհասած ողբերգության կապակցությամբ և վստահեցնում, որ վշտի այս ծանր պահին Հայաստանը և հայ ժողովուրդը կանգնած են բարեկամ Ֆրանսիայի կողքին»,– ասված է ՀՀ նախագահի ցավակցական հեռագրում: Հինգշաբթի երեկոյան մարդիկ հավաքվել էին Նիսի Անգլիական ավին՝ դիտելու Բաստիլի գրավման

օրվան նվիրված հրավառությունը: Ականատեսների տվյալներով՝ բեռնատարը մտել է ամբոխի մեջ, վարորդն անցել է 2 կմ՝ վրաերթի ենթարկելով մարդկանց, ինչպես նաև կրակ է բացել նրանց ուղղությամբ: Ձոհվել է 84 մարդ, վիրավորվել՝ ավելի քան 200-ը: Բեռնատարը ոչնչացվել է ոստիկանության կողմից: Ֆրանսիայի նախագահը տեղի ունեցածը ահաբեկչություն է որակել:

Բառացանկ

واژه نامه

նշանակալի, պատկառելի	[qābel-e molāheze]	قابل ملاحظه
շարունակական	[modāvem, peydarpey]	مداوم، پی در پی
ավելացնել	[bālā bordan]	بالا بردن
հումանիտար	[ensāndusti]	انسان دوستی
ակտիվացում	[fa‘ālsāzi]	فعال سازی
աջակցություն	[poštibāni]	پشتیبانی
օրակարգ	[dastur-e kār]	دستور کار
բարբարոսական, վայրենի	[vahši]	وحشی
թիրախ	[hadaf]	هدف
ողբերգություն	[mosibat]	مصیبت
գրավման օր	[ruz-e fath]	روز فتح
հրավառություն	[ātašbāzi]	آتش بازی
վրաերթ	[tasādof]	تصادف
գոհվել	[jān bāxtan]	جان باختن
վիրավորվել	[zaxmi šodan]	زخمی شدن
ոչնչացվել	[az beyn raftan]	از بین رفتن

ՄԱՍ II.
ԻՐԱՆԻ ՏԵՂԸ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ
ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

فصل دوم. جایگاه ایران در روابط بین المللی

Թեմա 1. Բանակցություններ, տարածաշրջանի երկրների հետ համագործակցություն

موضوع ۱. مذاکرات و همکاری با کشورهای منطقه

Գաւ 13

درس ۱۳

Տեքստեր

متون

۱

سیدرضا میرطاهر، با اشاره به گفت‌وگوی تلفنی اخیر روسای جمهور ایران و روسیه اظهار کرد: روابط تهران و مسکو در سال های اخیر به خصوص بعد از اجرای برجام وارد مرحله جدیدی شده به نحوی که ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه از آن به عنوان روابط استراتژیک یاد کرده است.

سیدرضا میرطاهر، در گفت‌وگو با برنامه " بدون خط خوردگی" رادیو گفت‌وگو، با اشاره به همکاری های منطقه ای ایران و روسیه در بحث مبارزه با تروریسم و حل بحران سوریه گفت: در این برهه از زمان همکاری های امنیتی و دیپلماتیک ایران و روسیه افزایش پیدا کرده که نمونه آن استفاده روس ها از پایگاه نظامی ایران در همدان جهت مبارزه با گروه های تروریستی در سوریه بود.

وی با بیان اینکه تهران و مسکو خواهان گسترش روابط در زمینه های صنعتی، تجاری، ترانزیت ، دفاعی و امنیتی هستند و در این راستا مذاکرات زیادی نیز بین مقامات تهران و مسکو انجام شده است، در بخش دیگر از صحبت های خود در مورد رابطه آمریکا و روسیه در دوران ترامپ نیز گفت: ترامپ در زمان تبلیغات صحبت هایی را در مورد رابطه مسکو و واشنگتن مطرح کرد و انتظاری رود بعد از اینکه در کاخ سفید حضور پیدا کرد گام هایی را برای گسترش روابط بر

دارد. البته به شرطی که ساختار آمریکا چنین اجازه ای را به وی بدهد چرا که ساختار آمریکا به نوعی بر ضد روسیه است.

میرطاهر با بیان اینکه ترامپ در مورد بحران سوریه نیز اعلام کرده که اولویت او سرنگونی دولت بشار اسد نیست بلکه سرنگونی داعش است، اظهار کرد: با توجه به این موضوع به نظر می رسد که واشنگتن و مسکو به اشتراک نظرهایی در مورد برخی از مسائل از جمله بحران سوریه دست پیدا کنند و این موضوع به آنها کمک می کند تا حدی از روابط تنش آلود کنونی خارج شوند.

وی با بیان اینکه در حال حاضر آمریکا و غرب به خوبی دریافته اند که برای حل بحران سوریه نیازمند همراهی و همکاری روس ها هستند و این کشور نقش غیرقابل انکاری در حل این بحران دارد، ادامه داد: در چند سال گذشته روسیه سعی می کرد که در بحران های منطقه ای خود را کنار بکشد و دخالت چندانی نکند ولی در بحران سوریه بر خلاف مشی گذشته عمل کرد.

میر طاهر همچنین در بخش دیگری از این مصاحبه در مورد روابط اقتصادی تهران و مسکو نیز گفت: در طی دو سال اخیر روسیه تحت تحریم های غرب قرار گرفته به همین بابت در عرصه تجارت نگاه اش بیشتر به سمت شرق جلب شده است و به دنبال بازارهای جدیدی است و ایران نیز به خاطر پتانسیل اش می تواند بازار جذابی برای روسها باشد.

این کارشناس مسائل بین الملل با بیان اینکه متاسفانه در بحث زیرساخت ها در زمینه صادرات با تنگناهایی روبرو هستیم خاطر نشان کرد: علی رغم این تنگناها شرکت های روسی علاقمند هستند در بازارهای ایران به خصوص بازار انرژی و همچنین ترانزیت حضور پیدا کنند و در همین چارچوب دو کشور با یکدیگر در حال رایزنی و گفت و گو هستند.

۲

به گزارش ایسنا، شو کژن در نشست همکاری اقتصادی استان مرکزی و استان هوبی کشور چین که در سالن جلسات فرمانداری این شهرستان برگزار شد، بر تقویت روابط بین ایران و چین تاکید کرد و گفت: کشور چین از اینکه روابطش را با کشور باستانی و متمدن جمهوری اسلامی ایران تقویت کرده و روز به روز این روابط وارد مرحله جدیدی می شود، خرسند است.

وی با اشاره به روابط دوستانه و سنتی دیرینه ایران و چین گفت: با برقراری روابط رسمی دو کشور ایران و چین در سال ۱۹۲۱ میلادی علاوه بر گسترش مناسبات این دو کشور مذاکرات بین آنها و رفت و آمد به این دو کشور شدت یافت.

شو کژن با ابراز خرسندی از همکاری ایران و چین در عرصه های مهندسی، انرژی، حمل و نقل، مخابرات، ماشین سازی، فنی و ... اظهار کرد: در حال حاضر چهار شرکت بزرگ نفتی و شرکت های چری و چانگ چینگ طرح های بسیار بزرگی را در ایران اجرا می کنند که منجر به تقویت تجارت بین دو کشور و رسیدن تا مرز ۵۰ میلیارد دلار شده است.

وی از امضای تفاهم نامه ایجاد پارک های صنعتی در سال ۲۰۱۴ توسط وزارت تجارت چین و وزارت صنعت، معدن و تجارت ایران در راستای تقویت مناسبات دو کشور یاد کرد و افزود:

چین طی هفت سال جایگاه بزرگترین شریک تجاری ایران را به صورت متداول حفظ کرده و توانسته است بزرگترین بازار صادرات نفت و محصولات غیرنفتی ایران شود.

معاون استاندار استان هوبی چین سفر شی‌جین‌پینگ رئیس‌جمهور چین به ایران در ژانویه امسال را گامی در جهت روابط جدید و فعال بین ایران و چین دانست و افزود: در این راستا طرح راهبردی و یک راهکار روابط همکاری با شیوه جدید را ایجاد می‌کنیم.

وی با اشاره به مساحت وسیع و جمعیت ۶۱ میلیون نفری استان هوبی چین اظهار کرد: تولید ناخالص این استان به ۲۹۵۰ میلیارد یوان و سرانه تولید ناخالص ۸۱۵۸ دلار رسید و رتبه هشتم را بین استان‌های چین به خود اختصاص داده است.

وی گفت: استان هوبی چین جایگاه مهمی در این کشور دارد و پیشرفت‌های زیادی در زمینه طرح‌های هواضا و ماشین‌سازی و انرژی سبز به دست آورده است. هم‌اکنون استان هوبی به عنوان نخستین منطقه آزاد داخل خاک چین، توسعه همکاری و مبادله با کشورهای خارجی را در اولویت قرار داده و این فرصت مناسبی برای همکاری تجاری با استان مرکزی محسوب می‌شود.

این مقام مسئول در چین تصریح کرد: استان هوبی و استان مرکزی از امکانات وسیع همکاری برخوردار هستند و با عنایت به ظرفیت آنها در حوزه صنعت و بازارهای مشترک می‌توانند در زمینه‌های متالورژی، انرژی، ماشین‌سازی، فرهنگی و توریستی همکاری داشته باشند.

وی ضمن دعوت از مسئولان و سرمایه‌گذاران استان مرکزی برای سفر به چین گفت: همدلی و وحدت بین این دو کشور و بهره‌گیری از فرصت‌ها زمینه‌ساز توسعه این دو استان خواهد بود.

۳

دکتر محمد برقی، فعال مدنی ایران و استاد دانشگاه استریر در امریکا می‌گوید که هر چند حکومت‌های کنونی ایران و ایالات متحده خواستار احیای روابط بین دو کشور اند اما برخی از عوامل خارجی و داخلی در دو کشور مخالف عادی شدن روابط بین تهران و واشنگتن می‌باشند.

به باور آقای برقی، موجودیت "بدبینی" های عمیق یکی از عوامل عدم اعتماد در دو کشور است.

آقای برقی می‌گوید در حال حاضر دو کشور با هم بسیار بدبین هستند اما این یخ به آهستگی در حال آب شدن است. امریکا چند بار در ایران برای کودتا تلاش کرده است. ایران هم مرتب شعار ضد امریکایی سر می‌دهد و گروگان گرفته است. مجموع این همه رویدادها باعث شده تا دو کشور نسبت به هم دیگر بسیار بدبین باشند.

گفته می‌شود اسرائیل و عربستان سعودی، دو متحد قوی امریکا در منطقه مخالف احیای روابط بین تهران و واشنگتن هستند.

به گزارش سرویس سیاسی جام نیوز، رئیس کمیته روابط خارجی سنای آمریکا گفت که رد ناگهانی توافق هسته‌ای با ایران از سوی واشنگتن، می‌تواند موجب بروز بحران شود و انتظار ندارد که دولت آینده ایالات متحده چنین رویکردی را اتخاذ کند.

به گزارش وب سایت صدای آمریکا، سناتور باب کورکر در گفت‌وگو با خبرنگاران در جریان یک صبحانه کاری به میزبانی روزنامه کریستین ساینس مانیتور گفت: "پاره کردن توافق در ابتدای کار، به نظر من، اتفاق نخواهد افتاد".

این سناتور ارشد جمهوریخواه در ادامه گفت که در مقابل انتظار دارد دونالد ترامپ با قدرت از اجرای این توافق بین المللی که بر مبنای آن ایران با محدود کردن برنامه هسته‌ای خود موافقت کرده است حمایت کند.

ایران و شش قدرت جهانی گروه ۵+۱، شامل آمریکا، بریتانیا، فرانسه، روسیه، چین و آلمان، اواخر تیر ۱۳۹۴ توافق کردند در ازای اعمال محدودیت‌های مشخص بر روی برنامه هسته‌ای تهران، بخشی از تحریم‌ها را لغو کنند.

حسن روحانی، رئیس‌جمهور ایران، در دیدار با ولید معلم، وزیر امور خارجه سوریه، با بیان اینکه جمهوری اسلامی ایران از برقراری آتش‌بس در سوریه استقبال می‌کند، گفت باید مراقب بود تا "در دوران آتش‌بس فرصتی برای تقویت تروریست‌ها" به‌وجود نیاید.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست‌جمهوری، روحانی شبیه (۱۱ دی) با تبریک موفقیت‌ها و پیروزی‌های دولت، ارتش و مردم مقاوم سوریه در مبارزه با تروریسم به‌ویژه در حلب، گفت: "پیروزی حلب این پیام را برای تروریست‌ها به همراه داشت که در راه غلطی که با جنایت و خونریزی انتخاب کرده‌اند، هرگز موفق نخواهند بود".

وی با بیان اینکه امروز پس از پیروزی حلب شرایط خوبی برای انجام اقدامات میدانی علیه تروریست‌ها و فعالیت‌های سیاسی برای بازگرداندن ثبات و امنیت به سوریه فراهم شده است، اظهار امیدواری کرد اقدامات آتی برای حل بحران سوریه و مذاکرات صلح، منجر به حاکمیت دمشق بر کل سوریه، ایجاد امنیت برای مردم سوریه و حفظ تمامیت ارضی این کشور شود.

روحانی خاطر نشان کرد: "جمهوری اسلامی ایران در میدان مقاومت و عرصه‌های مختلف سیاسی همواره در کنار ملت سوریه بوده و در آینده نیز به این حمایت خود ادامه می‌دهد و مطمئن هستیم در نهایت ملت سوریه پیروز و موفق خواهد بود".

وی با تأکید بر اینکه محور مذاکرات صلح باید حاکمیت دمشق بر سوریه و بازگرداندن ثبات و امنیت پایدار به این کشور باشد، اظهار داشت: "ایران، روسیه و سوریه با اتحاد و هماهنگی در اقدامات و برنامه‌ریزی‌های آینده می‌توانند در این راستا موفق باشند".

روحانی همچنین اظهار امیدواری کرد دستاورد اجلاس آتی در آستانه قزاقستان، رسیدن به راه حلی برای برقراری صلح پایدار در سوریه باشد.

معلم نیز در این دیدار ضمن ابلاغ قردادانی و دروذهای بشار اسد، رئیس جمهور سوریه، به دولت و ملت ایران، گفت: هیچ شکی نداریم که حمایت‌های همه جانبه جمهوری اسلامی ایران تأثیر بسزایی در تقویت روحیه مقاومت ملت سوریه در برابر تروریست‌ها داشته و خواهد داشت. وزیر امور خارجه سوریه با تقدیر از تلاش‌ها و حمایت‌های ایران و روسیه از دولت و ملت سوریه در مسیر مبارزه با تروریسم، بر ضرورت هماهنگی و همکاری بیشتر سه کشور در این راستا تأکید کرد.

معلم جمهوری اسلامی ایران را دارای نقش و جایگاهی با اهمیت در منطقه دانست و خواستار توسعه و تقویت مناسبات و حمایت‌های تهران از دمشق شد. وزیر خارجه سوریه را در این دیدار علی مملوک، رئیس نهاد امنیت ملی سوریه، همراهی می کرد.

۶

سخنگوی وزارت خارجه فرانسه گفت دیپلمات ارشد این کشور در سفر به تهران بر لزوم پایبندی همه طرف‌ها به توافق هسته‌ای تأکید خواهد کرد. به گزارش گروه رسانه‌های دیگر خبرگزاری آنا به نقل از فارس، در آستانه سفر ژان مارک آبرو، وزیر خارجه فرانسه به تهران، سخنگوی وزارت خارجه این کشور گفت در این سفر بر لزوم پایبندی به برجام تأکید می‌شود. آبرو قرار است روز دوشنبه برای شرکت در نشست کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و فرانسه وارد تهران شود. حدود ۵۰ شرکت فرانسوی در این نشست که روز سه‌شنبه برگزار می‌شود شرکت می‌کنند و احتمالاً قراردادهای اقتصادی بیشتری با ایران امضا خواهند کرد. فرانسه از جمله کشورهایی است که بلافاصله پس از حصول توافق هسته‌ای روابط اقتصادی خود را با ایران از سر گرفت. شرکت هواپیماسازی "ایرباس" و دو شرکت خودروسازی "رنو" و "پژو" فرانسه در یک سال گذشته قراردادهای کلانی با ایران بسته‌اند. به نوشته رویترز، رومین نادال، سخنگوی وزارت خارجه فرانسه روز جمعه در یک نشست خبری گفت: "ژان مارک آبرو بر اهمیت اینکه تمام طرف‌هایی که از توافق حمایت کرده‌اند کاملاً به آن پایبند بمانند، تأکید خواهد کرد." این در حالی است که دونالد ترامپ، رئیس جمهوری جدید آمریکا توافق هسته‌ای با ایران را "بدترین توافق" توصیف کرده است. با این حال هنوز مشخص نیست که او چه سیاستی را در قبال آن در پیش بگیرد.

۷

در دیدار کاظم نسب الباجی عضو کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی با لئونید کازاچنکو رییس گروه دوستی پارلمانی ایران و اوکراین، روابط در حوزه های مرتبط از جمله پارلمانی و همکاری نمایندگان مجالس دو کشور برای توسعه مناسبات در این بخش بررسی شد.

به گزارش خبرگزاری انتخاب، در این دیدار که محمد بهشتی منفرد سفیر ایران در اوکراین نیز حضور داشت، کاژچنکو با اشاره به سوابق تاریخی و مشترکات فرهنگی موجود در روابط دوجانبه، خواستار تداوم همکاری ها در کلیه بخش ها شد.

بنا به اعلام روز شنبه سفارت ایران در کی یف، مقام اوکراینی با اشاره به دستاوردهای ششمین نشست کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی دو کشور، روابط خوب کنونی را از جمله عوامل تاثیرگذار در تداوم بخشی به ارتباطات تجاری و اقتصادی خواند و خواستار استفاده طرفین از این توان برای همکاری های بیشتر شد.

کاژچنکو همچنین بخش های انرژی، کشاورزی و حمل و نقل را از جمله اصلی ترین زمینه های توسعه روابط خواند.

کاظم نسب الباجی نیز در این دیدار با اشاره به ارتباط های نزدیک مجالس دو کشور و سفر در دست برنامه ریزی رئیس مجلس شورای اسلامی به اوکراین، خواستار تقویت بیش از پیش روابط بین مجالس شد.

۸

حجت الاسلام والمسلمین دکتر حسن روحانی روز دوشنبه و در نشست هیأت های عالی رتبه جمهوری اسلامی ایران و قزاقستان، با اشاره به این که مذاکرات رؤسای جمهور دو کشور، در زمینه مسایل مورد علاقه موجب گسترش روابط شده است، گفت: این سفر نقطه عطفی در ارتقاء سطح روابط و گسترش رایزنی های دو کشور خواهد بود.

رئیس جمهوری با بیان این که ایران و قزاقستان در بسیاری از مسایل دوجانبه، منطقه ای و بین المللی وحدت نظر دارند، خاطر نشان کرد: اراده جمهوری اسلامی ایران بر توسعه و تقویت روابط با قزاقستان استوار است و تهران در این مسیر از هیچ تلاشی فروگذار نخواهد کرد.

دکتر روحانی همچنین از تلاش های قزاقستان در زمینه موضوع هسته ای و میزبانی این کشور برای مذاکرات ایران و ۱+۵ تشکر کرد.

رئیس جمهوری با اشاره به ضرورت توسعه همکاری های تجاری و اقتصادی و خدمات بانکی و کارگزاری میان دو کشور اظهار داشت: توسعه حمل و نقل و اتصال راه آهن دو کشور موضوعی بسیار حائز اهمیت در ترانزیت منطقه ای و توسعه روابط تجاری و اقتصادی میان ایران و قزاقستان خواهد بود.

رئیس جمهوری با اشاره به اهمیت دریای خزر، بر هماهنگی و تلاش دو کشور در زمینه محیط زیست، حمل و نقل، کشتیرانی و رژیم حقوقی آن تأکید کرد.

دکتر روحانی افزود: جمهوری اسلامی ایران و قزاقستان در عمده مسایل منطقه ای و بین المللی حامی و پشتیبان یکدیگر هستند و در این راستا باید همکاری های خود را در سازمان های منطقه ای تقویت کنیم.

رئیس جمهوری همچنین با بیان این که معتقدیم تنها راه حل سیاسی پایان دهنده بحران های متعدد در منطقه خواهد بود، گفت: ایجاد امنیت و ثبات در افغانستان برای دو کشور و منطقه بسیار حائز

اهمیت است و معتقدیم باید در این کشور دولت وحدت ملی تقویت شده و روند مبارزه با تروریسم با شتاب بیشتری تداوم یابد.

۹

مشروح مصاحبه ایرنا با نیکول پاشینیان نخست وزیر:
**نخست وزیر ارمنستان:

ابتدا تشکر و سلام می کنم به ملت و دولت دوست و همسایه ایران. می خواستم به این موضوع اشاره کنم که در ارمنستان همه برخورد گرمی نسبت به جمهوری اسلامی ایران و مردم ایران دارند. اینکه جامعه ارمنی در ایران به عنوان شهروندان کشور دوست در وضعیت مثبتی قرار دارند، قابل تقدیر است. شرایط خوب فعلی ارمنه ایران توسط مقامات بلندپایه دولت ایران فراهم شده است.

**همکاری های اقتصادی ایران و ارمنستان باید مانند روابط سیاسی در بهترین شرایط قرار گیرد.

**ایرنا: آقای نخست وزیر! به ایران اشاره فرمودید نخستین سوال را در این باره می پرسیم. سطح فعلی روابط ایروان با تهران را چگونه ارزیابی می کنید و چه برنامه هایی در این زمینه دارید؟

**نخست وزیر ارمنستان:

درباره روابط سیاسی ایران - ارمنستان باید تاکید کنم که این مناسبات اکنون در سطح بالایی قرار دارد. خیلی خرسندیم که این روابط در چنین وضعیت خوبی قرار گرفته و ما همه تلاش خود را به کار خواهیم برد تا روابط سیاسی دو جانبه را در شرایط بهتری قرار دهیم. در چند سال اخیر این مشکل وجود داشته که روابط اقتصادی ما با ایران همانند روابط سیاسی مان در بهترین شرایط نبوده است.

از جمله اولویت های دولت ما این است که سعی کنیم روابط تجاری و اقتصادی با ایران را نه تنها به سطح روابط سیاسی برسانیم بلکه آن را گسترش دهیم و این آمادگی دولت ایروان را در گفتگوی تلفنی اخیر با آقای دکتر روحانی رئیس جمهوری ایران مطرح کردم. نظر حزب ما حتی در زمانی که حزب مخالف بودیم نیز چنین بود که ارمنستان باید روابط ویژه ای با دو کشور همسایه نزدیک خود ایران و گرجستان داشته باشد که خارج از تأثیرات اوضاع ژئوپلیتیک باشند. تلاش خود را باید به کار ببندیم تا بتوانیم این سطح روابط را حفظ کنیم. البته ما با رئیس جمهوری اسلامی ایران قرار گذاشتیم در آینده نزدیک دیداری داشته باشیم. امیدوارم در این دیدار با رئیس جمهوری ایران بتوانیم در مورد گام های عملیاتی کردن این موضوع صحبت کنیم و روابط را گسترش دهیم.

**تصمیمات مقدماتی برای سفر به ایران

**ایرنا: آیا زمان دیدار شما با دکتر روحانی و سفرتان به ایران مشخص شده است؟

**نخست وزیر ارمنستان :

تصمیمات مقدماتی گرفته شده اما هنوز زمان دقیق تعیین نشده است و البته سفر به جمهوری اسلامی ایران یکی از اولویت های آینده نزدیک ما است.

***امیدواریم بحران میان ایران و آمریکا از طریق مذاکرات حل و فصل شود.

**ایرنا: آقای نخست وزیر! بعنوان همسایه ایران، نظرتان درباره توافق هسته ای و اقدام دولت آمریکا در خروج از این توافق بین المللی چیست؟
**نخست وزیر ارمنستان:

ما البته در رابطه با این وضعیت نگران هستیم. ما با آمریکا نیز روابط خوبی داریم و امیدواریم این بحران از طریق مذاکرات حل و فصل شود. در پاسخ به سوال قبلی تاکید کردم که ما روابط ارمنستان با ایران را طوری ارزیابی می کنیم که این مناسبات باید خارج از تأثیرات ژئوپلیتیک باشد. ما در روابط با جمهوری اسلامی ایران دستورکار ژئوپلیتیک نداریم و خواهان اقداماتی در راستای گسترش روابط دوجانبه هستیم. ما در روابط با ایالات متحده آمریکا نیز دستور کار ژئوپلیتیک نداریم و طرفدار توسعه روابط دوجانبه هستیم. به نظر من برای جامعه بین الملل باید روشن شود که ما اهمیت خاص و ویژه ای برای روابط مان با ایران قائل هستیم و این روابط به هیچ وجه علیه هیچ کشور ثالثی نبوده و نخواهد بود.

**بازسازی بزرگراه شمال به جنوب ارمنستان برای افزایش گردشگران ایرانی

**ایرنا: برنامه دولت شما برای جذب بیشتر گردشگران ایرانی در ارمنستان چیست؟

**نخست وزیر ارمنستان

ما مسئله حضور گردشگران ایرانی در ارمنستان را امری مهم می دانیم. این موضوع را طی ملاقاتی با قائم مقام سفیر جمهوری اسلامی در ایروان بررسی کردیم و این ملاقات حتی قبل از انتخابم به عنوان نخست وزیر و به ابتکار خودم انجام شد. در جلسه ای با همکاران بانک توسعه آسیایی اظهار تأسف کردیم که چرا ساخت بزرگراه شمال به جنوب ارمنستان از استان 'سیونیک' هم مرز با ایران آغاز نشده است. بازسازی این راه امکاناتی را فراهم خواهد کرد تا تعداد گردشگران ایرانی افزایش یابد.

***آمادگی جدی ارمنستان برای گسترش روابط اقتصادی با ایران

**ایرنا: آقای نخست وزیر! روابط اقتصادی میان ارمنستان و ایران را چگونه ارزیابی می کنید و برنامه شما برای افزایش روابط اقتصادی چیست؟
**نخست وزیر ارمنستان :

ما آمادگی بسیار جدی در مورد گسترش روابط اقتصادی با ایران داریم. در این رابطه می توانم به موضوع صادرات گوشت از ارمنستان به ایران اشاره کنم. همچنین گسترش روابط دوجانبه در بخش انرژی، عملیاتی کردن برنامه کریدور دریای سیاه - خلیج فارس که شامل بخش های ترانزیت کالا و انرژی است، توسعه حجم معامله گاز در مقابل برق، تاسیس نیروگاه آبی در مغری، ساخت خط سوم برق ولتاژ بالا، افزایش حجم واردات گاز از ایران، امکان وارد کردن گاز به وسیله سوآپ در دستور کار ما قرار دارد.

اکثر این پروژه ها جدید نیستند و برخی از این برنامه ها یا عملیاتی نشده یا تمام ظرفیت ها به علت موانع موجود در ارمنستان یا ایران مورد استفاده کامل قرار نگرفته است. تمام سعی خود را به کار می بندیم که این موانع را برطرف کنیم یا به حداقل برسانیم. امیدواریم که جمهوری اسلامی ایران نیز برای از میان برداشتن این موانع اقدام کند.

ما از جامعه جهانی جدا نیستیم و این مسئله را به خوبی می دانیم. در شرایط فعلی باید روابط سیاسی مستحکم تری با ایران ایجاد کنیم. روابط ما با کشورهای دیگر جهان تأثیر منفی بر روابط دوجانبه با ایران نخواهد گذاشت. روابط ما با سایر کشورهای جهان ضد ایران نخواهد بود.

**ایرنا: چه برنامه ای برای تسهیل سرمایه گذاری ها اقتصادی با همسایگان دارید؟

**نخست وزیر ارمنستان :

سرمایه گذاری های اقتصادی مسئله مهمی است که در دستور کار ما قرار دارد. ما قصد داریم شرایط سرمایه گذاری ها در ارمنستان را بویژه برای سرمایه گذاران ایرانی بهبود ببخشیم. تجار ایرانی قبلا هم به ما اعلام کرده بودند که در این مسیر برخی مشکلات وجود دارند. من پیشتر نیز به این موضوع اشاره کرده بودم که چالش هایی برای اینکه سطح روابط اقتصادی ما با ایران به سطح روابط سیاسی برسد، وجود دارد. امیدوارم که قراردادی که اخیرا میان جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا منعقد شد، بزودی اجرایی شود. ارمنستان نیز به واسطه این قرارداد در شرایط خوبی قرار خواهد گرفت.

**در انقلاب مخملی ارمنستان هیچ کشور خارجی دخالت نکرد

**ایرنا: آقای نخست وزیر! روابط دولت شما با روسیه و همزمان با آمریکا چگونه خواهد بود؟

آیا تغییری در این روابط به نفع دیگری ایجاد خواهد شد؟

**نخست وزیر ارمنستان:

ما قبلا نیز اعلام کرده بودیم که در این انقلاب مخملی در ارمنستان هیچ کشور خارجی دخالت نکرده است. در سیاست خارجی ما چرخش بزرگی رخ نخواهد داد و امیدواریم در مناسبات خارجی مان روابط بهتری داشته باشیم. همچنین تأکید می کنم که با جمهوری اسلامی ایران و روسیه روابط چه بسا بهتری خواهیم داشت. همزمان با اتحادیه اروپا و آمریکا نیز روابط خیلی خوبی برقرار خواهیم کرد. دولت ما طرفدار کشور ارمنستان است. برای ما کشور ارمنستان و مستقل بودن کشورمان از هر چیزی مهمتر است. در روزهای انقلاب در ارمنستان تأکید کردیم که هیچ نیروی خارجی در این انقلاب دخالت نکرده است. مسئله اصلی مستقل بودن ارمنستان و منافع کشورمان و همزمان داشتن روابط دوستانه و صمیمی با کشورهای دوست است. برای ما این امر اولویت خیلی خاصی دارد.

**از نظر گروه مینسک، حرف آخر را در مناقشه قره باغ مردم می زنند.

**ایرنا: آقای نخست وزیر! مناقشه قره باغ یکی از موضوعات مهم دولت شماست. چه راه حل

هایی برای حل این مناقشه دارید؟

**نخست وزیر ارمنستان

با چارچوبی که اکنون مسئله قره باغ در آن قرار دارد و مذاکرات در چارچوب گروه مینسک برگزار می شود، موافق هستیم. ما معتقدیم این مناقشه باید فقط به صورت مسالمت آمیز حل و فصل شود. در عین حال حاضریم از میهن و منافع ملی مان با تمام امکانات موجود دفاع کنیم ولی معتقدیم که به نفع منطقه و همه کشورهاست که مناقشه تنها از راه مسالمت آمیز حل شود. مطمئن هستم یکی از مشکلات در این مناقشه این است که مذاکرات در چارچوب درستی انجام نمی شود. طرفی که در نهایت باید منبع تصمیم نهایی باشد و حرف آخر را بزند از نظر گروه مینسک، مردم قره باغ هستند و این در همه اسناد کاری ثبت شده است. ولی در وضعیت فعلی جمهوری قره باغ در مذاکرات شرکت نمی کند. این اوضاع باید اصلاح شود. این نشانگر آن نیست که ما از شرکت در مذاکرات خودداری می کنیم. بالعکس ما آماده شرکت در مذاکرات هستیم. ولی ما سوال می کنیم آیا ما فقط به هدف مذاکرات مذاکره می کنیم یا برای حل و فصل مسئله؟ اگر این مذاکرات با قصد حل مناقشه انجام می شود پس باید منبع حل مسئله در روند مذاکرات حضور پیدا کند. به گزارش ایرنا، هنوز سوالات بسیاری برای پرسش از پاشینیان داشتیم که وقت مصاحبه نیم ساعته به پایان رسید و آقای نخست وزیر، در پایان این مصاحبه چنین گفت: ایران می تواند ارمنستان را به عنوان یک شریک سیاسی و اقتصادی قابل اعتماد برای خود تلقی کند و فکر می کنم که جمهوری اسلامی ایران نیز باید موضع خود را در آینده نزدیک در این راستا به صراحت اعلام کند.

Բառացանկ

واژه نامه

ժամանակաշրջան, փուլ	[borhe]	برهه
նազմաբազա, նազմական հե- նակետ	[pāyghāh-e nezāmi]	پایگاه نظامی
պայքար	[mobāreze]	مبارزه
արդյունաբերական	[san‘ati]	صنعتی
պաշտպանական	[defā‘i]	دفاعی
քարոզչություն	[tabliyāt]	تبلیغات
քայլ	[gām]	گام
կառուցվածք	[sāxtār]	ساختار
տապալում, կործանում	[sarneguni]	سرنگونی
լարված	[tanešālud]	تنش آلود
հասկանալ, գտնել	[dar yāftan]	دریافتن
միջամտություն	[dexālat]	دخالت
գործելակերպ, գործելաճ	[mašy]	مشى
հրապուրիչ	[jazzāb]	جذاب
մասնագետ, փորձագետ	[kāršenās]	کارشناس
ենթակառուցվածք	[zirsāxt]	زیرساخت
դժվար կացություն	[tangnā]	تنگنا
գավառապետարան	[farmāndāri]	فرمانداری
ամրապնդում, ուժեղացում	[taqviiyyat]	تقویت
քաղաքակիրթ	[motamadden]	متمدن
ուժգնանալ	[šeddat yāftan]	شدت یافتن
ինժեներություն, ինժեներական	[mohandesi]	مهندسی
տրանսպորտ, փոխադրում	[hamlonaql]	حمل و نقل
հաղորդակցություն	[moxāberāt]	مخابرات
մեքենաշինություն	[māšinsāzi]	ماشین سازی
տեխնիկական	[fanni]	فنی
հանգել, վերջանալ, ավարտվել	[monjar šodan]	منجر شدن
հանք	[ma‘dan]	معادن
մասնակից, ընկերակից	[šarik]	شریک

գործնական, տարածված,

սովորական	[motadāvel]	متداول
արտահանում	[sāderāt]	صادرات
արտադրանք, արդյունք, սպրանքներ	[mahsulāt]	محصولات
ռազմավարություն	[rāhbord]	راهبرد
մեքող	[rāhkār]	راهکار
մակերես, տարածություն	[masāhat]	مساحت
անմաքուր, խառնուրդով, հա- մախառն	[nāxāles]	ناخالص
աստիճան, կարգ	[rotbe]	رتبه
հատկացնել	[extesās dādan]	اختصاص دادن
օդատիեզերական	[havāfazā]	هوافضا
փոխանակում	[mobādele]	مبادله
առաջնահերթություն	[oulaviyyat]	اولویت
պատեհ առիթ, հարմար ժա- մանակ	[forsat]	فرصت
պատասխանատու պաշտոնյա	[maqām-e mas‘ul]	مقام مسئول
լուսաբանել, պարզաբանել	[tasrih kardan]	تصريح کردن
ուշադրություն, հոգածություն	[‘enāyat]	عنايت
տարողություն, ծավալ	[zarfiyyat]	ظرفيت
քաղաքացիական ակտիվիստ	[fa‘al-e madani]	فعال مدنی
վերածնունդ, վերականգնում	[ehyā]	احيا
հակառակ, հակառակորդ	[moxālef]	مخالف
սովորական	[‘āddi]	عادی
անվստահություն, վստա- հության բացակայություն	[‘adam-e e‘temād]	عدم اعتماد
հեղաշրջում	[kudetā]	کودتا
կարգախոս, նշանաբան	[šo‘ār]	شعار
պատանդ	[gerougān]	گروگان
մերժում, հերքում	[radd]	رد
հանկարծակի, չնախա- տեսված, անսպասելի	[nāgehāni]	ناگهانی
միջուկային համաձայնություն	[tavāfoq-e haste(y)i]	توافق هسته‌ای
ծագում	[boruz]	بروز
որդեգրել, ընտրել	[ettexāz kardan]	اتخاذ کردن

մոտեցում, վերաբերմունք, դիրքորոշում	[ruykard]	رویکرد
տեղի ունենալ	[ettefāq oftādan]	اتفاق افتادن
հանրապետական	[jōmhurixāh]	جمهوری خواه
սահմանափակել	[mahdud kardan]	محدود کردن
վերացնել, չեղարկել	[layv kardan]	لغو کردن
հրադադար	[ātašbas]	آتش بس
ողջունել, ընդունել	[esteqbāl kardan]	استقبال کردن
հետամուտ լինել, հետևո- ղական լինել	[morāqeb budan]	مراقب بودن
համառ, դիմադրող	[moqāvem]	مقاوم
ոճրագործություն, հանցագործություն	[jenāyyat]	جنايت
արյունահեղություն	[xunrizi]	خونریزی
ստեղծվել, հավաքվել	[farahām šodan]	فراهم شدن
միություն	[ettehād]	اتحاد
ներդաշնակություն, համակարգվածություն	[hamāhangi]	هماهنگی
ծրագրում	[barnāmerizi]	برنامهریزی
լուծման ճանապարհ	[rāh-e hall]	راه حل
կայուն	[pāydār]	پایدار
արժանի, անզնահատելի	[besezā]	بسزا
տեղի ունեցած, կատարված	[pišāmade]	پیش آمده
կապվածություն, հավատար- մություն	[pāybandi]	پایبندی
շարունակականություն	[tadāvom]	تداوم
կարողություն	[tavān]	توان
բարձրաստիճան	[‘ālirotbe]	عالی رتبه
շրջադարձային կետ	[noqte-ye ‘atf]	نقطه عطف
զանց առնել	[forugozāri kardan]	فروگذاری کردن
հյուրընկալություն	[mizbāni]	میزبانی
բրոքերային	[kārgozāri]	کارگزاری
կապ, միացում	[ettesāl]	اتصال
բնապահպանություն	[mohit-e zist]	محیط زیست
նավագնացություն	[keštirāni]	کشتیرانی
գործընթաց	[ravand]	روند

Բացատրություններ

توضیحات

Ոճական բացատրություններ

1. Բարդ նախադասության նույն օժանդակ բայով կազմված երկու հարադրավոր բայերից առաջինի օժանդակ բայը կարող է սովել, օրինակ՝
وی بر اجرا و عملی شدن توافقات قبلی تأکید [کرد] و آمادگی جمهوری اسلامی ایران برای ارائه خدمات فنی و علمی به روسیه را اعلام کرد.

«Նա ընդգծեց նախկինում ձեռք բերված համաձայնության իրականացումը և հայտնեց ԻԻՀ պատրաստակամությունը՝ տրամադրելու տեխնիկական ու գիտական ծառայություններ Ռուսաստանին»:

Ուշադրություն. [rā] ետադրությունը լրագրային-հրատարակատեսակական ոճի տեքստերում կարող է գործածվել իմաստային շղթայի վերջին բաղադրիչից հետո՝ փոխելով իր ընդունված կիրառության տեղը (տե՛ս նաև էջ 186), օրինակ՝

➤ وی بر اجرا و عملی شدن توافقات قبلی تأکید [کرد] و آمادگی جمهوری اسلامی ایران برای ارائه خدمات فنی و علمی به روسیه را اعلام کرد.

Ընդունված կիրառությամբ պետք է լինել՝

➤ وی بر اجرا و عملی شدن توافقات قبلی تأکید [کرد] و آمادگی جمهوری اسلامی ایران را برای ارائه خدمات فنی و علمی به روسیه اعلام کرد.

2. راهبرد [rāhbord]

եզրն ունի «ռազմավարություն» նշանակությունը և հիմնականում գործածվում է քաղաքական համատեքստերում՝ ֆրանսերենից փոխառյալ [esterāteži] ձևին զուգահեռ, օր.՝

معاون استاندار استان هوی چین سفر رئیس جمهور چین به ایران را گامی در جهت روابط جدید و فعال بین ایران و چین دانست و افزود: در این راستا طرح راهبردی و یک راهکار روابط همکاری با شیوه جدید را ایجاد می‌کنیم.

«Չինաստանի Հուրի նահանգի նահանգապետի տեղակալը Չինաստանի նախագահի այցը Իրան համարեց Իրանի և Չինաստանի միջև նոր և ակտիվ հարաբերություններին ուղղված քայլ և ավելացրեց. «Այս առնչությամբ ռազմավարության մշակումը և համագործակցային հարաբերությունների աշխատատունը նոր եղանակով կիրականացնենք»:

روابط تهران و مسکو در سالهای اخیر وارد مرحله جدیدی شده به نحوی که ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه از آن به عنوان روابط استراتژیک یاد کرده است.

«Թեհրանի և Մոսկվայի հարաբերությունները վերջին տարիներին մտել են այնպիսի նոր փուլ, որ Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինը այն համարել է ռազմավարական հարաբերություններ»:

3. Լրագրային-հրապարակախոսական ոճի տեքստերում հաճախադեպ է **مورد** [moured-e] + գոյական կաղապարը: Պարսկերենում **مورد** [moured] բառն ունի «հանգամանք, դեպք, առիթ, առարկա» նշանակությունները, սակայն նշված կաղապարում այն դառնում է օժանդակող բառ և գոյականներից կառուցում ածականի իմաստ արտահայտող ձևեր, օրինակ՝

[moured-e ‘alāqe] **موردِ علاقه**

«նախընտրելի, համակրելի, հաճելի»,

[moured-e niyāz] **موردِ نیاز**

«անհրաժեշտ, կարիքն ունեցող»,

[moured-e monāqəše] **موردِ مناقشه**

«վիճելի, վիճարկելի, հակամարտության առարկա» և այլն:

4. Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ, հաճախ կրճ.՝ Ամերիկա, աշխարհագրական անունը պարսկերենում ունի գրության, արտասանության երկու համագործ ձև՝

[Āmrikā] **آمریکا**

[Emrikā] **امریکا**

Բառաբերականական բացատրություններ

1. **اشتراک** [ešterāk]

Բառն ունի «ընկերակցություն, մասնակցություն» նշանակությունը, սակայն ցույց է տալիս նաև որոշակի իմաստային տարբերություններ՝

[ešterāk-e nazar] **اشتراک نظر**

«միասնական կարծիք, միակարծություն»,

[be ešterāk gozāštan] **به اشتراک گذاشتن**

համացանցային լեզվում բայն ունի «կիսվել [մեկնաբանությամբ, կարծիքով, նյութով և այլն]» նշանակությունը:

2. **انتظار می رود** [entezār miravad]

Եղանակավորող բայն ունի «սպասվում է, ակնկալվում է» նշանակությունը, որից հետո նախադասության ստորոգյալը դրվում է ստորադասական եղանակի ներկա-ապառնի (աորիստ) ժամանակաձևով, օրինակ՝

انتظار می رود گام هایی را برای گسترش روابط بر دارد.

«Սպասվում է, որ հարաբերությունների զարգացմանն ուղղված քայլեր կձեռնարկեն»:

Ուշադրություն. Այս նախադասության մեջ գործածված گام بر داشتن [gām bar dāštan] «բռց.՝ քայլ վերցնել» արտահայտությունը թարգմանվում է «քայլ իրականացնել, կատարել, անել»:

3. Պարսկերենի هم [ham] «նաև, էլ» ինքնուրույն իմաստ ունեցող բառամիավորը նաև կենսունակ ածականակերտ, գոյականակերտ նախածանց է, կազմում է բառեր՝ «նույն, նույնպես, միևնույն, համատեղությամբ, միատեղությամբ» իմաստներով, օրինակ՝

«ուղեկցություն» [hamrāhi] همراهی

«համագործակցություն» [hamkāri] همکاری

«մրցակից» [hamčešm] هم چشم

«միագույն, միատարր» [hamrang] هم رنگ

«ամուսին կամ կին» [hamsar] همسر

«հայրենակից» [hamvatan] هموطن

«ուղեկից» [hamsafar] هم سفر

և այլն, սակայն՝

ایران هم مرتب شعاع ضد امریکایی سر می دهد .

«Իրանն էլ անընդհատ կրկնում է հակաամերիկյան կոչեր»:

4. تحت چیزی قرار گرفتن [taht-e čizi qarār gereftan]

բառացիորեն նշանակում է «ինչ-որ բանի տակ գտնվել» և ունի նաև «ենթարկվել» նշանակությունը , օրինակ՝

در طی دو سال اخیر روسیه تحت تحریم های غرب قرار گرفته است .

«Վերջին երկու տարվա ընթացքում Ռուսաստանը ենթարկվել է Արևմուտքի պատժամիջոցներին»:

5. دعوت کردن [da‘vat kardan]

«հրավիրել» բայը պահանջում է از [az] նախդրով դրված լրացում, այսպես՝

وی از مسئولان و سرمایهگذاران استان مرکزی برای سفر به چین دعوت کرد .

«Նա Կենտրոնական նահանգի պատասխանատուներին և ներդրողներին հրավիրեց այցելել Չինաստան»:

6. شرکت [šerkat]

«մասնակցություն» իմաստով բառը, ըստ համատեքստի, գործածվում է «կազմակերպություն, ընկերություն» նշանակությամբ: Սակայն դրանով կազմված شرکت کردن [šerkat kardan] բայն ունի միայն «մասնակցել» իմաստը, օրինակ՝

حدود ۵۰ شرکت فرانسوی در این نشست که روز سه‌شنبه برگزار می‌شود شرکت می‌کنند .

«Մոտավորապես 50 ֆրանսիական կազմակերպություն կմասնակցի նիստին, որը տեղի կունենա երեքշաբթի օրը»:

7. خواستار چیزی شدن [xāstār-e čizi šodan]

«ցանկանալ, պահանջել, կոչ անել» բայական շրջանակային կառույցում լրացումները տեղավորվում են բայական և անվանական բաղադրիչների միջև, օրինակ՝

خواستار صلح و ثبات در منطقه شد.

«Տարածաշրջանում խաղաղության և կայունության կոչ արեց»:

8. Հետևյալ կապակցությունը՝ باید مراقب بود [bāyad morāqeb bud], ցույց է տալիս կապակցման սույն կառուցվածքը՝ bāyad + բարդ բայի անորոշ դերբայի կրճատ ձև, և հայերեն թարգմանվում է «պետք է հետամուտ լինել»:

Թարգմանական բացատրություններ

1. برجام [barjām]

ՀԳԾ – Համատեղ գործողությունների ծրագիր, որն ընդունվել է Իրան – 5+1 միջուկային բանակցությունների ընթացքում:

2. داعش [dā‘eš]

ԻԱԻՊ – Իրաքի և Ասորիքի իսլամական պետություն:

3. انرژی سبز [enerži-ye sabz]

«Մաքուր էներգիա»:

4. تا حدی [tā haddi]

Կապակցության առանձին անդամներն ունեն հետևյալ նշանակությունները՝ تا [tā] «մինչև, որպեսզի», [hadd] حد «սահման», իսկ կապակցությունն ամբողջությամբ ունի «մասամբ, գրեթե, ինչ-որ չավով» իմաստները:

5. غير قابل انكار [γeyr-e qābel-e enkār]

Կապակցության առանձին անդամներն ունեն հետևյալ նշանակությունները՝ غير [γeyr] ժխտական նախամասնիկ (ան-), قابل [qābel] «ընդունելի, արժանավոր, պիտանի, ենթակա, հնարավոր», انكار [enkār] «ժխտում, մերժում, ուրացում, հերքում», իսկ կապակցությունն ունի «անդրժելի, անբեկանելի, անհերքելի» նշանակությունը:

6. کنار کشیدن [kenār kešidan]

«նահանջել, հեռու քաշվել, մի կողմ քաշվել», օրինակ՝

در چند سال گذشته روسیه سعی می کرد که در بحران های منطقه ای خود را کنار بکشد.

«Անցած մի քանի տարիների ընթացքում Ռուսաստանը ջանացել է իրեն հեռու պահել տարածաշրջանային ճգնաժամերից»:

Ուշադրություն. کنارکشیدن [kenār kešidan] բայը [az kār kenār kešidan] արտահայտության մեջ ունի «աշխատանքից ազատվել» նշանակությունը:

7. روبرو بودن [ruberu budan]

«բախվել, հանդիպել»:

8. مشی [mašy]

«գործելաոճ, վարքագիծ» նաև՝

خط مشی [xatt-e mašy]

«ուղեգիծ, քաղաքական ուղեգիծ», օրինակ՝

خط مشی امام [xatt-e mašy-e Emām]

«Իմամ Խոմեյնիի քաղաքական ուղեգիծը»:

9. فرمانداری [farmāndāri]

«գավառապետարան»: Իրանում տեղական կառավարման մարմին է, որը զբաղվում է գավառի՝ արսկ. شهرستان [šahrestān] կառավարմամբ, այն ղեկավարում է «գավառապետը», արսկ. فرماندار [farmāndār]:

10. Ուշադրություն դարձնել հետևյալ հարադրավոր մակբայների նշանակություններին.

بر خلاف [bar xalāf-e]

«ի տարբերություն»,

علاوه بر [‘alāve bar]

«ի լրումն»,

در مقابل [dar moqābel-e]

«դեմ դիմաց, հակառակ»,

در ازای [dar ezāye]

«համար, դիմաց»,

در نهایت [dar nehāyat]

«ի վերջո»,

در قبال آن [dar qebāl-e ān]

«դրա վերաբերյալ, դրա հանդեպ, ի պատասխան դրան»:

Ուշադրություն. Արաբական ծագման որոշ բայանուններ, բեկյալ հոգնակիով կազմված ձևեր՝ բառավերջի «համզեով», կարող են ունենալ գրության երկու ձև՝ համզեով և առանց համզեի՝ امضاء - امضا - ارتقاء - ارتقا - امضاء - امضا և այլն:

Եթե իզաֆետային շրթայում «համզեն» չի գրվում, ապա գործածվում է ձայնավորով վերջացող անվան իզաֆետի ցուցիչի կանոնը, այսինքն՝ ավելանում է Կ[-y] կիսաձայնը, օրինակ՝

[emzā-ye movāfeqatnāme] امضای موافقتنامه

[erteqā-ye ravābet] ارتقای روابط

Եթե «համզեն» գրվում է, ապա Կ [-y] կիսաձայնը չի ավելանում, քանզի համզեն համարվում է բաղաձայն հնչյուն, այսպես՝

[emzāʔ-e movāfeqatnāme] امضاء موافقتنامه

. [erteqāʔ-e ravābet] ارتقاء روابط

Հիշել՝ նշված կապակցությունների թարգմանությունները և գործածությունները նախադասությունների մեջ՝

[hefz-e tamāmiyyat-e arzi] حفظ تمامیت ارضی

«տարածքային ամբողջականության պահպանում»,

[mehvar-e mozākerāt-e solh] محور مذاکرات صلح

«խաղաղության բանակցությունների առանցք»,

[eblāy-e qadrdāni va dorudhā] ابلاغ قدردانی و درودها

«երախտագիտության և ողջույնների փոխանցում»,

[qarārdādhā-ye kalān bastan] قراردادهای کلان بستن

«խոշոր պայմանագրեր կնքել»,

[houzehā-ye mortabet] حوزه های مرتبط

«առնչվող ոլորտներ»,

[vahdat-e nazar] وحدت نظر

«համակարծություն, կարծիքների միասնականություն»,

[mouzuʔe besyār hāʔyez-e ahamiyyat] موضوع بسیار حائز اهمیت

«շատ կարևոր խնդիր, շատ կարևոր թեմա»,

[hāmi o poštibān] حامی و پشتیبان

«պաշտպան, հովանավոր, օժանդակող, խնամակալ»;

۱. وی اظهار امیدواری کرد اقدامات آتی برای حل بحران سوریه و مذاکرات صلح، منجر به حاکمیت دمشق بر کل سوریه، ایجاد امنیت برای مردم سوریه و حفظ تمامیت ارضی این کشور شود.

«Նա հույս հայտնեց, որ Միրիայի ճգնաժամի լուծման և խաղաղ բանակցությունների հետագա գործողությունները կհանգեն Դամասկոսի իշխանության հաստատմանը ամբողջ Միրիայում, Միրիայի ժողովրդի համար անվտանգության ստեղծմանը և այդ երկրի տարածքային ամբողջականության պահպանմանը»:

۲. وی بر اینکه محور مذاکرات صلح باید حاکمیت دمشق بر سوریه و بازگرداندن ثبات و امنیت پایدار به این کشور باشد تأکید نمود.

«Նա ընդգծեց, որ խաղաղ բանակցությունների առանցքը պետք է լինի Գամասկոսի իշխանության հաստատումը Սիրիայում և այս երկրին հաստատուն անվտանգության ու կայունության վերադարձը»:

۳. معلم نیز در این دیدار ضمن ابلاغ قدرانی و دروهای بشار اسد، رئیس جمهور سوریه، به دولت و ملت ایران، گفت: هیچ شکی نداریم که حمایت‌های همه جانبه جمهوری اسلامی ایران تأثیر بسزایی در تقویت روحیه مقاومت ملت سوریه در برابر تروریست‌ها داشته و خواهد داشت.

«Մտալեմը, այդ հանդիպման ժամանակ փոխանցելով Սիրիայի նախագահ Բաշար Ասադի երախտագիտությունն ու ողջույնները Իրանի պետությանն ու ժողովրդին, ասաց. «Որևէ կասկած չունեմ, որ ԻԻՀ բազմակողմանի հովանավորությունը անգնահատելի ազդեցություն է ունեցել և կունենա ասիականիչների դեմ պայքարում Սիրիայի ժողովրդի դիմադրողական ոգու վրա»:

۴. فرانسه از جمله کشورهای است که بلافاصله پس از حصول توافق هسته‌ای روابط اقتصادی خود را با ایران از سر گرفت. شرکت هواپیماسازی "ایرباس" و دو شرکت خودروسازی "رنو" و "پژو" فرانسه در یک سال گذشته قراردادهای کلانی با ایران بسته‌اند.

«Ֆրանսիան այն երկրներից է, որը միջուկային համաձայնության հասնելուց հետո անմիջապես վերսկսեց իր տնտեսական հարաբերություններն Իրանի հետ: Ֆրանսիայի «Էյրբաս» ինքնաթիռաշինական և «Ռենո» և «Պեժո» երկու ավտոմոբիլային ընկերությունները անցյալ տարի խոշոր պայմանագրեր են կնքել Իրանի հետ»:

۵. در دیدار عضو کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی با رییس گروه دوستی پارلمانی ایران و اوکراین، روابط در حوزه های مرتبط از جمله پارلمانی و همکاری نمایندگان مجالس بررسی شد .

«Իսլամական խորհրդի ժողովի գյուղատնտեսության հանձնաժողովի անդամի և Ուկրաինա-Իրան խորհրդարանական բարեկամության խմբի նախագահի հանդիպման ընթացքում քննարկվեց առնչվող ոլորտներում, այդ թվում՝ երկու երկրների խորհրդարանների և պատգամավորների համագործակցության հարաբերությունների հարցը»:

۶. رییس‌جمهوری با بیان این که ایران و قزاقستان در بسیاری از مسائل دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی وحدت نظر دارند، خاطر نشان کرد: اراده جمهوری اسلامی ایران بر توسعه و تقویت روابط با قزاقستان استوار است و تهران در این مسیر از هیچ تلاشی فروگذار نخواهد کرد.

«Նախագահը, նշելով, որ Իրանն ու Ղազախստանը երկկողմ, տարածաշրջանային և միջազգային բազմաթիվ հարցերի շուրջ համակարծիք են, հիշատակեց, որ ԻԻՀ-ն Ղազախստանի հետ հարաբերությունների զարգացման

և ամրապնդման ուղղությամբ հաստատուն կամք է դրսևորում, և Թեհրանը այդ ուղղությամբ ջանք չի խնայի»:

۷. رییس جمهوری با اشاره به ضرورت توسعه همکاری های تجاری و اقتصادی و خدمات بانکی و کارگزاری میان دو کشور اظهارداشت: توسعه حمل و نقل و اتصال راه آهن دو کشور موضوعی بسیار حائز اهمیت در ترانزیت منطقه ای و توسعه روابط تجاری و اقتصادی میان ایران و قزاقستان خواهد بود.

«Հանրապետության նախագահը, նշելով երկու երկրների միջև առևտրային, տնտեսական, բանկային ու բրոքերային ծառայությունների համագործակցության ընդլայնման անհրաժեշտությունը, ասաց. «Տրանսպորտային ցանցի ընդլայնումն ու երկու երկրների երկաթգծերի միացումը շատ կարևոր խնդիր են տարածաշրջանային տարանցման, Իրանի և Ղազախստանի միջև տնտեսական ու առևտրային հարաբերությունների զարգացման համար»:

۸. دکتر روحانی افزود: جمهوری اسلامی ایران و قزاقستان در عمده مسایل منطقه ای و بین المللی حامی و پشتیبان یکدیگر هستند و در این راستا باید همکاری های خود را در سازمان های منطقه ای تقویت کنند.

«Դոկ. Ռուհանին ավելացրեց. «ԻԻՀ-ն և Ղազախստանը տարածաշրջանային և միջազգային խնդիրների մեծ մասում միմյանց օժանդակում ու հովանավորում են և այս առումով իրենց համագործակցությունը տարածաշրջանային կազմակերպություններում պետք է ուժեղացնեն»:

۹. این در حالی است که دونالد ترامپ، رئیس جمهوری جدید آمریکا توافق هسته ای با ایران را "بدترین توافق" توصیف کرده است. با این حال هنوز مشخص نیست که او چه سیاستی را در قبال آن در پیش بگیرد.

«Սա այն դեպքում, որ ԱՄՆ նոր նախագահ Դոնալդ Թրամփը միջուկային համաձայնությունը «վատագույն համաձայնություն» է բնութագրել: Սրանով հանդերձ, դեռ պարզ չէ, թե դրա վերաբերյալ նա ինչպիսի քաղաքականություն կորդեզրի»:

Գաւ 14

درس ۱۴

Վարժութիւններ

تمرین ها

تمرین ۱

Վարժութիւն 1. Ընտրել որոշիչներ (աջ սյունակ) հետևյալ որոշյալների համար (ձախ սյունակ)

روابط	تلفنی
همکاری	تندش آلود
نقش	هسته ای
پایگاه	باستانی
جایگاه	فرهنگی
گفت و گو	جذابی
اقدامات	وسیع
طرح	صلح
ارتباطات	اقتصادی
روابط	استراتژیک
امنیت	میدانی
کشور	نظامی
امکانات	هواپیماسازی
همکاری	منطقه ای
بازار	بزرگ
شرکت	مهمی
برنامه	غیرقابل انکاری
مشترکات	تجاری
مذاکرات	پایدار

تمرین ۲

Վարժութիւն 2. Լրացնել բաց թողնված բառերը:

خواستار، علاوه بر، حائز، در حال، هماهنگی، رفت و آمد، اهمیت، حضور، حمایت، احیاء، برنامه ریزی، حضور داشت، مقاومت، مشترکات، دانست، در کنار، تنگناها، تقویت، تداوم

1. : ایجاد امنیت و ثبات در افغانستان برای دو کشور و منطقه بسیار ... اهمیت است.
2. رییس جمهوری با اشاره به ... دریای خزر، بر ... و تلاش دو کشور در زمینه محیط زیست، حمل و نقل، کشتیرانی و رژیم حقوقی آن تأکید کرد.
3. کاظم نسب الباجی نیز در این دیدار با اشاره به ارتباط های نزدیک مجالس دو کشور و سفر در دست ... رئیس مجلس شورای اسلامی به اوکراین، خواستار ... بیش از پیش روابط بین مجالس شد.
4. به گزارش خبرگزاری انتخاب، در این دیدار که سفیر ایران در اوکراین نیز ... و با اشاره به سوابق تاریخی و ... فرهنگی موجود در روابط دوجانبه، خواستار ... همکاری ها در کلیه بخش ها شد.
5. سفیر سوریه جمهوری اسلامی ایران را دارای نقش و جایگاهی با اهمیت در منطقه ... و ... توسعه و تقویت مناسبات و حمایت های تهران از دمشق شد.
6. دکتر روحانی خاطر نشان کرد: "جمهوری اسلامی ایران در میدان ... و عرصه های مختلف سیاسی همواره ... ملت سوریه بوده و در آینده نیز به این ... خود ادامه می دهد."
7. : "پیروزی حلب این پیام را برای تروریست ها به همراه داشت که در راه غلطی که با جنایت و خونریزی انتخاب کرده اند، هرگز موفق نخواهند بود".
8. گفته می شود اسرائیل و عربستان سعودی، دو متحد قوی امریکا در منطقه مخالف ... روابط بین تهران و واشنگتن هستند.
9. وی با اشاره به روابط دوستانه و سنتی دیرینه ایران و چین، گفت: با برقراری روابط رسمی دو کشور ایران و چین در سال ۱۹۷۱ میلادی ... گسترش مناسبات این دو کشور مذاکرات بین آنها و ... به این دو کشور شدت یافت.
10. علی رغم این ... شرکت های روسی علاقمند هستند در بازارهای ایران به خصوص بازار انرژی و همچنین ترانزیت ... پیدا کنند و در همین چارچوب دو کشور با یکدیگر ... رایزنی و گفت و گو هستند.

تمرین ۳

Վարժություն 3. Ընդգծված բառերը փոխարինել հոմանիշներով:

1. حسن روحانی، رئیس جمهوری ایران امروز دوشنبه ۷ فرودین (۲۷ مارس) برای یک سفر رسمی دو روزه به روسیه، وارد مسکو، پایتخت روسیه شده است.
2. در این سفر که به دعوت ولادیمیر پوتین، رئیس جمهوری روسیه انجام می شود، یک هیات بلندیایه که شماری از وزیران و مقام های ارشد در آن حضور دارند، آقای روحانی را همراهی می کنند.
3. این نهمین دیدار حسن روحانی، رئیس جمهوری ایران و هم تای روسی خود با احتساب این سفر خواهد بود.

4. آقای روحانی پیش از این سفر گسترش روابط ایران و روسیه را به نفع مردم دو کشور و منطقه خواند و گفت: "این روابط علیه هیچ کشور ثالثی نبوده و نخواهد بود".
5. در این دیدار قرار است توافق‌نامه‌هایی برای گسترش همکاری در بخش‌های مختلفی نظیر زیرساخت و توسعه شهری، تکنولوژی و انرژی امضا شود.
6. در مورد مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه ۱+۵ که روسیه نیز عضوی از آن است آقای روحانی گفت که دو طرف "در مرحله مهمی برای رسیدن به مذاکرات نهایی قرار دارند".
7. وی نقش روسیه در این مذاکرات را مثبت دانست و گفت که امیدوار است "سایر اعضای مذاکره کننده هم با تعامل سازنده و عمل دقیق به تعهدات خود، به حل سریع‌تر مساله کمک کنند".
8. آقای پوتین نیز از تسریع در اجرای توافقات دو کشور استقبال کرد و گفت برای توسعه همکاری اقتصادی دو جانبه هم تلاش خواهد کرد.
9. دفتر رئیس جمهوری ایران افزوده است که در این گفتگوی تلفنی، دو طرف در مورد آخرین تحولات منطقه و مسایل مربوط به اوکراین و نتایج بین‌المللی آن تبادل نظر کردند.
10. قرار است دوره بعدی مذاکرات ایران و گروه ۱+۵ روز ۱۸ مارس - سه شنبه ۲۷ اسفند - در وین آغاز شود و در روزهای اخیر، معاون وزارت خارجه و سرپرست مذاکرات هسته‌ای جمهوری اسلامی، مذاکراتی را با مقامات روسی و چینی انجام داده است.

تمرین ۴

Վարժություն 4. Վերակազմել նախադասությունները գործածելով՝
+ գոյական կադասարը՝

- نظر، علاقه، مذاکره، اختلاف، بحث، نیاز، مناقشه، توافق، اختلاف
1. مسایل مختلف دریای خزر، تأثیرات آن بر پنج کشور ساحلی از جمله مهمترین موضوعات مورد ... در اجلاس تهران اعلام شده است.
  2. وزیر مشاور در امور خارجه چین در ادامه سخنانش بر آمادگی دولت این کشور برای گفت و گو در باره مسایل بین المللی، منطقه ای و سایر موضوعات مورد ... با ایران تأکید کرد.
  3. آقای عراقچی روز چهارشنبه در مسکو با سرگئی ریابکوف، معاون وزیر خارجه روسیه، در مورد ... هفته آینده گفتگو کرد و روز پنجشنبه برای دیدار با مقامات چینی عازم پکن شد.
  4. معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران گفت: سازمان نظام مهندسی تاکنون ۹ بند از ۱۰ بند مورد ... شهرداری را پذیرفته است.
  5. سخنگوی وزارت امور خارجه صدور روادید و حمل و نقل زائران ایرانی بیت الله الحرام را از مسائل مورد ... با عربستان سعودی بیان کرد و گفت: اگر درباره اینها توافق ایجاد نشود عربستان مسئول بستن راه اعزام حجاج ایرانی خواهد بود.
  6. باید با جلب کمکهای مردمی امکانات مورد... را برای مردم سوریه مهیا کنی.

7. نخست‌وزیر ژاپن امروز (جمعه) نسبت به استقرار سامانه‌های موشکی روسیه در جزایر مورد ... میان دو کشور در غرب اقیانوس آرام واکنش نشان داده و نسبت به این اقدام روسیه اظهار تاسف کرد.

8. دبیر شورای عالی امنیت ملی تصریح کرد: این بیانگر آن نیست که نقاط مورد ... نداشتیم بلکه نکات مورد ... قابل توجه بود.

تمرین ۵

Վարժություն 5. Նախադասությունների բայերը գործածել կրավորական սեռով:

1. محمدجواد ظریف در مصاحبه با خبرنگاری رویترز گفت روسیه می‌تواند "به صورت مورد به مورد" از پایگاه‌های نظامی ایران برای مبارزه با گروه‌های تروریستی در سوریه استفاده کند.

2. ظریف گفت که مسائل منطقه‌ای را از جمله سوریه، در نشست که امروز سه‌شنبه در کرمین برگزار می‌کنند، مورد بحث و بررسی قرار می‌دهند.

3 به گفته آقای ظریف دیدار این دو مقام برای فردا (دوشنبه) برنامهریزی کرده اند، اما به دلیل برگزاری نشست اضطراری وزرای خارجه اتحادیه اروپا آقای مارگالو سفر خود به تهران را کوتاه کرد.

4. لهستان می‌خواهد موافقت نامه‌های امضا شده در بوداپست مبنی بر صرفنظر کردن روسیه از اوکراین به رسمیت بشناسند.

5. در مذاکراتی که با مقام های اوکراین در پیش داریم، در زمینه مسایل منطقه ای و بین المللی گفت و گو می‌کنیم.

Վարժութիւններ

تمرینها

تمرین ۶

Վարժութիւն 6. Կազմել նախադասութիւններ հետևյալ բառերով՝

آ) فعالیت، دفاعی، دخالت، جنایات، مقابله با، تلاش، بی‌ثبات ساز، مورد اختلاف، توافق، رایزنی، تبادل نظر، قدمت، همتای، منطقه‌ای، بین‌المللی، بحث، به صورت مستقل، با ابراز خرسندی، رخداد، همایش، راهبرد، راهکار، استقرار.
 ب) تعیین کردن، برقرار کردن، حل کردن، عنوان کردن، تثبیت شدن، برعهده داشتن، آغاز شدن، مورد بحث و بررسی قرار گرفتن، با خبر ساختن، دیدار و گفتگو کردن، فروگذاری کردن، خواستار... شدن، در پیش گرفتن.

تمرین ۷

Վարժութիւն 7. Կարդա՛լ և պարսկերէն վերարտադրէ՛լ տեքստի բովանդակութիւնը:

آیا قدمت مناسبات ایران و لهستان، به تعمیق روابط دو طرف در عصر حاضر کمک می‌کند؟ به گزارش خبرنگار سیاست خارجی باشگاه خبرنگاران، در نیمه دوم سال گذشته و به خصوص پس از توافق ایران و ۵+۱ در ژنو، تهران به کانون تحرکات دیپلماتیک، هیات‌های اروپایی تبدیل شد. وزیرای خارجه، ایتالیا، سوئد، بلژیک، لهستان، اسپانیا و یونان، دیپلمات‌هایی بودند که با سفر به تهران به رایزنی و تبادل نظر با مقامات و مسئولان ایرانی پرداختند. در میان این هیات‌های اروپایی که در آن برهه به تهران سفر کردند، حضور هیات لهستانی، بیشتر به چشم آمد و دلیل این امر، قدمت روابط سیاسی میان ایران و لهستان بود.

"رادوسلاو شیکورسکی" وزیر خارجه لهستان در ۱۰ اسفند سال گذشته در راس هیاتی دیپلماتیک وارد ایران شد و پس از بازدید از شهر تاریخی اصفهان، راه تهران در پیش گرفت تا با همتای ایرانی‌اش، "محمدجواد ظریف" پیرامون مسائل منطقه‌ای و بین‌المللی و راه‌های تعمیق روابط تجاری و اقتصادی به بحث و تبادل نظر بپردازد.

سفر "شیکورسکی" به تهران، مقارن شده بود، با پانصد و چهلمین سالگرد ارتباط دیپلماتیک ایران و لهستان، که این امر حاکی از وجود زمینه‌های تاریخی در روابط دو کشور است. شیکورسکی، وزیر خارجه لهستان اگرچه سفر خود به تهران را به دلیل بحران اوکراین و وقوع جنگ در منطقه "کریمه"، نیمه کاره رها کرد، اما در همین سفر نیمه کاره نیز، به توافقات مثبتی با همتای ایرانی‌اش نائل شد؛ از جمله اینکه مقرر شد، در آینده‌ای نزدیک، وزیر اقتصاد لهستان

که معاونت نخست وزیری این کشور را هم برعهده دارد، در صدر یک هیات بزرگ تجاری، عازم تهران شود، تا فرآیند انعقاد قراردادهای کلان تجاری میان دو طرف تثبیت شود.

شیکورسکی که ۱۰ سال پیش هم در کسوت معاون نخست وزیر لهستان به تهران سفر کرده بود، با ابراز خرسندی از سفر مجدد به تهران، ایران را کشوری مهم در عرصه بین‌المللی دانست و از توافقات هسته‌ای تهران با گروه ۵+۱، استقبال کرد.

لهستان کشوری است که پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی در دسامبر 1991، به سمت غرب گرایش پیدا کرد و پس از چند سال، توانست به اتحادیه اروپا الصاق شود. وسعت جغرافیایی، ابعاد جمعیتی و بنیه اقتصادی از جمله عواملی است که لهستان را ممتازترین کشور شرق اروپا کرده است.

لهستان به عنوان یکی از ۲۸ عضو اتحادیه اروپا و ششمین قدرت اقتصادی این حوزه پولی، در چند سال اخیر در آتش کینه توزی‌های سران غرب علیه ایران، پیرامون برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای تهران، سوخته است و به دلیل وابستگی به اتحادیه اروپا، نتوانسته است مناسبات سیاسی و تجاری خود با تهران را گسترش بخشد؛ اما اکنون که رویکردی تعامل‌گرایانه از سوی طرفین ایرانی و غربی اتخاذ شده است، لهستانی‌ها قصد دارند فرصت را غنیمت شمارند و با تحکیم مناسبات سیاسی با ایران، زمینه رشد و توسعه مراودات تجاری و اقتصادی خود با قدرتمندترین کشور منطقه خاورمیانه را فراهم آورند.

از سویی دیگر، نزدیکی راه زمینی لهستان به ایران، یک مزیت نسبی محسوب می‌شود که سرمایه‌داران بخش خصوصی لهستان را برای ترغیب دولتمردان خود جهت گسترش مناسبات با ایران، اغوا می‌کند.

سپری که روابط تهران و ورشو را تیره کرد

در سال‌هایی که روابط ایران و لهستان، به دلیل تأثیر ورشو از سیاست‌های کلی اتحادیه اروپا رو به سردی گرایش پیدا کرده بود، بحث نصب سپر دفاع موشکی در خاک لهستان، تیرگی روابط تهران و ورشو را بیشتر کرد، چراکه پس از استقرار این سامانه ضد موشکی در خاک لهستان، مقامات آمریکایی هدف از این اقدام را مصون ماندن کشورهای عضو پیمان آتلانتیک شمالی از خطر موشک‌های بالستیک ایران عنوان کردند.

این امر موجب شد تا محافل سیاسی و رسانه‌ای به این نتیجه برسند که مقامات لهستانی، سطح روابط خود با ایران را بر مبنای دستورالعمل‌های واشنگتن تعیین می‌کنند.

در پایان باید خاطر نشان کرد که با عنایت به ایجاد فضای سیاسی باز و تعامل‌گرایانه میان ایران و اروپا، ضرورت دارد که طرف اروپایی با مغتنم شمردن این فرصت تاریخی، به امکانات و توانمندی‌های بالقوه ایران در زمینه‌های تجاری و اقتصادی توجه کند و در این راه اسیر پالس‌های منفی صادره از آن سوی اقیانوس اطلس و سنگ‌اندازی‌های صهیونیست‌های عنود و حسود نشود.

Վարժություն 8. Կազմել գեկույց Իրանի և որևէ երկրի հարաբերությունների մասին կիրառելով Դաս 13-ի տեքստերը:

Վարժություն 9. Կազմել հարցազրույցի հարցեր՝ կիրառելով Դաս 13-ի տեքստերը:

Վարժություն 10. Կարդա՛լ և պարսկերեն վերարտադրե՛լ տեքստերի բովանդակությունը:

1. Ռուսաստանն Իրանին դիտում է որպես վստահելի ու լավ հարևան, իրանական «ԻՌԻԲ» լրատվական գործակալության փոխանցմամբ՝ հայտարարել է ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը:

Նշենք՝ Իրանի նախագահ Հասան Ռուհանին այսօր երկօրյա պաշտոնական այցով այցելել է Ռուսաստանի Դաշնություն:

Վլադիմիր Պուտինը, Հասան Ռուհանիի հետ հանդիպմանը անդրադառնալով ռուս-իրանական հարաբերություններին, մասնավորապես ասել է. «Իրանն ու Ռուսաստանն ավելի քան 500 տարվա դիվանագիտական հարաբերություններ ունեն: Ռուսաստանն Իրանին դիտում է որպես վստահելի ու լավ հարևան: Իրանն ու Ռուսաստանն արդյունավետ համագործակցում են տարածաշրջանային և միջազգային հարցերի շուրջ»:

ՌԴ նախագահը, անդրադառնալով տնտեսական կապերին, նշել է, որ 2016 թ. առևտրաշրջանառության ծավալներն աճել են 70 տոկոսով:

Իրանական «Թաբնաթ.իր» կայքի փոխանցմամբ՝ Իրանի արտգործնախարար Մոհամմադ Ջավադ Ջարիֆը, որն ԻԻՀ նախագահ Հասան Ռուհանիի գլխավորած պատվիրակության կազմում այցելել է Մոսկվա, լրագրողների հետ հանդիպմանը, անդրադառնալով Սիրիայի հարցում Իրանի և Ռուսաստանի համագործակցությանը, մասնավորապես ասել է. «Ռուսաստանը անաբեկիչների դեմ հարձակում իրականացնելու անհրաժեշտություն առաջանալու դեպքում կարող է օգտվել Իրանի ռազմակայաններից»:

ԻԻՀ նախագահի պաշտոնական կայքի փոխանցմամբ՝ Հասան Ռուհանին հանդիպում է ունեցել նաև ՌԴ վարչապետի հետ, այցելել է Մոսկվայի պետական համալսարան, որտեղ նրան շնորհվել է պատվավոր դոկտորի կոչում:

Հասան Ռուհանիի՝ Մոսկվա կատարած այցի շրջանակներում Իրանի և Ռուսաստանի միջև ստորագրվել է համագործակցության մասին 14 փաստաթուղթ, որոնք վերաբերում են տրանսպորտին, էներգետիկային, միջուկային էներգիային և վիզային ռեժիմի չեղարկմանն ու այլ ոլորտների:

2. «Իրանի ԱԳՆ-ն արձագանքել է Թուրքիայի իշխանությունների հերթական հակաիրանական հայտարարությանը»,– հաղորդում է իրանական «Թասնիմ» լրատվական գործակալությունը:

Իրանական աղբյուրի փոխանցմամբ՝ Թուրքիայի փոխվարչապետը հայտարարել է, որ տարբեր երկրներից Իրանում հաստատված շուրջ 3 միլիոն գաղթականների ալիքը շարժվում է դեպի Թուրքիա, իսկ այնտեղից՝ Եվրոպա:

ԻԻՀ ԱԳՆ մամլո խոսնակ Բահրամ Ղասեմին, արձագանքելով Թուրքիայի փոխվարչապետի սույն հայտարարությանը և Ստամբուլում նախագահ Էրդողանի ունեցած ելույթին, մասնավորապես նշել է. «Թուրքիայի նախագահ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը շարունակում է Իրանի հասցեին անհիմն հայտարարություններ հնչեցնել. «Ինչ վերաբերում է գաղթականներին, ապա Իրանը 30 տարուց ավել է, ինչ տարբեր երկրներից միլիոնավոր գաղթականների է ընդունում: Թուրքիան պետք է Իրանից սովորի, թե ինչպես է Իրանը վարվել գաղթականների հետ և մարդասիրական հարցերը քաղաքական նպատակով այլ երկրների նկատմամբ չի օգտագործել»:

Վարժութիւններ

تمرین ۱۱

Վարժութիւն 11. Թարգմանել՝ բանավոր հետևյալ հարցազրույցը՝

1. آیا در آینده نزدیک سفر نخست وزیر ارمنستان به ایران پیش بینی شده است؟

Հայաստանի վարչապետն առաջիկայում կայցելի Իրանի Իսլամական Հանրապետություն: Ներկայումս վարչապետի այցի կազմակերպման նախապատրաստական աշխատանքներն են կատարվում: Ակնկալվում է, որ Հայաստանի վարչապետի Իրան կատարելիք այցի ընթացքում կքննարկվի Իրան-Հայաստան միջկառավարական տնտեսական համաժողովների ժամանակ ձեռք բերված համաձայնությունների կատարման ընթացքը:

2. نظر آقای نخست وزیر در مورد منطقه اقتصادی آزاد چیست؟

Վարչապետը, Սյունիքի մարզ կատարած այցի ընթացքում կարևորելով Իրանի հետ տնտեսական կարպերի խորացումը, մասնավորապես նշել է. «Միաժամանակ մենք պետք է օգտագործենք փաստը, որ Սյունիքի մարզը հարևան է բարեկամ Իրանի հետ: Այս պահին վերջնական բանակցություններ ենք վարում Մեդրիում ազատ տնտեսական գոտի ստեղծելու շուրջ, և կարծում են, որ մոտ ժամանակներս կհայտարարենք ԱՏԳ-ի մեկնարկի մասին»:

تمرین ۱۲

Վարժութիւն 12. Թարգմանել՝ բանավոր:

دکتر بهرام امیراحمدیان کارشناس مسائل سیاسی در تحلیلی در خبرگزاری ایرنا درباره سفر رئیس جمهور به مسکو نوشته است :

به گزارش نامه نیوز ، سوریه با همکاری ایران و روسیه تحولات مهمی را پشت سر گذاشته و گروه های تروریستی وادار به عقب نشینی از حلب شدند، نیروهای نظامی عراق در حال پیشروی به سوی آخرین سنگرهای داعش هستند و موصل به آزادی کامل نزدیک می شود، ترکیه با بحران های سیاسی روبه روست و رفراندم سرنوشت ساز ماه آوریل از هم اکنون در برخی شهرهای اروپایی برای ترک تباران آغاز شده و ترکیه با ایران و روسیه وارد چالش هایی جدید شده است. بحران یمن نه تنها فروکش نکرده بلکه وخیم تر شده است. روابط ایران و عربستان تنش آلود است و بحران بحرین کماکان پابرجاست. در سال ۱۳۹۶ تصویری ناخوشایند از خاورمیانه دیده می شود.

در این شرایط روسیه با برقراری روابط نزدیک با ایران در حال بازیابی جایگاه پیشین خود در

منطقه است و از شمال آفریقا تا منطقه خلیج فارس را در حوزه گسترش روابط همه جانبه خود قرار داده است. ایران به عنوان وزنه تعادل منطقه خاورمیانه و قدرت منطقه‌ای در حال ظهور است و روسیه بخوبی می‌داند که هیچ یک از کشورهای منطقه جایگاه ایران را ندارند. بنابراین رئیس جمهوری به نمایندگی از قدرتی منطقه‌ای با پوتین دیدار خواهد کرد و از موضعی کاملاً متفاوت از گذشته در کنار رئیس جمهوری روسیه به مذاکره خواهد نشست. آخرین دیدار روحانی و پوتین نیز 18 مرداد ماه سال ۱۳۹۵ در حاشیه نشست سه جانبه با رئیس جمهوری آذربایجان در شهر باکو انجام شد که زیربنای توسعه بیشتر روابط را فراهم کرد. همکاری‌های دو کشور در زمینه‌های مختلف از جمله اقتصادی، صنعتی و گفت‌وگوهای بین‌المللی وارد عرصه‌های جدیدی شده و ارتقای قابل توجهی را تجربه کرده است. بین جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون روسیه، موافقتنامه‌ها و قراردادهای زیادی در همه زمینه‌ها به امضا رسیده است. به سخنی دیگر برای همکاری در همه زمینه‌ها، زیرساخت‌های حقوقی و قانونی فراهم است.

کمیسیون‌های مشترک همکاری‌های اقتصادی ایران و روسیه یکی از فعال‌ترین کمیسیون‌های مشترک همکاری‌های اقتصادی جمهوری اسلامی ایران با دیگر کشورهاست. سفارت جمهوری اسلامی ایران در مسکو، در سال‌های اخیر از فعالترین نمایندگی‌های سیاسی ایران در کشورهای دوست بوده است.

اکنون دیدار رئیس جمهوری اسلامی ایران از روسیه در ایام نوروز نقطه عطفی در روابط دو کشور است. برخی از کشورها به این دیدار با دیده اهمیت می‌نگرند. در داخل کشور نیز به این دیدار اهمیت ویژه‌ای داده‌اند.

گسترش تروریسم بین‌الملل در منطقه حتی پس از ختم غائله داعش در عراق و سوریه می‌تواند پاکستان، سپس افغانستان و از آنجا مرزهای ایران و آسیای مرکزی و در نهایت روسیه را تهدید کند. به همین سبب ایران و روسیه علایق و نگرانی‌های مشترکی دارند که در منطقه آنها را به هم نزدیک می‌سازد. در این سفر همکاری‌های دوجانبه و منطقه‌ای مورد بحث قرار خواهد گرفت.

درباره مسائل دوجانبه به موضوع‌های مختلفی همچون افزایش همکاری‌های اقتصادی ایران و روسیه و گسترش حجم روابط، بیش از دیگر مسائل می‌تواند مورد بحث قرار گیرد.

تحریم‌های غرب علیه روسیه مشوق گسترش روابط ایران و روسیه بشمار می‌روند زیرا فرصت‌های جدید و بازارهای مناسبی برای ایران مهیا می‌کند. از سوی دیگر امکان بهبود روابط بین غرب و روسیه می‌تواند ثبات بازارهای دو طرف را به مخاطره اندازد.

در کنار گفت‌وگو درباره تحولات بین‌المللی، از جمله ساختار جدید دولتی در ایالات متحده، بحران اوکراین، تروریسم بین‌الملل و مسائل منطقه‌ای همچون بحران یمن، بحران داعش در سوریه و عراق، تحرکات ترکیه در منطقه، مسأله فلسطین اشغالی، گفت‌وگوهای خواهند داشت. گفت‌وگو و تبادل نظر درباره سوریه و همکاری مشترک در این زمینه، مهم‌ترین بخش این دیدار خواهد بود زیرا هر دو کشور در سوریه حضور فعال دارند.

خریدهای تسلیحاتی ایران از روسیه هم می‌تواند بخشی از گفت‌وگوها باشد. در برخی از موضوع ها همچون مبارزه با تروریسم، ایران و روسیه می‌توانند تجربیات خود را مبادله کنند.

تمرین ۱۳

Վարժություն 13. Թարգմանել բանավոր:

1. Աղբբեջանի նախագահ Իլհամ Ալիևը մարտի 5-ին պաշտոնական այցով մեկնել է Իրանի Իսլամական Հանրապետություն: Այցի ընթացքում Իլհամ Ալիևը հանդիպում է ունեցել Իրանի նախագահ Հասան Ռուհանիի և հոգևոր առաջնորդ Ալի Խամենեյիի հետ:

Իրանի և Աղբբեջանի նախագահները քննարկել են երկկողմ տնտեսական համագործակցությունը, ինչպես նաև Կասպից ծովի իրավական կարգավիճակին առնչվող հարցեր, անդրադարձ է կատարվել նաև ԼՂ հակամարտությանը:

Իրանի նախագահն այս առնչությամբ հայտարարել է. «Իրանի Իսլամական Հանրապետության դիրքորոշումն այն է, որ բոլոր երկրների տարածքային ամբողջականությունը պետք է հարգել: Հուսով ենք, որ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտությունը կլուծվի խաղաղ ճանապարհով՝ բանակցությունների միջոցով, և տարածաշրջանում անվտանգություն ու կայունություն կհաստատվեն»:

Այցի ընթացքում փորձական կարգով գործարկվել է իրանական Ասֆարան աղբբեջանական Ասֆարային կապող երկաթուղին: Խոսքը վերաբերում է 80 մետրանոց երկաթուղային կամուրջին:

Աղբբեջանի նախագահի՝ Իրան կատարած այցի ուշագրավ դրվագն Իլհամ Ալիևի և Իրանի հոգևոր առաջնորդ Ալի Խամենեյիի հանդիպումն էր, որն աղբբեջանական պաշտոնական լրատվամիջոցները խուսափել են լիարժեք լուսաբանել:

Հատկապես վերջին շրջանում, Աղբբեջանում շիա հոգևորականության նկատմամբ կիրառվող բռնաճնշումներով պայմանավորված, Ալի Խամենեյին, բնականաբար, չէր կարող չանդրադառնալ Աղբբեջանի շիաների խնդիրներին:

Իրանի հոգևոր առաջնորդն Ի. Ալիևի հետ հանդիպմանը նախ իր գոհունակությունն է հայտնել Աղբբեջանի բնակչության կրոնական կողմնորոշման առնչությամբ, ապա՝ հավելել, որ Աղբբեջանի իշխանությունների շահերից է բխում մարդկանց կրոնական զգացմունքներին համընթաց շարժվել, սակայն այնպես գործել, որ շիաները կառավարության գործողություններից չդժգոհեն:

Իրանի հոգևոր առաջնորդն Աղբբեջանի ռազմավարական դաշնակցին՝ Իրայելին էլ մեղադրել է իրանաաղբբեջանական եղբայրական հարաբերություններում լարվածություն առաջացնելու մեջ և առաջարկել է, այդ թշնամի պետության քայլերին ի պատասխան, հոգատար վերաբերմունք ցուցաբերել երկկողմ հարաբերություններում առկա սերտ կապերին:

تمرین ۱۴

Վարժություն 14. Թարգմանն՛լ գրավոր:

۱.

سفير هلند در تهران روز یکشنبه با رییس مجلس شورای اسلامی دیدار و گفت و گو کرد. به گزارش اداره کل فرهنگی و روابط عمومی مجلس در این دیدار طرفین ضمن ابراز خرسندی از روند رو به رشد مناسبات دوجانبه بر جایگاه ویژه مجالس در مناسبات دو کشور تأکید کردند. رییس مجلس ضمن آرزوی موفقیت برای سفير هلند در تهران جهت گسترش مناسبات اظهار داشت: مجلس شورای اسلامی از تحکیم روابط فیما بین ایران و هلند همواره حمایت میکند. به نظر ما بهترین راه درک متقابل، همان تماس مستقیم مقامات و مردم دو کشور با یکدیگر است. در این دیدار سفير هلند هدف از حضور خود در جمهوری اسلامی ایران را گسترش روابط دو کشور توصیف کرد و از ایران به عنوان کشوری مهم در منطقه و جهان یاد کرد. وی با اشاره به سفر قریب الوقوع هیاتی از کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی ایران به هلند، ابراز امیدواری کرد که اینگونه دیدارها راه های جدیدی را جهت تبادل تجربه و همکاری بیشتر پارلمان های ایران و هلند ایجاد کند. سفير هلند ابراز امیدواری کرد که با تصویب طرح سرمایه گذاری خارجی توسط مجلس شورای اسلامی همکاری صنعتی و تجاری کشورهای اروپایی با ایران توسعه بیشتری یابد.

۲.

سفير جدید استرالیا در تهران با رییس جمهوری ایران دیدار کرد. سفير جدید استرالیا در تهران عصر یکشنبه با رییس جمهوری اسلامی ایران دیدار و استوارنامه خود را تقدیم وی کرد. رییس جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر استفاده از همه ظرفیتهای موجود برای گسترش روابط میان ایران و استرالیا آمادگی تهران را برای توسعه همکاری در همه زمینه ها با این کشور اعلام کرد. رییس جمهوری اسلامی ایران به نزدیکی جغرافیایی استرالیا با کشورهای آسیایی اشاره کرد و گفت: فرهنگ استرالیایی میتواند پل ارتباطی بین تمدن های اروپایی و آسیایی باشد. سفير جدید استرالیا در تهران نیز در این دیدار استقبال کشورش از مشارکت فزاینده ایران را در امور بین المللی اعلام کرد. وی بر گسترش روابط در همه زمینه ها بر اساس احترام متقابل و اصول برابری تأکید کرد. سفير جدید استرالیا در تهران به زمینه های همکاری دوجانبه در بخش های تجارت، کشاورزی، فرهنگی، ورزشی و سرمایه گذاری مشترک اشاره کرد و از تلاش های تهران در مبارزه با تروریسم ستایش کرد.

Վարժություն 15. Թարգմանել գրավոր:

Իրանական Ամանորի կապակցությամբ իր ելույթում Օբաման ասել է, որ ցանկանում է կարգավորել փոխգործակցությունն Իրանի հետ, որը կլինեք ազնիվ և փոխադարձ հարգանքի վրա հիմնված: Ամերիկայի առաջնորդի խոսքերով՝ ինքն անհամբեր սպասում է այն ժամանակին, երբ հին տարածայնությունները կհաղթահարվեն, և նոր հնարավորություններ կհայտնվեն համագործակցության և առևտրի համար: «Իրանն արժանի է աշխարհում իր օրինական տեղը զբաղեցնելու, սակայն դա պետք է տեղի ունենա խաղաղ միջոցներով, այլ ոչ թե ահաբեկչության կամ զենքի սպառնալիքի եղանակով: Իմ վարչակազմը կողմնակից է դիվանագիտությանը, ինչպես նաև կառուցողական շփումների հաստատմանը», – ընդգծել է ԱՄՆ նախագահը՝ Իրանում Նովրուզի (Նոր տարվա) տոնակատարության ժամանակ: Սակայն Իրանի Իսլամական Հանրապետությունը չի շտապում փոխել իր վերաբերմունքը ԱՄՆ-ի նկատմամբ: Թեհրանում մինչ օրս առաջնորդվում են այաթոլլահ Խոմենիի կարգախոսով. «ԱՄՆ-ն մեծ սատանա է, Խորհրդային Միությունը՝ ոչ այնքան, բայց երկուսն էլ չարն են կամենում Իրանին»: Այդ իսկ պատճառով Իրանի հոգևոր առաջնորդ Ալի Խամենեի արձագանքն ավելի քան զուսպ էր: «Իրանը դեռևս ոչ մի փոփոխություններ չի տեսնում Իրանի հանդեպ ԱՄՆ քաղաքականության մեջ»:

Հենրի Կիսսինջերի վերջին այցը Մոսկվա կոչված է Ռուսաստանին համոզելու, որ Վաշինգտոնը դեռևս ցանկանում է պայմանավորվել զանազան հարցերի, հատկապես՝ Իրանի շուրջ: Իրանի առնչությամբ Մոսկվան միանգամայն պարզ ծրագրեր ունի. նա շահագործելու է իրանցիների ինքնասիրությունը և նրանց հրահրելու է տարածաշրջանային տերության դերը խաղալուն: Նույնը Մոսկվան անում է նաև Անկարայի հետ: Եվ այժմ ամեն ինչ կախված է նրանից, թե ինչպիսի դիրք կբռնի ԱՄՆ-ն ինչպես Իրանի, այնպես էլ Թուրքիայի հանդեպ: Բարակ Օբաման մոտակա ամսվա ընթացքում ստիպված կլինի ընտրել այդ երկրների միջև: Բուշի կառավարման տարիներին կարելի էր ենթադրել, որ ԱՄՆ նախագահի ընտրության վրա ազդելու է հրեական լոբբին, այժմ դա փոքր-ինչ խնդրառատ է: Թեև եթե նույն հրեաները ստիպված լինեն ընտրել, ապա նրանք, այնուամենայնիվ, կընտրեն Թուրքիան, որը պակաս մոլի է դավանանքի հարցերում: Բայց ընդհանուր առմամբ ԱՄՆ-ի համար լավագույնը կարող է լինել նաև Սողոմոնի որոշումը՝ ընկերություն անել բոլոր նրանց հետ, ում հետ համընկնում են շահերը՝ հաշվի չառնելով քաղաքական վարչակարգերն ու քաղաքակրթությունների տարբերությունը:

موضوع ۲. همکاری جمهوری اسلامی ایران و ارمنستان

Գաւ 17

درس ۱۷

Տեքստը

متون

۱

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از گمرک جمهوری اسلامی ایران، بر اساس یادداشت تفاهمی که در جریان سفر مسعود کرباسیان، رئیس کل گمرک ایران به ارمنستان در ایروان امضا شد، امکان تردد خودرو میان دو کشور بدون نیاز به اخذ مجوز وجود دارد و رفت و آمد بدون دریافت وجه تضمین و حق خاک انجام خواهد شد.

بر پایه این یادداشت تفاهم، قرار است با برنامه ریزی دو کشور، تبادل اطلاعات در پایانه های گمرکی مغری و نوردوز صورت گیرد. بر این اساس، رئیس کمیته درآمدهای دولتی ارمنستان اعلام کرد که اجرایی شدن هر بند از تفاهم امضاء شده، سبب می شود در مدت کوتاهی به اصل یک پنجره واحد برای اجرا دست پیدا کنیم.

همچنین تشریفات گمرکی برای دست اندرکاران فعالیت های اقتصادی و گردشگران به صورت متقابل تسهیل خواهد شد که امکان تردد خودرو و مجوز رفت و آمد آزاد شده و بدون نیاز به وجه تضمین و حق خاک صورت می پذیرد. بر این اساس، اطلاع رسانی ضوابط گمرکی هر دو کشور در سایت های رسمی با هدف ایجاد شرایط بهتر برای توسعه همکاری های اقتصادی و افزایش شناخت فعالان این حوزه نیز پیش بینی شده است.

از سوی دیگر، با هدف توسعه روابط گردشگری و کاهش مشکلات، شهروندان ایران و ارمنستان از قوانین گمرکی در مورد اجناس و مبالغ همراه، هنگام ورود به کشور مقابل آگاه خواهند شد و در پایانه های مرزی مغری و نوردوز نیز در تابلوها اطلاع رسانی می شود.

هیات ایرانی همچنین در جریان این مذاکرات با توجه به دورنمای ایجاد منطقه آزاد اقتصادی در ارمنستان، در چارچوب عضویت این کشور در اتحادیه اقتصادی اوراسیا، اعلام آمادگی کرد تا تجربه خود را در این زمینه در اختیار ایروان قرار دهد.

کرباسیان، رئیس کل گمرک نیز در این باره تاکید کرد: تقویت همکاری های گمرکی بر توسعه روابط تجاری و اقتصادی اثر مستقیم دارد. لغو روادید بین دو کشور به توسعه گردشگری، افزایش مبادلات تجاری و تسریع ترانزیت می انجامد و ارمنستان به عنوان عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا می تواند، دروازه ورود ایران به بازار کشورهای عضو اتحادیه باشد. وی با بیان اینکه طرفین همچنین دورنمای همکاری در زمینه امور گمرکی را بررسی کردند، اظهار داشت: موضوع پیش نویس موافقت نامه استفاده مشترک از پایانه های مغری و نوردوز هم که بر همان اساس قرار است کمیته ای تشکیل شود در

مذاکرات مطرح شد. رئیس کل گمرک همچنین گفت: هدف از این پیش‌نویس شفاف‌سازی تشریفات گمرکی، اجتناب از تکرار و تسهیل حمل و نقل بار و مسافر است. هارطونیان، رئیس کمیته درآمدهای دولتی ارمنستان نیز در این مذاکرات گفت: فهرست بازرگانان فعال بین دو کشور تبادل می‌شود تا بتوانند با تشریفات آسان‌تر نظارت گمرکی را سپری کنند و همچنین همکاری برای مبارزه با قاچاق ادامه می‌یابد.

۲

ارمنستان پیشنهاد کرد یک شرکت مشترک صادرات واردات با ایران برای تسهیل صادرات کالا از ارمنستان به ایران و همچنین صادرات کالاهای ایرانی به این کشور تشکیل شود. به گزارش خبرگزاری تسنیم به نقل از پایگاه خبری پانوراما، بخش مطبوعاتی وزارت توسعه اقتصادی و سرمایه‌گذاری ارمنستان اعلام کرد، مشورت‌های منظم در مورد برقراری یک منطقه تجارت آزاد موقت بین ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیایی روزهای ۱۲ تا ۱۴ مارس با حضور نمایندگانی از کشورهای عضو این اتحادیه و کمیسیون اقتصادی اوراسیایی در تهران برگزار شد. ریاست هیئت ارمنی را در این نشست هوهانس عزیزیان، معاون وزیر توسعه اقتصادی ارمنستان بر عهده داشت.

بر اساس اعلام این وزارتخانه، در این مذاکرات، متن موافقتنامه به اضافه فهرست کالاهای ضمیمه این توافق که قرار است از معافیت‌های گمرکی برخوردار شوند، مورد بحث قرار گرفت. در جریان این مذاکرات، معاون وزیر توسعه اقتصادی ارمنستان با مجتبی خسروتاجی، قائم مقام وزیر صنعت و علی اکبر مهرفردی، معاون وزیر کشاورزی ایران دیدار کرد. در این دیدار پیشنهاد یک شرکت مشترک صادرات واردات بین دو کشور برای تسهیل صادرات کالا از ارمنستان به ایران و همچنین صادرات کالاهای ایرانی به بازارهای برخوردار از سیستم تعرفه ترجیحی مطرح شد. بر اساس این گزارش، طرف ایرانی ضمن استقبال از این ایده خواستار رایزنی در مورد مکانیزم مشخص اداره این شرکت شده است.

۳

رکنا اقتصادی: سورن کارایان وزیر توسعه اقتصادی و سرمایه‌گذاری ارمنستان با اعلام برنامه راه اندازی منطقه آزاد مرزی این کشور نزدیک مرز ایران مجاور منطقه ارس، از برنامه تأیید آن در هیأت دولت ارمنستان خبر داد. کارایان پس از پایان جلسه هیأت دولت ارمنستان از احتمال ایجاد منطقه آزاد تجاری مرزی حداکثر تا دو ماه آینده، خبر داد. سایت خبری نیوز ای ام ارمنستان امروز (شنبه) به نقل از وی نوشت که دولت این کشور طرح تنظیم شده را در آینده نزدیک تأیید می‌کند.

بنا به پیش بینی این وزارت خانه، حدود ۱۰۰ تا ۲۰۰ شرکت در ۱۰ سال آینده در این منطقه فعالیت خواهند کرد و ۳۵۰ تا ۴۰۰ میلیون دلار سرمایه گذاری می کنند.

پیش بینی می شود در چارچوب برنامه ریزی های انجام شده برای این منطقه آزاد مرزی، صادرات ارمنستان به ویژه به سوی ایران، خاورمیانه و آسیای میانه ۱۰۰ تا ۱۲۰ میلیون دلار افزایش یابد و همچنین ۲۵۰۰ فرصت کاری جدید ایجاد شود.

این منطقه اقتصادی ۳۵ هکتاری با برنامه گسترش تا ۱۰ هکتار دیگر مجاور مرز ایران و همسوی منطقه آزاد تجارت ارس قرار خواهد گرفت و با یکدیگر همکاری خواهند داشت.

۱۴ اسفند ماه نیز محسن خادم عرب باقی رئیس منطقه آزاد ارس و کارایان در باره همکاری های اقتصادی در مناطق آزاد به ویژه ارس ایران و مغری ارمنستان مذاکره کردند.

منطقه آزاد مغری در استان سیونیک ارمنستان کنار رودخانه ارس در مرز دو کشور واقع شده است.

ارمنستان با حدود ۳۰ هزار کیلومتر مربع مساحت و سه میلیون نفر جمعیت در منطقه قفقاز که پس از فروپاشی شوروی در سال ۱۹۹۱ استقلال یافت، با موقعیت راهبردی ویژه، از غرب با ترکیه، شمال گرجستان، شرق جمهوری آذربایجان (جمهوری آرساخ) و در جنوب ایران و جمهوری خودمختار نخجوان هم مرز است.

۴

در راستای امضای موافقتنامه موقت تجارت آزاد بین کشورهای اتحادیه اورآسیا و ایران، از تاریخ ۱۲ الی ۱۴ مارس در تهران جلساتی برگزار شد.

به گزارش ایسنا، طبق اطلاعات وزارت توسعه اقتصادی و سرمایه گذاری ارمنستان، نمایندگان کشورهای عضو اتحادیه اورآسیا و نمایندگان کمیسیون اقتصادی اورآسیا در جلسات مذکور حضور داشتند.

هوانس عزیزیان معاون وزیر توسعه اقتصادی و سرمایه گذاری ارمنستان هیات ارمنی را ریاست کرد.

متن پیش نویس موافقتنامه و همچنین فهرست محصولات پیوست به موافقتنامه مذکور که طرفین پیشنهاد می کنند نسبت به این محصولات قیمت های ممتاز تعیین شود، مورد بررسی قرار گرفت. طرفین در نتیجه جلسات مذکور، در زمینه ادامه بررسی ها با هدف امضای موافقتنامه در آینده نزدیک، به توافق رسیدند.

هوانس عزیزیان در چارچوب سفر مذکور با مجتبی خسرو تاج قائم مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت ایران و رئیس سازمان توسعه تجارت و همچنین علی اکبر مهر فرد معاون بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی ایران دیدار کرد.

در جلسات برگزار شده به نمایندگان ایرانی پیشنهاد شد تا شرکت مشترک صادرات و واردات ارمنی-ایرانی تأسیس شود که در زمینه صادرات کالا از ارمنستان به ایران و همچنین صادرات کالاهای ایران به بازارهایی که برای ارمنستان در آنجا رژیم ممتاز وجود دارد، فعالیت خواهد

کرد. طرف ایرانی از این ایده استقبال و پیشنهاد کرد ساز و کارهای اجرایی ممکن در این زمینه بررسی شود.

۵

در راستای پیگیری آخرین پیشرفت‌های پروژه خط سوم انتقال برق ارمنستان به ایران و تسریع در اجرای این طرح، هیاتی متشکل از وزیر انرژی، روسای شرکت برق ارمنستان، مدیر شرکت صنایع و معاون و و رایزن اقتصادی سفارت کشورمان در ارمنستان از پست در دست احداث نورآوان بازدید کردند.

به گزارش ایسنا، در این بازدید ابتدا نماینده شرکت صنایع کشورمان ضمن تشریح اقدامات انجام شده تاکنون، خواستار حمایت وزارت انرژی ارمنستان از اجرای به موقع این پروژه شد. طرف ارمنی هم با تاکید بر اینکه طرح خط سوم انتقال برق برای ارمنستان از اولویت زیادی برخوردار بوده و نقش مهمی در روابط اقتصادی دو کشور ایفا می‌کند، آمادگی خود را جهت مساعدت برای رفع مشکلات اعلام کرد.

نفر دوم سفارت جمهوری اسلامی ایران نیز با اشاره به نقش ارزنده اجرای این طرح در ارتقای روابط اقتصادی دو کشور، حمایت سفارت کشورمان را از برنامه‌های در دست اجرای شرکت‌های دو کشور در حوزه‌های انرژی اعلام کرد.

پروژه خط سوم انتقال برق به ارزش ۱۰۷ میلیون دلار توسط شرکت صنایع در ارمنستان در دست اجراست. این طرح بخشی از پروژه کریدور چهار جانبه انرژی ایران، ارمنستان، روسیه و گرجستان است.

۶

روز پنجشنبه رئیس کل بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران با آرتور جوادیان رئیس بانک مرکزی جمهوری ارمنستان دیدار و گفت‌وگو کرد.

به گزارش ایسنا، در این ملاقات که باحضور سید کاظم سجادی سفیر کشورمان در ارمنستان همراه بود طرفین در خصوص همکاری‌های بیمه‌ای بین دو کشور مذاکره کردند.

در این دیدار عبدالناصر همتی ضمن تشریح سابقه و وضعیت صنعت بیمه در کشورمان و تعاملات بین المللی بیمه با کشور های خارجی، آمادگی صنعت بیمه کشور را برای همکاری با شرکتهای بیمه ارمنستان و توسعه روابط بیمه‌ای اعلام کرد.

جوادیان رئیس بانک مرکزی جمهوری ارمنستان هم با تشریح وضعیت بیمه‌ای ارمنستان و اشاره به فعالیت بیمه‌های این کشور تحت نظارت بانک مرکزی ارمنستان از توسعه تعاملات بیمه‌ای دو کشور استقبال کرد.

در پایان این دیدار یادداشت تفاهم همکاری‌های بیمه‌ای بین دو کشور به امضا رسید. حجم مبادلات بیمه‌ای ایران ۶ میلیارد دلار و ارمنستان ۶۰ میلیون دلار است.

وزیر دفاع ارمنستان دوشنبه ۱۱ بهمن به منظور ادامه رایزنی‌های دفاعی بین ایران و ارمنستان به تهران سفر خواهد کرد.

به گزارش ایسنا، در سفر ویگن سارگسیان وزیر دفاع ارمنستان به تهران علاوه بر ملاقات با سردار حسین دهقان همتای ایرانی، رایزنی با مقام‌های کشورمان و ضرورت تقویت همکاری‌ها در دستور کار قرار گرفته است.

دو کشور از موقعیت ویژه‌ای برخوردار و حسن همجواری در طول سال‌های پس از استقلال ارمنستان همواره به عنوان محور همکاری‌های دفاعی مد نظر بوده و شواهد موجود از گسترش همکاری‌ها بر پایه صلح و ثبات در منطقه حکایت می‌کند.

در همین راستا هم تقویت همکاری‌های دوجانبه و منطقه‌ای بین تهران و ایروان با توجه به روابط خوب سیاسی دو کشور از جمله برنامه‌های سفر سرکیسیان به تهران عنوان شده است.

وزیر دفاع ارمنستان هم روز گذشته (جمعه) در جمع خبرنگاران سفر قریب الوقوع خود به ایران را مذاکره‌ای بسیار مهم خواند و گفت: ما با ایران مشکلات امنیتی مشترک زیادی داریم و به همین دلیل سفر من به ایران و مذاکرات آتی ما بسیار مهم خواهد بود.

وزیر دفاع ارمنستان همچنین تأکید کرد که اهمیت زیادی برای همکاری با همسایگان قائل است.

محمد جواد ظریف بعد از ظهر امروز با وزیر دفاع ارمنستان دیدار و گفت‌وگو کرد.

به گزارش ایسنا، در این دیدار وزیر امور خارجه کشورمان ضمن مثبت ارزیابی کردن سفر اخیر رئیس‌جمهور کشورمان به ایروان، اظهار امیدواری کرد: همکاری‌های مشترک دو کشور منجر به ایجاد صلح و امنیت در منطقه شود.

ظریف با اشاره به وجود روابط تاریخی و نهادینه بین دو کشور افزود: مناسبات دو کشور ایران و ارمنستان در دنیای کنونی که گرایش‌های افراطی تحت نام ادیان مختلف در حال گسترش است، می‌تواند رابطه‌ای نمونه باشد و شاهدیم که روابط دو کشور در حوزه‌های مختلف بخوبی به پیش می‌رود.

وزیر امور خارجه کشورمان همچنین با اشاره به خطر افراط‌گرایی در منطقه، همکاری دوجانبه برای مقابله با این خطرات را اجتناب‌ناپذیر دانست.

ظریف همکاری در زمینه "ترانزیت" را از جمله فرصت‌های موجود برای همکاری بین دو کشور عنوان کرد.

در این دیدار وزیر دفاع ارمنستان هم ضمن ابراز خرسندی از حضور در کشورمان گفت: توسعه هر چه بیشتر روابط دوجانبه منجر به تحکیم مناسبات دو کشور در ابعاد گوناگون خواهد شد.

وی همچنین افزود: رابطه با جمهوری اسلامی ایران بعنوان کشوری که نقش اساسی در حل معضلات و مشکلات در منطقه دارد، برای ایروان بسیار با اهمیت تلقی می‌شود.

وزیر دفاع ارمنستان با اشاره به سفر رئیس جمهور کشورمان به ارمنستان گفت: این سفر حائز اهمیت بود و از آن زمان تاکنون شاهد تحولات جدیدی در روابط بین دو کشور هستیم.

۹

به گفته معاون وزیر دفاع ارمنستان پس از لغو تحریم ها علیه ایران شاهد پیشرفت در زمینه همکاری های نظامی با این کشور خواهیم بود.

داوید تونویان معاون وزیر دفاع ارمنستان روز گذشته در گفتگو با خبرنگاران در پاسخ به پرسش خبرنگار "Aravot.am" پیرامون زمینه همکاری های نظامی با کشورهای دیگر به غیر از روسیه و سازمان پیمان امنیت جمعی، افزود: "همکاری های نظامی ما با متحدانمان بر اساس قراردادهای و اسناد همکاری فیما بین بوده و همکاری با شرکای دیگر بر اساس یادداشت های تفاهم و برنامه های مشترک می باشد. ما دارای روابط راهبردی و سیاسی محکمی با ایران هستیم. با توجه به تحریم های اعمال شده بر علیه ایران همکاری های ما با کشور ایران دچار محدودیت شده بود اما با برداشته شدن تحریم ها زمینه گسترش و توسعه این همکاری ها ایجاد شده است. برای توسعه همکاری های دو کشور در حوزه نظامی نیز زمینه مناسب وجود دارد." تونویان از گرجستان نیز به عنوان کشور دیگری نام برد که در سال های اخیر همکاری نظامی با آن گسترش یافته است.

معاون وزیر دفاع ارمنستان با اشاره به این موضوع که تمایل گرجستان به همکاری با ناتو مانع از گسترش همکاری های دو کشور نخواهد شد نسبت به تحکیم همکاری های نظامی با گرجستان ابراز امیدواری کرد.

۱۰

رئیس جمهور ارمنستان گفت: ایروان تلاش می کند راهگذری برای انتقال امن کالا از کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا از مسیر ایران تا خلیج فارس و سپس اقیانوس آرام را فراهم کند. به گزارش ایسنا، آقای سرکیسیان در نشست سران کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا که در سن پترزبورگ برگزار شد، با تاکید بر اهمیت اجرای سیاست های حمل و نقل گفت: در شرایطی که مرز مشترک بین کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا وجود ندارد، ارتباط تجاری و اقتصادی از طریق گرجستان، گذرگاه "ورین لارس" برقرار می شود، اما متأسفانه با توجه به شرایط آب و هوایی و روندهای بروکراتیک، اغلب مشکلاتی در گذرگاه مذکور به وجود می آید. وی ادامه داد: در این بستر، ایجاد مسیر جدا برای عبور وسایل نقلیه کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا به منظور کمک به انتقال بار بسیار مهم است. در رابطه با سیاست حمل و نقل هم باید بگویم هنگام انتخاب مسیرها و کریدورها، مسیریایی که از طریق کشورهای اتحادیه اوراسیا عبور می کنند، باید در اولویت قرار بگیرد و فهرست این مسیرها هم باید بر اساس پیشنهادات ارائه شده تشکیل شود.

رئیس جمهور ارمنستان در رابطه با فعالیت اتحادیه اورآسیا در زمینه بین المللی خاطر نشان کرد: خوشبختانه علاقه نسبت به اتحادیه اورآسیا افزایش می یابد و مسائل مربوط به همکاری با کشورهای چین، ایران، هند، سنگاپور و دیگر کشور های در سال جاری مورد بررسی قرار گرفته است و این بررسی ها بدون شک امکانات مشارکت بین المللی را گسترش می دهد.

سرکیسیان همچنین در رابطه با موضوع همکاری با ایران تاکید کرد: چند روز قبل در سفر حسن روحانی رئیس جمهور ایران به ارمنستان، دورنمای گسترش روابط تجاری و اقتصادی بین ایران و اتحادیه اورسیا، از جمله ایجاد منطقه تجاری آزاد را به طور مفصل مورد بررسی قرار دادیم و رئیس جمهور ایران در رابطه با امضای موافقتنامه موقت با اتحادیه اورآسیا ابراز علاقمندی کرد.

وی ادامه داد: ارمنستان به روند مذاکرات کمیسیون اقتصادی اوراسیا و ایران کمک می کند تا هر چه زودتر قرارداد مورد نظر امضا شود. در عین حال برنامه های ایجاد کریدور ترانزیت بین المللی بین خلیج فارس و دریای سیاه را مورد بررسی قرار دادیم. علاوه بر این باید خاطر نشان کنم که ارمنستان تنها کشور عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا است که با ایران مرز زمینی دارد و تلاش می کند، راهگذری برای انتقال امن کالا از کشورهای عضو اتحادیه (از مسیر ایران) تا خلیج فارس و سپس اقیانوس آرام فراهم شود.

۱۱

شاورش کوچاریان معاون وزارت خارجه ارمنستان در جریان سفر به تهران، عصر روز یکشنبه با مرتضی سردی قائم مقام وزارت امور خارجه کشورمان دیدار کرد.

به گزارش ایسنا، در این ملاقات سردی ضمن اشاره به روابط خوب دو کشور، گفت: ایران در امتداد سیاست اصولی همکاری نزدیک و دوستانه با همسایگان خود، آمادگی کامل دارد تا روابط و همکاری های خود را با ارمنستان در زمینه های انرژی، حمل و نقل و ترانزیت، صنعت و تجارت گسترش دهد.

وی برقراری صلح و ثبات در منطقه را برای تمامی کشورهای منطقه مهم و سودمند معرفی و ابراز امیدواری کرد که اختلافات موجود منطقه ای با توسل به گفت و گو و شیوه های دیگر مسالمت آمیز هر چه زودتر حل و فصل شود.

همچنین شاورش کوچاریان، ضمن ابراز خرسندی از سیاست های دوستانه ایران، از گسترش روابط با ایران در زمینه های مختلف استقبال کرد و گفت: امید است با تعامل و همکاری نزدیکتر بتوانیم روابط دو جانبه را در زمینه های مختلف به سطح مناسبی برسانیم.

معاون وزارت خارجه ارمنستان در ادامه افزود: سیاست های بلند مدت کشورش با تغییر دولت ها عوض نشده و ارمنستان همچنان به دنبال اجرایی کردن توافقات قبلی و رسیدن به توافق های جدید با ایران برای گسترش هر چه بیشتر همکاری های دو جانبه در زمینه های مختلف است.

Բառացանկ

لغت نامه

երթնեկություն	[taraddod]	تردد
ավտոմոբիլ	[xodrrou]	خودرو
ստացում, գրավում, գանձում	[axz]	اخذ
թույլտվություն, արտոնագիր	[moʃavvez]	مجوز
գումար, դրամ	[vajh]	وجه
երաշխիք, երաշխավորություն, գրավ	[tazmin]	تضمين
հուշագիր, գրառում, նոթագրում	[yāddāšt]	يادداشت
տեղի ունենալ	[surat gereftan]	صورت گرفتن
եկամուտ	[darāmad]	درآمد
միավորված, ընդհանուր, միավոր	[vāhed]	واحد
ներգրավվածներ	[dastandarkārān]	دست اندرکاران
գրոսաշրջիկ	[gardešgar]	گردشگر
հեշտացում, դյուրացում	[tashil]	تسهيل
կանոններ	[zavābet]	ضوابط
կանխատեսում	[pišbini]	پیش بینی
պակասում, նվազում	[kāheš]	کاهش
քաղաքացիներ	[šahrvand]	شهروند
ապրանքներ	[ajnās]	اجناس
գումարներ	[mabāley]	مبالغ
տեղեկանալ	[āgāh šodan]	آگاه شدن
տեղեկացվել	[etelā‘resāni šodan]	اطلاع رسانی شدن
հեռանկար	[durnemā]	دورنما
անդամակցություն	[‘ozviyyat]	عضویت
պատրաստակամություն	[āmādegi]	آمادگی
փորձ, փորձառություն	[taʃrobe]	تجربه
նաքսատուն	[gomrok]	گمرک
ուղիղ, ուղղակի	[mostaqim]	مستقیم
վերացում, ջնջում, չեղարկում	[laɣv]	لغو
վիզա, մուտքի արտոնագիր	[ravādid]	روانید
փոխանակումներ	[mobādelāt]	مبادلات

արագացում	[tasri‘]	تسريع
սևագրություն, նախնական տարբերակ	[pišnevis]	پیش نویس
մաքսակետ, տերմինալ	[pāyāne]	پایانه
քափանցիկ դարձնելը	[šaffāfsāzi]	شفاف سازی
խուսափում	[e]jtenāb]	اجتناب
մաքսանենգ (ած.)	[qāčāq]	قاچاق
արտահանում	[sāderāt]	صادرات
ներմուծում	[vāredāt]	واردات
ներդրում	[sarmāyegozāri]	سرمایه گذاری
ժամանակավոր	[movvaqat]	موقت
ցանկ	[fehrest]	فهرست
ապրանք	[kālā]	کالا
հավելված	[zamime]	ضمیمه
մաքսային արտոնություն	[m‘oāfiyyat-e gomroki]	معافیت گمرکی
տարիֆ, սակագին	[ta‘refe]	تعرفه
զերադասում, նախա- պատվություն	[tarjih]	ترجیح
տնօրինում, կառավարում	[edāre]	اداره
գործարկում	[rāhandāzi]	راه اندازی
հարևան, սահմանակից	[mojāver]	مجاور
հավանականություն	[ehtemāl]	احتمال
ծրագիր	[tarh]	طرح
կանոնավորված, կարգավորված	[tanzim šode]	تنظیم شده
դեկավարել	[riyāsāt kardan]	ریاست کردن
էլեկտրաէներգիա	[barq]	برق
արտադրանք, ապրանքներ	[mahsulāt]	محصولات
արտոնյալ, լավագույն, բարձրորակ	[momtāz]	ممتاز
հետևողականություն, հետապնդում	[peygiri]	پیگیری
էլեկտրահաղորդագիծ	[xatt-e enteqāl-e barq]	خط انتقال برق
կառուցում, հիմնադրում	[ehdās]	احداث
օժանդակություն, աջակցություն	[mosā‘edat]	مساعدة

դժվարությունների, խոչընդոտ- ների վերացում	[raf˘-e moškelāt]	رفع مشکلات
ապահովագրություն	[bime]	بیمه
իրադրություն	[vaz˘iyyat]	وضعیّت
անխուսափելի	[eʃtenābnāpazir]	اجتناب ناپذیر
տարածություն, չափ	[bo˘d]	بعد
դժվարություններ	[mo˘zelāt]	معضلات
ընկալվել, գնահատվել	[talaqqi šodan]	تلقى شدن
նպատակ	[manzur]	منظور
օրակարգ	[dastur-e kār]	دستور کار
նոտալուս	[qaribolvoqu˘]	قريب الوقوع
անցողի	[rāhgozar]	راهگذر
ապահով	[amn]	امن
անցում, անցակետ	[gozargāh]	گذرگاه
փոխադրամիջոցներ	[vasāyel-e naqliye]	وسایل نقلیه
մանրամասն, հանգամանորեն	[mofassal]	مفصل
լուծվել	[hal o fasl šodan]	حل و فصل شدن
երկարաժամկետ	[bolandmoddat]	بلندمدت

Բացատրություններ

توضیحات

Ոճական բացատրություններ

1. [barxordār budan/šodan (az)] «հանդիպել, բախվել, հատվել, օգտվել» նշանակությամբ հարադրավոր բայը պահանջում է [az] նախդրով դրված լրացում և լրագրային-հրապարակախոսական ոճի տեքստերում գործածվում է հատուկ ոճային կառույցներում, օրինակ՝

از معافیت های گمرکی برخوردار شدن [az mo‘āfiyyat-e gomroki barxordār šodan] «մաքսային արտոնությունից օգտվել, մաքսային արտոնություն ունենալ»,

از احترام برخوردار بودن [az ehterām barxordār budan] «հարգանքի արժանանալ»,

از ویژگی ها برخوردار بودن [az vižegihā barxordār budan] «առանձնահատկություններ ունենալ»:

Ուշադրություն. [barxordan] բայը նշանակում է «հանդիպել, դիպչել, վիրավորել, վիրավորվել», օրինակ՝ «در خیابان با او برخوردم» «վողոցում նրան հանդիպեցի»:

2. [qā‘el budan/šodan] «զանգված/շոն»

«ընդունել, համարել» նշանակությամբ հարադրավոր բայը լրագրային-հրապարակախոսական ոճի տեքստերում գործածվում է հատուկ ոճային կառույցներում, օրինակ՝

اهمیت قابل بودن [ahamiyyat qā‘el budan]

«նշանակություն տալ, կարևորել, կարևոր համարել»,

احترام ویژه ای قابل شدن [ehterām-e vižei qā‘el šodan]

«հատուկ հարգանք տաձել/ունենալ»:

Բառաբերականական բացատրություններ

1. گرایش های افراطی [gerāyeshā-ye efrāti] - افراط گرا [efrātgarā] «գրայիշ [gerāyesh] «հակում, միտում, ուղղություն» բայանունը կազմված է գրայիշ [gerā‘idan] «հակվել, թեքվել, շեղվել, միտել, ցանկանալ» բայի ներկայի հիմքից և [gerāyeshā-ye efrāti] գրայիշ های افراطی և [eš]³ վերջածանցից և

³ Խոսակցական լեզվում նաև՝ -ešt:

բառակապակցությունում գործածվել է «ուղղություն, հոսանք» իմաստով՝ «ծայրահեղական ուղղություններ, հոսանքներ»: گرائیدن [gerā'idan] բայի ներկայի հիմքը գործածվում է որպես բարդ ածականի երկրորդ բաղադրիչ հետևյալ բարդություններում՝ افراط گرا [efrātgarā] «ծայրահեղական», هم گرا [hamgerā] «համամետ», غرب گرا [yarbgerā] «սրևնտամետ», ایران گرا [irāngerā] «իրանամետ»:

2. گذرگاه [gozargāh] – راهگذر [rāhgozar]

گذرگاه [gozargāh] ածանցավոր բառ է՝ «անցակետ, անցում» նշանակությամբ, կազմված է گذر [gozar-] < گذشتن [gozaštan] «անցնել» բայի ներկայի հիմքից և -گاه [-gāh] տեղ ցույց տվող ածանցից, իսկ راهگذر [rāhgozar] բառամիավորը բարդ է. կազմված է راه- [rāh-] «ճանապարհ» և նույն گذر [-gozar] «անցում» բաղադրիչներից, նշանակում է «միջանցք, անցուղի, ճանապարհային անցում» և կիրառվում է որպես ֆրանսերեն کریدور [koridor] փոխառությանը հոմանիշ:

Ուշադրություն. Անցյալի դերբայով կազմված դերբայական դարձվածների գործածությունը երկրորդական նախադասությունների փոխարեն լայնորեն գործածվում է լրատվական հրապարակախոսական ոճի տեքստերում, օրինակ՝

مسایلی مطرح شده - [masāyel-e matrah šode]

مسایلی که مطرح شد - [masāyeli ke matrah šod]

«քննարկված հարցեր – հարցեր, որոնք քննարկվեցին»:

Թարգմանական բացատրություններ

1. اخذ مجوز [axz-e mojavvez]

«մուտքի արտոնագրի ստացում»,

وجه تضمین [vajh-e tazmin]

«գրավային գումար, երաշխիքային գումար»,

حق خاک [haqq-e xāk]

«ճանապարհային հարկ»,

օրինակ՝

بر اساس تفاهم‌نامه امضاء شده میان گمرک ایران و ارمنستان، امکان تردد خودرو میان دو کشور بدون نیاز به اخذ مجوز فراهم شده و رفت و آمد بدون وجه تضمین و حق خاک انجام خواهد شد.

«Ըստ Հայաստանի և Իրանի մաքսային ծառայությունների միջև ստորագրված համաձայնագրի՝ հնարավոր կդառնա իրականացնել երկու երկրների միջև ավտոմեքենաների ելումուտը առանց մուտքի արտոնագրի, գրավի ու ճանապարհային հարկի»:

2. یادداشتِ تفاهم [yāddāšt-e tafāhom]

«փոխըմբռնման հուշագիր»,
սակայն՝ موافقت نامه [movāfeqatnāme], توافقنامه [tavāfoqnāme] «համաձայ-
նագիր»:

[tabādol-e etelā‘āt] تبادلِ اطلاعات

«տեղեկատվության փոխանակում»,

[pāyāne-ye gomroki] پایانه گمرکی

«մաքսակետ»,

орինակ՝

بر پایه این یادداشت تفاهم قرار است با برنامه‌ریزی دو کشور، تبادل اطلاعات در پایانه‌های گمرکی
مغری و نوردوز صورت گیرد.

«Փոխըմբռնման հուշագրի համաձայն՝ նախատեսվում է երկու երկրների
ծրագրմամբ Նուրդուզ և Մեդրի մաքսակետերում կատարել տեղեկատվության
փոխանակում»:

3. تشریفاتِ گمرکی [tašrifāt-e gomroki]

«մաքսային ձևակերպումներ»,

орինակ՝

رئیس‌کل گمرک همچنین گفت: هدف از این پیش‌نویس شفاف‌سازی تشریفات گمرکی، اجتناب از تکرار
و تسهیل حمل و نقل بار و مسافر است.

«Մաքսատան տնօրենը նաև ասաց. «Այս նախագծի նպատակը մաքսա-
յին ձևակերպումների թափանցիկությունը ապահովելն է, կրկնություններից
խուսափելը և բեռների ու ուղևորների ելումուտը դյուրացնելը»:

4. اختیار [extiyār]

«կամք, իրավասություն»,

در اختیار چیزی/کسی قرار دادن [dar extiyār čizi/kasi qarār dādan]

«ինչ-որ մեկի կամ ինչ-որ բանի տրամադրության տակ դնել»:

5. ساز و کارهای اجرایی [sāz o kārḥā-ye eḵrāyi]

«կիրարկման մեխանիզմներ»:

6. به موقع [be mouqe‘]

«ժամանակին»:

Հայաստանի Կենտրոնական բանկի նախագահը, ներկայացնելով Հայաստանում ապահովագրության ոլորտի ներկա խնդիրները և նշելով, որ Հայաստանում ապահովագրական գործունեությունը գտնվում է Կենտրոնական բանկի վերահսկողության տակ, ողջունեց երկու երկրների փոխհարաբերությունների զարգացումն ապահովագրության ոլորտում:

۷. Республика Азербайджан արմատական արդյունաբերության, արտադրության և արտահանման արդյունաբերության ոլորտում արդյունավետ զարգացում է ապահովում: Ինչպես նաև Հայաստանի հետ համագործակցությունը զարգացնելու նպատակով կնքվի համապատասխան համաձայնագրեր:

ՀՀ նախագահը շարունակեց. «Հայաստանը Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի և Իրանի միջև ընթացող բանակցությունների ընթացքին կօգնի, որպեսզի հնարավոր շուտ ժամկետներում ակնկալվող պայմանագիրը կնքվի: Միևնույն ժամանակ քննարկեցինք Սև ծովի և Պարսից ծոցի միջև միջազգային տարանցիկ միջանցքի ստեղծման ծրագրերը»:

۸. همکاری های نظامی մա բա Միտդանան Բր սաս զրար Ժադա հա ա սնադ հեկարի քիմաքիմ Բոդե ա հեկարի Բա Տրկայ Ժիգր Բր սասս քաԺաԺաՏ հայ տհադ ա հա տհադ ա Բր նադե հայ Մտրک می ԲաՏ. Բա Ժոցե քի تحریم های اعمال شده بر علیه ایران همکاری های ما با کشور ایران دچار محدودیت شده بود اما با برداشته شدن تحریم ها زمینه گسترش و توسعه این همکاری ها ایجاد شده است.

Մեր ռազմական համագործակցությունը դաշնակիցների հետ տեղի է ունեցել երկուստեք կնքված պայմանագրերի և համագործակցության փաստաթղթերի վրա, իսկ մյուս գործընկերների հետ՝ ըստ փոխըմբռնման հուշագրերի և համատեղ ծրագրերի: Իրանի նկատմամբ կիրառված պատժամիջոցների պատճառով մեր համագործակցությունը Իրանի հետ սահմանափակվել էր, սակայն, դրանց վերացումով ստեղծվեց համագործակցության զարգացման և ընդլայնման հնարավորություն:

۹. انتقال تجهیزات و تکنولوژی نظامی Բիմ Հեհորի Ադր Բախան ա սրաքիլ Ժր Հալի աքրաշ քաՓե հե քաին Մոջուց քիք تهدید عمده برای روابط آذربایجان و ارمنستان به حساب می آید.

«Սպառազինությունների և ռազմամթերքի փոխանակումը Ադրբեջանի Հանրապետության ու Իսրայելի միջև ավելանում է, ինչը համարվում է հիմնական սպառնալիք Ադրբեջանի և Հայաստանի հարաբերությունների համար»:
۱۰. آنچه که روشن و شفاف است این است که همکاری های نظامی جمهوری آذربایجان و رژیم صهیونیستی از طرفی باعث تشدید تنش ها بین آذربایجان و ارمنستان در مناقشه مرزی قره باغ است و از طرفی دیگر حضور مستشاران و نفرات رژیم صهیونیستی در آذربایجان باعث بدبینی و حساسیت از سوی جمهوری اسلامی ایران است و برای روابط دوستانه دو کشور و دو ملت بسیار مخرب است.

10. «Պարզ և թափանցիկ է, որ Ադրբեջանական Հանրապետության և սիոնիստական վարչակարգի ռազմական համագործակցությունը մի կողմից

ուժգնացնում է լարվածությունը Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև Արցախի սահմանալին հակամարտությունում, և մյուս կողմից էլ Ադրբեջանում սիոնիստական վարչակարգի խորհրդականների ու ռազմական անձնակազմի ներկայությունը հանգեցնում է Իրանի Իսլամական Հանրապետության հռռետեսությանն ու դյուրագգացությանը և երկու երկրների ու ժողովուրդների բարեկամական հարաբերությունների համար կործանարար է»:

۱۱. طبیعی است که همکاری های دو کشور منجر به اقتدار بیشتر دو کشور خواهد شد.

11.«Բնական է, որ երկու երկրների համագործակցությունը կհանգեցնի երկու երկրների ավելի հզորագմանը»:

Վարժութիւններ

تمرین ها

تمرین ۱

Վարժութիւն 1. Ընտրել որոշիչներ (աջ սյունակ) հետևյալ որոշյալների համար (ձախ սյունակ)

منطقه	مهم
همکاری	گمرکی
رژیم	امن
توجه	فنی
گرایشها	جدید
نظارت	جدا
تحولات	کامل
موافقتنامه	خوب
نقش	اساسی
سطح	آزاد
شرایط	مسالمت آمیز
انتقال	افراطی
آمادگی	بین المللی
جنبه	گونگون
روابط	نظامی
گفت وگو	ممتاز
مشارکت	مناسبی
مسیر	کامل
نقش	موقت

تمرین ۲

Վարժութիւն 2. Ընտրել փակագծում նշվածներից ճիշտ տարբերակը:

1. ارمنستان (به عنوان، همچون، به مثابه) کشور همسایه ایران همیشه سعی داشته روابط خوب و مستحکمی (از نظر، از قصد، از بس) سیاسی، اقتصادی و فرهنگی با ایران داشته است.
2. ایران به عنوان کشوری با توان اقتصادی بالا (در خصوص، در رابطه، در مورد) زیر ساخت های صنعتی ارمنستان فعال می باشد و در این خصوص شرکتهای ایرانی در ارمنستان فعال می باشند. ارمنستان به عنوان پلی (جهت، برای، در مقابل) ارتباط ایران با سایر کشورهای منطقه و فرامنطقه مورد توجه مقامات ایران قرار گرفته است.
3. (بر اساس، بنا به، از کنار) این گزارش، (همزمان، همراهی، همگرایی) با این سفر و از سوی فعالان اقتصادی و کارآفرینان بخش خصوصی کشورمان نیز هیات هایی در ارمنستان، قزاقستان و قرقیزستان حضور خواهند داشت که (غیر از، علاوه بر، جزء) برگزاری همایش های مشترک با همتایان خود، اسناد متعددی نیز با شرکای منطقه ای خود به امضا خواهند رساند.
4. طرفین در این ملاقات موارد مختلف همکاری در زمینه های صنعتی، هوا - فضا، نظامی و تجاری و راههای افزایش (وزن، حجم، مقدار) اینگونه مبادلات را مورد بررسی قرار دادند.
5. همچنین علاوه بر مذاکره دو جانبه هیاتهای عالیرتبه دو کشور، (گوناگون، چندین، مقداری، تعدادی) سند همکاری بین مقامات جمهوری اسلامی ایران و ارمنستان به امضا رسید و همایش (جداگانه، مشترک) تجاری فعالان اقتصادی و بازرگانان ایران و ارمنستان نیز برگزار شد.
6. امضای چنین قراردادی میان ایران و ارمنستان (مورد، قابل، به منظور) پیش بینی بود. بدون این هم، (مرادوات، مرتبط، مناسبات) ایران-روسیه و ایران-ارمنستان (قبلا، از قبل، پیشاپیش) در سطحی عالی بود. انعکاس این مناسبات در امضای قرارداد نیز ماهیت همه را آشکار کرد.
7. تمام توافقاتی دو کشور ما در چهارچوب (منابع، موازین، مقاطع) بین المللی صورت گرفت و بعضی شایعات که (جنبه، رشته، اساس) سیاسی دارند و مشکل را حل نمیکند، نمیتوانند در راه گسترش روابط دو کشور (موضع، مانع، اتفاق) ایجاد کند.
8. وی افزود: مهمترین اولویت ما روابط با همسایگان بوده و (علاقه داریم، دوست داریم، گرایش داریم) که با همه همسایگانمان از جمله ارمنستان ارتباطات مثبت و سازنده ای داشته باشیم.

تمرین ۳

Վարժություն 3. Ընդգծված բառերը փոխարինել հոմանիշներով:

1. به گزارش خبرنگار حوزه مجلس گروه سیاسی باشگاه خبرنگاران، بهرام قاسمی سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان با استناد به اخبار منتشره که از وقوع دور جدیدی از درگیری های نظامی میان جمهوری آذربایجان و ارمنستان حکایت دارد، اظهار داشت: جمهوری اسلامی ایران دو همسایه شمالی خود را به خویشترداری دعوت کرده و توصیه می نماید. طرفین همه تلاش خود را برای بازگشت آرامش و حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات از طریق مذاکره و گفتگو بکار گیرند. وی ابراز امیدواری کرد: نهادها و سازوکارهای بین المللی که مسئولیت حل و فصل این مناقشه بر عهده آنها گذاشته شده است به مسئولیت خود برای پایان دادن به این مساله

عمل نمایند. سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان در پایان آمادگی جمهوری اسلامی ایران را برای مساعدت و همکاری با طرفین برای استقرار آرامش و امنیت در این منطقه اعلام کرد.

تمرین ۴

Վարժություն 4. Վերակազմել նախադասությունները՝ անցյալ դերբայով կազմված դերբայական դարձվածները փոխարինելով երկրորդական նախադասություններով, օրինակ՝

نمونه:

- هدف از این مذاکرات اجرای توافق های به عمل آمده بین دو دولت است.
هدف از این مذاکرات اجرای توافق هایی است که بین دو دولت به عمل آمده است.
1. بر این اساس، رئیس کمیته درآمدهای دولتی ارمنستان اعلام کرد که اجرایی شدن هر بند از تفاهم امضاء شده، سبب می شود در مدت کوتاهی به اصل یک پنجره واحد برای اجرا دست پیدا کنیم.
  2. سایت خبری نیوز ای ام ارمنستان امروز (شنبه) به نقل از وی نوشت که دولت این کشور طرح تنظیم شده را در آینده نزدیک تأیید می کند.
  3. پیش بینی می شود در چارچوب برنامه ریزی های انجام شده برای این منطقه آزاد مرزی، صادرات ارمنستان به ویژه به سوی ایران، خاورمیانه و آسیای میانه ۱۰۰ تا ۱۲۰ میلیون دلار افزایش یابد و همچنین ۲۵۰۰ فرصت کاری جدید ایجاد شود.
  4. در جلسات برگزار شده به نمایندگان ایرانی پیشنهاد شد تا شرکت مشترک صادرات و واردات ارمنی-ایرانی تأسیس شود.
  5. به گزارش ایسنا، در این بازدید ابتدا نماینده شرکت صنایع کشورمان ضمن تشریح اقدامات انجام شده تاکنون، خواستار حمایت وزارت انرژی ارمنستان از اجرای به موقع این پروژه شد.
  6. با توجه به تحریم های اعمال شده بر علیه ایران همکاری های ما با کشور ایران دچار محدودیت شده بود.
  7. در حال حاضر روابط سیاسی در بالاترین سطح خود قرار دارد و با توجه به فرصت هایی به دست آمده طرفین باید روابط اقتصادی و تجاری خود را نیز توسعه دهند.

تمرین ۵

Վարժություն 5. Լրացնել նախադասությունները համապատասխան բա-
յերով:

1. جمهوری اسلامی ایران نقش خود را برای ایجاد و تحکیم گفتگو ها بارها ....
2. نشست آشنایی با ادبیات، هنر خوشنویسی و تذهیب در چارچوب برنامه های فرهنگی-هنری نوروژ در شهر ایروان پایتخت ارمنستان...

3. رئیس جمهوری ایران در سفر دو روزه به مسکو که بنا به دعوت رسمی همتای روس ...، افزون بر مذاکره و شرکت در نشست مشترک خبری با رئیس جمهوری روسیه با نخست وزیر این کشور نیز ... و شامگاه سه شنبه مسکو را ....
4. گذر زمان ...، که سفر روحانی چه تأثیری بر روابط روسیه و ایران خواهد داشت. به هر حال در این موضوع شکی نیست که در نتیجه تحولات این دیدار، احتمال بروز جنگ در قره باغ ....
5. رئیس کمیته درآمدهای دولتی ارمنستان نیز در این مذاکرات گفت: فهرست بازرگانان فعال بین دو کشور ... تا بتوانند با تشریفات آسان تر نظارت گمرکی را ... و همچنین همکاری برای مبارزه با قاچاق ...
6. به گزارش ایرنا، "علی اکبر ولایتی" روز پنجشنبه در دیدار وزیر دفاع ارمنستان با بیان این مطلب ...: از اینکه مساله قره باغ روی روابط ارمنستان و آذربایجان سایه انداخته خوشحال نیستیم و ... این مساله به صورت منصفانه ....
7. ولایتی در این دیدار ...: همکاری های ایران با ارمنستان و روسیه از نمونه های همکاری منطقه ای است که می تواند مانند گذشته ...
8. در این جلسه همچنین موضوع مشارکت فعال تجار ایرانی مقیم ارمنستان در مناسبت های فرهنگی و مذهبی مورد ....
9. در جریان این مذاکرات، معاون وزیر توسعه اقتصادی ارمنستان با مجتبی خسروتاجی، قائم مقام وزیر صنعت و علی اکبر مهرفردی، معاون وزیر کشاورزی ایران ...

ارمنستان با حدود ۳۰ هزار کیلومتر مربع مساحت و سه میلیون نفر جمعیت در منطقه قفقاز که پس از فروپاشی شوروی در سال ۱۹۹۱ استقلال یافت، با موقعیت راهبردی ویژه، از غرب با ترکیه، شمال گرجستان، شرق جمهوری قزلباغ و در جنوب ایران و جمهوری خودمختار نخجوان (جزئی از جمهوری آذربایجان) هم مرز است.

تمرین ۸

Վարժություն 8. Կազմել զեկուցումներ հետևյալ թեմաներով՝

1. همکاری ایران و ارمنستان در زمینه سیاسی؛
2. همکاری ایران و ارمنستان در بعد اقتصادی؛
3. دورنما و چشم انداز همکاری ارمنستان و ایران؛
4. مهمترین قراردادها و توافقاتی امضا شده بین ارمنستان و ایران؛
5. آخرین تحولات در روابط دو کشور ایران و ارمنستان.

تمرین ۹

Վարժություն 9. Կազմել հարցազրույցի հարցերը:

گفت و گو با وارطان وُسکانیان، رئیس دیارتمان ایران شناسی دانشگاه دولتی ایروان :

۱. برداشت مردم ارمنستان از ایران دو بعد دارد؛ بعد نخست به دوره قاجاریه برمی‌گردد که در برخی موارد با خاطره ظلم و ستم شاهان قاجار نسبت به ارامنه ارمنستان همراه است و انعکاس منفی داشت. پس از استقلال ارمنستان و برقراری رابطه با جمهوری اسلامی ایران و ارتباط مردم این دو کشور هم‌مرز با یکدیگر، تأثیر مثبتی در نگاه مردم ارمنستان از ایران به وجود آمد. در یک نظرسنجی که به تازگی در ارمنستان انجام شد، در لیست کشورهای دوست ارمنستان، ایران پس از روسیه جایگاه دوم را دارد.

۲. برای من ایران‌شناس، ایران هیچ تفاوتی با ارمنستان ندارد و به هیچ وجه احساس نمی‌کنم که در کشور دیگری هستم، ولی دوستان همراه من در این سفر که ایران‌شناس نیستند هم در ایران احساس غربت نمی‌کنند. امروز که می‌خواستیم با خودرو به این همایش بیاییم، راننده تاکسی تا شنید ارمنی هستیم برای ما موسیقی ارمنی گذاشت. می‌بینید حتی در این روابط کوتاه، پای این مشابَهت‌های فرهنگی به میان می‌آید.

ایرانی‌ها و ارمنی‌ها دو ملتی هستند که هویت ملی‌شان را حفظ کرده‌اند و از این نظر هم به یکدیگر شبیه‌اند. اگر از بعد سیاسی هم نگاه کنیم این دو کشور دارای هویت، از پایه‌های صلح و ثبات در منطقه به‌شمار می‌آیند.

۳. ایروان با وجود این که ۲۰۰۰ سال قدمت دارد، ولی خود شهر ایروان، شهر معاصر است که پس از سال ۱۹۲۰ طراحی و ساخته شده است. برای دیدن ارمنستان تاریخی باید از ایروان خارج شد. باستان‌شناسان اروپایی لقب جالبی به ارمنستان داده‌اند: موزه‌ای زیر آسمان. من پیشنهاد می‌کنم

گردشگران ایرانی به سمت شمال ارمنستان بروند، یعنی از دریاچه سوان عبور کنند و به سمت مناطق جنگلی ارمنستان حرکت کنند. بیشتر روستاهای آن مناطق دارای امکان تاریخی و فرهنگی هستند.

۴. همانطور که گفتیم ارمنی‌ها چندان با ایران بیگانه نیستند. در آذربایجان غربی، کلیساهای تاریخی وجود دارد که ثبت جهانی شده‌اند و ارمنی‌ها زیاد به آنجا می‌روند. همچنین در اصفهان با یک ارمنستان کوچک روبه‌رو می‌شوند. بیشتر ارمنی‌ها کتیبه بیستون را می‌شناسند. اولین بار نام ارمنه در این کتیبه ذکر شده است و همه ارمنی‌ها دوست دارند آن را ببینند.

تمرین ۱۰

Վարժություն 10. Պարսկերեն վերարտադրել տեքստի բովանդակությունը:

ՀՀ վարչապետն ընդունել է Հայաստանի Հանրապետությունում Իրանի Իսլամական Հանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան Մեյեդ Քազեմ Սաջջադիին: Քննարկվել են հայ-իրանական հարաբերությունների առնչվող մի շարք հարցեր, և կարևորվել են առևտրատնտեսական փոխգործակցության հետագա զարգացումն ու ընդլայնումը: Կողմերը համոզմունք են հայտնել, որ դրան էապես կնպաստեն Մեդրիում ազատ տնտեսական գոտու ստեղծման ու Հայաստանում «Հալալ» սննդամթերքի գրասենյակ հիմնելու ծրագրերը: ՀՀ վարչապետը և Իրանի դեսպանն անդրադարձ են կատարել համատեղ ներդրումային ծրագրերի ընթացքին, էներգետիկայի, գյուղատնտեսության, զբոսաշրջության, ավիափոխադրումների, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և այլ ոլորտներում համագործակցության հետագա ընդլայնմանն ուղղված մի շարք հարցերի: Պրն վարչապետը և Մեյեդ Քազեմ Սաջջադին ընդգծել են Հայաստանի ու Իրանի շահագրգռվածությունը բազմակողմ կապերի զարգացման ու էլ ավելի խորացման գործում:

Վարժութիւններ

Թմրին Կ

Թմրին 11

Վարժութիւն 11. Բաւարանի օգնութեանը քարգնանն՛լ քաղաքական եզրույթների բացատրությունները և բերն՛լ դրանց Կայերեն համարժեքները:

اصلاح طلبی: طرفداری از سیاست تغییرات زندگی اجتماعی یا اقتصادی یا سیاسی با روشهای ملایم وبدون تنش زائی در جامعه و از راههای دموکراتیک.

مردم سالاری: اصطلاح دموکراسی از اصطلاحات موضوعه تمدن یونان باستان است و مراد از آن حکومت مردم بر مردم است ، امروزه سیستم دموکراسی عبارت از حکومت مردم است که بوسیله اکثریت آحاد ملت از طریق انتخاب نمایندگان و تشکیل مجلس ملی اجرا میگردد ، دموکراسی عبارت است از حق همگانی برای شرکت در تصمیم گیری در تمامی جامعه ، در موارد بخصوصی زمامدار می تواند مستقیماً به آراء عمومی مراجعه نماید که آنرا رفراندوم یا رجوع به آراء عمومی گویند.

دولت گرایی : یعنی تمام منابع در دست دولت متمرکز شود.

رژیم – به معنای شکل حکومت و روش اداره امور کشور است.

برقراری صلح – اقدامی است که به منظور ایجاد تفاهم و توافق بین طرفهای دیگر و اساساً از طرق مسالمت آمیز به نحو پیش بینی شده در فصل ششم منشور، انجام میگردد. منظور سازمان ملل از این اصطلاح" استفاده از ابزار دیپلماتیک جهت متقاعد کردن طرفهای درگیر به قطع جنگ و مذاکره برای حل مسالمت آمیز اختلاف است. سازمان ملل تنها در صورتی میتواند در این رابطه نقش ایفا کند که طرفهای مناقشه در مورد لزوم ایفای چنین نقشی از سوی سازمان ملل متحد توافق کرده باشند.

منافع ملی – یک مفهوم کلی از عناصری است که مهمترین احتیاجات حیاتی کشور را تشکیل میدهند و هدف اصلی و تعیین کننده نهایی در جریان تصمیم گیری سیاست خارجی یک کشور محسوب میشود.

مذاکرات – به گفتوگوها و تماسهایی اطلاق میشود که میان دولتها به منظورهای مختلف انجام میگردد. مذاکرات به اشکال گوناگون زیر است :

1. مذاکرات رسمی

2. مذاکرات نیمه رسمی

3. مذاکرات مبتنی بر اعتماد

4. مذاکرات شخصی

5. مذاکرات مستقیم

٦. مذاکرات غیر مستقیم

٧. تماسهای کتبی

٨. تماسهای کتبی – شفاهی.

دیپلماسی - در کاربرد رسمی خود عمدتاً به دیپلماسی بین‌المللی که هدایت روابط بین‌المللی از طریق دیدار و گفت‌وگوهای دیپلمات‌های رسمی است اشاره دارد. دیپلماسی در واقع مجری سیاست خارجی در چارچوب دکترین سیاست خارجی هر کشور است. دکترین سیاست خارجی یک کشور که معمولاً یک بیان کلی از سیاست خارجی آن محسوب می‌شود توسط رئیس حکومت یا وزیر امور خارجه اعلام می‌شود.

تمرین ۱۲

Վարժություն 12. Թարգմանել հարցազրույցի պատասխանները:

Հարցազրույց իրանագետ Վ. Ոսկանյանի հետ

آیا به نظر شما می‌توان سفر اخیر وزیر دفاع ارمنستان به ایران را رویدادی بی‌سابقه دانست؟

–Այո, այցը և՛ աննախադեպ էր, ինչու ոչ, և՛ պատմական: Դատելով ՊՆ նախարարի հանդիպումներից, Հայաստան-Իրան ռազմական ոլորտում քննարկվող օրակարգից՝ երկու երկրները գնում են հարաբերությունների աննախադեպ խորացման ճանապարհով:

Պաշտոնական այցն ուներ երկու բաղադրիչ. առաջին՝ ռազմական-պաշտպանական, երկրորդը՝ քաղաքական:

Ռազմական-պաշտպանական ոլորտում պետք է ակնկալել, որ Հայաստանն ու Իրանը կհամագործակցեն մի շարք ոլորտներում, հակաօդային պաշտպանության, նաև թիկունքի խնդիրների շուրջ, կաշխատեն ժամանակակից տեխնոլոգիաները ռազմական արդյունաբերության մեջ կիրառելու ուղղությամբ: Պաշտպանական ոլորտի վերաբերյալ տեղեկատվության սղությունը բնական է, որովհետև անվտանգությանն առնչվող խնդիրները չեն բարձրաձայնվում, չեն հանրայնացվում:

Ակնհայտ է, որ թե՛ Հայաստանը, թե՛ Իրանը պաշտպանական առումով տարածաշրջանում կանգնած են մարտահրավերների կամ վտանգների առաջ, որոնք բխում են Ադրբեջանից: Հետևաբար այս դաշտում համագործակցությունը ձեռնառու է թե՛ Հայաստանին, թե՛ Իրանին:

Ինչ վերաբերում է այցի քաղաքական բաղադրիչին, ապա չափազանց կարևոր է այն հանգամանքը, որ Հայաստանի պաշտպանության նախարարը հանդիպեց Իրանի խորհրդարանի նախագահի, ԱԳ նախարարի հետ: Մենք

գործ ունենք մի լուրջ գործընթացի հետ, որը պայմանավորված է թե՛ օբյեկտիվ հանգամանքով, թե՛ նոր նախարարի ակտիվությամբ:

به گزارشهای منابع اطلاع رسانی رسمی ایران وزیر دفاع ارمنستان در روزهای دیدار خود از ایران با مسئولان عالی رتبه ایران پیرامون مسائل دو جانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی گفت‌وگو کرده و دیداری از مراکز نظامی این کشور داشته است. همچنین سردار سرتیپ پاسدار دکتر حسین دهقان وزیر دفاع جمهوری اسلامی ایران درباره امضای قرارداد همکاری نظامی دو کشور علام کرده است.

—Այս տեղեկատվության հիման վրա կարելի է այսպիսի եզրահանգման գալ. հիշյալ քայլերը միտված են իրանական ներդրումները Հայաստանի ռազմարդյունաբերական համալիրի զարգացմանն ուղղելուն: Իսկ պայմանագրի ստորագրումը տեղի կունենա Հայաստանում Իրանի նախարարի փոխայցելության ընթացքում:

Կարծում են՝ պայմանագրի քաղաքական հատվածը հասանելի կլինի ավելի մեծ լսարանի, բայց շատ մանրամասներ հասկանալիորեն չեն հանրայնացվի, քանի որ դրանք առնչվում են անվտանգության ոլորտին:

Նկատենք, որ մեր տարածաշրջանում Հայաստանի ու Իրանի հանդեպ թշնամական դիրքորոշում որդեգրած որոշ երկրներ նման համագործակցությունից, առավել ևս Հայաստանի ու Իրանի միջև ռազմական փոխգործակցության պայմանագրի ստորագրումից խիստ անհանգստացած են:

اما چرا چنین حساسیتی پدید آمده و چرا مقامات ارشد سیاسی، اطلاعاتی، و دفاعی آذربایجانی نسبت به روند همکاری‌های اطلاعاتی و نظامی ایران و ارمنستان اینگونه واکنشی نشان می‌دهند؟ آیا باکو با آخرین اعلامیه‌های خود سعی نمی‌کند دو قوت متضاد از یک طرف ایران و ارمنستان و از طرف دیگر آذربایجان و اسرائیل در منطقه ایجاد کند؟

—Նախ՝ Հայաստանի ՊՆ նախարարի այցի արձագանքը աղբրեջանական մանուկում կարելի է բնութագրել մեկ բառով՝ հիստերիա, նրանք խիստ նյարդայնացած են: Բաքվում տիրող անհանգստությունը ներկայացվում է տարածաշրջանում դաշնակից փնտրելու համատեքստում, իսկ Ադրբեջանը Իսրայելին է համարում իր դաշնակիցը: Գործ ունենք պարզունակ քարոզչական հնարքի հետ, որն առաջին հերթին ուղղված է սեփական հասարակությանը: Միգուցե Ադրբեջանը հավատում է այն թեզերին, թե իբր Հայաստանն ու Իրանը գործակցում են Ադրբեջանի ու Իսրայելի դեմ:

Ադրբեջանական կողմը հայտնվել է ցայտնոտային վիճակում. հաշվի առնելով, որ հայ-իրանական հարաբերությունները բոլոր ոլորտներում աննախադեպ զարգացում և աճ են գրանցում՝ Բաքուն փորձում է դա ծածկել քարոզչական տարբեր հնարքներով, մոլորեցնել սեփական հասարակությանը: Բաքվում մաս կարծում են, թե աղբրեջանական մանուկի նման հրապարա-

կումները լրջորեն կրնկալվեն Իսրայել պետության կողմից: Բայց չեմ կարծում, որ Իսրայելում կգտնվի որևէ լուրջ քաղաքական գործիչ կամ վերլուծաբան, որը կհավատա Բաքվի այս բացահայտ հիմարությանը: Իսկ Հայաստանն ու Իրանը քաղաքական ու տնտեսական, ռազմական ու պաշտպանական ոլորտներում իրացնում են իրենց սեփական օրակարգը և առաջնորդվում միմիայն սեփական շահերով: Հայաստանի ու Իրանի գործակցությունն ուղղված չէ որևէ երրորդ երկրի դեմ. այն ուղղված է ի շահ երկու պետությունների ու երկու ժողովուրդների: Եվ մեր երկու երկրները շարժվելու են առաջ. կա նախաձեռնողականություն, և բոլոր ոլորտներում կողմերն իրացնելու են սեփական ողջ ներուժը:

Բառացանկ

واژه نامه

բաղադրիչ	[jɔzˈ]	جزء
հակաօդային պաշտպանություն	[defəˈ-ɛ zed-e havāyi]	دفاع ضد هوابی
քիկունքի խնդիրներ	[masāyel-e ložistiki]	مسائل لژیستیک
անհանգստացած	[negarān]	نگران
արձագանք	[eneˈkās]	انعکاس
հիստերիա	[hālat āšoftegi]	حالت آشفتگی
քարոզչություն	[tabliyāt]	تبلیغات
հնարք	[hoqqe]	حقه
քարոզչական հնարք	[hoqqe-ye tabliyāti]	حقه تبلیغاتی
ցայտնոտային վիճակ	[vazˈiyyat-e sarāsimegi, hālat-e sargaštegi]	وضعیت سراسیمگی، حالت سرگشتگی
նդորդեցնել	[be eštebāh andāxtan]	به اشتباه انداختن
նախաձեռնողականություն	[xošebtekāri]	خوش ابتکاری
ներուժ	[emkānāt-e belqovve, nuru-ye belqovve]	امکانات بالقوه، نیروی بالقوه

تمرین ۱۳

Վարժություն 13. Թարգմանել հայերենը բանավոր:

ایرنا - پایگاه خبری- تحلیلی *لر/هوس* ارمنستان نوشت: تردیدی نیست که دستاورد دیدار و مذاکرات حسن روحانی و ولادیمیر پوتین روسای جمهور ایران و روسیه در مسکو سبب کاهش احتمال درگیری بین باکو و ایروان بر سر قره باغ خواهد شد.

به گزارش ایرنا، رسانه ارمنستانی روز پنجشنبه در مطلب خود افزوده است:

تحولات مهمی در منطقه صورت می پذیرد که با امنیت ارمنستان ارتباط دارد. *لر/هوس* نوشته است: وضعیت ماورای قفقاز بسیار پیچیده است. اگر جامعه بین المللی دست از حل و فصل مناقشه قره باغ بر دارد و طرفین بنا به صلاح دید خود عمل کنند، یقیناً جنگ دیگری از سوی مقابل آغاز خواهد شد.

این رسانه ادامه داده است: در زمان حاضر تنها ارمنستان نیست که به برقراری صلح در قفقاز علاقه دارد، زیرا جامعه بین المللی با تلاش مشترک موفق خواهد شد طرف مقابل را کنترل کند. *لر/هوس* نوشته است: هدف سفر رئیس جمهوری ایران به مسکو بررسی مسائل دوجانبه و همچنین موافقت نامه تجارت آزاد بین اتحادیه اورآسیا و تهران بود که این موضوع پیش از این هم در دیدار نخست وزیران ارمنستان و روسیه در اوایل سال جاری میلادی بررسی شد.

رسانه ارمنستانی افزوده است: در زمان حاضر این موضوع در روند مذاکرات روسیه و ایران قرار دارد و مشخص است که با راهگذر شمال-جنوب از مسیر این کشور ارتباط دارد و در آینده نزدیک نیز با جاده ابریشم مرتبط خواهد شد.

به نوشته *لر/هوس* در صورت اجرای این پروژه، روابط ایران و روسیه در زمینه های مختلف نزدیک تر شده و امکانات باکو برای آغاز جنگ جدید در قره باغ کاهش خواهد یافت . پایگاه خبری ارمنستانی نوشته است: در اینکه ایران و روسیه هیچ علاقه ای برای آغاز جنگ در قره باغ ندارند؛ شکی وجود ندارد و تاکنون هم چندین بار این موضوع را اعلام کرده اند. *لر/هوس* در پایان نوشته است: گذر زمان نشان خواهد داد، سفر روحانی چه تأثیری بر روابط روسیه و ایران خواهد داشت. به هر حال در این موضوع شکی نیست که در نتیجه تحولات این دیدار، احتمال بروز جنگ در قره باغ کاهش خواهد یافت.

به گزارش ایرنا، ناگورنو قره باغ درون جمهوری آذربایجان که سال ۱۹۹۴ پس از پایان جنگی چند ساله به تصرف نیروهای ارمنی در آمد با مساحت چهار هزار و ۳۷۸ کیلومتر مربع و جمعیتی حدود ۲۵۰ هزار نفر منطقه داغ بر جای مانده از تقسیمات شوروی است که از زمان فروپاشی سال ۱۹۹۱ همچنان شرایط بحرانی دارد.

کشته شدن حدود ۳۵ هزار نفر و آوارگی نزدیک به ۸۰۰ هزار نفر بر سر قره باغ در جنگی که سال ۱۹۹۴ منجر به تسلط ارمنستان بر قره باغ شد، نشان می دهد این منطقه همچنان وضعیت ملتهبی دارد.

رئیس جمهوری ایران در سفر به مسکو دو روزه به مسکو که بنا به دعوت رسمی همتای روس انجام شد، افزون بر مذاکره با پوتین و شرکت در نشست مشترک خبری با رئیس جمهوری روسیه با دیمیتری مدودوف نخست وزیر این کشور نیز مذاکره کرد و شامگاه سه شنبه تهران را ترک کرد.

تمرین ۱۴

Վարժություն 14. Թարգմանել պարսկերեն՝ բանավոր:

Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանն ընդունել է Իրանի էներգետիկայի նախարար Ռեզա Արդաբանիանին: Ինչպես տեղեկացնում են ՀՀ վարչապետի մամլո ծառայությունից, Նիկոլ Փաշինյանը կարևորել է հայ-իրանական հարաբերությունների հետագա զարգացումը և հույս հայտնել, որ համատեղ ջանքերով կհաջողվի առաջիկայում լիարժեք իրացնել երկկողմ կապերում առկա մեծ ներուժը: «Հայաստանը պատրաստ է բարեկամ Իրանի հետ սերտ համագործակցության: Մենք մեր բոլոր գործընկերների հետ կարևորում ենք փոխադարձ շահերի հիման վրա երկխոսությունը և համոզված ենք, որ հենց այս սկզբունքի ներքո էլ կշարունակեն զարգանալ հայ-իրանական հարաբերությունները», – ասել է Նիկոլ Փաշինյանը՝ ընդգծելով առևտրա-

տնտեսական ծավալների ավելացման ուղղությամբ քայլերի իրականացման անհրաժեշտությունը:

Ռեզա Արդաքանիանը վարչապետին է փոխանցել Իրանի նախագահ Հասան Ռոհանիի ուղերձն ու Իրան այցելելու հրավերը: Իրանի էներգետիկայի նախարարը գործարար կապերի ամրապնդման հարցում հեռանկարային է համարել ազատ տնտեսական գոտիների շրջանակում համագործակցությունն ու ներդրումների ներգրավումը:

Ջրուցակիցներն անդրադարձ են կատարել էներգետիկայի ոլորտում Հայաստանի և Իրանի միջև համատեղ իրականացվող ծրագրերի ընթացքին և նոր նախաձեռնությունների կյանքի կոչման հնարավորություններին: Կողմերը կարևորել են տարբեր ոլորտներում համագործակցության հետագա ընդլայնումը և քննարկել միջկառավարական հանձնաժողովի առաջիկա նիստին վերաբերող հարցեր:

Ջրուցակիցները մտքեր են փոխանակել նաև տարածաշրջանային նշանակության և երկուստեք հետաքրքրություն ներկայացնող մի շարք այլ հարցերի շուրջ:

تمرین ۱۵

Վարժություն 15. Թարգմանել հայերեն՝ գրավոր:

ارمنستان، ترکمنستان و ایران بر توسعه همکاری سه جانبه تاکید کردند. به نقل از یکی از خبرگزاریهای ارمنستان امروز سفیر ایران به همراه هم‌تای ترکمنستانی خود با نخست وزیر ارمنستان دیدار و بر توسعه همکاری های سه جانبه تاکید کردند.

نخست وزیر ارمنستان در این دیدار گفت که روابط عالی ارمنستان با ایران و ترکمنستان منجر به افزایش روابط اقتصادی دوجانبه شده و شکل گیری روابط اقتصادی سه جانبه را نیز فراهم ساخته است.

وی گفت: "ما به توسعه روابط سه جانبه ایران - ارمنستان - ترکمنستان علاقه مندیم و فرصت رشد روابط تجاری میان کشورهایمان فراهم است. دیدار ما در نخستین روز کاری سال ۲۰۱۷ نشان دهنده اهمیت همکاری های سه جانبه است."

سید کاظم سجادی و محمد نیاز مشعلف سفیران ایران و ترکمنستان نیز در این دیدار، سال نوی میلادی را به نخست وزیر و مردم ارمنستان تبریک گفتند و بر اهمیتی که دولتهایشان بر توسعه روابط با ارمنستان دارند تاکید نموده و ابراز آمادگی کردند که برای برداشتن گامهای بیشتری در این زمینه رایزنی کنند.

در این دیدار، ضمن بررسی فرصتها و دورنمای توسعه همکاری های سه جانبه در حوزه انرژی، طرفین در زمینه مسائل مربوط به تامین انرژی و منابع و پروژه های مشترک نیز به

تبادل نظر پرداختند. ایروان، عشق آباد و تهران توافق کردند تا کار گروه مشترکی تاسیس کنند و در زمینه پروژه های تولید سیمان تبادل نظر کنند.

نخست وزیر ارمنستان ضمن تشکر از مواضع سفیران ایران و ترکمنستان، بر اهمیت اقدام فعالانه کمیسیون دولتی تاکید کرد و آن را جایگاهی مثمر برای انجام موضوعات و ابتکار عملهای مورد علاقه طرفین دانست.

تمرین ۱۶

Վարժություն 16. Թարգմանել պարսկերեն՝ գրավոր:

1. Իրանի Իսլամական Հանրապետություն պաշտոնական այցի վերջին օրը ՀՀ պաշտպանության նախարարի գլխավորած պատվիրակությունը հյուրընկալվել է բանակի թիկունքային ապահովմամբ զբաղվող «Էթկա» ընկերությունում: Այնուհետև կայացել է ՀՀ պաշտպանության նախարարի հանդիպումը Իրանի հոգևոր առաջնորդի արտաքին քաղաքականության հարցերով խորհրդական Ալի Ակբար Վելայաթիի հետ: Բարձր գնահատելով դարավոր պատմություն ունեցող հայ-իրանական բարեկամությունը՝ զրուցակիցները համոզվում են հայտնել, որ այն կարևոր նախադրյալ է հարաբերությունների շարունակական խորացման համար: Ալի Ակբար Վելայաթին նշել է, որ Իրանն ու Հայաստանն արդեն արդյունավետ փոխգործակցություն են ծավալում տնտեսության մի շարք ճյուղերում և հույս հայտնել, որ Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարի պաշտոնական այցը Իրան կխթանի համագործակցությունը նաև պաշտպանական ոլորտում: Հանդիպման ընթացքում քննարկվել են ինչպես երկկողմ, այնպես էլ բազմակողմ, մասնավորապես՝ տարածաշրջանային հետաքրքրություն ներկայացնող հարցեր:

2. Այսօր Երևան ժամանեց Իրանի առաջին փոխնախագահ Էսհադ Ջահանգիրիին: Հայաստանի կառավարության հաղորդագրության համաձայն՝ երկօրյա պաշտոնական այցի ընթացքում նրան կընդունեն Հայաստանի նախագահը, Ազգային ժողովի նախագահը, վարչապետը, ինչպես նաև Ամենայն հայոց կաթողիկոսը:

Իրանական պատվիրակության կազմում են երկրի տրանսպորտի, զբոսաշրջության ու մշակութային արժեքների նախարարները: Մա 2011 թվականին ԻԻՀ նախագահ Մահմուդ Ահմադինեժադի այցից հետո ամենաբարձրաստիճան իրանցի պաշտոնյայի այցն է Հայաստան, որը, փաստորեն, տեղի է ունենում Արևմուտքի և Իրանի միջև պատմական համարվող միջուկային համաձայնությունից կարճ ժամանակ անց:

Նշված համաձայնությանը հաջորդած ընդամենը երեք ամիսների ընթացքում Երևանն ու Թեհրանը արդեն հասցրել են շուրջ 120 միլիոն դոլար արժույթյամբ պայմանագիր ստորագրել երրորդ բարձրավոլտ էլեկտրահաղորդման գծի շինարարության վերսկսման վերաբերյալ: Փոխարտգործնախարար Շավարշ Քոչարյանն էլ սեպտեմբերին հայտարարել էր, որ Հայաստանի նախաձեռնությամբ ԵՏՄ-ում ստեղծվելու է աշխատանքային խումբ, որը պետք է զբաղվի Եվրասիական դաշինքի և Իրանի միջև ազատ առևտրի գոտու ստեղծման աշխատանքներով:

Տեքստեր

متون

۱

متن این بیانیه مشترک که عصر چهارشنبه منتشر شد، به این شرح است

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای حسن روحانی، رئیس جمهور محترم اسلامی ایران در تاریخ اول دی ماه ۱۳۹۵ برابر با ۲۱ دسامبر ۲۰۱۶ بنابه دعوت پ رئیس جمهور محترم جمهوری ارمنستان، در راس هیاتی بلند پایه، از ارمنستان دیدار کردند.

جناب آقای حسن روحانی، رئیس جمهور اسلامی ایران طی این سفر با رئیس جمهور و مقامات عالی رتبه ارمنستان دیدار و گفتگو کرد. رئیس جمهور اسلامی ایران با جناب نخست وزیر ارمنستان نیز ملاقات نمود.

طی این گفتگوها که در فضایی گرم و صمیمی صورت گرفت، روسای جمهور دو کشور در مورد علاقه طرفین درخصوص روابط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی و همچنین مسایل منطقه‌ای و بین المللی گفتگو و تبادل نظر کردند. طرفین سفر رئیس جمهور روحانی به ارمنستان را تحرکی مهم در راستای گسترش روابط دو کشور ارزیابی نمودند.

روسای جمهور دو کشور با ابراز خرسندی از سطح بالای مناسبات که بر پایه دوستی تاریخی دو ملت استوار است، مجدداً اراده قاطع خود را برای ارتقای هرچه بیشتر روابط دوجانبه اعلام نمودند.

روسای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان، با تاکید بر اهمیت فعالیت کمیسیون مشترک همکاری‌های اقتصادی دو کشور و همچنین توافقاتی که در دسامبر سال ۲۰۱۵ در جمهوری ارمنستان و متعاقب آن در ۴ الی ۵ دسامبر ۲۰۱۶ (مطابق با ۱۴ الی ۱۵ آذرماه ۱۳۹۵) در تهران و در چارچوب کمیسیون مذکور صورت گرفته است، بر ضرورت اجرای کلیه توافقات حاصله در این کمیسیون و پیگیری دیگر توافقات موجود تاکید کردند.

روسای جمهور دو کشور اسناد همکاری امضاء شده فیما بین با هدف تحقق همکاری‌های دوجانبه در زمینه‌های افزایش مبادلات بازرگانی و توسعه زیر ساخت‌ها، همکاری در عرصه‌های انرژی، حمل و نقل، مخابرات و ارتباطات، صنایع و همچنین دیگر زمینه‌های اقتصادی و ارتقای آن به سطحی بالاتر را مهم ارزیابی نمودند.

روسای جمهور دو کشور، همچنین همکاری‌های پارلمانی میان دو کشور را مهم دانسته و از آن به عنوان یکی از عوامل توسعه روابط بین ارمنستان و ایران یاد و ابراز اطمینان کردند که همکاری بین قانون‌گذاران دو کشور در آینده نیز روند رو به توسعه را پیموده و تحرک مثبتی در مناسبات حسن همجواری دو کشور ایجاد خواهد کرد.

روسای جمهور دو کشور با ابراز رضایتمندی از روابط رو به گسترش مابین استان‌های دو کشور، خواستار ایجاد تحرک در توسعه هرچه بیشتر این روند گردیدند.

طرفین همچنین توسعه و گسترش ظرفیت‌های حمل و نقل مشترک دو کشور ارمنستان و ایران را ضروری دانستند. در همین ارتباط روسای جمهور دو کشور بر لزوم بهره‌گیری از راههای مواصلاتی بین‌المللی و ترانزیتی که در چارچوب کریدور شمال جنوب خلیج فارس را از طریق مسیر ایران و ارمنستان به دریای سیاه وصل می‌کند، تاکید نمودند.

روسای جمهور دو کشور بر اهمیت اجرای طرح‌های اقتصادی، حمل و نقل، علمی و فناوری، انساندوستانه و سایر طرح‌های مشترک از طرف جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان تاکید کردند.

دو رئیس جمهور بر اهمیت گسترش همکاری‌های دوجانبه و چند جانبه در عرصه انرژی بویژه برق و بهره‌برداری از خط سوم انتقال برق و افزایش حجم همکاری‌های گازی به ارمنستان تاکید نمودند.

طرفین بر ضرورت به نتیجه رسیدن مذاکرات همکاری جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اوراسیا و نقش مثبت آن در گسترش تجارت منطقه‌ای و حمایت ارمنستان از این روند تاکید نمودند.

روسای جمهور دو کشور با اشاره به توافقنامه لغو روادید میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان تأثیرات آن را در تشویق و گسترش صنعت جهانگردی و همچنین فعالیت‌ها و روابط رو به گسترش فعالان اقتصادی دو کشور مثبت ارزیابی کردند.

روسای جمهور دو کشور استقرار صلحی پایدار، ثبات و امنیت در منطقه و استحکام هرچه بیشتر آن در آینده را غیرقابل اجتناب دانسته و برای تحقق این مهم بر تلاش برای حل و فصل مسالمت آمیز مناقشات منطقه‌ای تاکید داشته و افزایش همکاری‌های جامع منطقه‌ای را بسیار مهم دانستند.

روسای جمهور دو کشور با اشاره به مناقشه قره باغ بر لزوم حل و فصل مسالمت آمیز آن برپایه موازین و حقوق بین‌الملل و همچنین در چارچوب منشور سازمان ملل تاکید کردند.

روسای جمهور دو کشور همچنین خاطر نشان کردند که توافقات حاصله در مذاکرات هسته‌ای ایران که نتایج مثبت به همراه داشت، شرایط مساعدی برای امنیت منطقه‌ای و بین‌المللی و توسعه پایدار فراهم خواهد کرد.

روسای جمهور دو کشور بر لزوم ادامه مشورت‌های مشترک پیرامون مسایل منطقه‌ای و بین‌المللی در جهت استقرار صلح و ثبات تاکید نمودند.

طرفین همچنین ممنوعیت بکارگیری و گسترش سلاح‌های کشتار جمعی را یکی از مسایل مهم دانسته و بر تعهد خود مبنی بر محترم شمردن پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای تاکید کردند.

روسای جمهور دو کشور بر لزوم برقراری هرچه سریع‌تر صلح و ثبات و پیشگیری از وقوع مشکلات انسانی و آوارگی بیشتر در سوریه را مورد تأکید قرار دادند.

روسای جمهور دو کشور همچنین با گفتگو در مورد تروریسم بین الملل و جنایات سازمان یافته، برای مبارزه دو جانبه و یا چند جانبه علیه چنین تهدیدهایی اعلام آمادگی کردند.

روسای دو کشور بر لزوم مبارزه با خشونت و افراط‌گرایی از طریق گفتگوی تمدن‌ها به مثابه عاملی در جهت استقرار صلح در جهان و منطقه تأکید نمودند و دوستی و همزیستی مسالمت آمیز مردم ارمنستان مسیحی و ایران اسلامی که بر پایه احترام عمیق و بردباری نسبت به دین و فرهنگ یکدیگر استوار می‌باشد را تجلی این پدیده دانستند.

طی این سفر روحانی، رئیس جمهور اسلامی ایران از رئیس جمهور ارمنستان برای دیدار رسمی از جمهوری اسلامی ایران دعوت بعمل آورد که رئیس جمهور ارمنستان ضمن تشکر، این دعوت را پذیرفت. تاریخ دیدار فوق از طریق مجاری دیپلماتیک تنظیم خواهد شد.

ضمن دیدار رسمی روحانی، رئیس جمهور اسلامی ایران از جمهوری ارمنستان و پیرو گفت‌وگوها و مذاکرات انجام شده اسناد ذیل به امضای طرفین رسید.

- موافقت نامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ارمنستان در مورد استفاده مشترک از دروازه مرزی نوردوز- مغری

- یادداشت تفاهم همکاری میان وزارت کشور جمهوری اسلامی ایران و وزارت اوضاع اضطراری جمهوری ارمنستان در زمینه شرایط اضطراری

- یادداشت تفاهم همکاری‌های جهانگردی میان سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری جمهوری اسلامی ایران و وزارت توسعه اقتصادی و سرمایه گذاری جمهوری ارمنستان

- یادداشت تفاهم همکاری‌های بین موزه‌های میان موزه ملی ایران و موزه تاریخ ارمنستان

- یادداشت تفاهم همکاری بین وزارت ورزش و جوانان جمهوری اسلامی ایران و وزارت ورزش و امور جوانان جمهوری ارمنستان در زمینه ورزش

این بیانیه در تاریخ ۲۱ دسامبر ۲۰۱۶ مطابق با اول دی ماه سال ۱۳۹۵ در شهر ایروان ارمنستان به زبان‌های فارسی و ارمنی انتشار یافت.

۲

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی شبکه خبر به نقل از اسپوتنیک، وزارت خارجه روسیه امروز در بیانیه ای اعلام کرد که مسکو به طرف های درگیر در مناقشه قره باغ (جمهوری های آذربایجان و ارمنستان) در راستای حل درگیری های مرزی کمک کرده و این موضوع را از اولویت های خود می داند.

وزارت خارجه روسیه امروز در این باره اعلام کرد: روسیه بیش از دو دهه است که میانجی مهمی در مناقشه قره باغ به شمار می آید.

در بیانیه منتشره توسط وزارت خارجه روسیه در این باره آمده است: گره گشائی از مناقشه مذکور به لحاظ قرابت جغرافیائی با این دو کشور و نیز به لحاظ تاریخچه مشترک ملت هایمان از اهمیت زایدالوصفی برای ما برخوردار است.

بیانیه مذکور می افزاید: لذا کمک کردن به هر دو کشور برای یافتن راه حلی مناسب پیرامون حل و فصل مناقشه قره باغ را می توان از اولویت های سیاست خارجی روسیه محسوب کرد. لازم به ذکر است، دو روز پیش وزارت دفاع جمهوری آذربایجان با انتشار بیانیه ای اعلام کرد که نیروهای ارتش این کشور عصر دیروز در پاسخ به اقدام ارتش ارمنستان برخی از مواضع آنان از جمله یک قرارگاه نظامی را منهدم کرده اند.

این وزارتخانه همچنین تصاویر هوایی حملات مذکور را منتشر کرده بود. گفتنی است نظامیان ارمنستان و آذربایجان در منطقه مورد مناقشه قره باغ هفته قبل بار دیگر به سوی هم آتش گشودند که در نتیجه آن چند نظامی آذربایجانی کشته شدند. وزارت دفاع آذربایجان اعلام کرده بود که علت این درگیری تلاش نظامیان ارمنستانی برای ورود به خاک آذربایجان از منطقه قره باغ بوده است.

اگرچه میانجیگری های روسیه در پنجم آوریل سال گذشته میلادی به درگیری خونبار نظامیان دو کشور جمهوری آذربایجان و ارمنستان در منطقه مورد مناقشه قره باغ خاتمه داد؛ اما هر دو کشور در این باره ادعاهایی را مطرح می کنند.

۳

جمهوری آذربایجان و ارمنستان بر سر یافتن راه هایی برای حل و فصل مسالمت آمیز مناقشه قره باغ توافق کردند.

رئیس جمهور آذربایجان و رئیس جمهور ارمنستان پس از نشستی با جان کری، وزیر خارجه امریکا و سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه در وین اتریش در روز دوشنبه، در بیانیه ای مشترک در خصوص برگزاری دور دیگری از مذاکرات در ژوئن در مکانی مورد توافق طرفین با هدف یافتن راه حلی فراگیر، توافق کردند.

در این بیانیه آمده است: "روسای جمهور بر تعهداتشان درباره برقراری آتش بس و یافتن راه حلی صلح آمیز درباره این مناقشه توافق کردند".

این بیانیه افزود: "آنها توافق کردند به منظور کاهش خطر بیشتر، در کوتاه ترین زمان ممکن آتش بسی را با نظارت سازمان امنیت و همکاری اروپا نهایی کنند".

منطقه قره باغ در داخل خاک جمهوری آذربایجان قرار دارد، اما ارمنه بر آن کنترل دارند. پس از پایان جنگ جدایی طلبانه ارمنه با آذربایجان در سال ۱۹۹۴، این منطقه خودمختار تحت حمایت نظامی و مالی کشور ارمنستان اداره می شود.

نیروهای تحت حمایت ارمنستان و جمهوری آذربایجان یکدیگر را متهم به نقض آتش بس کرده اند که در سال ۱۹۹۴ و پس از کشته شدن حدود ۳۰ هزار نفر در درگیری های چند ساله به دست آمد.

Բառացանկ

واژه نامه

առևտրաշրջանառություն	[mobādelāt-e bāzārgāni]	مبادلاتِ بازرگانی
ենթակառուցվածք	[zirsāxt]	زیر ساخت
ծավալ	[hajm]	حجم
նորմեր, սկզբունքներ	[mavāzin]	موازين
կանոնադրություն	[manšur]	منشور
արգելում	[mamnu‘yyat]	ممنوعیت
գործարկում	[kārgiri]	کارگیری
զանգվածային ոչնչացում	[koštār-e jam‘i]	کشتار جمعی
հանդուրժողականություն	[bordbāri]	بردباری
արտակարգ	[ezterāri]	اضطراری
միջնորդ	[miyānji]	میانجی
հանգուցալուծում	[gerehgošāyi]	گره گشائی
աննկարագրելի	[zāyed-al-vasf]	زایدالوصف
դիրքեր	[mavāze‘]	مواضع
հենակետ	[qarārgāh]	قرارگاه
կործանված, ոչնչացված	[monhadem]	منهدم
ավարտել, վերջացնել	[xāteme dādan]	خاتمه دادن
պահանջ	[edde‘ā]	ادعا
ընդգրկում, համապարփակ, համակողմանի	[farāgir]	فراگیر
անջատողական	[jodāyitalabāne]	جدایی طلبانه
ինքնավար	[xodmoxtār]	خودمختار
շեղել, թեթել	[monharef sāxtan]	منحرف ساختن
թմրանյութ	[mavād-e moxader]	مواد مخدر

Բացատրություններ

توضیحات

Ոճական բացատրություններ

1. Հռչակագիրը կառավարական, պաշտոնական հայտարարություն է բանակցությունների ընթացքի և արդյունքում ձեռք բերված քաղաքական հիմնական սկզբունքների, պայմանավորվածությունների, որդեգրած ուղենիշի վերաբերյալ: Հռչակագրերում պահպանվում է պաշտոնական ոճը, դրանք հրապարակվում են ամբողջությամբ կամ լուրերում՝ մեջբերումներով և հղումներով: 2016 թվականին ԻԻՀ նախագահի Հայաստան կատարած այցի արդյունքում հրապարակված հռչակագիրը անցկացված բանակցությունների և ձեռք բերված պայմանավորվածությունների ամփոփումն է: Հռչակագրի վերջում նշվում են կնքված համաձայնագրերն ու ընդունված հուշագրերը:

- موافقت نامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری ارمنستان در مورد استفاده مشترک از دروازه مرزی نوردوز- مغری

Համաձայնագիր՝ «Իրանի Իսլամական Հանրապետության կառավարության և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության միջև Մեդրի-Նորդուզ սահմանային դարպասի համատեղ օգտագործման վերաբերյալ»,
-یادداشت تفاهم همکاری میان وزارت کشور جمهوری اسلامی ایران و وزارت اوضاع اضطراری جمهوری ارمنستان در زمینه شرایط اضطراری

Փոխընթացման հուշագիր՝ «Իրանի Իսլամական Հանրապետության ներքին գործերի նախարարության և Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության միջև արտակարգ իրավիճակների բնագավառում համագործակցության մասին»,
-یادداشت تفاهم همکاری های جهانگردی میان سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری جمهوری اسلامی ایران و وزارت توسعه اقتصادی و سرمایه گذاری جمهوری ارمنستان

Փոխընթացման հուշագիր՝ «Իրանի Իսլամական Հանրապետության մշակութային ժառանգության, ձեռարվեստի ու զբոսաշրջության կազմակերպության և Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության միջև զբոսաշրջության բնագավառում համագործակցության մասին»,
-یادداشت تفاهم همکاری های بین موزه های میان موزه ملی ایران و موزه تاریخ ارمنستان

Փոխըմբռնման հուշագիր՝ «Իրանի Իսլամական Հանրապետության ազգային քանգարանի և Հայաստանի Հանրապետության պատմության քանգարանի միջև համագործակցության մասին»,

یادداشت تفاهم همکاری بین وزارت ورزش و جوانان جمهوری اسلامی ایران و وزارت ورزش و امور جوانان جمهوری ارمنستان در زمینه ورزش

Փոխըմբռնման հուշագիր՝ «Իրանի Իսլամական Հանրապետության սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարության և Հայաստանի Հանրապետության սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարության միջև սպորտի բնագավառում համագործակցության մասին»:

2. نهایی کردن [nahāyi karadan]

«վերջնական տեսքի բերել, վերջնականապես համաձայնեցնել» բայը կիրառվում է համաձայնագրերին ու պայմանագրերին առնչվող համատեքստերում, սակայն [nehāyi] نهایی «վերջնական, չափազանց, ծայրահեղ» ածականից կազմվում են նաև գոյական՝ نهایت [nahāyyat] «ծայր, սահման» և մակբայ՝ نهایتاً [nehāyyatan] «զոհն, համեմայն դեպս, ի վերջո» իմաստներով:

Բառաբերականական բացատրություններ

1. به منظور [be manzur-e] به (با) هدف [be (bā) hadaf-e] ձևերն ունեն «նպատակով, համար, ուղղությամբ» նշանակությունները, և դրանցից հետո գործածվում է կա՛ն բայանուն, կա՛ն բայի անորոշ դերբայը, օրինակ՝

طرفین با هدف یافتن راه حلی فراگیر...

«կողմերը համակողմանի լուծման ուղի գտնելու նպատակով...»,

به منظور کاهش خطر بیشتر...

«ավելի մեծ վտանգի պակասեցման նպատակով...»:

2. راه حلی فراگیر [rāh-e halli farāgir]

«համակողմանի լուծման ուղի»:

3. کریدور شمال جنوب [koridor-e šomāl-ḵonub]

«հյուսիս-հարավ միջանցք» արտահայտության մեջ koridor ձևը փոխառություն է ֆրանսերենից՝ «միջանցք» նշանակությամբ, ու գործածական է աշխարհաքաղաքական համատեքստերում, որտեղ որպես վերջինիս հոմանիշ հանդես է գալիս الان [dālān] «դալան, միջանցք, նրբանցք» բառը: Մովորական կիրառության պարագայում դրանց համարժեք են راهرو [rāhrou], راهگذر [rāhgozar] ձևերը (տե՛ս նաև՝ Դաս 17, Բառաբերականական բացատրություններ, կետ 2), օրինակ՝

«համալսարանի միջանցք»:

4. سازمان ملل متحد [sāzmān-e mellal-e mottahed]

ՄԱԿ – Միավորված ազգերի կազմակերպություն: Պարսկերենում հասարակումներն ընդունված չեն արաբական գրի առանձնահատկության պատճառով:

5. منشور سازمان ملل [manšur-e sāzmān-e mellal-e]

«ՄԱԿ-ի կանոնադրություն»:

Ուշադրություն. Սովորաբար նախադասության մեջ [rā] ետադրությունը կիրառվում է որոշյալ առումով դրված ուղիղ խնդրից կամ բարդ նախադասության մեջ որոշիչ երկրորդական նախադասությունից հետո: Այժմ հասարակական-քաղաքական տեքստերում նկատվում է հիմնականում առօրյա-խոսակցական լեզվին հատուկ միտում, ըստ որի՝ [rā] ետադրությունը փաստորեն դրվում է ուղիղ խնդրի գործառույթով հանդես եկող շարահյուսական ամբողջ շղթայից հետո, օրինակ՝

- سخنان دیروز آقای روحانی شاید نیروهای تندرو را در داخل ایران که خواستار پاسخ قاطع و انقلابی رئیس جمهوری اسلامی ایران بودند را قانع نکند.
- سخنان دیروز آقای روحانی شاید نیروهای تندرو در داخل ایران را که خواستار پاسخ قاطع و انقلابی رئیس جمهوری اسلامی ایران بودند، قانع نکند.
- سخنان دیروز آقای روحانی شاید نیروهای تندرو در داخل ایران که خواستار پاسخ قاطع و انقلابی رئیس جمهوری اسلامی ایران بودند را قانع نکند.

«Պրն Ռուհանիի երեկվա ելույթը գուցե չբավարարի Իրանի ներսում ծայրահեղական ուժերին, որոնք Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախագահի կտրուկ և հեղափոխական պատասխանն էին ակնկալում»:

- آقای روحانی اظهارات تند دونالد ترامپ را در مجمع سازمان ملل متحد دور از شأن این سازمان دانستند.
- آقای روحانی اظهارات تند دونالد ترامپ در مجمع سازمان ملل متحد را دور از شأن این سازمان دانستند.

«Պրն Ռուհանին Դոնալդ Թրամփի խիստ հայտարարությունները Միավորված ազգերի կազմակերպության գլխավոր ասամբլեայում համարեց այդ կազմակերպությանը ոչ հարիր»:

- تراکمی را که در خیابان های تهران می بینیم هیچ کس انتظارش نداشت.
- تراکمی که در خیابان های تهران می بینیم را هیچ کس انتظارش نداشت.

«Կուտակումները, որոնք տեսնում ենք Թեհրանի փողոցներում, ոչ մեկի համար սպասելի չէին»:

հանգուցալուծումը այդ երկու երկրների հետ աշխարհագրական մերձավորության և նաև երկու երկրների ընդհանուր պատմության առումներով մեզ համար աննկարագրելի նշանակություն ունի»:

۴. اگرچه میانجیگری های روسیه در پنجم آوریل سال گذشته میلادی به درگیری خونبار نظامیان دو کشور جمهوری آذربایجان و ارمنستان در منطقه مورد مناقشه قره باغ خاتمه داد، اما هر دو کشور در این باره ادعاهایی را مطرح می کنند.

Չնայած Ռուսաստանի միջնորդությունը վերջ դրեց անցած տարվա ապրիլի 5-ին Հայաստանի և Ադրբեջանի միջև ռազմական արյունալի բախմանը Արցախի հակամարտության գոտում, սակայն երկու երկրներն էլ այս կապակցությամբ պահանջներն են ներկայացնում:

۵. در این بیانیه آمده است: "روسای جمهور بر تعهداتشان درباره برقراری آتش بس و یافتن راه حلی صلح آمیز درباره این مناقشه توافق کردند".

Այդ հայտարարության մեջ աավում է. «Նախագահները համաձայնության եկան հրադադարի հաստատման և հակամարտության խաղաղ լուծման ուղի գտնելու վերաբերյալ իրենց պարտավորվածությունների շուրջ»:

Վարժութիւններ

تمرین ها

تمرین ۱

Վարժութիւն 1. Ընտրել որոշիչներ (աջ սյունակ) հետևյալ որոշյալների համար (ձախ սյունակ)

صنعت	حسن همجواری
همکاری	مهم
درگیری	مشترک
اراده	جغرافیائی
قرارگاه	کشتار جمعی
شرایط	فراگیر
تجارت	اقتصادی
نقش	دیپلماتیک
سلاح	پارلمانی
جنگ	قاطع
مناسبات	منطقه‌ای
قرابت	خونبار
بیانیه‌ای	جهانگردی
حل و فصل	جدایی طلبانه
راه حلّی	مهم
طرح	مساعدی
میانجی	نظامی
مجاری	مثبت
مسایل	مسالمت آمیز

تمرین ۲

Վարժութիւն 2. Լրացնել համապատասխան բառերով՝

ناشی از، منجر به، مبنی بر.

1. وزیر امور خارجه شهدا را نمونه و بهترین راهنما برای نظام و ملت ایران دانست و گفت: فرهنگ و روحیه شهادت طلبی شهدا و به ویژه شهدای هسته‌ای ... ایستادگی و مقاومت ملت ایران در برابر کشورهای قدرتمند شد.

2. وی با اشاره به سخنان دیروز رییس جمهوری ... این که اجازه آسیب به مردم داده نخواهد شد، اظهار داشت: ان شاءالله همه ما بتوانیم در مسیر توسعه و پیشرفت کشور گام برداریم.
3. بر اساس این گزارش معاون اول رئیس جمهور در این تماس بر دستور رئیس جمهور ... پیگیری و رسیدگی جدی و سریع به امور زائران آسیب دیده حادثه روز گذشته در مکه تأکید کرد.
4. وی در پاسخ به سؤال یکی از خبرنگاران ... اینکه گزارش آژانس بین المللی اتمی دقیقاً چه بود، گفت: این گزارش اعلام کرده است که سندی ... اینکه این کشور برنامه هسته ای نظامی را پیش میبرد، وجود ندارد.
5. طرفین همچنین ممنوعیت بکارگیری و گسترش سلاح های کشتار جمعی را یکی از مسایل مهم دانسته و بر تعهد خود ... محترم شمردن پیمان منع گسترش سلاح های هسته ای تأکید کردند.
6. وزارت خارجه روسیه ادعای ایالات متحده امریکا ... اینکه مسکو طالبان را کمک می کند، را دروغ خواند.
7. وزیر اقتصاد آلمان در مسیر بازگشت خود در هواپیما به خبرنگاران گفت که دلیل لغو دیدارش با لاریجانی ... سیاست داخلی ایران است.
8. برگزار نشدن دیدار لاریجانی و گابریل به سرعت در رسانه های جهان بازتاب داشت وزیر اقتصاد آلمان ... وجود پیش شرط پذیرش موجودیت اسرائیل برای توسعه روابط اقتصادی ایران و آلمان، این مساله را عامل لغو دیدار رییس مجلس ایران و وزیر اقتصاد آلمان اعلام کرده اند.
9. استاندار آذربایجان شرقی با بیان اینکه حذف سازمان برنامه و بودجه برای نابودی یک کشور کافیسست، گفت: بخش عمده ای از مشکلات گذشته ... فقدان سازمان برنامه و بودجه بود.
10. به گفته این روزنامه: دیدار محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران از پاکستان برای بحث و گفت و گو بر سر مسائل منطقه ای ... حل بحران یمن می شود.
11. طبق این گزارش، قریباً اواخر دهه ۱۹۸۰ به دنبال استقلال از آذربایجان بود که این مسئله ... جنگ بین آذربایجان و ارمنستان منجر شد.

تمرین ۳

با ابراز، با Վարժություն 3. Նախադասությունների բայերը վերակազմել՝
 اظهار կապակցություններով, օրինակ՝

نمونه:

وی گفت: امیدوارم که در مرحله کنونی زمینه های پیوند دو فرهنگ و دو ملت ایران و استرالیا
 بیش از پیش فراهم شود.

وی اظهار امیدواری کرد که در مرحله کنونی زمینه های پیوند دو فرهنگ و دو ملت ایران و
 استرالیا بیش از پیش فراهم شود.

1. وی در مورد تهدید امریکا در خصوص تحریم فوری گفت: به نظرم تحریمی اتفاق نیفتد چون
 دلیلی برای این کار وجود ندارد.

2. لاوروف همچنین تصریح کرد که امیدوارم وزرای خارجه روسیه و ایران از آتش بس حاصل آمده در قرهباغ خرسند هستند.
3. سفیر جدید بلژیک ضمن تقدیم استوارنامه به رییس جمهوری گفت: امروز ملت‌های جهان علاقمند به ارزش‌های دینی هستند و ایرانیان مردم مقتدر و دارای فرهنگ غنی هستند.
4. طی شست‌سه‌جانبه مقامات عالی سه کشور ایران و افغانستان و هند توافقنامه‌ای که به امضا رسید همین تمایل و خواست طرفین برای افزایش همکاری‌ها است.
5. وی گفت: متأسفانه روز گذشته در اهواز هم آب و هم برق قطع بود و مردم شرایط سختی داشتند اما در این میان هیچکدام از مسئولان دولتی توضیح قانع‌کننده نمی‌دهند.

تمرین 4

Վարժուրդն 4. Վերակազմել նախադասությունները հետևյալ կապակցություններով՝

با بیان اینکه، با یادآوری اینکه، با علام اینکه:

օրինակ՝

نمونه:

- وی بیان کرد که در مورد مسئله کشمیر میان دو کشور دیدگاه‌های نزدیکی وجود دارد و افزود...
وی با بیان اینکه در مورد مسئله کشمیر میان دو کشور دیدگاه‌های نزدیکی وجود دارد و افزود...
 1. وی بیان کرد که گفت‌وگو و مذاکره همواره بهترین، مؤثرترین و بادوام‌ترین راه برای حل اختلافات است و تشویق به حمایت از این پروژه نمود.
 2. وی از زندان آمریکا در سواحل کوبا به شدت انتقاد کرد و گفت: این زندان با اصول اروپایی حاکمیت به هیچ عنوان مطابقت ندارد.
 3. وزارت خارجه روسیه امروز در بیانیه‌ای اعلام کرد که مسکو به طرف‌های درگیر در مناقشه قره باغ (جمهوری‌های آذربایجان و ارمنستان) در راستای حل درگیری‌های مرزی کمک کرده و این موضوع را از اولویت‌های خود می‌داند.
 4. دکتر حسن روحانی ذکر کرد: در مذاکرات خصوصی و عمومی امروز روابط رو به رشد دو کشور را مورد بررسی قرار دادیم و توافقات جدیدی برای تحرک بیشتر در روابط اقتصادی حاصل شد.
 5. رییس‌جمهور علام کرد: رشد روابط تجاری بین دو کشور و همچنین رشد توریسم و گردشگری میان اتباع ایران و روسیه، نشانگر توسعه روابط دو کشور در یکسال گذشته است و گفت که این روند ادامه دارد.
 6. دکتر روحانی بیان کرد که سران ایران و روسیه برای گسترش همکاری‌ها در عرصه علمی و فرهنگی و مسایل فناوری و روابط تحقیقاتی و دانشگاهی تصمیم گرفتند و خاطر نشان کرد: ایجاد منطقه آزاد تجاری بین ایران و کشورهای عضو اوراسیا موضوع دیگر مذاکرات امروز بود که می‌تواند به تسهیل تجارت بین 5 کشور اوراسیا و ایران کمک کند و شرایط جدیدی را در تجارت منطقه‌ای بوجود آورد.

7. پوئین درباره همکاری‌های هسته‌ای یادآوری کرد و اظهار داشت: روسیه کمک‌های فراوانی در این زمینه داشته و این گام‌ها بر مبنای مقررات آژانس بین‌المللی برداشته شده است.

تمرین ۵

Վարժություն 5. Տեղադրել I - III հատվածներում բաց թողնված բառերը, քարգմանն՝ ուշադրություն դարձնելով դրանց իմաստային և կիրառական տարբերություններին:

(صلح، متحد، حاشیه)

I

1. دبیر کل ناتو در دیدار وزیر خارجه ترکیه گفت ترکیه یک ... با ارزش برای ناتو است.
2. اشرف غنی، رئیس جمهوری افغانستان برای شرکت در کنفرانس "حفظ میراث‌های فرهنگی در معرض خطر" به امارات ... عربی رفته است.
3. رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: اگر همه کشورهای اسلامی با هم ... بودند و در یک راستا گام بر می‌داشتند اکنون فلسطین و برخی از کشورهای اسلامی دچار چنین وضعیت اسفباری نبودند.

II

1. کشورهای ... خلیج فارس تنها به دلیل نادیده گرفتن مشکلات و نیازهای همسایه خود مقصر نیستند.
2. وزیر امور خارجه ترکیه در ... هفتاد و یکمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل در نیویورک با همتایان کویتی، نیوزیلندی، بلغارستانی، موزامبیک و بلاروسی خود دیدار کرد.
3. محمدجواد ظریف وزیر امور خارجه ایران در ... هفتاد و یکمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل در نیویورک بسر می‌برد.

III

1. وی گفت: امیدوارم با حل مساله هسته‌ای، در کنار روابط اقتصادی و صنعتی، روابط سیاسی کشورهای مهم جهان با ایران نیز به برقراری ... و امنیت منطقه‌ای و بین‌المللی کمک کند.
2. زنان نیز باید در گفتگوهای ... سوریه شرکت داده شوند. مارگوت والستروم نوشته است که ما نمی‌توانیم شرایطی را بپذیریم که زنان در آن حضور نداشته باشند.
3. این اظهارات که بدون شک مداخله آشکار در امور داخلی افغانستان را نشان می‌دهد، به روند ... در کشور کمک نمی‌رساند.

Վարժութիւններ
تمرین ها

تمرین ۶

Վարժութիւն 6. Կազմել նախադասութիւններ հետևյալ բառերով՝

آ) مبادلات بازرگانی، زیر ساخت، حجم، موازين، منشور، ممنوعیت، کارگیری، کشتار جمعی، بردباری، اضطرابی، میانجی، گره گشائی، مواضع، قرارگاه، منهدم.
 ب) قرار گرفتن، منحرف ساختن، کاهش یافتن، زیبا کردن، تمایل یافتن، به عهده گرفتن، بلند شدن، مورد توجه قرار دادن، فرض کردن، مذاکره کردن، ضروری دانستن، وصل کردن، مهم دانستن.

تمرین ۷

Վարժութիւն 7. Կարդա՛լ և պարսկերեն վերարտադրել տեքստի բովանդակութիւնը:

خبرگزاری ایلنا: در پایان نشست مشترک فدریکا موگرینی مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران طرفین بیانیه مشترکی صادر کردند.

در این بیانیه طرفین ضمن استقبال از روز اجرای برجام بر باز شدن فصل جدید در روابط تاکید کردند.

طرفین اجرای برجام، توسعه همکاریها برای کمک به توسعه اقتصادی و رفاه و آسایش مردم، افزایش صلح و ثبات و امنیت منطقهای و حل و فصل صلح آمیز اختلافات را بعنوان اهداف مشترک برشمردند.

طرفین برای تسهیل همکاریها و آماده سازی گشایش نمایندگی اتحادیه اروپا در آینده بر اساس قوانین و مقررات ایران توافق کردند و مقرر شد در همین رابطه تیم رابط اتحادیه به تهران اعزام شود.

دو طرف در بحث مشورت های سیاسی بر گفتوگوی سیاسی در سطح وزیر بطور سالانه و همچنین گفتگوهای سطح بالای منظم تاکید کردند.

در زمینه همکاریهای اقتصادی، ضمن ورود به گفتگو در مباحث اقتصادی و مالی، همکاری مالی، بانکی، طرفین بر همکاری و مشارکت در مبارزه با پولشویی و تامین مالی تروریسم تاکید کردند، همچنین جستجوی راههای ارائه امکانات مالی، بانک سرمایه گذاری اروپا، گفتگو و همکاری در زمینه جهانگردی، صنعت، ساخت و ساز، نساجی و...، کمک و حمایت از شرکت

های کوچک و متوسط، تبادل هیات های کاری، همکاری توسعه جهت تقویت بخش خصوصی، تقویت حضور در بازارهای دو طرف از دیگر زمینه های مورد گفتگو بوده است. در خصوص همکاری های تجاری ضمن گفتگو در زمینه تجارت و سرمایه گذاری، بر تبادل هیات، رسیدن به یک چارچوب

حقوقی قراردادی بعنوان هدف گفتگوها، کمک اتحادیه اروپا به الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی WTO تاکید گردید.

در زمینه کشاورزی، همکاری در زمینه کشاورزی و مواد غذایی و استفاده از روش ها و فناوری های تولید، کمک به دسترسی محصولات ایران به بازار اروپا مورد توافق قرار گرفت. در خصوص حمل و نقل، همکاری در توسعه حمل و نقل و افزایش ایمنی آن، تلاش برای رفع محدودیت پروازهای ایران ایر، صدور مجوز پرواز برای شرکت های ایرانی؛ همکاری فنی، تبادل نظر راجع به امکان انعقاد موافقتنامه هوایی، ایمنی حمل و نقل ریلی، همکاری در حمل و نقل جاده ای و شهری مورد توافق طرفین قرار گرفت.

در مبحث انرژی نیز بهبود شرایط سرمایه گذاری و تبادل تکنولوژی اجرای ابتکارات برای تقویت امنیت عرضه انرژی، همکاری در عرصه های چند جانبه، تقویت سرمایه گذاری و تبادل تکنولوژی، تسهیل سرمایه گذاری در پروژه های بالادستی و پائین دستی ایران، شروع گفتگوی انرژی مورد تاکید قرار گرفت.

در زمینه همکاری هسته ای غیر نظامی، طرفین بر اجرای ضمیمه شماره ۳ برجام و اجرای اولین پروژه ایمنی هسته ای، تبادل تجربه در مورد تست فشار تاسیسات، پژوهش های مشترک در زمینه جوش هسته ای و گداخت هسته ای تاکید کردند و در خصوص برگزاری کنفرانس منطقه ای ایمنی هسته ای و "مجمع کسب و کار هسته ای"، طرفین بر تقویت چارچوب های مقررات ایران و هم سو کردن آن با استانداردهای بین المللی از طریق الحاق به کنفرانس های بین المللی مذاکره کردند

در بخش محیط زیست، همکاری در زمینه آلودگی هوا و آب، مدیریت منابع آب، حفظ طبیعت، تنوع زیستی، مبارزه با بیابان زایی، و مدیریت دفع زباله، تبادل تجربه در خصوص سیاست گذاری ها همکاری در مجامع بین المللی مورد تاکید قرار گرفت.

در مبحث حفاظت غیر نظامی نیز طرفین بر شناسایی و جلوگیری از فجایع از جمله در سطح منطقه ای و تبادل تجربه در این زمینه تاکید کردند.

در زمینه تحقیقات، طرفین بر مشارکت ایران در برنامه افق ۲۰۲۰ و برنامه تکمیلی آن در قالب اوراتوم، شراکت هسته ای تحقیقاتی، تبادل دانش و تبادل محقق، مبادله تجربیات در زمینه تکنولوژی و ابداع، صدور بیانیه تحقیقاتی توافق کردند.

در زمینه آموزش، بر تقویت پوشش برنامه اراسموس برای دانشجویان ایرانی، مشارکت موسسات آموزش عالی ایران در برنامه ژان مونه، برگزاری نمایشگاه ها و مراسم، تقویت حضور دانشجویان ایران در برنامه های اتحادیه اروپا مانند برنامه ماری کوری توافق بعمل آمد.

در بخش فرهنگ، طرفین بر توسعه گردشگری، حفظ و بازگرداندن اشیاء تاریخی، همکاریهای فرهنگی و برگزاری مراسم فرهنگی با اتحادیه اروپا و کشورهای عضو برای شناساندن فرهنگ ها، همکاری در ورزش توافق کردند.

در زمینه حقوق بشر نیز دو طرف تاکید کردند وارد گفتگوهای حقوق بشری شوند. در زمینه مبارزه بامواد مخدر ضمن تاکید بر تبادل تجربه تخصصی در زمینههای عرضه و تقاضا، ترانزیت، بر مقابله با عوامل ریشههای مانند کاهش فقر و توسعه افغانستان، اتخاذ رویکرد متوازن در مبارزه با آن (در عین احترام به حقوق بشر) توافق نمودند. در بحث مهاجرت، طرفین بر شروع گفتگو، تبادل اطلاعات در سطح ملی و منطقهای تاکید کردند.

در امور بشردوستانه نیز بر ارتقاء هماهنگیها در زمینه ارائه کمک به مردم سوریه، عراق، یمن و افغانستان تاکید و از جمهوری اسلامی ایران به خاطر ارائه خدمات بهداشتی آموزشی به افغان های مقیم، ادامه کمکهای اتحادیه اروپا، تقدیر شد.

تمرین ۸

Վարժություն 8. Կազմել կարճ զեկուցումներ հետևյալ թեմաներով՝

1. مسایل روابط دو جانبه مندرج در بیانیۀ مشترک ؛
2. مسایل بین المللی مندرج در بیانیۀ مشترک؛
3. مسایل همکاری اقتصادی مندرج در بیانیۀ مشترک؛
4. مسایل منطقه ای مندرج در بیانیۀ مشترک.

تمرین ۹

Վարժություն 9. Կազմել հարցազրույցի հարցեր՝ կիրառելով Դաս 21-ի տեքստերի բառապաշարը:

تمرین ۱۰

Վարժություն 10. Կարդալ և պարսկերեն վերարտադրել նշված հայտաբարության բովանդակությունը:

***

ՀՀ նախագահի հայտարարությունը ՁԼՄ-ների առջև՝ Իրանի նախագահ Հասան Ռուհանիի հետ հանդիպումից հետո

Մեծարգո՝ պարոն նախագահ,
հարգելի՛ տիկնայք և պարոնայք,

մեծ պատիվ է Հայաստանում հյուրընկալել հարևան և բարեկամ Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախագահ և իմ շատ լավ գործընկեր դոկտոր Հասան Ռուհանիին:

Անհնարին է փոխանցել Հայաստան-Իրան հարաբերությունների ողջ խորությունն ու ընդգրկվածությունը՝ դրանք սոսկ բարեկամական բնութագրելով: Սակավաթիվ են այն ժողովուրդները, որոնց պատմության քառուղիներում վիճակված է եղել հազարամյակներով քայլել կողք կողքի և այսօր էլ շարունակել սերտ փոխգործակցությունը՝ առանձնահատուկ հարգանք տածելով միմյանց մշակույթի հանդեպ:

Հայաստանը, համոզված եմ՝ նաև Իրանը շահագրգռված են անելու առավելագույնը ավանդական հարուստ կապերի վրա խարսխված բարեկամական հարաբերություններն ավելի ամրապնդելու և զարգացնելու ուղղությամբ: Դրավկայությունն են անկախությունից ի վեր Իրանի հետ մեր հարաբերությունների բարձր մակարդակը, համատեղ ծրագրերը, աշխույժ փոխայցերը և, անշուշտ, իմ հարգարժան գործընկերոջ՝ Նորին գերագանցություն պարոն Հասան Ռուհանիի ներկա այցը մեր երկիր: Անտարակույս, այսօր ստորագրվելիք փաստաթղթերը և ձեռք բերված պայմանավորվածությունները նոր լիցք կհաղորդեն հայ-իրանական փոխգործակցությունը որակապես նոր մակարդակի բարձրացնելուն:

Մենք այսօր համակողմանի և բովանդակային քննարկումներ ունեցանք երկկողմ օրակարգի ամենատարբեր հարցերի շուրջ. վերահաստատեցինք մշակված ծրագրերի համատեղ իրականացմանն ուղղված մեր հանձնառությունը, կարևորեցինք քաղաքական խորհրդատվությունների պարբերական անցկացումը, քննարկեցինք առևտրատնտեսական, էներգետիկայի, տրանսպորտի, գյուղատնտեսության, կրթության, առողջապահության, մշակույթի, գործարար շրջանակների միջև կապերի խթանմանն առնչվող հարցեր: Հարգարժան պարոն նախագահի հետ անդրադարձանք տնտեսական համագործակցության միջկառավարական հանձնաժողովի 14-րդ նիստին ձեռք բերված համաձայնությունների իրականացման ընթացքին:

Խորին երախտագիտություն հայտնեցի իմ գործընկերոջը հայկական մշակութային ժառանգության նկատմամբ Իրանի ընդգծված հարգանքի և հոգածության, ինչպես նաև Իրանի հայ համայնքի հանդեպ ավանդական հոգատար վերաբերմունքի համար:

Հայաստանի Հանրապետության և Իրանի Իսլամական Հանրապետության միջև ձեռք բերված պայմանավորվածության արդյունքում շարունակում է իրականացվել գազի ու էլեկտրաէներգիայի փոխանակումը: Ելնելով նշված

փոխանակման արդյունքում Հայաստանի Հանրապետությունում էներգակիրների անհրաժեշտ չափաքանակների ապահովման նկատառումներից և Երևանում կայացած քառակողմ բանակցությունների արդյունքում ձեռք բերված պայմանավորվածություններից՝ անդրադարձանք Իրան-Հայաստան-Վրաստան-Ռուսաստան էներգետիկ միջանցքի գործարկմանը:

Մտքեր փոխանակեցինք Պարսից ծոց-Սև ծով միջազգային տրանսպորտային և տարանցիկ միջանցք ստեղծելու ծրագրերի շուրջ, որի իրականացմամբ կոյուրացվի բեռների միջազգային փոխադրումը, հնարավորություն կտրվի նվազագույն տրանսպորտային ծախսերով իրանական ապրանքներին մուտք գործելու եվրոպական շուկա, ինչպես նաև ներգրավելու բեռների տարանցում այլ երկրներից: Սա ոչ միայն իրանական տրանսպորտի համար ամենակարճ և անվտանգ անցումը կլինի Հայաստանով, այլև շատ լուրջ խթան կհանդիսանա մեր երկրների միջև ապրանքաշրջանառության ծավալների աճի համար:

Մտքեր փոխանակեցինք նաև տարածաշրջանային ինտեգրացիոն գործընթացների շուրջ և կարևորեցինք համագործակցության այն հնարավորությունները, որոնք ընձեռվում են Եվրասիական տնտեսական միությանը Հայաստանի անդամակցությամբ:

Շարունակվում են աշխատանքները երկու երկրների տնտեսավարողների համար բիզնեսային գործունեության միջավայրը և ներդրումային կանոնակարգումները բարելավելու ուղղությամբ: Այս համատեքստում ուզում են հաստուկ ընդգծել մեր երկրների քաղաքացիների համար մուտքի արտոնագրերի վերացման կարևորությունը: Վստահ են, որ մեր ժողովուրդների միջև փոխճանաչելիության բարձրացումը կնպաստի նաև առևտրատնտեսական կապերի խորացմանը:

Այս առումով, անշուշտ, շատ ուրախ են, որ այսօր՝ այցին գուգահեռ, ծավալուն գործարար համաժողով է կայանում Երևանում:

Մեր հանդիպմանը, իհարկե, անդրադարձ եղավ նաև տարածաշրջանային և միջազգային հրատապ խնդիրներին: Մտքեր ենք փոխանակել Իրանի միջուկային ծրագրի շուրջ ձեռք բերված պատմական համաձայնությունների իրագործման վերաբերյալ: Վստահ են, որ դրանք Իրանի աշխատասեր և ստեղծագործ ժողովուրդի առջև զարգացման նոր հորիզոններ կբացեն՝ նոր խթան հանդիսանալով ինչպես մեր երկկողմ, այնպես էլ տարածաշրջանային առավել լայն փոխգործակցության աշխուժացման համար:

Քննարկեցինք իրավիճակը Մերձավոր Արևելքում, ահաբեկչության դեմ պայքարը և իրավիճակի կարգավորմանն ուղղված միջազգային ջանքերը:

Այս առումով կարևոր է երկու օր առաջ ՄԱԿ-ի անվտանգության խորհրդում Հալեպի հումանիտար իրավիճակի շուրջ բանաձևի ընդունումը: Անշուշտ, Հայաստանին առաջին հերթին մտահոգում է Սիրիայում, հատկապես Հալեպում հայ համայնքի անվտանգության ապահովման խնդիրը:

Իմ հարգաբաժան գործընկերոջը ինչպես միշտ, այս անգամ ևս ներկայացրի Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցի խաղաղ հանգուցալուծման գործընթացում առաջընթացի ապահովմանն ուղղված Հայաստանի և ԵԱՀԿ Մինսկի համանախագահ երկրների ջանքերը, ապրիլին Արցախի դեմ Ադրբեյջանի ագրեսիայի հետևանքների վերացմանն ուղղված Վիեննայի և Սանկտ Պետերբուրգի գազաթնաժողովներին ձեռք բերված համաձայնությունները: Մենք շատ բարձր ենք գնահատում միջազգային իրավունքի հիման վրա դարաբաղյան հիմնախնդրի բացառապես խաղաղ կարգավորման վերաբերյալ Իրանի հավասարակշռված դիրքորոշումը: Մենք վերահաստատեցինք, որ Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցը չի կարող ունենալ ռազմական լուծում և շեշտեցինք տարածաշրջանում իրավիճակի լարվածության և անկայունության տարածմանն ուղղված ցանկացած քայլի անթույլատրելիությունը:

Իմ գործընկերոջ հետ պայմանավորվեցինք շարունակել ամենաբարձր մակարդակով շփումների այս բարի ավանդույթը:

Ես շնորհակալություն հայտնեցի Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախագահին՝ հաջորդ տարի Իրան այցելելու հրավերի համար և ասացի, որ ես անպայման հաճույքով կգամ, որովհետև մեր հարաբերություններն ուղղակի պարտավորեցնում են: Շատ շնորհակալ եմ:

Վարժութիւններ
تمرین ها

تمرین ۱۱

Վարժութիւն 11. Բառարանի օգնութեամբ քարգմանել հետևյալ քաղաքական եզրույթների բացատրությունները և բերել դրանց հայերեն համարժեքները՝

معاهده منع گسترش سلاح های هسته‌ای. موافقت نامه‌ای است که در سال ۱۹۶۸ توسط کشورهای بریتانیا، آمریکا، شوروی و ۶۰ کشور دیگر به منظور محدودسازی سلاح‌های هسته‌ای منع گردید. نحوه تصویب این معاهده بر اساس قطعنامه ۲۳۷۳ "مجمع عمومی سازمان ملل" در سال ۱۹۷۰م است. معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای از ۱۹۷۰م تا ۱۹۵۵م به مدت ۲۵ سال اجرائی شد و از ۱۹۹۵م به مدت نامحدود تمدید شد.

تصویب - پذیرش رسمی پیمانی را که توسط نمایندگان کشور امضاء شده است، تصویب می نمایند. این عمل از طریق مبادله اسناد مربوط به پذیرش رسمی پیمانهای بین کشورهای طرف پیمان اجرا می شود.

توسعه پایدار - این اصطلاح به مفهوم گسترده آن شامل تداوم و بهره برداری صحیح و کارا از منابع پایه، صنایع طبیعی، منابع مالی و نیروی انسانی برای نیل به الگوی مصرف مطلوب همراه با به کارگیری امکانات فنی و ساختار و تشکیلات مناسب برای رفع نیاز نسل های امروز و آینده به طور مستمر و قابل رضایت می باشد.

حاکمیت - عبارت است از قدرت عالی به تصمیم گیری و وضع قوانین و اجرای تصمیمات از طرف حکومت یک کشور. حاکمیت نشانه‌دهنده تصمیم گیری مستقل در جامعه ملت ها است.

خلع سلاح - کاستن و از میان بردن جنگ افزارها و یا کنترل جنگ افزارها و کاهش نیروهای مسلح است که معمولاً هدف آن کاهش خطر جنگ یا دامنه آن و افزایش امنیت بین المللی است.

تهاتر - (اقتصاد) عمل دو شخص یا دو دولت که طلبها و وام‌هایی را که به یکدیگر دارند برابر و پابه‌پا کنند و پول نقد به هم ندهند. دادوستد جنسی و معاوضه جنس‌باجنس بین دو کشور به طور برابر که پولی به یکدیگر ندهند.

سازمان های بین المللی - نهادهایی هستند که بیش از یکصد سال قبل در سیستم غرب به وجود آمدند و با توجه به وظایف آنها، دارای هدف های گوناگونی هستند. دو گروه از سازمانهای بین المللی فعال هستند: یک دسته آنهايي هستند که امور مربوط بين دو يا چند دولت را انجام میدهند. دسته دیگر سازمانهای غیر دولتی هستند. سازمانهای بین المللی عمومی عبارتند از: جامعه ملل و سازمان ملل متحد، گروههای منطقه ای مثل ناتو و جامعه عرب؛ اتحادیه های عمومی بین المللی

مانند اتحادیه جهانی پست و سازمان بهداشت جهانی، سازمانهای بین المللی خصوصی عبارتند از کنفدراسیون بین المللی اتحادیه تجارت آزاد و صلیب سرخ.

تمرین ۱۲

Վարժություն 12. Թարգմանել բանավոր:

وزیر نفت جمهوری اسلامی ایران گفت صادرات گاز ایران به ارمنستان از اواخر سال ۲۰۱۸ میلادی از روزانه یک میلیون متر مکعب به سه میلیون متر مکعب می‌رسد.

به گزارش شاننا، بیژن زنگنه صبح روز سه‌شنبه (۵ مرداد) پس از دیدار با لئون یولیان، وزیر انرژی و منابع طبیعی ارمنستان، به خبرنگاران درباره محور این دیدار گفت: "ترانزیت گاز ایران از طریق ارمنستان مهم‌ترین بحث مطرح شده در این دیدار بود".

وی با بیان این که ارمنستان در پی درخواست ایران برای ترانزیت گاز به گرجستان با پیشنهاد تشکیل یک سازمان جدید به این مذاکرات آمدند و با ما در این زمینه مشورت کردند که ما هم آن را پذیرفتیم، تصریح کرد: "قرار شد طرف خرید گاز از ایران که تاکنون نیروگاه حرارتی ایروان بود تغییر کند و قرارداد خرید گاز این نیروگاه از ایران به این سازمان جدید منتقل شود".

به گفته زنگنه، قراردادهای بعدی برای فروش مستقیم گاز به ارمنستان و همچنین ترانزیت گاز از ارمنستان به کشورهای دیگر از طریق همین سازمان انجام شود.

وزیر نفت ایران در خصوص اینکه این موضوع چه مزیتی برای ایران دارد، صادرات گاز را به عنوان یک مزیت آن عنوان کرد و افزود: "ارمنستان اعلام کرد نیروگاه حرارتی که ایران با آن قرارداد صادرات گاز دارد، اجازه ترانزیت گاز ندارد و از این رو قرارداد باید انتقال داده شود و ایران نیز با آن موافقت کرد و مذاکرات بیشتر در این زمینه ادامه می‌یابد".

زنگنه با بیان این که ایران یک قرارداد کوچک آزمایشی با یک خریدار گرجستانی برای خرید گاز امضا کرده است، تصریح کرد: "امیدواریم این قرارداد امسال با عبور گاز ایران از خاک ارمنستان فعال شود".

افزایش نسبت تهاثر برق ایران - ارمنستان

وزیر نفت ایران با اشاره به اینکه ارمنستان به تازگی درخواست افزایش خرید گاز از ایران را به علت مشکلی که در خط لوله دریافت گاز از روسیه داشت مطرح کرد یادآور شد: "طبق دستور اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس جمهوری و بنا به درخواست هوویک آبراهامیان، نخست وزیر ارمنستان، ایران مقدار تحویل گاز به ارمنستان را از یک میلیون متر مکعب به سه میلیون و ۵۰۰ میلیون متر مکعب افزایش داده است".

به گفته وی این خط لوله (دریافت گاز ارمنستان از روسیه) نزدیک به ۴۰ روز مشکل خواهد داشت و کمکی بود که ایران در روابط همسایگی با ارمنستان انجام داد و در چارچوب قرارداد نبوده است.

زنگنه تصریح کرد: "گسترش روابط با همسایگان در زمینه انرژی به ویژه صادرات گاز جزء برنامه‌های ایران است؛ البته ارمنستان مصرف‌کننده بزرگی نیست، اما می‌تواند مسیر مهمی برای صادرات گاز ایران باز کند که در این باره با هم توافق داشتیم".

وزیر نفت درباره تقاضای ارمنستان برای افزایش دریافت گاز از ایران نیز گفت: "آنها تقاضای افزایش گاز از ایران را برای آینده مطرح کردند که از اواخر سال ۲۰۱۸، میزان دریافت گاز از یک میلیون مترمکعب کنونی به سه میلیون مترمکعب در روز افزایش می‌یابد".

وی درباره اینکه آیا نسبت تهاتر برق ایران و ارمنستان تغییری کرده است، افزود: "ایران در ازای یک متر مکعب گاز، سه کیلو وات ساعت برق از ارمنستان در مرز تحویل می‌گرفت که این میزان هم اکنون به 3/2 کیلو وات ساعت برق افزایش یافته است".

به گزارش‌شانا، ایران و ارمنستان در سال ۲۰۰۴ میلادی (۱۳۸۳ شمسی) یک قرارداد تهاتر گاز و برق امضا کردند که مدت آن ۲۰ ساله است.

ظرفیت سالانه خط لوله صادراتی حدود ۲ میلیارد و ۳۰۰ میلیون متر مکعب است.

بر اساس توافقنامه میان دو طرف، گاز صادراتی ایران به مصرف نیروگاه‌های تولید برق در ارمنستان می‌رسد و در عوض ایران از ارمنستان برق وارد می‌کند. دو خط کنونی انتقال برق میان ایران و ارمنستان ظرفیت انتقال ۳۰۰ مگاوات برق را دارند و بیش از این نمی‌توان از آنها در مبادله برق میان دو کشور استفاده کرد.

ارمنستان از اواسط سال ۲۰۰۹ واردات گاز از ایران را آغاز کرده است.

تهران و ایروان در ماه اوت سال گذشته برای اجرای پروژه احداث خط سوم انتقال برق دو مداره ۴۰۰ کیلوولتی از ارمنستان به ایران یک قرارداد امضا کردند.

تمرین ۱۳

Վարժություն 13. Թարգմանել բանավոր:

Իրան-Հայաստան համագործակցության օրակարգը ներառում է մի շարք ոլորտներ՝ քաղաքական, տնտեսական, անվտանգության, մշակութային, ինչպես նաև տարածաշրջանային և միջազգային համագործակցություն և այլն: Անկախությունից ի վեր երկու երկրները մշտապես ունեցել են բարձր մակարդակի քաղաքական հարաբերություններ: Հայաստանն այն եզակի երկրներից է, որը, պատժամիջոցների պայմաններում, ինչու չէ, նաև ենթարկվելով տաքատեսակ ճնշումների, միջազգային տարբեր հարթակներում մշտապես իր աջակցությունն է հայտնել Իրանին: Հայաստանի և Իրանի նախագահների հանդիպումը վկայեց, որ ներկայում ևս երկրողմ քաղաքական հարաբերությունները գտնվում են բարձր մակարդակի վրա: Անհիմն էին նաև այն պնդումները, թե Հայաստանի՝ ԵԱՏՄ անդամակցությունից հետո հայ-իրանական տնտեսական հարաբերությունները կարող են խոչընդոտների հանդիպել: Ընդհակառակը, բացի Հայաստանի հետ երկրողմ հարաբերությունների խո-

րացումից, Իրանը ցանկություն է հայտնում Հայաստանի հետ տնտեսական կապերը խորացնելու նաև Իրան-ԵԱՏՄ հարաբերությունների շրջանակում՝ Հայաստանը դիտելով որպես կապող օղակ: Բացի այդ՝ Իրանը Հայաստանը դիտում է որպես Սև ծովին և Եվրոպային կապվելու այլընտրանքային կարևոր ճանապարհ, ինչի մասին խոսեց նախագահ Ռուհանին Երևան այցից առաջ: Տարածաշրջանում տիրող գերլարված իրավիճակի պայմաններում չափազանց կարևոր է երկու երկրների համագործակցությունն անվտանգության ոլորտում, մասնավորապես սահաբեկչության և թմրամյուսների տարանցման դեմ պայքարում: Այդ առումով հայ-իրանական սահմանը, Իրանի հարևանների հետ համեմատած, թերևս ամենանվտանգն է: Հատկապես Քառօրյա պատերազմից հետո Իրանը չափազանց զգայուն է իր հյուսիսային սահմանների անվտանգության հարցում, և այդ համատեքստում չափազանց կարևոր էր Իրանի նախագահի այն հայտարարությունը, թե ԼՂ հիմնախնդիրը ռազմական լուծում չունի: Բացի քաղաքական և տնտեսական հարցերից՝ Իրանն ու Հայաստանը կարևորում են նաև մշակույթի և գիտության ոլորտում համագործակցության խորացումը: Ի դեպ, հայկական կողմի գործադրած ջանքերի շնորհիվ հայաստանյան բուհերի դիպլոմներն այսուհետ կճանաչվեն ԻԻՀ կառավարության կողմից: Իրան-Հայաստան համագործակցության օրակարգում առկա առաջնային հարցերից մեկը զբոսաշրջությունն է: Հայաստանն այդ ուղղությամբ արդեն իսկ շոշափելի քայլեր է կատարել՝ չեղարկելով վիզային ռեժիմը: Հաշվի առնելով Հայաստանի կառավարության կողմից այդ ոլորտում իրականացվող աշխատանքները՝ 2017 թվականին զբոսաշրջության ոլորտում զգալի առաջընթաց կարելի է ակնկալել, առավել ևս, որ այցի շրջանակներում զբոսաշրջության ոլորտում համագործակցության մասին փոխըմբռնման հուշագիր ստորագրվեց:

Այսպիսով՝ Իրանի նախագահի այցը ոչ միայն երկու կողմերին հնարավորություն ընձեռեց միջուկային համաձայնությունից հետո նոր իրողության պայմաններում վերանայելու նախկինում ձեռք բերված համաձայնությունները՝ դրանք տեղափոխելով իրատեսական դաշտ, այլև քննարկելու այլ ոլորտներում ևս երկկողմ համագործակցության հեռանկարները: Ներդրումային դաշտը բարելավելու ուղղությամբ Հայաստանի կողմից իրականացվող քայլերն ու իրանցի ներդրողներին աջակցելու պատրաստակամությունը, անկասկած, կնպաստեն երկկողմ տնտեսական կապերի խորացմանը:

Վարժություն 14. Թարգմանել գրավոր:

حسن روحانی یکشنبه (۱۶ خرداد) در دیدار با وزیر امور خارجه ارمنستان با اشاره به روابط دوستانه و همکاری‌های دو کشور در زمینه‌های مختلف اقتصادی، فرهنگی، تجاری، انرژی، ترانزیت و حمل و نقل، کشاورزی و گردشگری، تاکید کرد توسعه و تحکیم روابط تهران ایروان، خواست و اراده دو ملت است.

رئیس جمهور تصریح کرد: "امروز و در شرایط پس از تحریم، فرصت خوبی برای توسعه مناسبات تجاری و اقتصادی میان دو کشور فراهم شده که باید با بهره‌گیری از فرصت، سطح همکاری‌های دو کشور را در همه عرصه‌ها ارتقاء دهیم."

وی افزود: "در راستای توسعه همکاری‌های ایران و ارمنستان در زمینه ترانزیت و حمل و نقل کالا، امروز شرایط مناسبی وجود دارد تا بتوانیم از طریق ارمنستان دریای سیاه را به خلیج فارس متصل کنیم که در این راستا آماده ارائه خدمات فنی و مهندسی به ارمنستان هستیم."

روحانی با تاکید بر اینکه ارمنستان همواره کشوری دوست برای جمهوری اسلامی ایران به شمار می‌رود، گفت: "توسعه و تحکیم روابط تهران ایروان، خواست و اراده دو ملت است که مسئولان دو کشور باید در این راستا تلاش کنند."

رئیس جمهور همچنین با اشاره به همکاری‌ها و نظرات مشترک ایران و ارمنستان در زمینه مسائل و موضوعات منطقه‌ای و بین‌المللی، خاطرنشان کرد: "جمهوری اسلامی ایران همواره خواستار برقراری امنیت، ثبات و آرامش در منطقه و حل و فصل مسالمت آمیز مناقشات منطقه‌ای بوده و در این مسیر از هیچ کمکی به کشورهای منطقه دریغ نخواهد کرد".

ارمنستان خواستار تحکیم مناسبات با ایران است.

وزیر امور خارجه ارمنستان نیز در این دیدار ضمن ابراز خرسندی از ملاقات با روحانی و ابلاغ سلام گرم و پیام کتبی رئیس جمهوری ارمنستان به وی، گفت: "ارمنستان همواره خواستار توسعه و تحکیم همه جانبه مناسبات با جمهوری اسلامی ایران است".

وزیر امور خارجه ارمنستان با اشاره به همکاری‌ها و انجام پروژه‌های مشترک میان ایران و ارمنستان در بخش‌های مختلف از جمله زیرساخت، انرژی و حمل و نقل، افزود: "امروز پس از توافق هسته‌ای ایران، شرایط خوبی ایجاد شده که می‌توانیم از آن در راستای تحکیم روابط دو کشور و صلح و ثبات منطقه ای استفاده کنیم".

در پایان این دیدار، محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران و همتای ارمنستانی‌اش در خصوص لغو روایت میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان سند همکاری امضا کردند.

Վարժություն 15. Թարգմանել գրավոր:

Առևտրատնտեսական համաձայնագիր Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության կառավարության միջև (հունվարի 9, 1992 թ., Երևան)

Համաձայնագիր՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության կառավարության միջև կապիտալ ներդրումների խրախուսման և փոխադարձ պաշտպանության մասին (հուլիսի 4, 1992 թ., Պեկին)

Համաձայնագիր՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության կառավարության միջև մշակույթի, կրթության, առողջապահության, սպորտի և տուրիզմի բնագավառներում համագործակցության վերաբերյալ (հուլիսի 4, 1992 թ., Պեկին)

Համաձայնագիր՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության կառավարության միջև գիտատեխնիկական համագործակցության վերաբերյալ (հուլիսի 4, 1992 թ., Պեկին)

Համաձայնագիր՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության կառավարության միջև Չինաստանից Հայաստան ապրանքների ներկրման համար պետական վարկի մասին (հուլիսի 4, 1992 թ., Պեկին)

Համաձայնագիր՝ Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարության և Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության առողջապահության նախարարության միջև՝ առողջապահության և բժշկագիտության ոլորտում համագործակցության վերաբերյալ (օգոստոսի 26, 1993 թ., Երևան)

Փոխըմբռնման հուշագիր՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր արտակարգ իրավիճակների վարչության և Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության երկրաշարժերից պաշտպանության հարցերով վարչության միջև սեյսմիկ պաշտպանության ոլորտում համագործակցության մասին (սեպտեմբերի 27, 2004 թ., Պեկին)

Փոխըմբռնման հուշագիր՝ Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի նախարարության և Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության մամուլի և հրատարակչության գլխավոր վարչության միջև համագործակցության մասին (ապրիլի 12, 2011 թ.)

Փոխընթացման հուշագիր՝ Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարության դիվանագիտական դպրոցի և Չինաստանի արտաքին հարաբերությունների համալսարանի միջև համագործակցության վերաբերյալ (հուլիսի 25, 2013 թ.)

Փոխընթացման հուշագիր՝ Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարության և Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության քաղաքացիական հարցերով նախարարության միջև աղետների նվազեցման և աղետների դեպքում օգնություն ցուցաբերելու հարցերում համագործակցության մասին (սեպտեմբերի 10, 2013 թ.)

Փոխընթացման հուշագիր՝ Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության և Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության զբոսաշրջության ազգային ադմինիստրացիայի միջև Չինաստանի զբոսաշրջիկների՝ Հայաստան խմբային ճանապարհորդության դյուրացման մասին (օգոստոսի 26, 2014 թ.)

Հուշագիր՝ ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության և ՉԺՀ կոմերցիայի նախարարության միջև համագործակցության մասին (6.06.2016 թ., Երևան)

Հուշագիր՝ Հայաստանի Հանրապետության Կապան քաղաքի և Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության Նինգբո քաղաքի միջև բարեկամական կապերի հաստատման վերաբերյալ (14.06.2016 թ., Կապան)

موضوع ٤. سخنرانی ها و اظهارات رسمی

Գառ 25

درس ٢٥

Տեքստեր

متون

١

قسمتی از متن سخنان دکتر روحانی در شصت و هشتمین مجمع عمومی سازمان ملل متحد
بسم الله الرحمن الرحيم
"الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على سيدنا و نبينا محمد و آله الطاهرين و صحبه
المنتجبين"

آقای رئیس، آقای دبیرکل، عالیجنابان، خانم‌ها و آقایان!
در آغاز مایلم تیریکات صمیمانه خود را به مناسبت انتخاب شایسته جنابعالی به ریاست مجمع
عمومی ابراز نموده و از تلاش‌های جناب آقای بان‌کی‌مون نیز تقدیر نمایم.
آقای رئیس!

جهان ما جهانی پر از بیم و امید است؛ بیم جنگ و مناسبات خصومت‌آمیز منطقه‌ای و جهانی، بیم
رویارویی هویت‌های مرگبار مذهبی، قومی و ملی، بیم نهادینه شدن خشونت و افراطی‌گری، بیم
فقر و تبعیض خُرد کننده، بیم تباهی و نابودی منابع حیاتی، بیم بی‌توجهی به کرامت و حقوق انسان
و بیم غفلت از اخلاق.

در برابر همه این بیم‌ها، امیدهای جدیدی نیز وجود دارد؛ امید اقبال مردم و نخبگان در سراسر
جهان به "آری برای صلح و نه برای جنگ"، و امید به ترجیح گفتگو بر ستیز و اعتدال بر افراط.
یک نمونه زنده، گزینش هوشیارانه امید و تدبیر و اعتدال توسط مردم بزرگ ایران در انتخابات
اخیر است که با تبلور مردم‌سالاری دینی و انتقال آرام قدرت اجرایی، نشان داد که ایران لنگرگاه
ثبات در دریای ناآرامی‌های منطقه‌ای است. اعتقاد راسخ حکومت و مردم ما به صلح پایدار،
ثبات، آرامش، حل مسالمت‌آمیز مناقشات و تکیه بر آرای عمومی به عنوان پشتوانه قدرت،
مقبولیت و مشروعیت، نقشی والا در فراهم کردن چنین محیط امنی داشته است.

آقای رئیس، خانم‌ها و آقایان!

دوران حساس انتقالی کنونی در روابط بین‌الملل مشحون از خطرها، و البته توأم با فرصت‌های کم
نظیری است. هرگونه محاسبه نادرست از وضعیت خود و دیگران، آسیب‌های تاریخی را در بر
دارد تا جایی که خطای یک بازیگر، آثاری منفی بر همگان خواهد داشت. آسیب‌پذیری، پدیده‌ای
جهانی و فراگیر شده است.

در این گذر حساس در تاریخ مناسبات جهانی، عصر بازی‌های با حاصل جمع صفر پایان یافته است، ولی هنوز معدودی از بازیگران روش‌ها و ابزارهای کهنه شده و عمیقاً ناکارآمد را به کار می‌گیرند تا برتری و سلطه پیشین خود را حفظ کنند. نظامی‌گری و استفاده از ابزارهای نظامی و خشن برای انقیاد دیگران، نمونه ناکارآمدی از تداوم کنش‌های کهنه در شرایط نوین است.

اقدامات زورمدارانه اقتصادی و نظامی برای حفظ و تداوم سلطه و برتری گذشته، با مجموعه‌ای از قالب‌های مفهومی همراه شده که همگی ضد صلح، ضد امنیت، ضد کرامت انسانی و ضد آرمان‌های بشری می‌باشند. از جمله این قالب‌های مفهومی، یکسان‌سازی جوامع و تعمیم ارزش‌های غربی به عنوان ارزش‌های جهانی است.

قالب دیگر، حفظ فرهنگ جنگ سرد و تقسیم دو اردوگاهی جهان به «مای برتر» و «دیگران دون تر» می‌باشد. قالب دیگر مفهومی، ایجاد ترس و تهدید، از برآمدن بازیگران نوظهور در جامعه جهانی است.

در چنین فضایی، خشونت‌های دولتی و غیردولتی، مذهبی و فرقه‌ای و حتی نژادی افزایش یافته و هیچ تضمینی وجود ندارد که دوران آرامش بین قدرت‌های بزرگ نیز در دام گفتمان‌ها، رفتارها و کردارهای خشن گرفتار نیاید. تأثیر فاجعه بار روایت‌های افراطی و خشن را نباید دست کم گرفت. در این میان، خشونت راهبردی که در تلاش برای حذف بازیگران منطقه‌ای از فضای عمل طبیعی آنها، سیاست‌های موسوم به مهار، تغییر نظام‌های سیاسی از بیرون مرزها، و تلاشی که برای برهم زدن حدود و ثغور سیاسی متبلور می‌شود، بسیار خطرناک و تنش‌زاست.

در گفتمان متعارف سیاسی بین‌المللی، یک مرکز متمدن با حاشیه‌های غیرمتمدن به تصویر درآمده است. در این تصویر نسبت کانون قدرت جهانی و حاشیه‌ها، نسبتی آمرانه قلمداد شده است. گفتمان مرکزگرایی شمال و حاشیه‌گرایی جنوب سبب استقرار نوعی نظم تک‌گویی و مونولوگ در سطح روابط بین‌المللی شده است. ایجاد مرزهای نادرست هویتی و بیگانه‌سازی‌های خشن رایج نتیجه قهرمانی این گفتمان است. گفتمان‌های تبلیغاتی و بی‌اساس دین‌ستیزانه، اسلام‌هراسانه، شیعه‌هراسانه و ایران‌هراسانه به واقع تهدیدی جدی علیه ثبات جهانی و امنیت انسانی است.

این گفتمان تبلیغاتی، با طرح و القای تهدیدات فرضی و خیالی شکل خطرناکی به خود گرفته است. یکی از این تهدیدات خیالی، خطر موهوم ایران است. به بهانه این تهدید موهوم، چه اقدامات ناهنجار و چه جنایت‌ها، در سه دهه گذشته صورت نگرفته است؟ تسلیح صدام حسین به سلاح‌های شیمیایی و حمایت طالبان تنها نمونه‌ای از این جنایت‌هاست. صریحاً و با قاطعیت تمام و با استناد به مدارک و شواهد متقن اعلام می‌دارم که آنهایی که از تهدید ایران دم می‌زنند یا خود تهدید علیه صلح و امنیت بین‌المللی‌اند یا به تهدید دامن می‌زنند. ایران نه فقط تهدید نیست، بلکه در آرمان و عمل، پیوسته منادی صلح عادلانه و امنیت همه جانبه بوده است.

آقای رئیس، خانم‌ها، آقایان!

در کمتر نقطه‌ای از جهان، خشونت مانند غرب آسیا و شمال آفریقا خانمان سوز بوده است. مداخله نظامی در افغانستان، جنگ تحمیلی صدام حسین علیه ایران، اشغال کویت، مداخله نظامی

علیه عراق و رفتار خشن سرکوبگرانه علیه مردم فلسطین، ترور شخصیت‌های سیاسی و مردم عادی در ایران و بمب گذاری در کشورهای منطقه نظیر عراق، افغانستان و لبنان نمونه‌هایی از خشونت در سه دهه گذشته در این منطقه است.

آنچه بر مردم مظلوم فلسطین می‌رود، چیزی جز یک خشونت ساختاری نیست. سرزمین فلسطین در اشغال است. حقوق اولیه فلسطینیان به طور فاجعه باری نقض می‌شود و آنها از بازگشت به خانه، محل تولد و دسترسی به سرزمین مادری محروم‌اند. جنایاتی که بر مردم بی‌گناه فلسطین می‌رود، خشونت نهادینه‌ای را به نمایش می‌گذارد که برای توصیف آن، آپارتاید مفهوم و واژه کم‌ورزی به نظر می‌آید.

فاجعه انسانی در سوریه نمونه دردناکی از گسترش فاجعه‌آمیز خشونت و افراط در منطقه ماست. از ابتدای بحران و از زمانی که برخی از بازیگران منطقه‌ای و بین‌المللی با سرازیر کردن منابع تسلیحاتی و اطلاعاتی و تقویت گروه‌های افراطی، سعی در نظامی کردن این بحران داشتند، ما تأکید کردیم که بحران سوریه راه حل نظامی ندارد. نمی‌توان اهداف استراتژیک و توسعه‌طلبانه و به هم ریختن توازن و تعادل‌های منطقه‌ای را با پنهان شدن پشت کلمات بشردوستانه، تحقق بخشید. هدف مشترک جامعه بین‌المللی باید خاتمه سریع کشتار مردم بی‌گناه باشد. ما ضمن محکوم کردن هرگونه استفاده از سلاح‌های شیمیایی، از پذیرش کنوانسیون منع سلاح‌های شیمیایی توسط سوریه استقبال می‌کنیم و بر این باوریم که دستیابی گروه‌های افراطی و تروریست به این سلاح‌ها بزرگترین خطر فراروی منطقه است که باید مدنظر قرار گیرد. همزمان استفاده غیرقانونی و ناکارآمد از تهدید یا استفاده از زور، تنها به گسترش خشونت و بحران در منطقه دامن خواهد زد. تروریسم و کشتن انسان‌های بی‌گناه، اوج افراط و خشونت است. تروریسم، بلایی خشن، فراگیر و فرامرزی است، اما خشونت‌ها و افراط‌هایی که تحت عنوان مبارزه با تروریسم و از جمله استفاده از هواپیماهای بدون سرنشین علیه مردم بی‌گناه صورت می‌گیرد نیز محکوم است.

در اینجا باید از ترور دانشمندان هسته‌ای ایران توسط جنایتکاران نیز سخن بگویم. آنها به چه جرمی ترور شدند؟ سؤالی که از ملل متحد و شورای امنیت باید پرسید، این است که آیا ترورکنندگان محکوم شدند؟

تحریم‌های غیرعادلانه، به عنوان جلوه دیگری از خشونت، ذاتاً ضد صلح و ضد بشری هستند که برخلاف تبلیغات تحریم‌گران، دولت‌ها و نخبگان سیاسی را هدف قرار نمی‌دهند، بلکه بیش از همه، مردمان عادی را قربانی دعوای سیاسی خود می‌کنند. میلیون‌ها عراقی را فراموش نکنیم که در اثر تحریم‌هایی که با زور و حقوقی در نهادهای بین‌المللی پیچیده شده بودند، آسیب دیدند؛ جان باختند و هنوز عده قابل توجهی از آنها در سرتاسر زندگی باید زجر بکشند. این تحریم‌ها خشونت آمیزند. هوشمند و غیرهوشمند و یکجانبه و چندجانبه ندارند. این تحریم‌ها ناقض حقوق مسلم بشری، از جمله حق صلح، حق توسعه، حق دسترسی به بهداشت، حق آموزش و فراتر از همه حق حیات می‌باشند. نتیجه تحریم‌ها، علی‌رغم هرگونه لفاظی و بازی با واژه‌ها، همان آتش‌افروزی، جنگ‌طلبی و نابودی انسان‌هاست. این آتش فقط دامن قربانیان تحریم را نمی‌گیرد، بلکه به اقتصاد و زندگی مردم جوامع تحریم‌کننده نیز، لطمه وارد می‌کند.

آقای رئیس، خانم‌ها و آقایان!

خشونت و افراط امروز نه تنها ابعاد مادی، که ابعاد معنوی زندگی انسان و جامعه امروز را در بر گرفته است. خشونت و افراط جایی برای مدارا و تفاهم که لازمه زندگی انسان و جامعه مدرن است نمی‌گذارد. نابردباری مسئله امروز جهان ماست؛ باید بردباری را در پرتو اندیشه‌های دینی، رویکردهای فرهنگی و رهیافت‌های سیاسی تقویت کرد. جامعه انسانی را باید از مرحله بردباری منفی به مرحله تعاون مشترک ارتقا داد. دیگران را نباید فقط تحمل کرد، بلکه باید با دیگران کار کرد.

مردم جهان از جنگ، خشونت و افراط خسته‌اند و این فرصتی بی‌نظیر است. آنها امید به تغییر وضعیت کنونی دارند. جمهوری اسلامی ایران باور دارد که با ترکیب هوشمندانه‌ای از امید و اعتدال می‌توان همه چالش‌ها را مدیریت کرد. جنگ افروزان می‌خواهند امیدها را بشکابند. در حالی که امید به تغییر مثبت، مفهومی فطری، دینی، فراگیر و جهانی است. زیربنای امید، باور به اراده عمومی مردم جهان برای مبارزه با خشونت و افراط، تغییر پذیری، مخالفت با ساختارهای تحمیلی، بها دادن به گزینش و عمل مسئولانه انسانی است. بی‌تردید امید، یکی از بزرگترین نعمت‌های خداوند مهربان به همه انسان هاست. اعتدال نیز به معنای حرکت خردمندانه، هوشمندانه، زمان‌مند و مکان‌مند در ترفیق آرمان‌های والا، گزینش راهبردهای اثرگذار و در نظر گرفتن واقعیت‌هاست.

مردم ایران در انتخابات اخیر در حرکتی هوشمندانه به گفت‌وگو امید و تدبیر و اعتدال رأی دادند. ترکیب امید و تدبیر و اعتدال در سیاست خارجی به آن معناست که جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک قدرت منطقه‌ای نسبت به امنیت منطقه و جهان، مسئولانه برخورد می‌کند و آمادگی همکاری چندجانبه و همه‌جانبه با سایر بازیگران مسئول در این عرصه‌ها را دارد. ما از صلح مبتنی بر دموکراسی و صندوق رأی در همه جای جهان از جمله در سوریه و بحرین و دیگر کشورهای منطقه دفاع می‌کنیم و معتقدیم راه‌های خشونت آمیز برای بحران‌های جهانی وجود ندارد و تنها به کمک خرد انسانی و با تعامل و اعتدال می‌توان بر واقعیت‌های تلخ جامعه بشری غلبه کرد

...

آقای رئیس، خانم‌ها و آقایان!

در این سال‌ها، یک صدای مسلط پیاپی شنیده شده است که "گزینه جنگ روی میز است"، اما امروز بگذارید در برابر این سخن ناکارآمد و غیرقانونی بگویم: "صلح در دسترس است". پس به نام جمهوری اسلامی ایران در گام نخست پیشنهاد می‌کنم طرح "جهان علیه خشونت و افراطی‌گری" در دستور کار سازمان ملل متحد قرار گیرد و همه دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی و نهاد مدنی تلاش‌های جدیدی را برای سوق دادن جهان به این سو سامان دهند. باید به جای گزینه ناکارآمد "ائتلاف برای جنگ" در مناطق مختلف جهان به "ائتلاف برای صلح پایدار" در سراسر جهان اندیشید. امروز جمهوری اسلامی ایران شما و همه جامعه جهانی را به برداشتن گامی فرابیش می‌خواند؛ دعوت "جهان علیه خشونت و افراطی‌گری". ما باید بپذیریم و بتوانیم در اینجا

افقی را بگشاییم که در آن به جای جنگ، صلح، به جای خشونت، مدارا، به جای خونریزی، پیشرفت، به جای تبعیض، عدالت، به جای فقر، برخورداری و به جای استبداد، آزادی
درسراسرجهان بهتر دیده شود. به گفته فردوسی، شاعر بلندآوازه ایران؛
بکشید نیکی به کار آورید

چو دیدید سرما، بهار آورید
علی‌رغم همه مشکلات، من عمیقاً به آینده امیدوارم. با همبستگی جهانی علیه خشونت و افراط،
تردیدی ندارم که آینده روشن است. اعتدال، آینده جهان را درخشان خواهد کرد. امید من، علاوه
بر تجارب شخصی و ملی، از این باور مشترک همه ادیان آسمانی نشئت می‌گیرد که جهان را
سرانجامی نیکو و روشن است؛

"وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ".
آقای رییس متشکرم

۲

رئیس‌جمهور ایران در نشستی مشترک با همتای ارمنستانی خود ضمن اشاره به روابط "رو به
توسعه و پیشرفت" دو کشور بر گسترش مناسبات دوجانبه در حوزه‌های مختلف تأکید کرد.
حسن روحانی چهارشنبه در شهر ایروان، پایتخت ارمنستان، ظرفیت‌های گسترش روابط بین دو
کشور را فراوان و متنوع توصیف کرد و گفت: "برخی از این ظرفیت‌ها مورد بهره‌برداری و
استفاده قرار گرفته و برخی از ظرفیت‌ها را باید در طول ماه‌ها و سال‌های آینده به فعلیت در
آوریم".

روحانی روابط دو کشور را در حوزه انرژی مطلوب خواند و افزود: "در این سفر تصمیم گرفتیم
این روابط را توسعه دهیم. افزایش تعاملات دو کشور در زمینه سوآپ گاز ترکمنستان به
ارمنستان، افزایش تبادل برق بین دو کشور و سایر کشورهای منطقه و تکمیل خط سوم ترانزیت
از جمله توافقات حاصل شده در این سفر بوده است.

وی ادامه داد: "دربارۀ روابط ایران با اتحادیه اقتصادی اوراسیا که ارمنستان هم جزء آنهاست
مذاکره شد تا ایران بتواند از شرایط خاصی در روابط تجاری با اعضای اوراسیا برخوردار شود
و مسیر به سمت تجارت آزاد بین این کشورها قرار بگیرد".

روحانی خاطر نشان کرد: "ارمنستان و ایران می‌توانند مسیر ترانزیتی خلیج فارس و دریای سیاه
را تکمیل کنند. می‌توانیم از طریق جاده و راه‌آهن، دریای سیاه را به خلیج فارس متصل کنیم و از
این طریق تسهیلات تجاری و اقتصادی برای مردم این منطقه و همچنین برای سایر مناطق جهان
فراهم کنیم".

رئیس‌جمهور ایران خاطر نشان کرد: "همچنین تصمیم گرفته شد تا روابط تجاری دو کشور را
تسهیل کنیم و برای بازرگانان و سرمایه‌گذاران دو کشور تسهیلات لازم فراهم شود. این ظرفیت
وجود دارد که مخصوصاً در منطقه آزاد ارس که نزدیک مرز مشترک دو کشور است، با سرمایه
گذاری مشترک محصول تولید شده، هم به دو کشور و هم به دیگر کشورها صادر شود".

وی با اشاره به ظرفیت‌های فراوان در زمینه مسائل بانکی گفت: "با مذاکراتی که رئیس بانک مرکزی ایران و رئیس بانک مرکزی ارمنستان امروز انجام می‌دهند، شرایط را به گونه‌ای فراهم خواهند کرد که بتوانیم از لحاظ تجاری و اقتصادی از همه ظرفیت‌ها استفاده و بهره‌برداری کنیم". روحانی همچنین در خصوص درگیری‌های اخیر ارمنستان و جمهوری آذربایجان در منطقه قره باغ گفت: "ارمنستان و آذربایجان دو کشور دوست و همسایه ما هستند و آرزو مندیم که در منطقه قره‌باغ از طریق مذاکره و روش‌های سیاسی شاهد صلحی پایدار باشیم که این صلح پایدار به نفع همه کشورهای منطقه خواهد بود. بی‌تردید برای دست یافتن به صلح راه‌حل نظامی وجود ندارد و باید از راه‌حل مذاکره در چارچوب مقررات بین‌المللی، شاهد امنیت و ثبات در این منطقه باشیم". رئیس‌جمهور ایران تصریح کرد: "موضوع تروریسم نیز به عنوان یک موضوع حائز اهمیت برای دو کشور مورد بحث قرار گرفت. خوشبختانه دو کشور امروز دارای امنیت کافی و کامل هستند، اما در عین حال باید در موضوع تروریسم با همکاری همه کشورهای تلاش کنیم تا در کل منطقه ما موضوع تروریسم به حل و فصل نهایی برسد".

روحانی به وضعیت در سوریه و عراق اشاره کرد و افزود: "در موضوع عراق و سوریه به عنوان دو کشوری که امروز با معضل تروریسم مواجه هستند و ما باید به این دولت‌ها برای از بین بردن تروریسم کمک کنیم و درباره کمک‌های نوع دوستانه بویژه برای مردم حلب، دارای توافق نظر هستیم. اصولاً دو کشور ایران و ارمنستان در مجامع بین‌المللی دارای همکاری‌های بسیار خوبی بوده و هستند که ادامه این همکاری‌های خوب مورد تأکید دو طرف قرار گرفت". رئیس‌جمهور ارمنستان، نیز روابط ایران و ارمنستان را عمیق، دوستانه و غیرقابل بیان توصیف کرد و گفت: "یقیناً سندهایی که امروز امضاء شده و توافقاتی که به دست آمده، سطح کیفی تعاملات ایران و ارمنستان را ارتقاء می‌بخشد".

وی با اشاره به گفتگوهای خود با روحانی افزود: "ما امروز پیرامون مسایل مختلف، بررسی جامع و پرمحتوایی داشتیم و بر تقویت تعاملات در راستای اجرای پروژه‌های مشترک و مسایل تجاری، اقتصادی، انرژی، حمل و نقل، کشاورزی، آموزشی، بهداشت و فرهنگ تأکید کردیم". سرکیسیان خاطر نشان کرد: "توافقات به دست آمده بین جمهوری ارمنستان و جمهوری اسلامی ایران، در رابطه با گاز و برق اجرایی خواهد شد".

رئیس‌جمهور ارمنستان ادامه داد: "پروژه ایجاد کریدور بین‌المللی ترانزیتی خلیج فارس و دریای سیاه را نیز مورد بررسی قرار دادیم که با راه‌اندازی آن، روند انتقال بین‌المللی کالاها تسهیل خواهد شد و این امکان را فراهم خواهد ساخت که با کمترین هزینه حمل و نقل، اجناس ایرانی وارد بازار اروپایی شوند".

وی خاطر نشان کرد: "اقدامات لازم را در راستای بهبود محیط تجاری و مقررات سرمایه‌گذاری برای دست‌اندرکاران تجاری دو کشور انجام خواهیم داد و در این خصوص مایلیم به طور خاص بر اهمیت لغو روادید برای شهروندان کشورهایمان تأکید کنم".

سرکیسیان با اشاره به تبادل نظر خود با روحانی بر سر توافق تاریخی پیرامون برنامه هسته‌ای ایران، گفت: "مطمئن هستم که با این توافق، افق‌های توسعه‌ای جدیدی برای مردم پرکار و خلاق ایران گشوده خواهد شد و بستر جدیدی برای تعاملات گسترده‌تر دوجانبه و منطقه‌ای است".

رئیس‌جمهور ارمنستان درباره وضعیت در شهر حلب نیز گفت: «قطعنامه اخیر در خصوص وضعیت بشردوستانه حلب در شورای امنیت سازمان ملل موضوع مهمی است. بی‌تردید برای ارمنستان وضعیت مردم بویژه جامعه ارمنی در سوریه خصوصاً حلب نگران کننده است و حفظ امنیت آنها بسیار اهمیت دارد».

این سخنان در حالی مطرح شد که مقام‌های دو کشور پنج یادداشت تفاهم و موافقتنامه همکاری در حوزه‌های گردشگری، موزه، ورزش و امور مرزی امضا کردند.

Բառացանկ

واژه نامه

վախ	[bim]	بیم
անբարյացական, թշնամական, չարական	[xosumatāmiz]	خصوصت آمیز
ինքնություն, էություն	[hoviyyat]	هویت
կոպտություն, դաժանություն, ագրեսիվություն	[xošunat]	خشونت
աղքատություն, չքավորություն	[faqr]	فقر
խտրականություն	[tab‘iz]	تبعیض
ոչնչացում	[tabāhi]	تباهی
վեհանձնություն, մեծահոգություն	[kerāmat]	کرامت
մարդու իրավունքներ	[hoquq-e ensāni]	حقوق انسان
անհոգություն, անփութություն	[yeflat]	غفلت
բարոյականություն, քաղա- քավարություն	[axlāq]	اخلاق
երջանկություն, բախտա- վորություն	[eqbāl]	اقبال
չափավորություն	[e‘tedāl]	اعتدال
խելամտություն	[tadbir]	تدبیر
բյուրեղացում	[tabalvor]	تبلور
ժողովրդավարություն	[mardomsālāri]	مردم سالاری
խարսխարան	[langargāh]	لنگرگاه
ամուր, հաստատական	[rāsex]	راسخ
դուրեկանություն, ընդունելություն	[maqbulyyat]	مقبولیت
օրինավորություն, [եզ]իտի- մություն	[mašru‘yyat]	مشروعیت
լի	[mašhun]	مشحون (از)
հաշիվ, հաշվարկ	[mohāsebe]	محاسبه
երևույթ	[padide]	پدیده
տիրապետում, գերիշխում	[solte]	سلطه

հնագանդություն, հպատակություն	[enqiyād]	انقياد
տարածում, ներդրում, մասսայականացում	[ta‘mim]	تعميم
երաշխավորում	[tazmin]	تضمين
կոչվող, կոչված	[mousum]	موسوم
սանձ, երասան	[mahār]	مهار
սահմաններ	[soγur]	ثغور
բյուրեղանալ	[motabalver šodan]	متبلور شدن
սովորական, ավանդական	[mot‘āref]	متعارف
երևակայական, սնահավատական	[mouhum]	موهوم
խտսել	[dam zadan]	دم زدن
օժանդակել, օգնել	[dāman zadan]	دامن زدن
նվաճում, գրավում, բռնագավթում	[ešγāl]	اشغال
հավասարակշռություն	[tavāzon]	توازن
ծավալապաշտական	[touse‘etalabāne]	توسعه طلبانه
անդրսահմանային	[farāmarzi]	فرامرزی
ուղևոր	[sarnešin]	سرنشین
փուլ	[marhale]	مرحله
մարտահրավեր	[čāleš]	چالش
ազդեցիկ	[asargozār]	اثرگذار
քվեարկել	[rāy dādan]	رای دادن
պատասխանատու կերպով	[mas‘ulāne]	مسئولانه
տիրապետող, գերիշխող	[mosallat]	مسلط
սռաջ մղել	[souq dādan]	سوق دادن
փորձառություն	[taǰārob]	تجارب
ծագել	[naš‘at gereftan]	نشئت گرفتن
տարողություն	[zarfiyyat]	ظرفیت
բազմազան, բազմատեսակ	[motanavve‘]	متنوع
նկարագրել, զովաբանել	[tousif kardan]	توصیف کردن
ցանկալի, բաղձալի	[matlub]	مطلوب

կատարելագործել, համարել, լրացնել	[takmil kardan]	تکمیل کردن
ուղի, ճանապարհ	[tariq]	طریق
ճանապարհ, խճուղի	[jadde]	جاده
երկաթուղի	[rāhāhan]	راه آهن
միացնել, կապակցել, կապել	[mottasel kardan]	متصل کردن
ներդրող	[sarmāyegozār]	سرمايهگذار
արդյունք, բերք, արտադրանք	[mahsul]	محصول
արտադրված, ստեղծված	[toulid šode]	تولید شده
արտահանվել	[sāder šodan]	صادر شدن
վկա	[šāhed]	شاهد
անկասկած	[bitardid]	بی تردید
ծեռք բերել, հայթայթել	[dast yāftan]	دست یافتن
խոսույթ, դիսկուրս	[goftemān]	گفتمان
կանոնակարգ, կարգավորումներ	[moqarrarāt]	مقررات
բավարար	[kāfi]	کافی
իրադրություն, վիճակ	[vaz‘iyyat]	وضعیت
Իրաք	[‘erāq]	عراق
հիմնախնդիր, դժվարություն	[mo‘zal]	معضل
հաստատապես	[yaqinan]	یقیناً
մակարդակ	[sath]	سطح
որակական	[keyfi]	کیفی
ընդգրկում, բովանդակալից	[pormohtavā]	پرمحتوا
զարգացում, ամրապնդում	[taqviyyat]	تقویت
գործարկում	[rāhandāzi]	راه اندازی
փոխադրում	[enteqāl]	انتقال
բարելավում	[behbud]	بهبود
շրջապատ, միջավայր	[mohit]	محیط
մտքերի փոխանակում	[tabādol-e nazar]	تبادل نظر
բանաձև, որոշում	[qat‘ nāme]	قطع نامه
մարդասիրական	[bašardustāne]	بشردوستانه
սահմանային գործեր	[omur-e marzi]	امور مرزی

Բացատրություններ

توضیحات

Ոճական բացատրություններ

1. Ելույթը բանավոր խոսքի ձև է, որը կարող է ունենալ նաև գրավոր տարբերակ կամ արձանագրվել տեղի ունենալուց հետո: Եթե ելույթը բանավոր է, ապա այն կարող է ենթարկվել առօրյա-խոսակցական ոճի առանձնահատկություններին, մասնավորապես խոսքում կարող են տեղ գտնել հնչյունական և քերականական փոփոխություններ, օրինակ՝ -ān > -un, ast > e, miravad > mire և այլն: Մակայն, երբ ելույթը ստանում է գրավոր տեսք, ապա ենթարկվում է գրական ոճի կանոններին:

2. Ելույթում սովորաբար գործածական են գրքային բառեր և կապակցություններ, որոնք ապահովում են խոսքի բարձր ոճը: Նման բառերի ու կապակցությունների օրինակներ են՝

Գրքային ոճ

[be manzele] به منزله

[motāmadi] متمادی

[basi] بسی

[xiš] خویش

[tufiq] توفیق

[nādide engāštan] نادیده انگاشتن

[nā‘yel āmadan] نائل آمدن

[kušidan, sa‘y kardan] کوشیدن، سعی کردن

[be ‘ohde dāštan] به عهده داشتن

[negaristan] نگریستن

[nemudan] نمودن

[gardidan] گردیدن

Չեզոք ոճ

[be ‘onvān] به عنوان

[tulāni] طولانی

[ziyād] زیاد

[xod] خود

[movafaqiyyat] موفقیت

[nādide gereftan] نادیده گرفتن

[residan] رسیدن

[kušeš kardan] کوشش کردن

[bar duš dāštan] بر دوش داشتن

[negāh kardan] نگاه کردن

[kardan] کردن

[šodan] شدن

Ընդ որում՝ ելույթում գործածվող գրքային արտահայտությունների քանակը կախված է ելույթ ունեցողի դիրքից և թիրախային լսարանից: Մասնավորապես, եթե ելույթը կրոնական լսարանի առջև է, ապա այն անպայման հազեցած է լինում արաբաբանություններով, Դուրանից մեջբերումներով:

3. Ելույթներն ունեն կառուցվածք, որը հատկապես պաշտոնական ոճում պահպանվում է.

Սկսվում է՝

[bismi llāhi a-rahmāni a-rahmim] بسم الله الرحمن الرحيم

«Հանուն ամենագոր ու ամենագութ Աստծո՛ւ», կամ՝

[bismi ta‘ālā] به اسم تعالی

«Բարձրյալի անունով»,

[be nām-e xodā] به نام خدا

«Աստծո անունով»,

[be nām-e xodā āfaridegār-e jān o xerad] به نام خدا آفریدگار جان و خرد

«Հանուն հոգու և իմաստնության արարիչ Աստծո» բանաձևերով:

Այնուհետև՝ դիմում ներկաներին, որը հիմնականում ունի հետևյալ ձևերը՝

خانم ها و آقایان محترم و گرامی

[xānomhā va āqāyān-e mohtaram o gerāmi]

«Հարգարժան և քանկազին տիկնայք ու պարոնայք» կամ՝

[hozzār-e mohtaram] حضار محترم

«Հարգարժան ներկաներ», կամ՝

հաշվի առնելով բարձրաստիճան հյուրի ներկայությունը, առանձին դիմում են նրան՝

جناب آقای رییس (وزیر...) [jēnāb-e āqā-ye rayis (vazir...)] (...)

«Հարգարժան պրն նախագահ (նախարար...)»:

Հետևում է ողջույնի խոսքը, որը կարող է լինել շատ պարզ՝

[salāmon ‘alaykum] سلام عليكم

«Բարև Ձեզ», կամ՝

ավելի ծավալուն՝

[xedmat-e hozzār-e mohtaram salām ‘arz محترم حضار سلام عرض می کنم mikonam]

«Ողջունում են ներկաներին»:

Երախտիքի արտահայտման համար նույնպես, ելույթի ոճին համապատասխան, գործածվում են տարբեր բայեր և արտահայտություններ՝

[tašakor kardan] تشکر کردن

[sepāsgozār budan] سپاس گزار بودن

[ebrāz-e sepāsgozāri kardan] ابراز سپاس گزاری کردن

[qadrdāni kardan] قدردانی کردن

«Նորհակալություն հայտնել, երախտապարտ լինել»:

Ելույթի բուն խոսքը կարող է սկսվել, օրինակ, հետևյալ արտահայտություներով՝

[māy-ye basi eftexār ast ke...] مایه بسی افتخار است که

«հպարտանալու առիթ է...»

[bā‘es-e xošhāli va xorsandi injāneb ast ke] باعث خوشحالی و خرسندی اینجانب است که

«ինձ համար ուրախության և գոհունակության առիթ է...»

Ուշադրություն. Պարսկերենում «ես» [man] անձնական դերանվան գործածությունը՝ սեփական «ես»-ը նշելու համար, սահմանափակ է, իսկ

բարձր ոճի տեքստերում դրան փոխարինում են اینجانب [inʃāneb] «pɛŋ.ə ʔɔju Կողմս» կամ بنده [bande] «նվաստս» ձևերը:

Ելույթը ավարտվում է շնորհակալական խոսքով՝

از توجه شما سپاسگزارم / متشکرم / تشکر می کنم

[az tovaʃjoh-e šomā sepāsgozāram / motašakeram / tašakor mikonam].

«շնորհակալ եմ (Ձեր) ուշադրության համար», կամ՝

[az tovaʃjoh va sabr-e šomā motašakeram] از توجه و صبر شما متشکرم

«(Ձեր) ուշադրության և համբերության համար շնորհակալ եմ»:

4. Ելույթներում հաճախակի գործածվող արտահայտություններից են՝

مایلم که [māyelaṃ ke]

«կցանկանայի, որ»,

در این فرصت مایلم... [dar in forsaṭ māyelaṃ...]

«կցանկանայի հնարավորությունից օգտվել և ...»,

[eʃāze bedahid (befermāyid) (soxaṇ) beguyam] اجازه بدهید (بفرمایید)(سخن) بگویم

خدمت شما عرض کنم [xedmat-e šomā ‘arz konam]

«թո՛ւյլ տվեք ասել» և այլն:

5. Ելույթներում նշանակալի գործածություն ունեն շաղկապական հարադրությունները, որոնց անդամները հոմանիշ ձևեր են՝ կապակցված va/o շաղկապով, ինչպես՝

همبستگی و همدلی [hambastegi va hamdeli]

«համերաշխություն»,

تنوع و تكثر [tanavvo‘ va takassor]

«բազմազանություն»,

عقبماندگی و توسعه نیافتگی [‘aqabmāndegi o touse‘enayāftegi]

«հետամնացություն» և այլն:

6. Դասական պարսկերենին հատուկ պատկանելություն ցույց տվող az ān-e [az ān-e] արտահայտությունը ժամանակակից պարսկերենում գործածվում է միայն բարձր ոճի խոսքում, օրինակ՝

جمهوری اسلامی ایران از همه اعضای سازمان، مجدانه می خواهد که ظرفیت های علمی، اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی ایران را از آن خود نیز دانسته و قدرت آن را قدرت خود بدانند، همان گونه که جمهوری اسلامی ایران همین باور را نسبت به سایر کشورهای اسلامی دارد.

«ԻԻՀ-ն կազմակերպության անդամ բոլոր երկրներից լրջորեն ցանկանում է, որ Իրանի գիտական, տնտեսական, քաղաքական, ռազմական և մշակութային հնարավորությունները իրենցը համարեն, նրա ուժը՝ իրենց ուժը, ինչպես որ Իրանն է հավատում մնացյալ իսլամական երկրներին»:

Քառաբերականական բացատրություններ

1. اقدامات [eqdāmāt]

«միջոցառումներ, ջանքեր, նախաձեռնումներ, գործողություններ» (եզ. [eqdām] اقدام «ջանք, միջոցառում, եռանդ, գործողություն»),

اقدام [aqdam]

«քայլեր»:

Արաբերենում իզական սեռի *s* -at (tā-ye marbute) վերջավորությամբ գոյականների հոգնակիակերտ ات -āt ածանցը կիրառվում է նաև պարսկերենում գոյականի հոգնակի թվի կազմության համար: Ընդ որում՝ արաբերենի նշված վերջավորությամբ իզական սեռի գոյականները պարսկերեն են մտել երկու վերջավորություններով՝ ت -at և ة -e, ըստ այդմ՝ -āt վերջածանցը պարսկերենում հոգնակի թիվ է կազմում նշված այդ երկու վերջավորություններն ունեցող արաբական բառերից, օրինակ՝ كلمة [kalame] «բառ» → كلمات [kalamāt] «բառեր» և այլն (իհարկե, -āt ածանցը կարող է հոգնակի թվով գոյականներ կազմել նաև իրանական և թյուրքական ծագման բառերից, օրինակ՝ ده [deh] «գյուղ» → دهات [dehāt] «գյուղեր», ایل [il] «ցեղ» → ایلات [ilāt] «ցեղեր» և այլն): Պարսկերենում -āt վերջածանցն ընդլայնել է իր կիրառության սահմանները և հոգնակի թիվ է կազմում նաև ոչ միայն նշված վերջավորություններով, այլև, ընդհանրապես, արաբական ծագման բառերով, ինչը մենք տեսնում ենք اقدامات [eqdāmāt] բառի «միջոցառումներ, ջանքեր, նախաձեռնումներ» նշանակությամբ բառի դեպքում: Այն կազմված է اقدام eqdām «միջոցառում, նախաձեռնում, առաջխաղացում, ջանք» բայանունից (م د ق արմատական բաղաձայններով) և հոգնակիակերտ -āt ածանցից: Մինչդեռ նույն արամատից կազմված է اقدام [aqdam] «քայլեր» բառը՝ قدم [qadam] «քայլ» բառի բեկյալ հոգնակին:

2. برسر توافق [bar sar-e tavāfoq-e...]

«համաձայնության մասին»: Պարսկերենում سر [sar] «գլուխ» բառամիավորն ունի իմաստային բազմազանություն, որով կազմված կապակցությունները լայնորեն գործածվում են հրապարակախոսական ոճի խոսքում, այսպես՝

سر [sar]

2.1 «գլուխ»

سر آدم [sar-e ādam]

«մարդու գլուխ»,

2.2 «սկիզբ»

سر زمستان [sar-e zemestān]

«ճմռան սկիզբը»,

از سر [az sar]

«սկզբից»,

2.3 «ինչ-որ բանի վերևի հասվածը»

سر درخت [sar-e deraxt]

«ծառի կատար»,

سر کوه [sar-e kuh]

«սարի գագաթ»,

2.4 «ինչ-որ բանի ծայրը»

سر انگشت [sar-e angošt]

«մատի ծայր»,

2.5 «ինչ-որ բանի վրա, մասին»

بر سر [bar sar-e]

2.6 «շրջել, թեթել, շուռ տալ»

سرآزیر کردن [sarāzir kardan]

3. گفتن [goftemān]

կազմված է گفتن [goftan] «ասել» բայի անցյալի հիմքից և -مان [mān] գոյական-նակերտ ածանցից: Նշանակում է «խոսույթ, դիսկուրս, զրույց, քննարկում»:

Թարգմանական բացատրություններ

1. الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على سيدنا و نبينا محمد و آله الطاهرين و صحبه المنتجبين

[Alhamdol-ellahe rabb el-‘āmin va-ss-alato va-ss-salāmo ‘ala sayyednā va nabinā Mohammas va ālehe at-tāherin va sahbāt al-montajābin]

«Փառք Աստծուն՝ երկու աշխարհների Տիրոջը, և օրհնություն ու խաղաղություն մեր տեր մարգարե Մուհամմադին, նրա անեղծ տոհմին և ուղեկիցներին»:

2. وَ لَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ

[va laqqad kattabna f-el-Zabur men ba‘de ez-zekr enna-l-arz yaresoha ‘abadi as-sālehun]

«Եվ, անշուշտ, Սաղմոսներում հիշատակությունից հետո նշվել է, որ երկիրը, իրոք, ժառանգելու են իմ արժանի հետևորդները»:

3. تجارب [taǰarob]

«փորձառություն» բառը ձևով تجربه [taǰrobe] «փորձ, փորձառություն» բառի բեկյալ հոգնակին է, սակայն հայերեն թարգմանվում է եզակիով:

4. به فعالیت در آوردن [be fa‘āliyyat dar āvardan]

«գործարկել»:

5. در عین حال [dar ‘eyn-e hāl]

հոմանիշ ձևերն են՝ به همان سان, همان سان, در همان سان «նույնպես, դրանով հանդերձ, այնուհանդերձ»:

6. قالب‌های مفهومی [qālebḥā-ye mafhumi]

«գաղափարական, մտքի կաղապարներ»:

7. هواپیمای بدون سرنشین [havāpeymā-ye bedun-e sarnešin]

«անօդաչու ինքնաթիռ», որի անվան համար հոմանիշ ձև է նաև پهپاد [pahpād]-ը:

8. Հրապարակախոսական ոճին հատուկ են նորակազմությունները, պարսկերենի բառապաշարային ու բառակազմական հնարավորությունների հիման վրա, որոնց կազմավորման և գործածման հիմքում ընկած են նոր իրականությունները, հատկապես՝ օտար լսարանին հասկանալի ու ընկալելի լինելու հանգամանքը, օրինակ՝

تنشزا [tanešzā]

«ճգնաժամածին, լարվածություն ստեղծող», կազմված է taneš- «լարվածություն» և -zā < zāyā- < zāyidan «ծնել» բայի կրճատ ենթակայական դերբայից:

خانمان سوز [xanemānsuz]

«տունուտելը կրակի տվող», կազմված է xanemān «տուն-տեղ, գերդաստան» և -suz < suzande < suxtan «այրել, վառել» բայի կրճատ ենթակայական դերբայից:

ناکارامد [nākārāmad]

«անօգուտ, իզուր կատարվող», կազմված է ժխտական nā- նախածանցից, -kār- «գործ» գոյականից և -āmad < āmadan «զալ» բայի կրճատ անորոշ դերբայից:

نهادینه شدن [nehādine šodan]

«ինստիտուցիոնալացվել»:

9. "مای برتر" و "دیگران دون تر" [mā-ye bartar va digarān duntar]

Թարգմանվում է՝ «Մենք՝ բարձրերս, և այլը՝ ցածրերը»:

Կարդա՛լ և հիշե՛լ արդահայությունները:

1. روحانی همچنين در خصوص درگیری‌های اخیر ارمنستان و جمهوری آذربایجان در منطقه قره‌باغ گفت: "ارمنستان و آذربایجان دو کشور دوست و همسایه ما هستند و آرزو مندیم که در منطقه قره‌باغ از طریق مذاکره و روش‌های سیاسی شاهد صلحی پایدار باشیم که این صلح پایدار به نفع همه کشورهای منطقه خواهد بود. بی‌تردید برای دست یافتن به صلح را محل نظامی وجود ندارد و باید از را محل مذاکره در چارچوب مقررات بین‌المللی، شاهد امنیت و ثبات در این منطقه باشیم".

Ռուսիանին նաև Արցախի տարածաշրջանում Հայաստանի և Ադրբեյջանական Հանրապետության միջև վերջին բախումների կապակցությամբ ասաց. «Հայաստանը և Ադրբեյջանը մեր բարեկամ ու հարևան երկրներն են, և ցանկանում ենք ականատես լինել Արցախի տարածքում բանակցությունների միջոցով և քաղաքական եղանակներով կայուն խաղաղության հաստատմանը, քանի որ այդ կայուն խաղաղությունը ի շահ տարածաշրջանի բոլոր երկրների է: Անկասկած, խաղաղության հասնելու բազմական լուծման ճանապարհ գոյություն չունի, և պետք է ականատես լինենք այս տարածաշրջանում բանակցային ճանապարհով և միջազգային նորմերի շրջանակում անվտանգության և կայունության հաստատմանը»:

2. روحانی به وضعیت در سوریه و عراق اشاره کرد و افزود: "در موضوع عراق و سوریه به عنوان دو کشوری که امروز با معضل تروریسم مواجه هستند و ما باید به این دولت‌ها برای از بین بردن تروریسم کمک کنیم و درباره کمک‌های نوع دوستانه بویژه برای مردم حلب، داری توافق نظر هستیم."

Ռուսիանին, մատնանշելով Սիրիայում և Իրաքում տիրող իրավիճակը, ավելացրեց. «Մենք համակարծիք ենք երկու երկրների՝ Իրաքի և Սիրիայի հարցում, որոնք այսօր կանգնած են ահաբեկչության հիմնախնդրի առջև, և մենք պետք է օգնենք այդ երկրներին արմատախիլ անել ահաբեկչությունը, ինչպես նաև համաձայնության ենք հասել հատկապես Հալեպի ժողովրդին քարեկամական օգնություն ցուցաբերելու վերաբերյալ»:

3. وی خاطرنشان کرد: "اقدامات لازم را در راستای بهبود محیط تجاری و مقررات سرمایه گذاری برای دست‌اندرکاران تجاری دو کشور انجام خواهیم داد و در این خصوص مايلم به طور خاص بر اهمیت لغو روادید برای شهروندان کشورهایمان تأکید کنم."

Նա նշեց. «Իրականացնելու ենք առևտրային միջավայրի և երկու երկրների ձեռներեցների համար ներդրումային կանոնակարգերը բարելավելու ուղղությամբ անհրաժեշտ բոլոր միջոցառումները, և դրա համար հատուկ կերպով ցանկանում ենք ընդգծել երկու երկրների քաղաքացիների համար վիզաների չեղարկման կարևորությունը»:

۴. رامین مهمانپرست، سخنگوی وزارت امور خارجه ایران روز گذشته به خبرگزاری "ترند" گفت که وزارت خارجه ایران دلایل اظهارات سفارت خود در ارمنستان در مورد مناقشه قره باغ کوهستانی را بررسی می کند. سفارت ایران در ارمنستان امروز با صدور بیانیه ای اعلام کرد که مناقشه قره باغ کوهستانی باید بر اساس گفتگو، بدون استفاده از زور و احترام به حق تعیین سرنوشت خود حل و فصل شود. بنا بر گزارش رسانه های ارمنستان، سفارت خانه ایران در ارمنستان به اصل احترام به حاکمیت و تمامیت ارضی کشورها اشاره ای نکرده است. سفارت آذربایجان در ایران نیز دلایل این اظهارات سفارت ایران در ارمنستان را بررسی می کند. یک مقام رسمی سفارت آذربایجان در گفتگو با ترند گفت: " ایران در تمام اسناد رسمی، تمامیت ارضی آذربایجان را همیشه به رسمیت شناخته است".

Իրանի արտգործնախարարության խոսնակ Ռամին Մեհմանփարասը անցյալ օրը «Թրենդ» լրատվականին հաղորդել է, որ Իրանի արտգործնախարարությունը քննարկում է Արցախյան հակամարտության շուրջ Հայաստանում Իրանի դեսպանատան հայտարարությունների պատճառները: Այսօր Հայաստանում Իրանի դեսպանատունը հայտարարություն է հրապարակել և հայտնել, որ Արցախի հիմնահարցը պետք է լուծվի՝ միայն հիմնվելով երկխոսության վրա և հարգելով ինքնորոշման իրավունքը՝ առանց ուժի կիրառման: Հայաստանի լրատվամիջոցների հաղորդմամբ՝ Հայաստանում Իրանի դեսպանատունը չի ակնարկել երկրների ինքնիշխանության և տարածքային ամբողջականության իրավունքի մասին: Իրանում Ադրբեջանի դեսպանատունը նույնպես քննարկում է Հայաստանում Իրանի դեսպանատան հայտարարությունների պատճառները: Ադրբեջանի դեսպանատան պաշտոնյաներից մեկը «Թրենդի» հետ զրույցում ասել է. «Իրանը բոլոր պաշտոնական փաստաթղթերում պաշտոնապես ճանաչել է Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը»:

۵. جهان اسلام سزاوار آن نیست که در موج ناامنی، خشونت و تروریسم سازمان یافته در غلطیده و مبتلا به عقب ماندگی و توسعه نیافتگی همه جانبه گردد. بلکه سزاوار آن است که بر جایگاهی برتر بنشیند؛ و این ممکن نیست مگر آنکه با دغدغه بیشتر به وضعیت کنونی و دنیای پیرامونی خویش ببیندشیم.

Իսլամական աշխարհին վայել չէ, որ ձևավորվելով անապահովության, բռնության և ահաբեկչության ալիքների վրա՝ գլոբալ և մատնվի համակողմանի հետամնացության: Այն արժանի է, որ ավելի բարձր դիրք զբաղեցնի, և դա հնարավոր է, եթե ավելի մեծ մտահոգությամբ մտածենք այժմյան իրավիճակի և չքապատող աշխարհի մասին:

۶. باید امنیت پایدار، پیشرفت علمی و توسعه همه جانبه اعضای سازمان همکاری اسلامی را امنیت، پیشرفت و توسعه جهان اسلام دانست و از آن استقبال کرد و اجازه نداد با ایجاد موقعیت های هراس انگیز و خلق خطرهای موهوم این ضرورت به محاق برود. جمهوری اسلامی ایران

از همه اعضای سازمان، مجدانه می‌خواهد که ظرفیت‌های علمی، اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی ایران را از آن خود نیز دانسته و قدرت آن را قدرت خود بدانند، همان‌گونه که جمهوری اسلامی ایران همین باور را نسبت به سایر کشورهای اسلامی دارد.

«Պետք է «Իսլամական համագործակցության կազմակերպության» անդամների կայուն անվտանգությունը, գիտական առաջընթացը և համակողմանի զարգացումը համարենք իսլամական աշխարհի առաջընթաց ու զարգացում և ողջունենք այն: Պետք է թույլ չտանք, որ սարսափազդու իրավիճակների և արհեստական վտանգների ստեղծմամբ այս անհրաժեշտ քայլը չիրականացվի: ԻԻՀ-ն կազմակերպության անդամ բոլոր երկրներից լրջորեն ցանկանում է, որ Իրանի գիտական, տնտեսական, քաղաքական, ռազմական և մշակութային հնարավորությունները համարեն իրենցը, իսկ նրա հզորությունը՝ սեփականը, ինչպես որ Իրանի Իսլամական Հանրապետությունը մյուս իսլամական երկրների հանդեպ ունի հենց այս հավատամքը»:

Գաւ 26

درس ۲۶

Վարժութիւններ

تمرین ها

تمرین ۱

Վարժութիւն 1. Ընտրել որոշիչներ (աջ սյունակ) հետևյալ որոշյալների համար (ձախ սյունակ)

مناسبات	خاصی
روابط	مشترک
شرایط	مسالمت‌آمیز
امید	غیرمتمدن
حق	شخصی
ظرفیت‌ها	جدید
حل	کهنه
اقدامات	جهانی
قدرت	نوین
پدیده‌ای	نادرست
دعواها	دولتی
تجارب	خصوصیت‌آمیز
محاسبه	منطقه‌ای
خشونت‌ها	جهانی
شرایط	تجاری
حاشیه‌ها	سیاسی
روش	توسعه
سرمایه‌گذاری	فراوان
ارزش‌ها	زورمدارانه

تمرین ۲

Վարժութիւն 2. Լրացնել բաց թողնված տեղերը համապատասխան բառով՝

بخشکانند، مشحون، سابقه ، برداشتن، حرکت‌های، گفتمان، بیشتری، بیشتر از گذشته، به طور کامل، فرصتی، غیرمتمدن، شیوه و رفتار، بستر، اهمیت، مفهومی

1. رییس‌جمهور با اشاره به ... خوب توسعه‌ای در کل کشور، گفت: اکنون شور و شوق و حرکت مردم برای توسعه کشورمان ... است.
2. امروز جمهوری اسلامی ایران شما و همه جامعه جهانی را به ... گامی فرابیش می‌خواند.
3. مردم ایران در انتخابات اخیر در حرکتی هوشمندانه به ... امید و تدبیر و اعتدال رأی دادند.
4. ایران به تعهدات خود ... عمل کرده و طرف مقابل هم باید همین ... را نسبت به برجام داشته باشد.
5. مردم جهان از جنگ، خشونت و افراط‌خسته‌اند و این ... بی‌نظیر است.
6. جنگ افروزان می‌خواهند امیدها را ....
7. در گفتمان متعارف سیاسی بین‌المللی، یک مرکز متمدن با حاشیه‌های ... به تصویر درآمده است.
8. سفیر جدید انگلستان در خصوص مسایل منطقه‌ای نیز ... همکاری با ایران را مورد تأکید قرار داد و گفت: امیدواریم در خصوص مسایل منطقه‌ای همکاری‌های ... با جمهوری اسلامی ایران داشته باشیم.
9. اقدامات زورمدارانه اقتصادی و نظامی برای حفظ و تداوم سلطه و برتری گذشته، با مجموعه‌ای از قالب‌های ... همراه شده که همگی ضد صلح، ضد امنیت، ضد کرامت انسانی و ضدآرمان‌های بشری می‌باشند.
10. دوران حساس انتقالی کنونی در روابط بین‌الملل ... از خطرها، و البته توأم با فرصت‌های کم نظیری است.
11. وی از گسترش روابط تهران - آتن در همه عرصه‌ها استقبال کرد و گفت: ... تمدنی و توانمندی‌های دو کشور.. مناسبی را برای تعمیق همکاری‌های دو کشور بویژه در حوزه اقتصادی فراهم کرده است.

تمرین ۳

Վարժություն 3. Փոխարինել ընդգծված բառերը հոմանիշներով:

1. در برابر همه این بیم‌ها، امیدهای جدیدی نیز وجود دارد؛ امید اقبال مردم و نخبگان در سراسر جهان به "آری برای صلح و نه برای جنگ"، و امید به ترجیح گفتگو بر سنتیز و اعتدال بر افراط.
2. تأثیر فاجعه بار روایت‌های افراطی و خشن را نباید دست کم گرفت.
3. نمی‌توان اهداف استراتژیک و توسعه‌طلبانه و به هم ریختن توازن منطقه‌ای را با پنهان شدن پشت کلمات بشردوستانه، تحقق بخشید.
4. میلیون‌ها عراقی را فراموش نکنیم که در اثر تحریم‌هایی که با زوررق‌های حقوقی در نهادهای بین‌المللی پیچیده شده بودند، آسیب دیدند.
5. خشونت و افراط جایی برای مدارا و تفاهم که لازمه زندگی انسان و جامعه مدرن است نمی‌گذارد.

6. مردم ایران در انتخابات اخیر در حرکتی هوشمندانه به گفتمان امید و تدبیر و اعتدال رأی دادند.
7. امید من، علاوه بر تجارب شخصی و ملی، از این باور مشترک همه ادیان آسمانی نشئت می گیرد که جهان را سرانجامی نیکو و روشن است.
8. همچنین تصمیم گرفته شد تا روابط تجاری دو کشور را تسهیل کنیم و برای بازرگانان و سرمایه‌گذاران دو کشور تسهیلات لازم فراهم شود.
9. در موضوع عراق و سوریه به عنوان دو کشوری که امروز با معضل تروریسم مواجه هستند و ما باید به این دولت‌ها برای از بین بردن تروریسم کمک کنیم .
10. توافقات به دست آمده بین جمهوری ارمنستان و جمهوری اسلامی ایران، در رابطه با گاز و برق اجرایی خواهد شد.

تمرین ۴

Վարժություն 4. Լրացնել համապատասխան կապակցություններով՝

- سپاسگزارم، قدردانی کنم، میزبانی این اجلاس، خواستارم، در این فرصت مغتنم، وظیفه خود می دانم، باعث خوشحالی و خرسندی، گرامی می دانم، تبریکات صمیمانه خود را
1. در آخر توفیق این همایش را درتألیف برنامه عملی و تحقق اهداف آن را...
  2. اول ... سپاس خود را تقدیم حضار بکنم که این فرصت را ایجاد کرده اند تا امروز گرد هم بیاییم.
  3. بنده ... بر آن هستم از این مسأله مهم با عنایت به کل حوادث تروریستی در جهان و پیامدهای آن سخن بگویم.
  4. ... اینجانب است که توفیق شرکت در مراسم اختتامیه این اجلاس را پیدا کردم.
  5. تشریف فرمایی شما به جمهوری اسلامی ایران را خوش آمد گفته و حضورتان در این اجلاس را ...
  6. در آغاز مایلم ... به مناسبت انتخاب شایسته جنابعالی به ریاست مجمع عمومی ابراز نموده و از تلاش‌های جناب آقای بان‌کی‌مون نیز تقدیر نمایم.
  7. با ابراز تشکر از مردم و دولت آلمان برای ... ، از تلاش همه دست اندرکاران قدردانی می کنم و مراتب تشکر خود را به آقای سفیر اعلام می دارم.
  8. از حضور همگی شما مخصوصاً میهمانان گرامی کنفرانس تشکر می کنم و از دفتر مطالعات سیاسی به خاطر برگزاری این همایش ... .
  9. در آغاز مایلم به نام جمهوری اسلامی ایران از گزارش دبیر کل محترم در باب چالش های جدید ... .

Վարժութիւններ

تمرین ها

تمرین ۵

Վարժութիւն 5. Կազմել նախադասութիւններ հետևյալ բառերով՝

(آ) توسعه‌طلبانه، بشردوستانه، شاهد، اشغال، فقر، مطلوب، مقررات، کافی، چالش، توازن، اثرگذار، سطح، بی‌تردید، جاده، مسئولانه، مرحله، سرمایه‌گذار، معضل، تبعیض، سرنشین، فرامرزی، طریق، محیط، راه‌آهن، تبادل نظر، قطعنامه، امور مرزی، خشونت، تباهی، کرامت، حقوق انسان.

(ب) دست یافتن، رأی دادن، توصیف کردن، متصل کردن، تکمیل کردن، قدردانی کردن، سخنرانی کردن، دست کم گرفتن، به نظر آمدن، وارد کردن.

تمرین ۶

Վարժութիւն 6. Կարդա՛լ և վերարտադրել պարսկերէն:

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای اردوغان؛

رئيس جمهور محترم کشور ترکیه و رئیس اجلاس سران سازمان همکاری اسلامی

روسای محترم کشورهای اسلامی؛

خانم‌ها، آقایان؛

در آغاز مایلم ضمن تبریک به جنابعالی، از میهمان‌نوازی گرم دولت و ملت ترکیه قدردانی نموده و برایتان سعادت و موفقیت آرزو نمایم.

امروز که با شعار "وحدت و همبستگی برای عدالت و صلح" در شهر زیبا و تاریخی استانبول گرد هم آمده‌ایم، فرصت مناسبی است تا به سرنوشت مشترک تمامی مسلمانان در جهان، بیندیشیم .

تنها چند قرن پیش، زمانی که تمدن بزرگ اسلامی در اوج قدرت و اقتدار خویش قرار داشت، شاید کسی تصور نمی‌کرد روزی جهان اسلام گرفتار این‌همه ضعف و سکون شده و در برابر

تمدن غربی، که در رشد فکری و علمی، وامدار مسلمانان بوده است، در موضع ضعف قرار گیرد و یا آن روز که تمدن اسلامی همه نحله‌های فکری و اقوام و طوایف مختلف را در درون خود

جای‌داده و همزیستی مسالمت‌آمیزی را بین آنان برقرار کرده بود، شاید کسی تصور نمی‌کرد روزی چنان فرقه‌گرایی و افراطی‌گری در بین مسلمانان شایع شود که کشته شدن مسلمان به دست

مسلمان به امری عادی بدل گردد .

واقعیت آن است که افول تمدن اسلامی از زمانی آغاز شد که قدرت‌های بزرگ اسلامی به‌جای هم افزایی به درگیری بی‌حاصل با یکدیگر پرداختند و زمینه را برای تهاجم‌های خارجی فراهم کردند .

...

جمهوری اسلامی ایران، از همان روزی که عهده‌دار ریاست هشتمین اجلاس سران سازمان همکاری اسلامی در تهران شد تا زمانی که ایده "جهان علیه خشونت و افراطی‌گری" (WAVE) را در مجمع عمومی سازمان ملل متحد مطرح نمود، بر یک سخن محوری تکیه داشت؛ و آن اینکه گفتگو و تعامل سرآغاز درک دردها و مسائل اساسی زمانه و درمان مؤثر آن هاست. ما باید به نام اسلام در ائتلاف جهانی برای صلح و مقابله با خشونت، پیشگام باشیم؛ و امنیت پایدار و حیات مطمئن و حقوق همه‌جانبه انسان را به منطقه و جهان بازگردانیم.

...

خانم‌ها و آقایان؛

از اجلاس سازمان همکاری اسلامی که به نام وحدت برگزار شده است، نباید هیچ‌گونه پیامی که به تفرقه در میان امت اسلامی دامن بزند برخیزد؛ و هر حرکت تفرقه‌افکنانه‌ای از آنجاکه اجماع این سازمان و امت اسلامی را به همراه ندارد و با فلسفه تشکیل این سازمان در تعارض است، قطعاً بی‌اعتبار است .

ما به حکم رحمانیت و عقلانیت اسلامی، وظیفه داریم که هرگونه غبار خشونت و افراطی‌گری و فرقه‌گرایی را از چهره دین، بزداییم؛ و با تمسک به قرآن کریم که : "و كَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَ يَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا" جهان اسلام را الگوی جامعه "میانه و معتدل"، در دنیای پیش‌رو سازیم. از توجه شما سپاسگزارم . والسلام علیکم و رحمة الله و برکاته.

تمرین ۷

Վարժություն 7. Պատրաստել կարճ ելույթ՝ գործածելով հետևյալ բառերը և արտահայտությունները՝

اعضای محترم، حضار گرامی، عالیجنابان، باعث خرسندی، در آغاز مایلم بر این نکته تأکید کنم، خدمت شما عرض کنم، در این فرصت اجازه بدهید، اجازه بدهید که در مورد ... صحبت کنم، بی تردید، امیدوارم، از حضور شما سپاسگزارم، از شما قدردانی می‌کنم، نهایت تشکر را دارم، از توجه شما سپاسگزارم.

Վարժություն 8. Վերարտադրել տեքստի բովանդակությունը պարսկերեն:

Հարգելի՛ պարոն նախագահ,
տիկնա՛յք և պարոնա՛յք,
նախ շնորհակալություն եմ հայտնում նախագահ Դոլին՝ այստեղ հրավիրելու համար:

Տիկնա՛յք և պարոնա՛յք,
ուրախությամբ պետք է արձանագրեմ, որ այս տարին շատ ակտիվ սկսվեց Հայաստան-Եվրոպական միություն հարաբերությունների տեսանկյունից: Փետրվարի վերջին տեղի ունեցավ հիրավի պատմական իրադարձություն. Բրյուսելում նախագահ Տուսկի հետ միասին մենք ազդարարեցինք մեր երկկողմ հարաբերությունները կարգավորող նոր իրավական փաստաթղթի՝ Համապարփակ և ընդլայնված գործընկերության համաձայնագրի շուրջ բանակցությունների ավարտը: Իսկ ընդամենը մեկ շաբաթ առաջ արդեն Երևանում կողմերը նախաստորագրեցին այն: Նախատեսում ենք Արևելյան գործընկերության առաջիկա գագաթնաժողովին ստորագրել այս կարևոր փաստաթուղթը՝ ապավինելով նաև մեր գործընկերների աջակցությանը: Ուժի մեջ մտնելուց հետո այն նոր էջ կբացի Հայաստան-Եվրոպական միություն հարաբերություններում՝ ամրապնդելով դրանց ինստիտուցիոնալ հիմքը, ստեղծելով նոր հնարավորություններ մեր գործընկերության ընդլայնման և խորացման համար:

Հարգելի՛ գործընկերներ,
ընդամենը երեք օր հետո Հայաստանում տեղի կունենան խորհրդարանական ընտրություններ: Սա կարևորագույն հանգրվան է սահմանադրական բարեփոխումներից հետո մեր երկրի ժողովրդավարացման ճանապարհին: Հաշվի առնելով երկրի զարգացման առանձնահատկությունները՝ մենք մեր առջև խնդիր ենք դրել վստահ քայլ կատարելու եվրոպական մոդելի ժողովրդավարության կառուցման և ժողովրդավարական հաստատությունների հետագա ամրապնդման ուղղությամբ: Ընտրությունները դիտարկելու համար Հայաստանը հրավիրել է միջազգային բոլոր համապատասխան կառույցներին:

Շնորհակալ ենք Եվրոպական միությանը և, իհարկե, ԵԺԿ-ին⁴ Հայաստանի համար այս կարևոր գործընթացներում մեր կողքին գտնվելու համար:

Մենք հավատում ենք, որ Եվրամիությունը հաջողությամբ կհաղթահարի նաև զարգացման այս փուլում իր առջև ծառայած խնդիրներն ու մարտահրավերները՝ շարունակելով խաղաղության, կայունության և զարգացման իր ուրույն առաքելությունը, որից կշահեն ինչպես Եվրոպայի ժողովուրդները, այնպես էլ Եվրոպայի բարեկամները:

Շնորհակալ են:

---

⁴ «Եվրոպական ժողովրդական կուսակցություն» – حزب ملی اروپایی

Վարժութիւններ

Վարժութիւն 9. Թարգմանել՝ բանավոր ելույթի հետևյալ հատվածները՝

Մեծարգո՛ պարոն նախարար,
հարգելի՛ տիկնայք և պարոնայք,

անչափ հաճելի, նաև խորհրդանշական է իմ նախորդ պաշտոնական այցից ընդամենը չորս ամիս անց կրկին հյուրընկալվել այս բարեկամական հողում: Ջերմորեն ողջունում եմ բոլորիդ այս հրաշալի սրահում. նման բացառիկ ներկայացուցչական միջոցառումը հայ-էմիրաթյան տնտեսական կապերին նոր որակ հաղորդելու՝ մեր երկրների բարձր դեկավարության երկուստեք ցանկության ու հանձնառության վկայությունն է: Ընդամենը ամիսներ առաջ սա միայն գաղափար էր, իսկ այսօր՝ արդեն իրականություն, որից մեր սպասումները մեծ են: Այս գաղափարը կյանքի կոչելու համար առանձնահատուկ երախտագիտություն եմ հայտնում Արաբական Միացյալ Էմիրությունների իշխանություններին և հատկապես Աբու Դաբի Էմիրության քաղաքառանգ, ԱՄԷ զինված ուժերի գլխավոր հրամանատարի տեղակալ Նորին վսեմություն Շեյխ Մոհամմեդ բին Չայեդ Ալ Նահյանին:

Հարգելի՛ գործընկերներ,

հայ և արաբ ժողովուրդների բարեկամությունը դարերի փորձություն է անցել և հասնելով մեր օրերը՝ դարձել Հայաստանի ու բազմաթիվ արաբական երկրների միջպետական հարաբերությունների անսասան հենքը: Հենց այդ հենքի վրա էր, որ Միացյալ Էմիրությունների լուսահոգի հիմնադիր նախագահ Շեյխ Չայեդ բին Մուբարակ Ալ Նահյանի օրոք սկիզբ առավ նաև Հայաստանի և Արաբական Միացյալ Էմիրությունների միջպետական համագործակցությունը: Եվ այսօր մեր ցանկությունն է ու նաև մեր պարտքը՝ ամրապնդելու և խորացնելու այս քանկ ժառանգությունը, որ ստացել ենք:

Վստահ եմ, որ համատեղ աշխատելու պարագայում զգալի ձեռքբերումներ կունենանք: Դրա լավագույն վկայությունը մեր երկրների միջև առևտրաշրջանառության աննախադեպ աճն է՝ շուրջ երկուսուկես անգամ, որը նկատելի դարձավ նախորդ տարվա արդյունքների ամփոփմամբ: Իսկ այս տարի

արձանագրել ենք թռիչքային աճ՝ ավելի քան 8 անգամ, և պատրաստական ենք ապահովելու դրա շարունակականությունը:

Հարգելի՛ գործընկերներ,

ես հրավիրում եմ ձեզանից յուրաքանչյուրին բացահայտելու Հայաստանը՝ իր լեռնային յուրօրինակ բնաշխարհով, համեղ ուտեստներով, հայկական հյուրընկալությամբ և, անշուշտ, կրթված, աշխատասեր և իրենց գործի գիտակ կադրերով, որոնք մեծ նվիրումով կարող են ներգրավված լինել ցանկացած հեռանկարային ծրագրում:

Շնորհակալ եմ ուշադրության համար և մեկ անգամ ևս իմ երախտագիտությունն եմ հայտնում Էմիրությունների ղեկավարությանն այս հրաշալի միջոցառումը կազմակերպելու համար: Շնորհակալություն:

تمرین ۱۰

Վարժություն 10. Թարգմանել բանավոր ելույթի հետևյալ հատվածները՝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آقای رئیس،

آقای دبیر کل،

عالی جنابان، هیأت های محترم

خانم ها و آقایان

ایراد سخن در این گردهمایی تاریخی امتیازی ویژه است. مشارکت تعداد زیادی از رهبران جهان در این نشست، که اولین اجلاس مجمع عمومی در خصوص خلع سلاح هسته ای است، در واقع نشان بارزی از حمایت گسترده از این موضوع مهم است. به نمایندگی از جنبش عدم تعهد که مبتکر برگزاری این نشست است، لازم می دانم از همه شما بخاطر حمایت هایتان قدردانی نمایم. آقای رئیس، من از شما و ریاست قبلی، به دلیل تلاش هایتان در برگزاری این اجلاس، بسیار متشکرم. از آقای دبیرکل نیز بخاطر مطالبی که اظهار داشتند، سپاسگزارم.

عالی جنابان، خانم ها و آقایان،

برخورداری از جهانی امن و آرام کماکان آرمان مشترک همه ما است.

حوادث هولناک هیروشیما و ناکازاکی عزم ما را در جلوگیری از تکرار چنان ویرانی و کشتاری که زبان از بیان آن قاصر است، مصمم تر ساخت.

بر این اساس، در اقدامی سنجیده، اولین قطعنامه این مجمع خواستار عاری ساختن جهان از سلاح های هسته ای شد. در نتیجه تلاشهای جهانی، در حال حاضر ما از مجموعه ای از معاهدات، هنجارها و مؤسساتی برخورداریم که مأموریت آنها نیل به این هدف مورد توافق است. با این وجود، هزاران سلاح هسته ای موجود، همچنان بزرگترین تهدید علیه صلح به شمار می رود.

هر گونه استفاده از سلاح هسته اي، نقض منشور ملل متحد و جنایت علیه بشریت است. آن دسته از راهبردهای نظامی و امنیتی که چنین کاربردهایی را توجیه می کنند، غیرقابل پذیرش اند. ضمن آنکه تهدید کشورهای غیرهسته ای با استفاده از سلاح هسته ای نیز باید پایان یابد. نوسازی اینگونه سلاح ها هم اثر تلاش، برای امحای کامل آنها را خنثی می کند و باید متوقف گردد. به همین دلایل، تنها راه رفع تهدید این سلاحها، امحای کامل آنها است.

عالي جنابان، خانم ها و آقایان

هیچ ملتی نباید سلاح هسته ای داشته باشد؛ چون همانگونه که آقای دبیرکل شما به درستی بیان کردید، هیچ دستِ پاکِی، برای در اختیار داشتن این سلاح های ناپاک، وجود ندارد. جنبش عدم تعهد مصمم است از هیچگونه تلاشی برای تحقق فوری جهان عاری از سلاح هسته ای، فروگذار نکند. بیائید به جای سلاح هسته ای، منابع مالی خود را برای توسعه، و امحاء فقر، بیسوادی و بیماری ها، هزینه نماییم.

بیائید جهانی عاری از سلاح هسته ای را برای نسل های آینده به یادگار بگذاریم. این حق آنها و مسئولیت ماست. بیائید نشان دهیم که ما ملل متحد هستیم: مللی متحد در راه صلح.

تمرین ۱۱

Վարժություն 11. Թարգմանն՝ գրավոր ելույթի հետևյալ հատվածները՝

1. Պետությունների հարգելի՛ ղեկավարներ,
հարգելի՛ գործընկերներ,

նախքան ելույթին անցնելը կցանկանայի ցավակցություն հայտնել Ուզբեկստանի վարչապետ, նախագահի պաշտոնակատար պարոն Շավկատ Միրմոնովի Միրվիյոնին՝ Ուզբեկստանի նախագահ Իսլամ Բարիմովի մահվան կապակցությամբ: Նրա հիշատակը միշտ կմնա մեր սրտերում:

Ուզում եմ շնորհակալություն հայտնել Ալմադեկ Աքամբակին ինչպես դրա, այնպես էլ ցուցաբերված հյուրընկալության և ջերմ ընդունելության համար: Շնորհակալություն:

2. Պետությունների հարգելի՛ ղեկավարներ,

մեր հանդիպումն ընթանում է միջազգային և տարածաշրջանային արագ փոփոխվող միջավայրում. նախկինի պես նկատվում է լարվածության աճ, այդ թվում՝ նաև ԱՊՀ հարակից շրջաններում, ակտիվանում է ահաբեկչական խմբավորումների գործունեությունը, պահպանվում է տնտեսական անկայունության բարձր մակարդակը, և շարունակվում է միգրացիոն ճգնաժամը:

Մենք հույս ունենք, որ Միրիայում հրադադարի վերաբերյալ ռուսամերիկյան վերջին պայմանավորվածությունները կստեղծեն նախադրյալներ

այդ արյունալի հակամարտության տևական կարգավորման համար: Քննարկում ենք Հայաստանի և Սիրիայում հայկական համայնքի ներգրավման հնարավորություններն այդ գործընթացներում:

3. Հարգելի՛ գործընկերներ,

Հայաստանը խաղաղության և անվտանգության ակտիվ ջատագով է նաև մեր տարածաշրջանում և մշտապես հանդես է եկել մեզ համար խիստ կարևոր՝ Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի խաղաղ կարգավորման դիրքերից: Սույն թվականի մայիսի 16-ին Վիեննայում ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահող երկրների բարձր ներկայացուցիչների՝ ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի, Ռուսաստանի արտաքին գործերի նախարարի և Ֆրանսիայի եվրոպական հարցերով պետքարտուղարի մասնակցությամբ հանդիպման արդյունքում համատեղ հայտարարությամբ վերահաստատվեց, որ հիմնախնդիրը չի կարող ռազմական լուծում ունենալ, և ընդգծվեց 1994 թվականի հրադադարի և 1995 թվականի հրադադարի ռեժիմի ամրապնդման մասին անժամկետ համաձայնագրերի հարգման կարևորությունը:

Միաժամանակ հայտարարության մեջ ամրագրվեց ԵԱՀԿ-ի կողմից շփման գծում հրադադարի խախտումներն արձանագրող հետաքննության մեխանիզմի ներդրումը, ԵԱՀԿ գործող նախագահի անձնական ներկայացուցչի կարողությունների ընդլայնումը: Այս մոտեցումը ամրապնդվեց նաև Հայաստանի, Ռուսաստանի և Ադրբեջանի նախագահների՝ Սանկտ Պետերբուրգում կայացած եռակողմ հանդիպման արդյունքում ընդունված հայտարարության մեջ:

4. Հարգելի՛ գործընկերներ,

ամփոփելով՝ կցանկանալի շնորհավորել մեր ռուսաստանյան գործընկերներին ԱՊՀ-ում առաջիկա նախագահության կապակցությամբ: Վստահ են, որ 25 տարվա ընթացքում կուտակած դրական փորձը լավ հիմք կծառայի ռուսական կողմին՝ համագործակցության զարգացման առաջնահերթությունների իրականացման համար: Մենք մեր կողմից պատրաստ ենք ներդնել անհրաժեշտ ջանքեր այդ ուղղությամբ:

Մեկ անգամ ևս շնորհավորում են բոլորին մեր պետությունների անկախության 25-ամյակի և ԱՊՀ 25-ամյակի կապակցությամբ:

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ضمیمه ها

Պարսկերեն-հայերեն բառացանկ

واژه نامه فارسی – ارمنی

	Ā A	
արտահայտել, ասել	[ebrāz kardan]	ابراز کردن
վստահություն հայտնել	[ebrāz-e etminān kardan]	ابراز اطمینان کردن
զոհունակություն հայտնել	[ebrāz-e rezāyatmandi nemudan]	ابراز رضایتمندی نمودن
տարածություններ, հարթություններ, չափեր, ոլորտներ	[ab‘ād]	ابعاد
քաղաքական հարթություն	[ab‘ād-e siyāsi]	ابعاد سیاسی
փոխանցում, հաղորդում	[eblāy]	ابلاغ
միություն	[ettehād]	اتحاد
որդեգրել	[ettexāz]	اتخاذ کردن
հրադադար	[ātašbas]	آتش بس
հրշեջ	[ātašnešān]	آتش نشان
կապ, միացում	[ettesāl]	اتصال
հաղորդակցության ճանապարհների միացում	[ettesāl-e rāhhā-ye ertebāti]	اتصال ارتباطی
տեղի ունենալ	[ettefāq oftādan]	اتفاق افتادن
հետագա, հաջորդ	[āti]	آتی
ազդեցիկ	[asargozār]	اثرگذار
խուսափում	[e]jtenāb]	اجتناب
անխուսափելի	[e]jtenāb nāpazir]	اجتناب ناپذیر
հատուցում	[a]jri]	اجر
իրականացնել	[e]jrā nemudan]	اجرا نمودن
բաժին, ողորմածություն, օրաբաժին, հատուցում	[a]jri]	اجری
ապրանքներ	[a]jnās]	اجناس
փոխադարձ հարգանք	[e]hterām-e moteqābel]	احترام متقابل
հավանական	[e]htemāl]	احتمال

կառուցում, հիմնադրում	[ehdās]	احداث
կանչել	[ehzār kardan]	احضار کردن
վերածնունդ, վերականգնում	[ehyā]	احیا
ստացում, գրավում, գանձում	[axz]	اخذ
հատկացնել	[extesās dādan]	اختصاص دادن
տարակարծություններ	[extelāf-e nazarhā]	اختلافِ نظرها
բարոյականություն, քաղաքա- վարություն	[axlāq]	اخلاق
տնօրինում, կառավարում	[edāre]	اداره
պահանջ	[edde‘ā]	ادعا
նվիրվածություն, համա- կրություն, բարեհաճություն	[erādat]	ارادت
քաղաքական կամք	[erāde-ye siyāsi]	اراده سیاسی
վճռական կամք	[erāde-ye qāt‘]	اراده قاطع
աճ, ավելացում, բարձրացում	[erteqā]	ارتقا
գնահատել	[arzyābi kardan/nemudan]	ارزیابی کردن/نمودن
իղձ, նպատակ	[ārmān]	آرمان
ուղիով	[az tariq]	از طریق
ղիվանագիտական խողո- վակների միջոցով	[az tariq-e majāri-ye diplomatik]	از طریقِ مجاری دیپلماتیک
հրթիռային փորձարկում	[āzmāyeš-e mušaki]	آزمایش موشکی
հիմք	[asās]	اساس
նախկին	[asbaq]	اسبق
ամրապնդում	[estehkām]	استحکام
ողջունել, ընդունել	[esteqbāl kardan]	استقبال کردن
հաստատում	[esteqrār]	استقرار
ամուր	[ostovār]	استوار
հավատարմագիր	[ostovārnāme]	استوارنامه
նվաճում, գրավում, գավթում	[ešyāl]	اشغال
սրտակարգ	[ezterāri]	اضطراری
տեղեկացվել	[etelā‘resāni šodan]	اطلاع رسانی شدن
չափավորություն	[e‘tedāl]	اعتدال
բողոք, առարկում, առարկություն	[e‘terāz]	اعتراض
վստահություն	[e‘temād]	اعتماد
մահապատիժ	[e‘dām]	اعدام

հայտարարվել	[‘elām šodan]	اعلام شدن
բացում	[eftetāh]	افتتاح
ծայրահեղականություն	[efrātgarāyi]	افراط گرایی
ավելացնել	[afzāyeš dādan]	افزایش دادن
ընդունել, հավանել	[eqbāl]	اقبال
տնտեսական	[eqtesādi]	اقتصادی
սհաբեկչական գործողություն	[eqdām-e teroristi]	اقدام تروریستی
տեղեկանալ	[āgāh šodan]	آگاه شدن
օրինակ, նմուշ	[olgu]	الگو
պատրաստականություն	[āmādegi]	آمادگی
ստորագրել	[emzā kardan]	امضا کردن
հնարավորություններ	[emkānāt]	امکانات
սպահով	[amn]	امن
անվտանգություն, սպահովություն	[amniyyat]	امنیت
սահմանային գործեր	[omur-e marzi]	امور مرزی
ընտրություն	[entexāb]	انتخاب
փոխադրում	[enteqāl]	انتقال
էլեկտրաէներգիայի փոխանցում	[enteqāl-e barq]	انتقال برق
պայթյուն	[enfejār]	انفجار
հնազանդություն, հպատակություն	[enqiyād]	انقیاد
սզղակ, խթան	[angize]	انگیزه
փախստական դառնալ	[āvāregi]	آوارگی
տնտեսական արդյունքներ	[āvardehā-ye eqtesādi]	آورده های اقتصادی
իրադրություն, իրավիճակ	[ouzā‘]	اوضاع
Ուգանդա	[Ugāndā]	اوگاندا
առաջնահերթություն	[oulaviyyat]	اولویت
արտասանել	[irād kardan]	ایراد کردن
դիմակայություն, դիմադրություն	[istādegi]	ایستادگی
կատարել, իրագործել	[ifā kardan]	ایفاء کردن

ب

ներկայությամբ	[bā hozur]	با حضور
սահմանային շուկաներ	[bāzārčehā-ye marzi]	بازارچه های

հանգուցյալի ժառանգներ, հարազատներ	[bāzmāndegān]	مرزی بازماندگان
ստուգում, քննում	[bāznegari]	بازنگری
արագությամբ	[bā sor‘at]	با سرعت
հանդիսավոր	[bāšokuh]	باشکوه
դրական գնահատելով	[bā mosbat arzyābi kardan]	با مثبت ارزیابی کردن
բանկային գործունեություն ճգնաժամ	[bānkđāri] [bohrān]	بانکداری بحران
էներգիայի և էլեկտրականության ուրրտը	[baxš-e enerži o barq]	بخش انرژی و برق
մասնավոր և պետական սեկտոր	[baxšhā-ye xosusi va doulati]	بخش های خصوصی و دولتی
հրաժեշտի գործողություն, ճանապարհում, հրաժեշտ այսպիսով	[badraqe]	بدرقه
հանդիպել, օգտվել, բախվել, վայելել	[bedinvasile] [barxordār budan]	بدین وسیله برخوردار بودن (از)
հանդուրժողականություն էլեկտրոէներգիա	[bordbāri] [barq]	بردباری برق
հաստատում, ամրապնդում	[barqarāri]	برقراری
տեղի ունենալ	[bargozār šodan]	برگزار شدن
իրականացում	[bargozāri]	برگزاری
ընտրել	[bar gozidan]	برگزیدن
ծրագիր	[barnāme]	برنامه
ծրագրավորում	[barnāmerizi]	ریزی برنامه
ծագում, արտահայտում	[boruz]	بروز
ժամանակաշրջան, փուլ	[borhe]	برهه
հարգարժան, մեծապատիվ	[bozorgvār]	بزرگوار
հարմար հարթակներ	[bastarhā-ye monāseb]	بستر های مناسب
արժանի, ինչպես վայել է, անգնահատելի	[besezā]	بسزا
մարդասիրական	[bašardustāne]	بشردوستانه
անմիջապես	[belāfāsele]	بلافاصله

Բուլղարիա	[Bolyārestān]	بلغارستان
երկարաժամկետ	[bolandmoddat]	بلند مدت
ռումբ տեղադրելը	[bombgozāri]	بمب گذاری
պաշտոնապես	[be rasmiyyat]	به رسمیت
որպես	[be ‘onvān]	به عنوان
ըստ հաղորդման	[be gozāreš]	به گزارش
նպատակով	[be manzur]	به منظور
փոխարեն, անունից	[be niyābat]	به نیابت
հատկապես	[be viže]	به ویژه
բարելավում	[behdud]	بهبود
երջանկություն,	[behruzi]	بهروزی
բախտավորություն		
շահագործում	[bahrebardāri]	بهره برداری
օգտագործում	[bahregiri]	بهره گیری
արտահայտիչ	[bayāngar]	بیانگر
անկասկած	[bitardid]	بی تردید
անկայունություն	[bisabbāti]	بی ثباتی
վախ	[bim]	بیم
սպահովագրություն	[bime]	بیمه
միջազգային	[beyn ol-melali]	بین المللی

P پ

մաքսակետ, տերմինալ	[pāyāne]	پایانه
կապվածություն,	[pāybandi]	پایبندی
հավատարմություն		
կայուն	[pāydār]	پایدار
ռազմաբազա	[pāygāh-e nezāmi]	پایگاه نظامی
երևույթ	[padide]	پدیده
ընդունել	[paziroftan]	پذیرفتن
լույս, շողք	[partou]	پرتو
ընդգրկում, բովանդակալից	[pormohtavā]	پرمحتوا
դաստիարակություն, սնուցում,	[parvareš]	پرورش
գարգացում		
համատեղ ծրագրեր	[prožehā-ye moštarak]	پروژه های مشترک
ժուժկալ, ճգնավոր	[parhizgār]	پرهیزگار

ապաստան հայցող, փախստական	[panāhju]	پناهجو
ուղերձ, պատգամ	[payām]	پیام
պատգամաբեր	[payāmāvar]	پیام آور
շնորհավորական ուղերձ	[payām-e tabrik]	پیام تبریک
տեղի ունեցած	[pišāmade]	پیش آمده
կանխատեսում	[pišbini]	پیش بینی
կանխարգելում	[pišgiri]	پیشگیری
սևագրություն	[pišnevis]	پیش نویس
հետևողականություն, հետամուտ լինելը, հետապնդում	[peygiri]	پیگیری
դատական հետապնդում	[peygiri-ye qazāyi]	پیگیری قضایی

ت ت

վիշտ, տրտմություն, հուզմունք, ընկճում	[ta‘ssor]	تأثر
տպավորություն, ազդեցություն	[ta‘sir]	تأثیر
ազդեցիկ, ներգործող	[ta‘sirgozār]	تأثیرگذار
նորանշանակ	[tāze mansub šode]	تازه منصوب شده
ընդգծել	[ta‘kid kardan]	تأکید کردن
վիշտ, ցավ, թախիծ	[ta‘llom]	تألم
ապահովում	[ta‘min]	تأمین
հաստատում	[ta‘yid]	تأیید
մտքերի փոխանակում	[tabādol-e nazar]	تبادل نظر
փտածություն, այլասերվածություն	[tabāhi]	تباهی
շնորհավորանք	[tabrik]	تبریک
հետևանքներ	[taba‘āt]	تبعات
խտրականություն	[tab‘iz]	تبعیض
բյուրեղացում	[tabalvor]	تبلور
քարոզարշավ	[tabliyāt]	تبلیغات
փորձառություն	[taǰārob]	تجارب
ազատ առևտուր	[teǰārat-e āzād]	تجارت آزاد
ոտնձգություն, սահմանազան- ցություն	[taǰāvoz]	تجاوز
փորձ, փորձառություն	[taǰrobe]	تجربه
շքեղություն, հայտնություն	[taǰalli]	تجلی

շարժ	[tahrrok]	تحرك
ղրղում, հրահրում	[tahrík]	تحريك
բռնարգելք, էնբարգո, արգելում	[tahrím]	تحريم
իրականացում	[tahaqoq]	تحقق
ամրապնդում, ամրացում	[tahkim]	تحكيم
վերլուծաբան	[tahlilgar]	تحليلگر
շարունակականություն	[tadāvom]	تداوم
խելամտություն	[tadbir]	تدبير
կազմակերպել	[tartib dādan]	ترتيب دادن
գերադասում, նախա- պատվություն	[tarjih]	ترجیح
երթնեկություն	[taraddod]	تردد
լքել, թողնել	[tark kardan]	ترك کردن
վերականգնում, բարելավում	[tarmim]	ترميم
արագացում	[tasri‘]	تسريع
մխիթարում, սփռվում	[tasalli]	تسلی
ցավակցություն	[tasliyat]	تسلیت
պարզեցում, հեշտացում , դյուրացում	[tashil]	تسهیل
արարողակարգ	[tašrifāt]	تشریفات
խրախուսում	[tašviq]	تشویق
հուղարկավորություն	[tašyi‘]	تشییع
տնօրինում, պարտակա- նություններ կատարել	[tasaddi]	تصدی
լուսաբանել, պարզաբանել	[tasrih kardan]	تصريح کردن
գրավ, երաշխավորում	[tazmin]	تضمین
փոխհարաբերություններ	[ta‘āmolāt]	تعاملات
տարիֆ, սակագին	[ta‘refe]	تعرفه
տարածում, ներդրում, մասսա- յականացում	[ta‘mim]	تعمیم
նշանակում, որոշում	[ta‘yin]	تعیین
փոխել	[taγyir dādan]	تغییر دادن
փոխադարձ համաձայնություն	[tafāhom-e moteqābel]	تفاهم متقابل
հանձնել	[taqdim kardan]	تقديم کردن
ամրապնդում	[taqvıyyat]	تقویت
մեծարում	[takrim]	تکریم
կատարելագործում, լրացում,	[takmil]	تکمیل

համալրում		
կատարելագործել, համալրել	[takmil kardan]	تکمیل کردن
ընկալվել, գնահատվել	[talaqı şodan]	تلقى شدن
հեռախոսակապ, հեռախոսազրույց	[tamās-e telefono]	تماس تلفنی
ատողջություն	[tandorosti]	تندرستی
լարվածություն, անկայունություն	[taneš]	تنش
լարված	[tanešālud]	تنش آلود
կարգավորվել	[tanzim šodan]	تنظیم شدن
կանոնավորված, կարգավորված	[tanzim šode]	تنظیم شده
նեղ տեղ, խնդիր, անձուկ վիճակ	[tangnāhā]	تنگناها
հավասարակշռություն	[tavāzon]	توازن
համաձայնություններ	[tavāfoqāt]	توافقات
մութի և երի արտոնագրի չեղարկման համաձայնագիր	[tavāfoqnāme-ye laγv-e ravādid]	توافقنامه لغو روادید
բանտարկյալների փոխանակման համաձայնագիր	[tavāfoqnāme-ye mobādele-ye zendānyān]	توافقنامه مبادله زندانیان
միջուկային համաձայնություն	[tavāfoq-e hastei]	توافق هسته‌ای
կարողություն	[tavān]	توان
կարողություն, հզորություն	[tavānmandi]	توانمندی
հրաժեշտ	[toudi‘]	تودیع
ընդլայնում, զարգացում	[touse‘e]	توسعه
ծավալապաշտական	[touse‘etalabāne]	توسعه طلبانه
սպավիհում, հավատընծայում	[tavassol]	توسل
նկարագրել, գովաբանել	[tousif kardan]	توصیف کردن
հաջողություն	[toufiq]	توفیق
արտադրված, ստեղծված	[toulid šode]	تولید شده
սպառնալիք	[tahdid]	تهدید
սպառնացող	[tahdid konande]	تهدید کننده

ث س

կայունություն	[sabbāt]	ثبات
սահմաններ	[soγur]	ثغور

ج ا

ճանապարհ	[jādde]	جاده
գոհվել	[jān bāxtan]	جان باختن

փոխարինող անջատողական տատ, նախնի հրապուրիչ համարձակություն, հանդգնու- թյուն	[jāygozin] [jodāyitalabāne] [jadde] [jazzāb] [jor‘āt]	جايگزين جدایی طلبانه جده جذاب جرات
տեղական մամուլ մաս, մասնիկ հանդգնություն տոնել հանրապետական ոճրագործություն կազմակերպված հանցավորու- թյուններ նազմական ինքնաթիռ	[jarāyed-e mahalli] [joz‘] [jesārat] [jašn gereftan] [jomhurixāh] [jenāyyat] [jenāyāt-e sāzmān yāfte] [jangande]	جرايد محلی جزء جسارت جشن گرفتن جمهوری خواه جنایت جنايات سازمان یافته جنگنده

Č Ć

մարտահրավեր ճաշակել	[čāleš] [čašidan]	چالش چشیدن
------------------------	----------------------	---------------

H Ḥ

իրադարձություն ծավալ առևտրաշրջանառության ծավալ	[hādese] [hajm] [hajm-e mobādelāt-e tejāri]	حادثه حجم حجم مبادلات تجاری
բարիդրացիական շփում, հաղորդակցում ներկա լինել մարդու իրավունքներ իշխանություն լուծում լուծվել խաղաղ լուծում, խաղաղ կարգավորում հովանավորություն, օժանդակություն բեռնավոխադրում, տրանսպորտ, փոխադրում	[hosn-e hamjavāri] [hašr] [hozur dāštan] [hoquq-e ensāni] [hokumat] [hal] [hal o fasl šodan] [hal o fasl-e mosālematāmiz] [hemāyyat] [haml o naql]	حسن همجواری حشر حضور داشتن حقوق انسانی حکومت حل حل و فصل شدن حل و فصلی مسالمت آمیز حمایت حمل و نقل

ծովային փոխադրումներ	[haml o naql-e daryāyi]	حمل ونقل دریایی
իրադարձություններ	[havādes]	حوادث

X خ

ավարտել	[xāteme dādan]	خاتمه دادن
հիշողություն	[xātere]	خاطره
անկեղծորեն	[xālesāne]	خالصانه
տեղեկացնել	[xabar dādan]	خبر دادن
Բարձրյալ Աստված	[xodāvand-e mot‘āl]	خداوند متعال
բռնություն	[xošunat]	خشونت
մասնավոր	[xosusi]	خصوصی
անբարյացական, թշնամական, չարական	[xosumatāmiz]	خصومت‌آمیز
զիծ	[xatt]	خط
վտանգ	[xatar]	خطر
պահանջել, ցանկանել, հայցել	[xāstār-e čizi šodan]	خواستار چیزی شدن
ավտոմոբիլ	[xodrrou]	خودرو
ինքնագլուխ	[xodsar]	خودسر
ինքնավար	[xodmoxtar]	خودمختار
արյունահեղություն	[xunrizi]	خونریزی

D د

հավատացյալների կենտրոն	[dār-al-mo‘menin]	دار المؤمنین
ապացույց	[dāl]	دال
օժանդակել, օգնել	[dāman zadan]	دامن زدن
բարձրագույն խորհրդի մշակութային աշխատանքային խմբի քարտուղար	[dabir-e kārgoruh-e farhangi-ye šourā-ye ‘āli]	دبیر کارگروه فرهنگی شورای عالی
միջամտություն	[dexālat]	دخالت
եկամուտ	[darāmad]	درآمد
աստիճաններ	[daraĵāt]	درجات
շրջանակներում	[dar hāšiye]	در حاشیه
ուղղությամբ	[dar rāstā]	در راستا
բնագավառում	[dar ‘arse]	در عرصه
մահ, վախճան	[dargozašt]	درگذشت
ի հակադրություն	[dar moqābele]	در مقابله

վերաբերյալ	[dar moured]	در مورد
հասկանալ, գտնել	[dar yāftan]	دریافتن
ներգրավվածներ, ձեռներեցներ	[dastandarkārān]	دست‌اندرکاران
ձեռքբերումներ	[dastāvardhā]	دستاوردها
օրակարգ	[dastur-e kār]	دستور کار
ձեռք բերել, հայթայթել	[dast yāftan]	دست یافتن
պաշտպանական	[defā‘i]	دفاعی
Իսլամական հեղափոխության գերագույն առաջնորդի աշխատակազմ	[daftar-e maqam-e mo‘azam-e rahbari]	دفتر مقام معظم رهبری
ցավալի, սրտաճնլիկ	[delxarāš]	دلخراش
խոսել	[dam zadan]	دم زدن
հեռանկար	[durnemā]	دورنما
այլ հանդիպումներ, կողմնակի հանդիպումներ	[didārḥā-ye jānebi]	دیدارهای جانبی
տեսակետ	[didgāh]	دیدگاه

R ر

ամուր, հաստատակամ	[rāsex]	راسخ
գործարկում	[rāhandāzi]	راه اندازی
երկաթուղի	[rāhāhan]	راه آهن
ռազմավարություն	[rāhbord]	راهبرد
լուծման ճանապարհ	[rāh-e hall]	حل راه
մեթոդ	[rāhkār]	راهکار
անցուղի, միջանցք	[rāhgozar]	راهگذر
միջազգային տրանսպորտային և տարանցիկ ուղիներ	[rāhḥā-ye movāselāti- ye beyn ol-melali o terānziti]	راههای مواصلاتی بین المللی و ترانزیتی
ճանապարհ ընկնել, ուղևորվել	[rāhi šodan]	راهی شدن
քվեարկել	[rāy dādan]	رای دادن
խորհրդատվություն	[rāyezani]	رایزنی
աստիճան, կարգ	[rotbe]	رتبه
մահանալը	[rehlat]	رحلت
ողորմածություն, թողություն	[rahmat]	رحمت
մերժում, հերքում	[radd]	رد
մերժել, հերքել	[rad kardan]	رد کردن
պաշտոնական	[rasmi]	رسمی

գոհունակություն	[rezāyyatmandi]	رضایت مندی
բարօրություն, բարեկեցություն	[refāh]	رفاه
մարդասիրական վարք	[raftāri ensāni]	رفتاری انسانی
փոխալցելություն	[raft o āmad]	رفت و آمد
վերացում, խափանում	[raf˘]	رفع
երկկողմ հարաբերություններ	[ravābet-e dojānebe]	روابط دوجانبه

վիզա	[ravādid]	روايد
նախագահներ	[roasā-ye jomhur]	روسای جمهور
գործընթաց	[ravand]	روند
պատճեն	[runevešt]	رونوشت
իրադարձություն	[ruydād]	رویداد
մոտեցում, քաղաքականություն	[ruykard]	رويكرد
Իսլամական հեղափոխության առաջնորդ	[rahbar-e enqelāb-e eslāmi]	رهبر انقلاب اسلامی
ղեկավարել	[riyāsāt kardan]	رياست کردن
Հասարակայնության հեն կապերի վարչության նախագահ	[rayis-e edāre-ye ravābet-e ‘omumi]	رئيس اداره روابط عمومی

Z z

աննկարագրելի	[zāyed-al-vasf]	زایدالوصف
ենթակառուցվածք	[zirsāxt]	زیر ساخت

S s

կառուցվածք	[sāxtār]	ساختار
Մշակույթի և իսլամական կա- պերի կազմակերպություն	[sāzmān-e farhang va ertebātāt-e eslāmi]	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی
ոչնչանալ, նաև՝ հաշմանադան դառնալ	[sāqet šodan]	ساقط شدن
լուռ	[sāket]	ساکت
ծննդյան օր, տարեդարձ	[sālruz]	سالروز
տարեդարձ, տարելից	[sālgard]	سالگرد
շքերթ ընդունել	[sān didan]	سان دیدن (از)
պատահար, դեպք, արկած	[sānehe]	سانحه
այլ, ուրիշ, մնացյալ	[sāyer]	سایر
ճառ, ելույթ	[soxanrāni]	سخنرانی

հրապարակային ելույթ	[soxanrāni-ye ‘omumi]	سخنرانی عمومی
խոսնակ	[soxangu]	سخنگو
համառ, անզիջում	[sarsaxt]	سرسخت
ներդրող	[sarmāyegozār]	سرمايه گذار
ներդրում	[sarmāyegozāri]	سرمايه گذاری
ուղևոր	[sarnešin]	سر نشین
տապալում, կործանում	[sarneguni]	سرنگونی
ազգային հիմն	[sorud-e melli]	سرود ملی
մակարդակ	[sath]	سطح
դիվանագիտական հարա- բերությունների մակարդակ	[sath-e ravābet-e diplomātik]	سطح روابط دیپلماتیک
մակարդակներ, աստիճաններ	[sotuh]	سطوح
երջանկություն	[sa‘ādat]	سعادت
դեսպանատուն	[sefārat]	سفارت
ատվեր	[sefāreš]	سفارش
արտակարգ և լիազոր դեսպան	[safir-e fouq ol‘āde o tāmolextiyār]	سفیر فوق العاده و تام الاختیار
անկում, քայքայում	[soqut]	سقوط
տիրապետում, գերիշխում	[solte]	سلطه
փաստաթուղթ	[sanad]	سند
հավաստի փաստաթուղթ	[sanad-e mohkam]	سند محکم
առաջ մղել	[souq dādan]	سوق دادن
ش		
վկա	[šāhed]	شاهد
արժանի	[šāyeste]	شایسته
«Շարաքեյե խաբար» ըրատվական ալիք	[šabake-ye xabar]	شبکه خبر
ուժգնանալ	[šeddat yāftan]	شدت یافتن
պայմաններ	[šarāyet]	شرایط
հարմար պայմաններ, հա- մապատասխան պայմաններ	[šarāyet-e mosā‘ed]	شرایط مساعد
մասնակցել	[šerkat kardan/ dāštan]	شرکت کردن/ داشتن
ազնիվ, ազնվաբարո, հարգելի	[šarīf]	شریف
մասնակից, ընկերակից	[šarik]	شریک
քաջ	[šojā‘]	شجاع
կարգախոս, նշանաբան	[še‘ār]	شعار
քափանցիկ դարձնելը	[šafāfsāzi]	شفافسازی

պարզաբանել, լուսաբանել	[šafāfsāzi kardan]	شفاف‌سازی کردن
քաղաքացի	[šahrvand]	شهروند
քաղաքացիներ	[šahrvandān]	شهروندان
նահատակ	[šahid]	شهید

S ص

արտահանում	[sāderāt]	صادرات
արտահանել	[sāder šodan]	صادر شدن
հավքերատար, տոկուն	[sabor]	صبور
Սերբիա	[Serbestān]	سرستان
կայուն խաղաղություն	[solhi pāydār]	صلحی پایدار
անկեղծորեն, մտերիմ	[samimāne]	صمیمانه
արդյունաբերություն	[sanāyeʿ]	صنایع
արդյունաբերական	[sanʿati]	صنعتی
տեղի ունենալ	[surat gereftan]	صورت گرفتن

Z ض

կորուստ	[zāyeʿe]	ضایعه
անհրաժեշտություն, անհետաձգելիություն	[zarurat]	ضرورت
ընթացքում	[zemn]	ضمن
հավելված	[zamime]	ضمیمه
կանոններ	[zavābet]	ضوابط
ընդունելություն (պաշտոնական)	[ziyāfat]	ضیافت
հանդիսավոր (պաշտոնական) ընթրիք	[ziyāfat-e šām]	ضیافتِ شام

T ط

նախագիծ, ծրագիր	[tarh]	طرح
ուղի, ճանապարհ	[tariq]	طریق
համ	[tʿam]	طعم
մաքրություն, մաքրագործություն	[tahārat]	طهارت
անցնել	[tey kardan]	طی کردن

տարողություն, տարողունակություն, ծավալ, հնարավորություն	ظ [zarfiyyat]	ظرفیت
---	-------------------------	-------

‘ع		
սովորական	[‘ādi]	عادى
բարձրաստիճան	[‘ālirotbe]	على رتبه
բացակայություն	[‘adam]	عدم
անվստահություն, վստահության բացակայություն	[‘adam-e e‘temād]	عدم اعتماد
Իրաք	[‘erāq]	عراق
մեկնում	[‘azimat]	عزيمت
ողջախոհություն, պարկեշտություն անմեղություն	[‘esmat]	عصمت
անդամակցություն	[‘ozviyat]	عضويت
բեկումնային	[‘atfi]	عطفى
կրոնագետներ	[‘olamā-ye dini]	علمای دینی
բարձրություն, վեհություն	[‘olovv]	علو
ի հեճուկս, հակառակ	[‘aliraym]	على ر غم
դեմ	[‘aleyh]	عليه
համայն, ամբողջ	[‘omum]	عموم
խորը	[‘amiq]	عميق
ուշադրություն, հոգածություն	[‘enāyat]	عنايت
գործոններ	[‘avāmel]	عوامل

غ		
անհոգություն, անփութություն	[γeflat]	غفلت
վշտալի	[γamangiz]	غم انگيز
Գանա	[Γanā]	غنا
ոչ մշտական	[γeyr-e dāyem]	غير دائم
անխուսափելի համարել, անհրաժեշտ համարել	[γeyr-e qābel-e eǰtenāb dānestan]	غير قابل اجتناب دانستن

F ف

գիտուն, շնորհալի (իգ.)	[fāzele]	فاضله
անձնագոհ, անձնվեր	[fedākār]	فداکار
հետ կանչել, կանչել, հրավիրել, կոչ անել	[farā xāndan]	فراخواندن (را)
վերև, վրա	[farāz]	فراز
ընդգրկուն, ընդգրկող	[farāgir]	فراگیر
անդրսահմանային	[farāmarzi]	فرامرزی
անմոռանալի	[farāmuš našodani]	فراמוש نشدنی
լիություն, շատություն	[farāvāni]	فراوانی
ստեղծվել, հավաքվել	[farāham kardan]	فراهم کردن
առիթ, հնարավորություն	[forsat]	فرصت
նահանգապետարան	[farmāndāri]	فرمانداری
բանակի գլխավոր հրամանատար	[farmānde-ye koll-e arteš]	فرمانده کل ارتش
զանց առնել	[forugozāri kardan]	فروگذاری کردن
ճնշում	[fešār]	فشار
մթնոլորտ	[fazā]	فضا
քաղաքացիական իրավունքների ակտիվիստ	[fa‘āl-e madani]	فعال مدنی
աղքատություն, չքավորություն	[faqr]	فقر
տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ	[fanāvarihā-ye etelā‘āt]	فناوری های اطلاعات
տեխնիկական	[fanni]	فنی
վեր, վերոնշյալ	[fouq]	فوق
ցանկ	[fehrest]	فهرست
միջև	[fimābeyn]	فی مابین

Q ق

մաքսանենգ	[qāčāq]	قاچاق
օրենսդիր	[qānuzgozār]	قانون گذار
ընդունելը, համարելը	[qā‘el]	قائل
փոխնախարար	[qā‘em maqām-e vezārat]	قائم مقام وزارت

շնորհակալություն, երախտագիտություն	[qadrdāni]	قدردانی
շնորհակալություն հայտնել	[qadrdāni kardan]	قدردانی کردن
հենակետ	[qarārgāh]	قرارگاه
զոհեր	[qorbāniān]	قربانیان
մոտավուտ	[qaribolvoqu‘]	قريب الوقوع
Կատար	[Qatar]	قطر
բանաձև, որոշում	[qat‘nāme]	قطعنامه
սրտանց	[qalban]	قلبا

ك ك

նախարարների կաբինետ, կառավարություն	[kābine-ye doulat]	کابینه دولت
աշխատատեղ ստեղծողներ	[kārfarinān]	کار آفرینان
մասնագետ	[kāršenās]	کارشناس
խմբային աշխատանք	[kāre goruhi]	کار گروهی
բրոքերային	[kārgozāri]	کارگزاری
զործարկում	[kārgiri]	کارگیری
տնկում	[kāšt]	کاشت
բավարար	[kāfi]	کافی
ապրանք	[kālā]	کالا
պակասում	[kāheš]	کاهش
վեհանձնություն, մեծահոգություն	[kerāmat]	کرامت
ձեռքբերում, ստացում, հայթայթում	[kasb]	کسب
զանգվածային ոչնչացում	[koštār-e jam‘i]	کشتارِ جمعی
նավագնացություն	[keštirāni]	کشتیرانی
Պարսից ծոցի երկրներ	[kešvarhā-ye hāšiye-ye xaliy-e Fārs]	کشورهای حاشیه خلیج فارس
անկախ երկրներ	[kešvarhā-ye mostaqel]	کشورهای مستقل
ընդգրկում	[kalān]	کلان
մամուլի ասուլիս	[konferāns-e matbu‘āti]	کنفرانس مطبوعاتی

համատեղ մամուլի ասուլիս	[konferāns-e matbu‘āti-ye moštarak]	کنفرانس مشترک
պետական հեղաշրջում	[kudetā]	کودتا
որակական	[keyfi]	کیفی

G گ

քայլ	[gām]	گام
անցում	[gozargāh]	گذرگاه
գրոսաշրջիկ	[gardešgar]	گردشگر
պատանդ	[gerugān]	گروگان
հանգուցալուծում	[geregošāyi]	گره گشایی
գարգացում, ընդլայնում	[gostareš]	گسترش
բացվել	[gošāyeš yāftan]	گشایش یافتن
համազարկային կրակ արձակել	[golule-ye tup šellik šodan]	گلوله توپ شلیک شدن
մաքսատուն	[gomrok]	گمرک

L ل

վերացում, ջնջում	[layv]	لغو
վերացնել	[layv kardan]	لغو کردن
խարսխարան	[langargāh]	لنگرگاه

M م

մեքենաշինություն	[māšinsāzi]	ماشین سازی
առաքելություն (դիվանագիտական), գործուղում	[ma‘muriyyat]	مأموریت
խոչընդոտ	[mān‘]	مانع
պատճառ, առիթ	[māye]	مايه
փոխանակում	[mobādelāt]	مبادلات
առևտրաշրջանառություն, շուկայական փոխանակումներ	[mobādelāt-e bāzargāni]	مبادلات بازرگانی
փոխանակում	[mobādele]	مبادلله
պայքար	[mobāreze]	مبارزه

պայքար սհաբեկչության դեմ	[mobāreze bā terurizm]	مبارزه با تروریسم
գումարներ	[mabāley]	مبالغ
պարծանք, հպարտություն	[mobāhāt]	مباهات
բյուրեղանալ	[motabalver šodan]	متبلور شدن
գործնական, տարածված, սովորական	[motadāvel]	متداول
միացնել, կապակցել	[mottasel kardan]	متصل کردن
սովորական, ավանդական	[mot‘āref]	متعارف
տարբեր	[motefāvet]	متفاوت
փոխադարձ	[motaqābel]	متقابل
քաղաքակիրթ	[motamadden]	متمدن
բազմազան, բազմատեսակ	[motanavve‘]	متنوع
զրպարտել	[mottaham kardan]	متهم کردن
դրական	[mosbat]	مثبت
հարևան, սահմանակից	[mojāver]	مجاور
ճիգ, ջանգ, եռանդ, պայքար	[mojāhedat]	مجاهدت
Իսլամական խորհրդի խորհրդարան	[Maǰles-e šourā-ye eslāmi]	مجلس شورای اسلامی
թույլտվություն, մուտքի արտոնագիր	[mojavvez]	مجوز
հաշիվ, հաշվարկ	[mohāsebe]	محاسبه
բովանդակություն	[mohtavā]	محتوا
սահմանափակել	[mahdud kardan]	محدود کردن
արդյունք, բերք	[mahsul]	محصول
արտադրանք, ապրանքներ, արդյունք	[mahsulāt]	محصولات
ուժեղ դատապարտում	[mahkumiyat-e šadid]	محکومیت شدید
առանցք	[mehvar]	محور
շրջապատ, միջավայր	[mohit]	محیط
բնապահպանություն	[mohit-e zist]	محیط زیست
կապ, հաղորդակցություն	[moxāberāt]	مخابرات

հակառակ, հակառակորդ	[moxālef]	مخالف
գլխավոր տնօրեն	[modir-e koll]	مدیرکل
Երկրից դուրս գտնվող իրան- ցիների մշակութային կապերի գլխավոր տնօրեն	[modir-e koll-e omur-e farhangi-ye irānyān-e xārej az kešvar]	مدیر کل امور ایرانیان خارج از کشور
Կենտրոնական ապահով- վագրական ընկերության միջազգային և հասարակա- յնության հետ կապերի գլխավոր տնօրեն	[modir-e koll-e ravābet-e ‘omumi va beynolmelal-e bime-ye markazi]	مدیر کل روابط عمومی و بین المللی بیمه مرکزی
նշված	[mazkur]	مذکور
փուլեր	[marāhel]	مراحل
դիմավորման արարողություն	[marāsem-e esteqbāl]	مراسم استقبال
բացման արարողություն	[marāsem-e bāzgošāyi]	مراسم بازگشایی
դիտող, հետևող	[morāqeb]	مراقب
փուլ	[marhale]	مرحله
հանգուցյալ (իզ.), լուսահոգի ժողովրդավարություն	[marhume]	مرحومه
մակերես, տարածություն	[mardomsālāri]	مردم سالاری
օժանդակություն	[masāhat]	مساحت
ուղևորատար	[mosā‘edat]	مساعادت
տարածաշրջանային խնդիրներ	[mosāferbari]	مسافربری
ցանկանալ, խնդրել	[masāel-e mantaqei]	مسائل منطقه ای
պատասխանատվորեն	[masa‘lat dāštan]	مسألت داشتن
ուղիղ, ուղղակի	[mas‘ulāne]	مسئولانه
տիրապետող, գերիշխող	[mostaqim]	مستقیم
Նախագահի խորհրդական՝ ար- տաքին քաղաքականության գծով	[mosallat]	مسلط
ընդհանուր	[mošāver-e siyāsate- e xāreji-ye ra‘is-e jōmhuri]	مشاور سیاست خارجی رییس جمهوری
ընդհանրություններ	[moštarak]	مشترک
լի	[moštarekāt]	مشترکات
օրինավորություն	[mašhun]	مشحون (از)
	[mašru‘yyat]	مشروعیت

խորհրդակցություն	[mašverat]	مشورت
գործելակերպ	[maši]	مشى
հատուկ հարգացրույց	[mosāheb-ye extesāsi]	مصاحبه اختصاصی
օգուտներ, շահեր	[masāleh]	مصالح
դժբախտություն, աղետ, ողբեր- գություն	[mosibat]	مصیبت
քննարկված	[matrah šode]	مطرح شده
ցանկալի, բաղձալի	[matlub]	مطلوب
առանձնաշնորհություն	[m‘oāfiyyat]	معافیت
հասարակական գործերի վար- չության տեղակալ	[mo‘āven-e edāre- ye omur-e eġtemā‘i]	معاون اداره امور اجتماعی
փոխվարչապետ	[mo‘āven-e naxost vazir]	معاون نخست وزیر
հանք	[ma‘dan]	معادن
հարգելի, պատվելի, սիրելի	[mo‘azzaz]	معزز
դժվար, բարդ	[mo‘zal]	معضل
դժվարություններ	[mo‘zelāt]	معضلات
ներում, թողություն, քավություն	[maġferat]	مغفرت
դիմակայում	[moqābele]	مقابله (با)
պաշտոնյաներ, պաշտոնական շրջանակներ	[maqāmāt]	مقامات
պաշտոնական անձինք	[maqāmāt-e kešvar]	مقامات کشور
պատասխանատու պաշտոնյա	[maqammas‘ul]	مقام مسئول
համառ, դիմադրող	[moqāvem]	مقاوم
դիմադրություն	[moqāvemmat]	مقاومت
ընդունելություն	[maqbulyyat]	مقبولیت
ուժեղ, հզոր	[moqtader]	مقتدر
Մակեդոնիա	[Maqdukiye]	مقدونیه
կանոնակարգ, կարգավորումներ	[moqarrarāt]	مقررات
մեղավոր համարվել, մեղավոր ճանաչվել	[moqasser dānestan]	مقصر دانستن
հարգելի, մեծարելի (իզ.)	[mokarrame]	مکرمه
արտոնյալ, լավագույն, բարձրորակ	[momtāz]	ممتاز

արգելում	[mamnu‘yyat]	ممنوعیت
հարաբերություններ	[monāsebāt]	مناسبات
շահեր	[manāfe‘]	منافع
ընդհանուր շահեր	[manāfe‘-ye moštarak]	منافع مشترک
հակամարտություններ	[monāqeshāt]	مناقشات
ընտրված	[montaxab]	منتخب
հանգել, վերջանալ, ավարտվել	[monjar šodan]	منجر شدن
շեղել, թեթել	[monharef sāxtan]	منحرف ساختن
կանոնադրություն	[manšur]	منشور
ՄԱԿ-ի կանոնադրություն	[manšur-e sāzmān-melal]	منشور سازمان ملل
տարածաշրջանային	[mantaqei]	منطقه ای
նպատակ	[manzur]	منظور
կործանված, ոչնչացված	[monhadem]	منهدم
բախվել, դեմ դիմաց հանդիպել	[movājeh šodan]	مواجه شدن
քմբանյութ	[mavād-e moxader]	مواد مخدر
նորմեր, սկզբունքներ	[mavāzin]	موازين
դիրքեր	[mavāze‘]	مواضع
համաձայնագիր	[movāfeqatnāme]	موافقت نامه
ընկերական, բարեկամական	[mavaddatāmiz]	مودت آمیز
կոչվող, կոչված	[mousum]	موسوم
խնդիրներ, հարցեր, թեմաներ	[mouzu‘āt]	موضوعات
ժամանակավոր	[movvaqat]	موقت
բարեպաշտ, հավատացյալ (իզ.)	[mo‘mene]	مؤمنه
երևակայական, սնահավատական	[mouhum]	موهوم
փախստական ընդունող	[mohājerpazir]	مهاجر پذیر
սանձ, երասան	[mahār]	مهاری
կարևորել, կարևոր համարել	[mohem dānestan]	مهم دانستن
ինժեներություն	[mohandesi]	مهندسی
միջնորդ	[miyānji]	میانجی
չափ, քանակ, մակարդակ	[mizān]	میزان
հյուրընկալություն	[mizbāni]	میزبانی
հյուրընկալել	[mizbāni kardan]	میزبانی کردن

	N ن	
աննաքուր, խառնուրդով, համախառն	[nāxāles]	ناخالص
հանկարծակի, չնախատեսված, անսպասելի	[nāgehāni]	ناگهانی
հիշատակել	[nām bordan (az)]	نام بردن (از)
թեկնածու	[nāmzad]	نامزد
թեկնածություն	[nāmzadi]	نامزدی
Նամիբիա	[Nāmibiā]	نامیبیا
Նորվեգիա	[Norvež]	نروژ
ցուցիչ	[nešāngar]	نشانگر
երկկողմ հանդիպում	[nešast-e dojānebe]	نشست دوجانبه
ծագել	[naš‘at gereftan]	نشئت گرفتن
ելույթ, խոսք	[notq]	نطق
նավթատար	[naftkeš]	نفتکش
ազդեցություն	[nofuz]	نفوذ
դերակատարության ստանձում	[naqšāfarini]	نقش آفرینی
տեսակետ, հայացք	[negareš]	نگرش
խորհրդանիշ	[nemād]	نماد
պատգամավոր	[namāyande-ye majles]	نماینده مجلس
կազմակերպություն, հաստատություն	[nehād]	نهاد
շարժում	[nehzat]	نهضت
զինված ուժեր	[niruhā-ye nezāmi]	نیروهای نظامی

	V و	
1. միավորված, ընդհանուր, 2. միավոր	[vāhed]	واحد
ներնուծում	[vāredāt]	واردات
մտնել, այցելել	[vāred-e šodan]	وارد شدن
վրա հասած, բաժին ընկած	[vārede]	وارده
մեծահոգի, շռայլ	[vāse‘e]	واسعه
հակազդեցություն, ռեակցիա	[vākoneš]	واکنش
մայր, ծնող	[vālede]	والده

գումար, դրամ	[vaʃh]	وجه
Իսլամական աշխարհի միասնություն	[vahdat-e ʃehān-e eslāmi]	وحدتِ جهانِ اسلامی
տարածաշրջանային միասնականություն	[vahdat-e mantaqei]	وحدتِ منطقه ای
Էներգետիկայի նախարարարտոգործնախարար	[vazir-e niru]	وزیر نیرو
	[vazir-e omur-e xāreʃe]	وزیر امور خارجه
վոխադրամիջոցներ	[vasāyel-e naqliye]	وسایل نقلیه
իրադրություն	[vaz'iyat]	وضعیّت
պարտականություններ	[vazāyef]	وظایف
նվիրում, բախշում	[vaqf]	وقف
իրադարձություն	[voqu']	وقوع

H •

նպատակ	[hadaf]	هدف (از)
միջուկային	[hastei]	هسته ای
ներդաշնակություն, համապատասխանություն	[hamāhangi]	هماهنگی
հարևանություն	[hamʃavāri]	همجوار ی
ցավակցություն, կարեկցանք	[hamdardi]	همدردی
բույր	[hamšire]	همشیره
համագործակցություն	[hamkāri]	همکاری
Տարածաշրջանային ընդհանուր համագործակցություն	[hamkārihā-ye ʃām'-e mantaqei]	همکاری های جامع منطقه ای
տիեզերական	[havāfazā]	هوافضا
ինքնություն, էություն	[hoviyyat]	هویت
բարձրաստիճան պատվիրակություն	[hey'at-e 'ālirotbe]	هیئت عالی رتبه

Y ی

հուշագիր, գրառում, նոթագրում	[yāddāšt]	یادداشت
համաձայնագիր	[yāddāšt-e tafāhom]	یادداشتِ تفاهم
հաստատապես	[yaqinan]	یقیناً

Իրանի Իսլամական Հանրապետության
Նախարարությունների ցանկը
فهرست وزارت خانه های جمهوری اسلامی ایران

- [vezārat-e āmuzeš o parvareš] وزارت آموزش و پرورش
Կրթության և դաստիարակության նախարարություն
- [vezārat-e erdebātāt va fannāvari-ye etelā‘āt] وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
Կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարություն
- [vezārat-e etelā‘āt] وزارت اطلاعات
Անվտանգության նախարարություն
- [vezārat-e omur-e eqtesādi va dārāyi] وزارت امور اقتصادی و دارایی
Էկոնոմիկայի հարցերի և ֆինանսների նախարարություն
- [vezārat-e omur-e xāreje] وزارت امور خارجه
Արտաքին գործերի նախարարություն
- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
[vezārat-e behdāšt, darmān va āmuzeš-e pezeški]
Առողջապահության, բժշկության և բժշկական կրթության նախարարություն
- [vezārat-e ta‘āvon, kār va refāh-e eṣtemā‘i] وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
Օժանդակության, աշխատանքի և սոցիալական ապահովության նախարարություն
- [vezārat-e jahād-e kešāvarzi] وزارت جهاد کشاورزی
Գյուղատնտեսության (ջիհադի) նախարարություն
- [vezārat-e dādghostari] وزارت دادگستری
Արդարադատության նախարարություն
- وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
[vezārat-e defā‘ va poštibāni-ye niruhā-ye mosallah]
Պաշտպանության և զինված ուժերի աջակցման նախարարություն
- [vezārat-e rāh va šahrsāzi] وزارت راه و شهرسازی
Տրանսպորտի և քաղաքաշինության նախարարություն
- [vezārat-e san‘at, ma‘dan va tejārat] وزارت صنعت، معدن و تجارت
Արդյունաբերության, հանքերի և առևտրի նախարարություն

- وزارتِ علوم، تحقیقات و فناوری [vezārat-e ‘olum, tahqiqāt va fanāvāri]
- Գիտության, հետազոտությունների և տեխնոլոգիաների նախարարություն
- وزارتِ فرهنگ و ارشادِ اسلامی [vezārat-e farhang va eršād-e eslāmi]
- Մշակույթի և իսլամական կողմնորոշման նախարարություն
- وزارتِ نفت [vezārat-e naft]
- Նավթի նախարարություն
- وزارتِ نیرو [vezārat-e niru]
- Էներգետիկայի նախարարություն
- وزارتِ ورزش و جوانان [vezārat-e varzeš va javānān]
- Սպորտի և երիտասարդության նախարարություն
- وزارتِ کشور [vezārat-e kešvar]
- Ներքին գործերի նախարարություն

**Հայաստանի Հանրապետության
նախարարությունների ցանկը⁵
فهرست وزارت خانه های جمهوری ارمنستان**

- Աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն
[vezārat-e kār va refāh-e eḵtemā‘i] وزارت کار و رفاه اجتماعی
- Առողջապահության նախարարություն
[vezārat-e behdāšt] وزارت بهداشت
- Արդարադատության նախարարություն
[vezārat-e dādgostari] وزارت دادگستری
- Միջազգային տնտեսական ինտեգրման և բարեփոխումների նախարարություն
[vezārat-e hamgerāyi-ye beyn al-melali eqtesādi va eslāhāt] وزارت هم گرای بی بین المللی اقتصادی و اصلاحات
- Արտակարգ իրավիճակների նախարարություն
[vezārat-e ouzā‘-ye ezterāri] وزارت اوضاع اضطراری
- Արտաքին գործերի նախարարություն
[vezārat-e omur-e xāreḵe] وزارت امور خارجه
- Բնապահպանության նախարարություն
[vezārat-e hefāzat-e mohit-e zist] وزارت حفاظت محیط زیست
- Գյուղատնտեսության նախարարություն
[vezārat-e kešāvarzi] وزارت کشاورزی
- Էներգետիկ ենթակառուցվածքների և բնական պաշարների նախարարություն
[vezārat-e zirsāxthā-ye niru va manābe‘-ye tabi‘i] وزارت زیرساخت های نیرو و منابع طبیعی
- Կրթության և գիտության նախարարություն
[vezārat-e āmuzeš va ‘olum] وزارت آموزش و علوم
- Մշակույթի նախարարություն
[vezārat-e farhang] وزارت فرهنگ
- Պաշտպանության նախարարություն

⁵ 2018 թվականի դեկտեմբեր ամսվա դրությամբ:

وزارتِ دفاع [vezārat-e defā’]

- Սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարություն
[vezārat-e varzeš va omur javānān] وزارتِ ورزش و امورِ جوانان
- Միջուռքի նախարարություն
وزارتِ دیاسپورا (جوامع ارمنیان خارجی)
[vezārat-e dayasporā (javāme‘-ye armaniyān-e xāreji)]
- Տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն
[vezārat-e modiriyyat va touse‘e-ye manāteq] وزارتِ مدیریت و توسعه مناطق
- Տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարություն
وزارتِ راه، ارتباطات و فناوری اطلاعات
[vezārat-e ertebātāt va fannāvari-ye ettelā‘āt]
- Տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն
وزارتِ توسعه اقتصادی و سرمایه گذاری
[vezārat-e touse‘e-ye eqtesādi va sarmāyegozāri]

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

**ՎԱՐԴԱՆ ՍՏԵՓԱՆԻ ՈՍԿԱՆՅԱՆ
ՀԱՍՄԻԿ ՑՈԼԱԿԻ ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆ**

**ՊԱՐՍԿԵՐԵՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ–ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ԵՎ ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՏԵՔՍՏԵՐԻ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ**

VARDAN S. VOSKANIAN

HASMIK C. KIRAKOSIAN

**INTRODUCTION TO THE TRANSLATION OF SOCIAL-
POLITICAL AND DIPLOMATIC PERSIAN TEXTS**

Համակարգչային ձևավորումը՝ Կ. Չալաբյանի
Կազմի ձևավորումը՝ Կ. Չալաբյանի
Հրատ. խմբագրումը՝ Մ. Հովհաննիսյանի

Տպագրված է «Քոփի փրինթ» ՍՊԸ-ում:
ք. Երևան, Խորենացի 4-րդ նրբ., 69 տուն

Ստորագրված է տպագրության՝ 23.04.2019:
Չափսը՝ 60x84 ¹/₁₆: Տպ. մամուլը՝ 16,5:
Տպաքանակը՝ 100:

ԵՊՀ հրատարակչություն
ք. Երևան, 0025, Ալեք Մանուկյան 1
www.publishing.am

Վարդան Ստեփանի Ոսկանյան (ծնվ. 1972 թ.) – ԵՊՀ իրանագիտության ամբիոնի վարիչ՝ 2014 թվականից: Ավարտել է ԵՊՀ արևելագիտության ֆակուլտետը, այնուհետև՝ ՀՀ ԳԱԱ արևելագիտության ինստիտուտի ասպիրանտուրան: 2004 թվականին պաշտպանել է «Հայ բոշաների գաղտնալեզուն. պատմահամեմատական ուսումնասիրություն» թեկնածուական ատենախոսությունը: 2007 թվականին ստացել է դոցենտի կոչում: Վերապատրաստում է անցել Ռուսաստանի գիտությունների ակադեմիայի արևելագիտության ինստիտուտի Սանկտ Պետերբուրգի մասնաճյուղում: Հեղինակ է բազմալեզու վեց տասնյակից ավելի հոդվածների, մենագրությունների, ուսումնական ձեռնարկների և գրախոսությունների:

Հասմիկ Ցուլակի Կիրակոսյան (ծնվ. 1974 թ.) – ԵՊՀ իրանագիտության ամբիոնի դոցենտ՝ 2007 թվականից, «Մատենադարան» Մ. Մաշտոցի անվան հին ձեռագրերի գիտահետազոտական ինստիտուտի ավագ գիտաշխատող՝ 2013 թվականից: 2004 թվականին պաշտպանել է «Ազարին. Ատրպատականի հին լեզուն» թեկնածուական ատենախոսությունը: Հեղինակ է բազմալեզու հոդվածների, մենագրությունների, գիտամեթոդական ձեռնարկի, գրախոսությունների իրանական բանասիրության, տեղանվանագիտության, պարսկերեն ձեռագրագիտության ոլորտներում:

ԵՐԱՏՄԱՐԱԿՆԻԹՅՈՒՆ
ԵՐԵՎԱՆ 2019
publishing.ygu.am